

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

αντι

Περίοδος Β', τεύχος 121, Σάββατο 17 Μάρτη 1979

Δρχ. 25

ΑΝΩΤΑΤΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

- ΕΜΠ: Τό «θέμα Σίνου»
- Τά πειθαρχικά συμβούλια
- Φοιτητικές εκλογές '79
- Ίδεολογικές επιδράσεις

Α. ΦΑΝΤΗ: ΑΚΕλική ήγεσία καί ΚΚΕ

Α. ΦΡΑΓΚΙΑ: Χρονικό του δρόμου

Γ. ΖΙΓΔΗΣ: Συνέντευξη

Φ.ΑΙΗΤΖΗ: Ιταλία και CIA

για... ποια
ευρωπη;

εκλογες για το ευρωπαϊκο κοινοβουλιο

“ΤΟ ΜΑΓΑΖΙ” Εχει απ’ όλα.

ΦΤΗΝΕΣ ΤΙΜΕΣ!

Διδότου και Ζωοδόχου Πηγής

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 1940-1967

Του **ΝΙΚΟΥ ΨΥΡΟΥΚΗ** (Τόμοι 3, Άδεται)

	Δρχ.
1. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (Α')	300
2. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (Β')	300
3. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (Γ')	300

* Μιά μοναδική Ιστορία γραμμένη απλά κι αντικειμενικά για την πιο πολυτάραχη περίοδο του έθνους μας. Στους 3 αυτούς τόμους ο αναγνώστης διακρίνει σε βάθος δηλ την αλήθεια για τα γεγονότα που την συνθέτουν.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΑΣΚΛΗΠΟΥ 1 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 3636083 - 3607382.

σχεδία

λογοτεχνία, θεωρία & πράξη • κριτική

Κάθε Κυριακή

Εξόρμηση

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «γράμματα»

- ΛΕΞΙΚΟ ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΗΣ – ΛΕΝΙΝΙΣΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
σελ. 280, δρχ. 200
- Γκέοργκ Λούκατς ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΤΑΛΙΝΙΣΜΟΣ
σελ. 205, δρχ. 120
- Ντ. Ριαζάνοφ Ο ΜΑΡΞ ΚΙ Ο ΕΝΓΚΕΛΣ (ΟΧΙ ΜΟΝΟ) ΓΙΑ ΑΡΧΑΡΙΟΥΣ
σελ. 175 δρχ. 90

- Άνρι Λεφέβρ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΑΡΞΙΣΜΟΥ, ΣΗΜΕΡΑ
σελ. 112, δρχ. 60
- Χ.Μ. Έντσενσμπέργκερ ΠΟΙΗΜΑΤΑ
σελ. 112, δρχ. 70
- Ε. Πρεομπραζένσκι ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΣΤΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟ
σελ. 134, δρχ. 80

Κεντρική Διάθεση:
«ΑΜΦΟΡΕΑΣ», Βαλτετσίου 50

βιβλία
δισκοί
αφίσσες

σωστή επιλογή βιβλίων - χαμηλές τιμές

κίαφας 5 και ακαδημίας τηλ. 36.05.493

ΡΟΥΤΖΑΝΤΕ
«ΟΙ ΧΩΡΙΑΤΕΣ»

δευτερα
και τριτη
στο θεατρο
ΡΙΑΛΤΟ

παλαιοσένικο

Περίοδος Β'
Χρόνος 6ος
Τεύχος 121

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
Δημοχάρους 60, Αθήνα 601
Τηλ. 732.713 - 732.819

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

πολιτικό δεκαπενθήμερο

Η αυτοπροβολή Αθέρωφ και ο πόλεμος των «δεελφίνων» 4

ημερομηνίες

αντι-θεσεις 6

αντιθεσεις στον κοσμο

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ - ΙΤΑΛΙΑ 9

αντι-θεματα

Α. ΦΡΑΓΚΙΑ: Χρονικό του δρόμου 10

Ν. ΔΑΜΙΓΟΥ: Τέστ έθνικοφροσύνης 12

ΡΕΠΟΡΤΕΡ: Ο ΟΑΕΔ και τα συγκροτήματα τύπου 13

Κ. ΧΡΗΣΤΟΥ: Τό πάγωμα των τιμών 14

Ν. ΠΑΝΤΑΖΗ: Τό «θέμα Σίνου» ή τό χρονικό μιās έπαναχουντοποίησης 15

Θ. ΛΙΟΝΤΑΡΗ: Η ανακύκλωση των παλιών «χρήσιμων» συνταγών της χούντας και ή αναβίωση των «πειθαρχικών» 18

Δ. ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗ - ΚΥΡΑΣ ΑΔΑΜ: Φοιτητικές εκλογές '79 20

ΑΘ. ΦΟΥΡΛΑ: Έλληνες φοιτητές στη ναζιστική Γερμανία 22

ΓΙΑΝΝΗ ΖΙΓΔΗ: Συνέντευξη στό «ΑΝΤΙ» 24

Φ. ΑΙΗΤΖΗ: Κατασκοπεύοντας τούς συμμάχους 31

Κ. ΒΑΚΚΑ: Για ποιά Εύρώπη; 34

ΑΝΔΡΕΑ ΦΑΝΤΗ - ΠΛ. ΣΕΡΒΑ: Η ΑΚΕΛική ήγεςία και οι σχέσεις μέ τό ΚΚΕ 40

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΜΕ ΜΟΥΣΙΚΗ 42

Γ. ΛΕΩΤΣΑΚΟΥ: 4 εκδηλώσεις του Φλεβάρη 44

θεατρο

ΑΝΝΥΣ ΚΟΛΤΣΙΔΟΠΟΥΛΟΥ: Έρρίκος ο Δ' 46

εικαστικά

ΝΤ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ - ΡΟΓΚΑΝ: Μέμος Μακρής 48

ΧΡ. ΛΙΟΝΤΑΚΗΣ: Βιβλιοκριτική 49

ΒΙΒΛΙΟ - παρουσίαση 50

διαλογος 51

ΑΡΙΣΤΕΡΑ: Προβλήματα ταυτότητας

ΠΡΟΣΦΑΤΑ, οί κάποιες άνακατανομές των δυνάμεων της 'Αριστερᾶς, πού περιορίζονται τελικά στην έκλογική τους διάσπαση, λειψούργησαν σέν ένανσμα γιά τήν άνακίνηση της προβληματικής γύρω από τό "ζήτημα της 'Αριστερᾶς".

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟ αυτό όμως δέν θά πρέπει νά θεωρηθεῖ καί σέν έφετηρία γιά τίς πρόσφατες αυτές διεργασίες: ή τελευταία, τουλάχιστον, δεκαετία σηματοδεύτηκε από κοινωνικούς μετασχηματισμούς οί όποιοι είχάν σέν έποτέλεσμα νά ελσβάλλουν νέα στρώματα στό κοινωνικό "σώμα".

τό αίτημα της ένταξής τους στις πολιτικές διαδικασίες καί της, σύμφωνα μέ τό συμφέροντά τους, πολιτικής τους έκπροσώπησης ήταν τό φυσικό επεκδλούθο της κοινωνικής τους παρουσίας.

Η ΑΡΙΣΤΕΡΑ όμως, δέσμια ενός "έσωστρεφούς" ιστορικού σύνδρομου καί κλυδωνιζόμενη από τίς περιπέτειες της διάσπασης του κύριου κορμού της, έργοπόρησε νά προσδιορίσει τήν ταυτότητά της στη νέα φάση της ελληνικής κοινωνίας: νέα κομματικά σχήματα καί πολιτικά ρεύματα ήρθαν νά καλύψουν τό "κενό έκπροσώπησης" των νεοδημιούργητων κοινωνικών στρωμάτων.

Ο ΧΡΟΝΟΣ διένυσσε τόν κύκλο του μετά τή μεταπολίτευση καί ή 'Αριστερά όριοθετημένη έσωτερικά στό έκλογικό της όρια, αρχίζει νά άναχνεύει πέρα άπ'τό παραδοσιακό της έκροκτήριο.

ΟΙ ΝΕΕΣ συσπειρώσεις όμως πού όρομολογούνται πρόσφατα γιά τήν "έξω-τερίκευση" της 'Αριστερᾶς καί τήν έργοπορημένη έκπροσώπηση των νέων κοινωνικών δυνάμεων, έχουν ήδη δυό προβλήματα σύμφυτα μέ τή λογική πού τίς διέπει: τή συρρίκνωσή τους σε έπίπεδα κορυφής ή σε κάποιες όμάδες άναποτελεσματικές, σ'αυτή τή φάση, διαμετρήματος: καί τόν έγκλωβισμό τους στό ίδια πλαίσια μεθοδολογίας καί πρακτικής πού δημιούργησαν άκριβώς τήν πολιτική καθυστέρηση του κινήματος της 'Αριστερᾶς.

ΑΝ ΤΟ ΛΑΛΟ ΝΕΡΟΣ υπάρχει ή διαφαινόμενη τάση ενός ισχυροποιημένου, έκτός παραδοσιακής 'Αριστερᾶς, πολιτικού χώρου γιά συμπίρευσή του μέ τους κυρίαρχους κανόνες του παιχνιδιού: τό στοιχείο αυτό κάνει πιά έκτακτική τήν άνάγκη νά έπεμπλακούν οί προγραμματιζόμενες "συσπειρώσεις" -ή οί κινήσεις "γιά μιá έλλη ένότητα της 'Αριστερᾶς" - από τή λογική πού δέν τους έπιτρέπει νά διατυπώσουν μιá πειστική έναλλακτική λύση μπροστά στην έπέρχόμενη κρίση. Η έπεμπλοκή αυτή είναι ό ό ρ ο ς γιά τήν άκνύρεση μιās νέας ταυτότητας στην 'Αριστερά καί μιās άποτελεσματικής σύμπραξης των εύρότερων δημοκρατικών δυνάμεων.

αντί

‘Η αυτοπροβολή ‘Αβέρωφ και ο πόλεμος τῶν «δελφίνων»

ΜΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ πρὶν ἀπὸ τὸ ταξίδι τοῦ κ. Καραμανλῆ στὸ Βελιγράδι καὶ τὸ Βουκουρέστι ὁ κ. ‘Αβέρωφ σκέφτηκε πῶς ἦταν καιρὸς νὰ ἐμφανισθεῖ σάν ὁ ὑπ. ἀρ. 2 (μετὰ τὸν ἀρχηγό) ἡγέτης τῆς «Νέας Δημοκρατίας», μόνος ἱκανὸς νὰ «κλείσει τὸ δρόμο τῆς ἐξουσίας στὸ ΠΑΣΟΚ».

Χρονικά, ἡ αυτοπροβολή του αὐτὴ συμπίπτει μὲ τὶς τερματιζόμενες, αὐριο, ἐκλογές στὶς τοπικὲς ὁργανώσεις τῆς «Ν.Δ.», ἐνόψει τοῦ συνεδρίου τοῦ κόμματος, ποὺ προγραμματίζεται γιὰ τὶς ἀρχές τοῦ καλοκαιριοῦ. Ἐνδοκομματικά, μὲ τὸ συνεχιζόμενο, πάντοτε, ἀγῶνα τῶν «δελφίνων» γιὰ τὴ διαδοχή. Καὶ πολιτικά, μὲ τοὺς σκληροὺς διεκδικητικοὺς ἀγῶνες τῶν ἐργαζομένων, ἀπέναντι στοὺς ὁποίους ἡ κυβέρνηση ἀπαντᾷ εἴτε μὲ ΜΑΤ καὶ ἀστυνομικοὺς κλοιοὺς, εἴτε μὲ διακηρύξεις ἐμμονῆς σὲ μιὰ χρονοκαπνισμένη εἰσοδηματικὴ πολιτική. Ἦδη, στὸν ὀρίζοντα διαγράφεται κοινὴ ἀπεργιακὴ ἐκδήλωση δημοσίων ὑπαλλήλων, τραπεζικῶν καὶ ἐργαζομένων στὶς ἐπιχειρήσεις Κοινῆς Ὁφελείας, ἐνῶ ὁ Ἀπρίλιος χαρακτηρίζεται ἀπὸ τώρα σάν ὁ «μῆνας ὁ σκληρὸς», ποὺ θὰ φέρει ὄχι... πασχάλιες, ἀλλὰ κλιμάκωση τῶν ἀγροτικῶν κινητοποιήσεων.

‘Η μάχη γιὰ τὴ διαδοχή

‘Η ἀπόφαση τοῦ κ. ‘Αβέρωφ νὰ ἐμφανισθεῖ σάν ὁ σημαιοφόρος τῆς πάλης κατὰ τοῦ «μαρξιστικοῦ ΠΑΣΟΚ», κλπ., ἐρμηνεύθηκε, ἀπὸ ὁρισμένους παρατηρητές σάν ἀπόδειξη ὅτι ὁ σημερινὸς ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Ἀμύνης εἶναι, «ὅπωςδὴποτε», ὁ αὐριανὸς πρωθυπουργὸς καὶ ἡγέτης τῆς «Νέας Δημοκρατίας»... Ὁ κ. ‘Αβέρωφ – ἐπιμένουν – δὲν θὰ ἀναλάμβανε ποτὲ τὴν ἐκστρατεία κατὰ τοῦ ΠΑΣΟΚ, χωρὶς τὴ συναινέση τοῦ ἀρχηγοῦ. Ἡ ἐκστρατεία, ἄμεσα εἴτε ἔμμεσα, ἀποτελεῖ πρόκριμα διαδοχῆς. Ὁ σημερινὸς ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Ἀμύνης – ὑποστηρίζουν οἱ προσωπικοὶ φίλοι τοῦ κ. ‘Αβέρωφ – εἶναι ὁ «καταξιωμένος αὐριανὸς ἀρχηγὸς τοῦ κόμματος», γιὰ νὰ προσθέσουν: «Ὅλα ἔχουν συμφωνηθεῖ: Μὲ τὸ πέρασμα τοῦ Κ. Καραμανλῆ στὴν προεδρία τῆς Δημοκρατίας, πρωθυπουργὸς ἀναλαμβάνει ὁ Εὐ. ‘Αβέρωφ, ἀντιπρόεδρος ὁ Π. Ράλλης, ἐνῶ τὴν ἀρχηγία τοῦ κόμματος – ἐφόσον θὰ διαχωρισθεῖ ἡ πρωθυπουργία ἀπὸ τὴν κομματικὴ ἡγεσία... – ὁ σημερινὸς ἀντιπρόεδρος Κ. Παπακωνσταντίνου. Ὅσο γιὰ τὸν Κ. Μητσοτάκη, στὴν καλύτερη περίπτωση, μπορεῖ νὰ παραμείνει ὑπουργὸς Συντονισμοῦ».

Καὶ τὰ παραπάνω, μπορεῖ νὰ λέγονται ἀπὸ τοὺς προσωπικοὺς φίλους τοῦ κ. ‘Αβέρωφ. Στὴν πραγματικότητα, ὥστόσο, ἡ ἀρθρογραφία καὶ ἡ ὀλιγ ἐκστρατεία ‘Αβέρωφ, προκαλεσε ἀλυσίδωτες ἀντιδράσεις μέσα στὴν ἴδια τὴ «Νέα Δημοκρατία», καὶ, ἰδιαίτερα, στοὺς βουλευτές ἐκείνους τοῦ κόμματος ποὺ θεωροῦν τὸ σημερινὸ ὑπουργὸ Ἐθνικῆς Ἀμύνης «ἀνθρώπο παρωχημένο», ἔξω ἀπὸ τὸ κλίμα τῆς Εὐρώπης... Δῆλωνε, τὴν περασμένη Δευτέρα, στοὺς διαδρόμους τῆς Βουλῆς, νέος βουλευτὴς τοῦ κυβερνῶντος κόμματος: «Ἀς μεταβεῖ ὁ κ. ‘Αβέρωφ στὶς Βουξέλλες κι’ ἂς διανοηθεῖ νὰ πεῖ ἐκεῖ πῶς εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τῆς... στρατιωτικῆς τηλεόρασης (TELEVISION MILITAIRE), γιὰ ν’ ἀντιληφθεῖ σὲ ποιο κλίμα ζεῖ!» ‘Αντὶ ν’ ἀσχολεῖται μὲ τὸ ΠΑΣΟΚ – δῆλωνε, τὸ ἴδιο βράδυ, ἄλλος βουλευτὴς τῆς «Ν.Δ.» – θὰ ἦταν προτιμότερο ἂν ὁ κ. ‘Αβέρωφ διοχέτευε τὴν πολυσαφιδὴ δραστηριότητά του στὴν ἀνασφάλιση σπαγονιδίων-βομβιστῶν...

Οἱ ἀντιδράσεις αὐτές, ἐποχρέωσαν ἀσάφεια καὶ πόν πρὸς ἐκπολιτικό ἐκτροχιασμό (‘Αθ. Τσαλδάρη) ν’ ἀφῇσαι οὐσιαστικὰ ἀπὸ

λυπτο τὸν ὑπουργὸ Ἐθνικῆς Ἀμύνης: «Ἡ κυβέρνηση – δῆλωσε – οὔτε νύθετε, οὔτε ἀπορρίπτει τὶς ἀπόψεις τοῦ κ. ‘Αβέρωφ»!

‘Αλλὰ καὶ ἀπὸ πλευρᾶς τῶν ἄλλων «δελφίνων», οἱ ἀντιδράσεις – ἔστω ἔμμεσες – δὲν ἔλειψαν: Ὁ ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν κ. Ράλλης, ποῦ, σύμφωνα μὲ ὁρισμένες πληροφορίες, προπορεύεται τοῦ κ. ‘Αβέρωφ, στὴ σειρά διαδοχῆς, φέρεται νὰ μὴ συμφωνεῖ μὲ τὴν ἐπίθεση τοῦ συναδέλφου του ὑπουργοῦ κατὰ τοῦ ΠΑΣΟΚ. Τουλάχιστον ὡς πρὸς τὴν ἐπιλογή τῆς στιγμῆς... «Χρειαζόμαστε – δηλώνει σὲ στενὸ κύκλο φίλων του – ἓνα καινούργιο μόντευο διένει, παραδεκτὸ ἀπὸ ὁλόκληρο τὸν πολιτικὸ κόσμο τῆς χώρας, χωρὶς διακρίσεις... Δὲν εἶναι ἡ στιγμή γιὰ ἐθνικοὺς διχασμοὺς καὶ διαιρέσεις». (Καὶ τὶς ἀπόψεις του αὐτές, ἐξέφρασε – ὅπως λέγεται – τὸ περιοδικὸ «Πολιτικά Θέματα», μὲ τὴν «ἀνοιχτὴ ἐπιστολή» πρὸς Κ. Καραμανλῆ, ποὺ δημοσίευσσε στὸ τελενταῖο τεῦχος του).

Ὅσο γιὰ τὸν ἄλλο «δελφίνο», τὸν ὑπουργὸ Συντονισμοῦ κ. Μητσοτάκη, οἱ προσωπικοὶ φίλοι του ἐπιμένουν ὅτι ὁ κ. ‘Αβέρωφ ἔχασε, ὅπωςδὴποτε, τὸ τραῖνο: «Ὁ Βαγγέλης ‘Αβέρωφ – λένε – θὰ μπορούσε νὰ εἶχε παίξει τὸ παιχνίδι του, τὴν κρίσιμη στιγμή τῆς «διεύρυνσης»... Θὰ μπορούσε νὰ εἶχε πεῖ στὸν κ. Καραμανλῆ: Εἴτε ἐγώ, μὲ τοὺς πενήντα βουλευτές μου, εἴτε ὁ Μητσοτάκης στὴν κυβέρνηση... Ἐφόσον, συνεπῶς, τὸ τε δὲν ἀντέδρασε, καὶ δέχτηκε τὴν παρουσία τοῦ κ. Μητσοτάκη, καὶ στὴν κυβέρνηση, καὶ στὴ «Νέα Δημοκρατία», νομοτελειακὰ ἐρχεται δεύτερος ἡ τρίτος»...

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Ἡ μάχη γιὰ τὴ διαδοχή, μεταξὺ τῶν «δελφίνων», συνεχίζεται ἀκάθεκτη, ἐνῶ ὁ ἀρχηγὸς ἐπιφυλάσσει πάντοτε εἰς ἑαυτὸν – καὶ ὄχι στὸ συνέδριο τοῦ κόμματος... – τὸ δικαίωμα νὰ χρῆσει τὸ διάδοχό του: «Τὸ συνέδριο τῆς «Νέας Δημοκρατίας», τόνιζε ἡ κυβερνητικὴ ἀνακοίνωση τὴν ἐβδομάδα αὐτῇ, δὲν ἔχει καμιά σχέση μὲ γενικότερες πολιτικὲς ἐξελιξεις, ὅπως μυθιστορηματικὰ τὸ ἐμφανίζει μερὶς τοῦ Τύπου». Τὸ «μυθιστορηματικὸ» ἦταν πληροφορίες, ἀκόμα καὶ φιλοκυβερνητικῶν ἐφημερίδων, ὅτι τὸ προσεχές συνέδριο τοῦ κόμματος θὰ προετοίμαζε – μεταξὺ ἄλλων – καὶ τὸ θέμα τῆς διαδοχῆς τοῦ Κ. Καραμανλῆ, μὲ ἀναφορὰ στὶς δημοκρατικὲς διαδικασίες...

Συνέδριο καὶ διαδικασίες

Ἡ κυβερνητικὴ ἀνακοίνωση δὲν ἐμπόδισε τὴν Κεντρικὴ Διοίκηση τῆς «Νέας Δημοκρατίας» νὰ δώσει στὴ δημοσιότητα τὴ δική της ἀνακοίνωση, γιὰ νὰ ὑπογραμμίσαι ὅτι οἱ ἐσωκομματικὲς ἐκλογές συνεχίζονται μὲ πιστὴ τήρηση τῶν κανόνων τῆς ἐσωκομματικῆς δημοκρατίας: «Στὶς ἐκλογές τῆς Κυριακῆς 11 Μαρτίου, ψήφισαν 14.000 μέλη ποὺ ἀνήκουν σὲ 37 Τοπικὲς Ἐπιτροπές... Ὑπολογίζεται ὅτι μὲ τὶς ἐκλογές τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς (αὐριο), ὁ ἀριθμὸς τῶν ψηφισάντων θὰ ξεπεράσει τοὺς 120.000», κλπ.

Τελείας διαφορετικῆς εἰκῆς, ὥστόσο, δίνει ἡ «Κίνηση Βόλθης»: «Οἱ ἐκλογές ποὺ διεξάγονται ὡς τοπικὲς ὁργανώσεις τῆς «Νέας Δημοκρατίας» – ἀναιρέσει ἀνακοίνωση τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς «Κίνησης» – ὄχι μόνον δὲν μπόρεσαν νὰ δημοσιοποιήσουν τὴν ἐντύπωση δημοκρατικῆς διαδικασίας, ἀλλὰ ἀντίθετα, ἐγκαινίασαν αὐτὰ νὰ γελοιοποιηθεῖ ἡ ἔννοια τῆς δημοκρατίας». Καὶ ἐπὶ τὴν ἐπισήμανση αὐτῇ, θὰ μπορούσε νὰ προσθέσει κακὴς πᾶ «ἐπισημαστικὰ φαινόμενα» ποὺ κατέγραψαν φιλοκυβερνητικὲς ἐφημερίδες, ἀπὸ πῶς πρῶτες κλίμακες ἀρχαρεῖς γιὰ

τήν ανάδειξη των αίρετών οργάνων του κόμματος. Καί ήταν τα «συμπτώματα» αυτά, όπως τα σημείωσε λ.χ. η «Καθημερινή», η ανάμιξη στελεχών, βουλευτών, «άκομα και ύπουργων», με σκοπό την προώθηση «κομματικών φίλων» στα τοπικά και κεντρικά όργανα του κόμματος, κ.ά.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Παρά τούς δγκους της ήγεςίας της «Νέας Δημοκρατίας» ότι το κυβερνών κόμμα έπαυσε να είναι κόμμα άρχηγικό και ότι, εν πάση περιπτώσει, άνοιξε ο δρόμος των δημοκρατικών διαδικασιών «για την ανάδειξη αίρετών οργάνων διοικήσεως του κόμματος, τόσο στην περιφέρεια, όσο και στις κλαδικές επιτροπές», ο δρόμος αυτός δεν έπαυσε να είναι ναρκοθετημένος!

Πότε οι έκλογές;

Μέσα στο πλαίσιο αυτό - της διαπύλης για τη διαδοχή, της πορείας προς το συνέδριο και της πρόθεσης του άρχηγού να μεταπηδήσει από την πρωθυπουργία στην προεδρία της Δημοκρατίας - θα πρέπει να τοποθετηθούν και οι επαναλαμβανόμενες πληροφορίες για πρόωρες έκλογές - φθινόπωρο του 1979 ή άνοιξη του 1980. Ήδη, όρισμένοι πολιτικοί σχολιαστές διείδαν στην έπιθεση 'Αδέρφω κατά ΠΑΣΟΚ, μίαν άκόμα ένδειξη ότι «δέν πρέπει ν' απέχουμε πολύ από τις έκλογές» (ιδιαίτερα μετά τη διαπιστούμενη, και από τα κυβερνητικά έπιτελεία, άνοδο της πολιτικής έπιρροής του ΠΑΣΟΚ), ενώ Δυτικοί παράγοντες στην 'Αθήνα συσχετίζουν την διενέργεια των έκλογών με τρείς έπί μέρους στόχους, από πλευράς Κ. Καραμανλή:

α) Μέ την ταχύτερη δυνατή - και πανηγυρική - ένταξη της χώρας στην ΕΟΚ. 'Ο πρωθυπουργός στηρίζει πολλές έλπίδες στις καλές υπηρεσίες του φίλου του Ζισκάρ ντ' 'Εσταίν, ώστε η ύπογραφή της συμφωνίας να πραγματοποιηθεί στην 'Αθήνα, με την παρουσία των πρωθυπουργών των «έννεα».

β) Μέ την άποσαφήνιση των σχέσεων της χώρας με το ΝΑΤΟ. Ήδη, άποδειχτηκε ότι τα συμφωνήντα μεταξύ Χαίηγκ και Ντάβου, δέν συνιστούσαν «συμφωνία» (AGREEMENT), όπως έπέμενε ο κ. 'Αδέρφω, αλλά άπλή «ρύθμιση» (ARRANGEMENT), κατά την όρολογία των Δυτικογερμανών... Καί η παρουσία, την έβδομάδα αυτή, του στρατηγού Χαίηγκ στην 'Αγκυρα, δέν είχε άλλο σκοπό παρά να καθορίσει τις ζώνες έπιχειρησιακού έλέγχου στο Αιγαίο, μεταξύ 'Ελλάδας και Τουρκίας. Πλήν, η 'Αγκυρα παραμένει άμετακίνητη στις γνωστές θέσεις της: Πρίν από οποιαδήποτε παρέμβαση του ΝΑΤΟ, θα πρέπει να προηγηθούν «διμερείς» σγνομιλίες, μεταξύ 'Ελλάδας και Τουρκίας. Μόνον έτσι, η 'Αγκυρα θα συγκατατεθεί στην έπάνοδο της 'Ελλάδας στο στρατιωτικό ΝΑΤΟ.

γ) Μέ την περαιτέρω προώθηση των σχέσεων της 'Ελλάδας με τις βαλκανικές χώρες. Καί ο στόχος αυτός, ήδη προωθείται με τις σγνομιλίες που έχει τώρα ο κ. Καραμανλής με το στρατάρχη Τίτο, τον πρόεδρο Τσαουσέσκου και, λίγο άργότερα, με τον πρόεδρο Ζίβκοφ.

Πάντως, και πολύ πέραν από τούς έπί μέρους αυτούς στόχους, διάχυτη παραμένει η αίσθηση στους μελετητές των πολιτικών μας πραγμάτων ότι έπέρχονται, γρηγορότερα ίσως άπ' ό,τι αναμένουν οι ίδιοι, σημαντικές έσωτερικές εξέλιξεις: Καί στο μέτωπο των διεκδικητικών άγώνων των 'Ελλήνων έργαζόμενων, και στο ένδεχόμενο πρόωγων έκλογών, και στις συντελούμενες ανακατατάξεις μέσα στους κόλπους της «Νέας Δημοκρατίας»...

ANTHΝΩΡ

Πέμπτη 1:

● Τα άποτελέσματα των σημερινών βουλευτικών έκλογών στην 'Ισπανία, φέρνουν πρώτο τό κόμμα του Κέντρου του κ. Σουάρεθ με 34%, δεύτερο τό Σοσιαλιστικό Κόμμα 'Εργατών 'Ισπανίας του κ. Γκονζάλεθ με 29% και τρίτο τό Κομ. Κόμμα με 10% των ψήφων.

● Η κυβέρνηση άποφασίζει τη ματαίωση άποστολής των άρχαιοτήτων του Μουσείου 'Ηρακλείου, μετά τις λαϊκές κινητοποιήσεις των κατοίκων της πόλης έναντίον της σχετικής κυβερνητικής άπόφασης.

Παρασκευή 2:

● Ένώ ο Λεονίντ Μπρέζνιεφ, στην όμυλία του στο 'Ανώτατο Σοβιέτ, χαρακτηρίζει σάν «ληστρική έπιθεση» την έπιθεση της Κίνας στο Βιετνάμ, τό 'Ανό άπορρίπτει χθεσινή διακοίνωση της κινεζικής κυβέρνησης - η οποία πρότεινε ένάρξη διαπραγματεύσεων - και «διακανονισμό έδαφικών διαφορών» - άρνούμενο οποιαδήποτε συνδιαλλαγή πρίν την όριστική άποχώρηση των κινεζικών στρατευμάτων από τό Βιετνάμ.

Δευτέρα 5:

● 'Ανακοινώνεται έπίσκεψη του κ. Καραμανλή στο Βελιγράδι, από τις 16-18 Μάρτιο.

- Τό κινεζικό πρακτορείο ειδήσεων άνακοινώνει ότι τα κινεζικά στρατεύματα πήραν έντολή να άρχίσουν την άποχώρησή τους από τό Βιετνάμ.

Τρίτη 6:

● Τό Βιετνάμ τηρεί «στάση άναμονής» άπέναντι στην άνακοινωθείσα άποχώρηση των κινεζικών στρατευμάτων, έντείνοντας μάλιστα τις πολεμικές προετοιμασίες του: άπ' την άλλη, οι ήγέτες της ΕΣΣΔ και της Ούγγαρίας, Μπρέζνιεφ και Καντάρ, σέ κοινή δήλωσή τους στη Μόσχα, θεωρούν ότι οι Κινέζοι «άρχισαν να γίνονται νηφαλιότεροι» με την άπόφασή τους για άποχώρηση από τό Βιετνάμ.

Τετάρτη 7:

● Μετά την έπίσκεψή του στο Βελιγράδι, ο κ. Καραμανλής, σύμφωνα με έπίσημη άνακοίνωση, θα έπισκεφθεί τη Ρουμανία. Καί στις δύο αυτές έπίσκεψεις του, ο 'Ελληνας πρωθυπουργός θα συζητήσει την κατάσταση που προκύπτει στα Βαλκάνια μετά την έκδήλωση του κινεζικού άνοίγματος και τη διαφαίνόμενη αντίθεση Κίνας - ΕΣΣΔ στην περιοχή.

● Για δεύτερη φορά μέσα σέ πέντε βδομάδες, ο 'Ιταλός πρόεδρος Περτίνι άναθέτει την έντολή σχηματισμού κυβέρνησης στον Τζ. Άντρεότι, μετά την άποτυχία και του ρεπουμπλικάνου Ούγκο Λά Μάλφα.

● Τό Λάος κατηγορεί την κυβέρνηση του Πεκίνου ότι συγκεντρώνει στρατεύματα στη σγνο-λαοτική μεθόριο, σέ μία προσπάθεια επέκτασης της κινεζο-βιετναμικής σύρραξης.

Πέμπτη 8:

● Σέ μία πρώτη του άνοικτη σύγκρουση με τον Μπαζαργκάν ο άγιατολάχ Χομείνι, έπικρίνει τον πρόεδρο της προσωρινής Ιρανικής κυ-

βέρνησης ότι προσανατολίζει σέ δυτικά πρότυπα τις πολιτικές δομές της χώρας.

Παρασκευή 9:

● Μετά από διήμερη παραμονή του στο Κάιρο, ο πρόεδρος Κάρτερ άναχωρεί για τό 'Ισραήλ στοχεύοντας την όριστική σύναψη της Ισραηλινο-αλγυπτιακής συνθήκης ειρήνης, χωρίς να έχουν άποδόσει τα προσδοκώμενα άποτελέσματα οι σγνομιλίες του με τον αλγυπτίο πρόεδρο.

● 'Ο 'Αλεξέι Κοσούγκιν, κατά την διάρκεια της έπίσκεψής του στην 'Ινδία, δηλώνει ότι η ΕΣΣΔ και η 'Ινδία θα πρέπει να συνεργασθούν με στόχο την άντιμετώπιση της «κινεζικής έπιθετικότητας».

Σάββατο 10:

● Συγκαλείται σέ πρώτη συνεδρία της η νέα 150μελής ΚΕ της ΕΔΗΚ: ο Ι. Ζιγδης διατυπώνει την πρόταση για συγκρότηση πανδημοκρατικού μετώπου σέ περίπτωση πού θα διεξαχθούν έκλογές με πλειοψηφικό σύστημα, η σγμομαχίας με τό ΠΑΣΟΚ σέ περίπτωση ένισχυμένης άναλογικής.

● Η 'Ααϊκή 'Ημερήσια» του Πεκίνου, έπίσημο όργανο του ΚΚΚ, παραδέχεται έμμεσα σέ σχόλιό της την ύπαρξη φατριών στο έσωτερικό του ΚΚΚ, στο ζήτημα της κινεζικής εισβολής: η «Φωνή του Βιετνάμ» έξ άλλου, άναφέρει την ύπαρξη παράνομου ραδιοσταθμού στην Κίνα πού στρέφεται ένάντια στην πολιτική του Τέγκ-Χαϊό-Πίγκ και καταδικάζει την εισβολή στο Βιετνάμ.

● 'Ογκώδεις διαδηλώσεις γυναικών στην Περσία ένάντια στις μέτρα του Χομείνι πού έχουν σκοπό να θεσμοποιήσουν την 'Ισλαμική ήθική» (έπιβολή του «φερετζέ» στις έργαζόμενες στις δημόσιες υπηρεσίες κ.λ.π.). 'Ο Χομείνι έξ άλλου, καλεί τό λαό σέ ύποστήριξη του πρωθυπουργού Μπαζαργκάν, άφού χθές είχε άρνηθεί την παρήτηση πού του έπέδωσε ο τελευταίος, σάν πράξη διαμαρτυρίας για τη δραστηριότητα της επαναστατικής άριστερας.

Κυριακή 11:

● Συγκεντρώσεις και συλλαλητήρια, πραγματοποιεί η Γενική Σγνομοσπονδία 'Αγροτικών Συλλόγων 'Ελλάδας, σ' όλες τις μεγάλες πόλεις της χώρας, μετά την άρνηση της κυβέρνησης να ίκανοποιήσει τα αίτηματα των άγροτών, σ' ότι άφορά τη διαμόρφωση των τιμών των άγροτικών προϊόντων, κ.ά.

Δευτέρα 12: Η Κίνα διατάζει την άποχώρηση των συμβούλων της από τό Λάος κατηγορώντας το για την πρόσφατη μονομερή καταγγελία του Σινο-Λαοτικού σγμφώνου.

● 'Αποχωρούν από τό «ΣΕΝΤΟ» τό Πακιστάν και η Περσία.

Τρίτη 13: 'Ο πρόεδρος Κάρτερ, μετά την χθεσινή άπόρριψη των Αιγυπτιακών άντιπροτάσεων άπ' τό 'Ισραήλ, άνακοινώνει ότι κατά τη διάρκεια σύντομης σημερινής σγνομιλίας του στο Κάιρο με τον Σαντάτ, ο Αιγύπτιος πρόεδρος δέχτηκε τις 'Ισραηλινές προτάσεις και ύποστηρίζει ότι «ήρθη τό άδιέξοδο».

Κ.Κ.Ε.: «ΕΑΜΟΓΕΝΕΙΣ» ΚΑΙ «ΛΕΝΙΝΙΣΤΙΚΗ ΤΑΣΗ»

Η έκλογική διεύρυνση της δύναμης ενός κομμουνιστικού κόμματος, συνεπάγεται μάλλον και την εγκαίνιαση μιάς σειράς από αποκλίνοντα ρεύματα στους ίδιους τους κόλπους του. Αυτό φαίνεται πώς αρχίζει και γίνεται κανόνας και για το ίδιο το Κ.Κ.Ε. παρά τις όποιες οργανωτικίστικες αντιλήψεις. Ο Μίκης Θεοδωράκης, κατέγραψε στο παθητικό του την άρνηση του βασικού μέρους των «ιστορικών» στελεχών της ΕΔΑ, που αρχικά δεν απέκλειαν μιά σύμπραξη στην πρωτοβουλία του ΚΚΕ για τη δημιουργία μιάς κίνησης της ευρύτερης αριστεράς· αυτό όμως δεν φαίνεται να αποτελεί βασικό παράγοντα ανάσχεσης στο γενικότερο σχέδιο. Με τονισμό της «πολιτικής» (και όχι ιδεολογικής) ενότητας του αριστερού χώρου και με άξονα οργανωτικού προσανατολισμού την «συσπείρωση απ' τα κάτω», ο Μ. Θεοδωράκης εντοπίζει το στρατηγικό σκοπό της «Κίνησης Ένιαίας Αριστεράς» – όπως πρόσφατα μετονόμασε την «εαμογενή συσπείρωση»... – στους ίδιους σχεδόν άξονες με αυτούς της προδικτωρικής ΕΔΑ. Ανακοινώθηκαν δέ ήδη συναντήσεις σε διάφορες συνοικίες και σε επαγγελματικούς χώρους, με την πληροφορία μάλιστα ότι συγκροτήθηκαν και επιτροπές στα πλαίσια της «Κίνησης». Απ' τη μεριά τους το ΚΚΕ έσωτερικού και το ΠΑΣΟΚ άμφισβήτησαν τη συμμετοχή, στις συσκέψεις αυτές, στελεχών ή μελών τους, τονίζοντας και πάλι την αντίθεσή τους στα σχέδια «διεύρυνσης (υπό το ΚΚΕ) της Αριστεράς».

Δέν είναι όμως μόνο το ΚΚΕ έσ. και το ΠΑΣΟΚ που άμφισβητούν την ορθότητα των συλλήψεων του ΚΚΕ. Ήδη ή μορφοποίηση μιάς πρότασης αντίθετης απ' αυτή του ΚΚΕ, ξεκινά απ' τους κόλπους του τελευταίου με την έμφαση της από παλιά κυοφορούμενης «λενινιστικής (ή αριστερής) τάσης» του. Η κίνηση αυτή, στοιχειοθετεί την κριτική της σε γενικώτερους χώρους ιδεολογίας και στρατηγικής του ΚΚΕ και καταθέτει την αντίθεσή της ενάντια στον «τεχνοκρατισμό», την «άπολιτικοποίηση» και τον «ρεφορμισμό» που επικρατεί, απ' τη μεταπολίτευση και πέρα, στις επιλογές της ήγεςίας του κόμματος. Χαιρετίζοντας τη δράση της «αριστε-

ρης αντιπολίτευσης» στά Κ.Κ. της Δ. Ευρώπης (τάση Άλ-τουσέρ π.χ.) τό λενινιστικό ρεύμα προσανατολίζεται στην δημιουργία «Αριστερών Κομμουνιστικών Πυρήνων» με στόχο την ανάδειξη στελεχών και την καταπολέμηση του «όπορτουνισμού» στο διεκδικητικό κίνημα.

Οι έγγενείς στην ανάπτυξη του, διαφοροποιητικές διεργασίες στο χώρο του ΚΚΕ, ανεξάρτητα από τη μελλοντική τους τύχη, αρχίζουν νά προσδίδουν μιά μορφή ρευστότητας στον μονολιθικό κατά μιά δογματική άποψη, χαρακτήρα του, με αντίκτυπους, ίσως, στη πορεία του.

ΕΔΗΚ: ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΕΝΑ ΡΟΛΟ...

Η άπάντηση του κ. Ζίγδη στις οργανωτικές προετοιμασίες για την «άνασυντακτική» που θά όδηγήσει σύμφωνα με τις ανακοινώσεις του κ. Πεσμαζόγλου στην ίδρυση του Κόμματος Δημοκρατικού Σοσιαλισμού που εκδηλώθηκαν τό περασμένο δεκαπενθήμερο με τη δημοσίευση στον τύπο ύπογραφών «στελεχών» που συμμετέχουν σ' αυτές, υπήρξε προφανώς ή Σύνοδος της Κεντρικής Έπιτροπής της ΕΔΗΚ.

Η άπάντηση αυτή είχε δύο σκέλη: Τό πρώτο άφορούσε την «άνασύνταξη» του κόμματος και είναι ένδεικτικές οι άποφάσεις της Κ.Ε. για μιά σειρά οργανωτικών άποφάσεων όπως ή έξασφάλιση της οικονομικής αυτοδυναμίας του κόμματος, ή έκδοση εβδομαδιαίου δημοσιογραφικού όργάνου κ.ά. Είναι σαφές πώς ή διεκδίκηση του κεντρικού χώρου συνδέεται – και από τις δύο πλευρές... – με μιά οργανωτική έπαρκεία.

Τό δεύτερο και κύριο σκέλος όμως της άπάντησης του κ. Ζίγδη υπήρξε ή πρότασή του για «κοινή κάθοδο στις έκλογές που έρχονται με τό ΠΑΣΟΚ, άν αυτές γίνουν με ένισχυμένη αναλογική» – ή πρόταση αυτή περιέχεται και στη συνέντευξη του κ. Ζίγδη που δημοσιεύει σήμερα τό ΑΝΤΙ – που ένέκρινε ή Κ. Ε. της ΕΔΗΚ. Έκείνο που κυρίως θέλει νά καταδείξει αυτή ή πρόταση είναι την πολιτική όριοθέτηση του

ΠΕΝΤΑΓΩΝΟ:

Ο ρόλος των στρατιωτικών στην ανάπτυξη της ...δικτατορίας

«... όταν οι πολιτικοί παράγοντες θεθούν στο περιθώριο, είχαμε πάντοτε θανάσιμες σχέσεις, οι στρατιωτικοί προς τους στρατιωτικούς· ή στρατιωτική πλευρά, πραγματικά καταλαβαίνει πού βρίσκεται ο κίνδυνος περισσότερο παρά οι ιδιώτες στην πολιτική πλευρά (άλλά) παίρνουν τις διαταγές τους από τους πολιτικούς και τότε είναι πού έχετε προβλήματα» (κατάθεση του Ρίτσαρντ Μπόουεν, στρατηγού άεροπορίας – διευθυντή του Γραφείου Ευρωπαϊκών ύποθέσεων του ΝΑΤΟ στο Πεντάγωνο – στην ύποεπιτροπή Ευρώπης και Μ. Ανατολής της Βουλής, στα πλαίσια

σια της συζήτησης για την άμερικάνικη βοήθεια στην Ελλάδα και στην Τουρκία, στις 28/2/79).

Δέν είναι ή πρώτη φορά που οι διαδικασίες πολιτικής ανάπτυξης μιάς χώρας ή όποια βρίσκεται σε σχέσεις έξάρτησης από έξωθενικά κέντρα, και πού χαρακτηρίζεται συγχρόνως από μιά ύποανάπτυξη στην συνολική κοινωνικο-πολιτική της δομή, δημιουργούν προβλήματα στη χάραξη της πολιτικής των ήμπεριαλιστικών «μητροπόλεων». Η άνακοπή αυτής της πολιτικής άνάπτυξης απ' την άλλη, δέν κρίνεται πάντα κατάλληλη και κυρίως έξαρτάται από πάρα πολλούς παράγοντες. Οι άμερικάνοι λοιπόν φαίνεται ότι αντιμετώπιζουν άλλη μιά φορά αυτό τό δίλημα: μιά μορφή στρατιωτικής διακυβέρνησης ή μιά προσπάθεια έλεγχόμενης δημοκρατικής άνάπτυξης;

Ο Μπόουεν εκφράζεται χωρίς περι-

στροφές: τά προσκόματα στον έντοπισμό και την αντιμετώπιση του κινδύνου (βλ. στρατηγικά και άλλα συμφέροντα της άμερικανικής πολιτικής στην περιοχή) προέρχονται από την νοοτροπία και την πρακτική των πολιτικών (της πολιτικής θά λέγαμε έμεις).

Συμπέρασμα: πρέπει νά «καταργηθούν»: ή πολιτική σαν τέτοια, οι πολιτικές διαδικασίες δημοκρατικής άνάπτυξης, οι πολιτικοί φορείς, ή διεκδίκηση των συμφερόντων σ' ένα πλαίσιο που επιτρέπει την επιδίωξη και ήκανοποίησή τους, και τελικά ή έπιβολή μιάς στρατιωτικής «κατάστασης πραγμάτων» που νά είναι έγκυρος συνομιλητής του Πενταγώνου και της άμερικανικής πολιτικής ή όποια δέν έχει χρεία έκπροσώπων δημοκρατικά έκλεγμένων, στην ύπο-άνάπτυξη «περιφέρειά» της.

Όποσδήποτε ή σύνολη αντίληψη της

κόμματος και την συμπαράταξή της με τις αντιδεξιές δυνάμεις της χώρας σε «άντιθεση με το ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ το οποίο θεωρείται σαν υποκατάστημα του Καραμανλή».

Σε ποιο βαθμό θα μπορέσει ν' ανταποκριθεί η ΕΔΗΚ σ' αυτό το ρόλο, είναι κάτι που δεν εξαρτάται μόνο από τις προθέσεις των προσώπων αλλά και από κάποια «αντικειμενική διαμόρφωση» που καταδεικνύει ότι ο κεντρικός χώρος περνά σήμερα «δύσκολες ώρες». Υπάρχουν εξάλλου πληθώρα διεργασιών που απομένει να συντελεσθούν...

Η πρόσφατη πάντως εξαγγελία του κ. Ζίγδη για τον «αντιμαρξιστικό αγώνα» που πρέπει να θέσει σαν στόχο της η ΕΣΔΗΝ, δεν προσοικνίζει παρά ένα φιλοδεξιό παραλλήλημα.

ΚΟΜΜΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ

Οι εξελίξεις στη διεκδίκηση του σοσιαλδημοκρατικού χώρου στην Ελλάδα, μπαίνουν σε μία νέα φάση με την έναρξη των διαδικασιών που θα δώσουν μία κομματική μορφή στην κίνηση του Ι. Πεσμαζόγλου. Έτσι, το Σάββατο και την Κυριακή, 17-18 Μάρτη, πραγματοποιείται στη Θεσσαλονίκη η Ίδρυτική Συνδιάσκεψη για το Κόμμα Δημοκρατικού Σοσιαλισμού.

Με μία πρωταρχική στελέχωση που προέρχεται βασικά από τη Θεσσαλονίκη και την Αθήνα, το υπό συγκρότηση ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ, έχει κληθεί να αντιμετωπίσει πειστικά και να αντικρούσει τις κριτικές που του έχει άσπασει το σύνολο σχεδόν των δημοκρατικών και προοδευτικών δυνάμεων της χώρας, για τις φιλοκυβερνητικές του προθέσεις. Με εξαίρεση την επιφυλακτική στάση του ΚΚΕ έσωτερικού, η κίνηση του Γιάγκου Πεσμαζόγλου χρεώθηκε, ήδη από την εμφάνισή της, τη σχέση του έμπνευστή της με διάφορους τομείς της κρατικής πολιτικής και συνδέθηκε τις φημολογούμενες διαθέσεις ενός τμήματος του συντηρητικού χώρου για συνεργασία με «μεμετρημένους» σοσιαλδημοκράτες.

Όπωςδήποτε, η πολιτική καταγωγή των στελεχών του ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ. – τα οποία προέρχονται από μεταπολιτευτικά και νεόκοπα σοσιαλδημοκρατικά μορφώματα, με έκδηλη την τάση της αποκοπής τους από τον κλασικό κεντρικό κορμό

– δημιουργεί μία κατάσταση, που, αντικειμενικά, ώθησε το σχήμα σε μία εύρωπαζουσα σοσιαλδημοκρατική αποκρυστάλλωση. Όμως, η ιστορικού χαρακτήρα (και γι' αυτό πειστικότερη;) αντιδεξιά τοποθέτηση της ΕΔΗΚ· ή διεκδίκηση και από πλευράς του κόμματος αυτού του σοσιαλδημοκρατικού «στίγματος», και η συνειρμική ή δηλωμένη ταύτιση του ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ. με την μη πειστική εύρωπαϊκή σοσιαλδημοκρατία, είναι στοιχεία που λειτουργούν σε βάρος του νέου σοσιαλδημοκρατικού οργανισμού.

Δέν θάτανε υπερβολικός ο Ισχυρισμός ότι το μέλλον της ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ. θα εξαρτηθεί από την κατεύθυνση και τα αποτελέσματα της διαδικασίας εκσυγχρονισμού που επιχειρείται από το 1974 και μετά· και, συγχρόνως, από τους συσχετισμούς δυνάμεων στο φάσμα που τοποθετείται εκτός μαρξιστικής άριστερας. Ίσως σ' αυτό το πεδίο στηρίζεται και η δημιουργία του νέου φορέα: αν η Δεξιά δέν κατορθώσει από μόνη της να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβλήματα εκσυγχρονισμού που προκύπτουν από την ένταξη στη ΕΟΚ, τότε ο μη μαρξιστικός χώρος θα κληθεί ενδεχόμενα να συμβιώσει με το πλέγμα των δυνάμεων της εξουσίας. Ήδη, το περιοδικό της Νέας Δημοκρατίας «Ν. Πολιτική», έχει ζητήσει την ένταξη των δυνάμεων του εκκολλαπτόμενου κόμματος στον οργανισμό της Δεξιάς και την εγκατάλειψη της απόπειράς τους για αυτόνομη παρουσία.

Τό ζητούμενο για το ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ. είναι οι όροι και οι αξίες της πιθανής του σύμπραξης καθώς και οι σχέσεις του με τις άλλες δημοκρατικές δυνάμεις· οι σχέσεις του δηλαδή με την δυνητικά αντιπολιτευτική ιδεολογία του. Από δώ θα κριθεί ή επιβίωσή του σαν αυτόνομο πολιτικό σχήμα, και ή έλκτική του δύναμη για τό προσδοκώμενο εκλογικό του άκροατήριο.

ΑΠΕΙΛΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ...

Ένώ τά έσωτερικά προβλήματα που έχει να αντιμετωπίσει ο κ. Έτσεβίτ φαίνεται ότι αυξάνονται καθημερινά και σηματοδεύονται από μιά ακόμα ένταση της αίματηρης πολιτικής βίας, ο τούρκος πρωθυπουργός συνεχίζει να παίζει τό παιχνίδι του «θυμωμένου παιδιού» για να εξασφαλίσει από

αμερικανικής πολιτικής για τό «δέον γενέσθαι» στίς υπό ανάπτυξη πολιτικές δημοκρατίες προσκρούει στη δυναμική των διαδικασιών που συντελούνται στην «περιφέρεια»: «Αν εγκλωβιστούν σε αυταρχικά πλαίσια, και δέν μπορούν να εκφραστούν οι αντιφάσεις της δυναμικής αυτής, τότε δημιουργείται μία έκρηκτική κατάσταση με ασύμφορο τέλος (βλ. Περγσία ή και Ελλάδα ακόμα)». «Αν πάλι άφεθεί αυτή ή δυναμική στη δική της λογική, τότε ενδέχεται ή εξέλιξή της να καταλήξει στη σύσταση Ισχυρών κοινωνικών κινημάτων άνεξαρτησιακού-δημοκρατικού χαρακτήρα με κύρια στόχο την κατάλυση των δεσμών έτεροπροσδιορισμού από τά «κέντρα» του παγκόσμιου καπιταλισμού. Στο δίλημα αυτό δέν φαίνεται να μπορεί να δώσει οριστική απάντηση ή αμερικάνικη στρατηγική: Παθητικός θεατής των καταλυτικών κοινωνικών κινήματων, ή προληπτικά παρεμβαί-

νων «χωροφύλακας», είναι από τη φύση της αδύναμη να διεκπεραιώσει όπως θά ήθελε τά συμφέροντά της.

Τό βάρος πέφτει στίς δυνάμεις που αγωνίζονται ενάντιον αυτών των συμφερόντων· ύστερα μάλιστα απ' την περσινή δήλωση του αμερικανού Υπουργού Άμύνης περί «εναλλακτικών λύσεων» στην Ελλάδα, δέν μās επιτρέπεται ή δλιγωρία των προαπριλιανών καιρών... Ίδιως τώρα, που οι αμερικανοί ενδιαφέρονται για τό «Ισχυρό... φιλοδυτικό σύστημα» που πρέπει να διέπει τούς θεσμούς μās, μετά τά γεγονότα της Περγσίας και του Άφγανιστάν και τη συνέχεια, «έντεινόμενη αστάθεια στην άνατολική Μεσόγειο» (βλ. κατάθεση της 1ης του Μάρτη στην έπιτροπή έξωτερικών της αμερικάνικης γερούσιας από τόν Τζ. Βέστ, Υφυπ. Έξωτερικών για την Εύρώπη).

ΚΑΙ ΓΩ ΔΕΝ ΣΤΑΜΑΤΩ
ΣΤΗΝ ΕΙΣΒΟΛΗ ΚΑΤΑ ΤΗ
ΒΙΕΤΝΑΜ

ΑΛΛΑ ΘΥΜΑΜΑΙ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΕΙΣΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΙΣΒΟΛΗ ΣΤΗΝ
ΚΑΜΠΟΤΣΑ

ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΕΙΣΒΟΛΗ
ΣΤΟ ΒΙΕΤΝΑΜ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΚΑΜΠΟΤΣΑ

ΘΥΜΑΜΑΙ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΓΙΟ
ΔΟΜΗΝΙΚΟ ΤΗΝ ΚΟΡΡΟ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΤΤΙΛΑ

ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΛΛΟ ΑΤΤΙΛΑ
ΟΛΟΥΣ ΤΗΣ ΜΟΓΓΟΛΙΑΣ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΑΜΕΡΛΑΝΟ
ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΗΣ
ΤΑΪ-ΚΟΥΝ

ΚΑΙ ΠΑΙ
ΝΑ ΚΡΕΠΑΣ!

ΚΑΥΜΕΝΟΣ
ΜΠΑΜΠΑΣ

ΔΕΝ ΤΟ
ΠΑΡΑΔΕΧΕΤΑΙ
ΟΤΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΕΙΝΑΙ Η
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΛΗΣΤΕΙΑΣ
ΟΧΙ
ΔΕΝ ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΧΕΤΑΙ

του Γιάννη Καραϊτζή

τούς πλούσιους κληδεμόνες του όσο τό δυνατό μεγαλύτερο χαρτζηλίκι για να μπορέσει να δώσει ακόμα ένα τονωτικό όρσο στη βαριά και από καιρό ασθενήσασ οικονομία της χώρας του.

Έτσι σέ πρόσφατη συνέντευξη του σέ αμερικανό δημοσιογράφο πού αναδημοσιεύτηκε και στην «Ιντερνέσιοναλ Χέραλντ Τρίμπιουν» εξέφρασε τήν απογοήτευσή του γιά τόν «αποκαρδιωτικό ρυθμό» και τίς «άπαράδεκτες συνθήκες» πού επικρατούν στίς διαπραγματεύσεις γιά τήν βοήθεια, από τήν ημέρα τής σύσκεψης κορυφής στή Γουαδελούπη, τόν Ιανουάριο, όπου οι τέσσερεις μεγάλοι τής Δύσης, υποσχέθηκαν «βοήθεια ανάγκης» πρός τήν Τουρκία.

«Ενώ αφέθηκε ή Τουρκία νά ένοήσκει ότι τό πρόγραμμα στρατιωτικής βοήθειας από τίς ΗΠΑ θά περιλάμβανε και δωρεάν κονδύλια, τελικά κάτι τέτοιο δέν συμβαίνει και τό συνολικό ύψος απέχει πολύ από το νά είναι ικανοποιητικό» τόνισε ό τούρκος πρωθυπουργός. «Η νέα προτεινόμενη στρατιωτική βοήθεια πού συζητεί αυτή τή στιγμή τό Κογκρέσσο ανέρχεται σέ 300 εκατ. δολλ. από τά όποια τά 200 εκατ. προορίζονται γιά τήν αγορά στρατιωτικού υλικού μέ πιστώσεις, δάνειο 98 εκατ. δολλ. γιά αγορές μή στρατιωτικής φύσης και 2 εκατ. δολλ. γιά εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Ο κ. Έτσενβίτ κατέληξε μέ τήν προειδοποίηση ότι ή παράλειψη τής Δύσης «νά προσφέρει τήν επιθυμητή βοήθεια αναπόφευκτα θά επιφέρει μιά μεταβολή στήν εξωτερική πολιτική τής Τουρκίας» αλλά απέφυγε νά επαναλάβει τήν παλιότερη απειλή του περί αποχώρησης από τό ΝΑΤΟ. Παράλληλα όμως ό τούρκος πρωθυπουργός έδωσε και μιά διαβεβαίωση: «Αποκλείεται – έλπε – νά εξελιχθεί ή Τουρκία σ' ένα θεοκρατικό καθεστώς κατά τό πρότυπο τής Περσίας...

ΒΟΜΒΙΣΤΩΝ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ

Ένας από τούς βομβιστές πού δικάζονται σέ λίγες μέρες, ό «ντέντεκτιβ» Σαραντάκος, έχει τήν τιμή νά είναι ό πρώτος διδάξας τή βομβιστική επιστήμη στά πρόσφατα χρόνια. Όπαδός τής φασιστικής παρακρατικής οργάνωσης Ο.Α.Α.Ε.Ε. είχε από τό 1966 συγκεντρώσει τίς ύποψίες γιά τήν πρώτη βομβιστική ενέργεια πού ακολούθησε τήν αποστολή έμπρηστικής και απειλητικής επιστολής πρός τό «ΕΘΝΟΣ» (30-11-1966). Από τότε πολλά έπραξε ό δραστήριος «ντέντεκτιβ» – χούντα μεταπολίτευση, βασιλικές οργανώσεις. Μόνον γιά τά όργανα του κ. Μπάλκου δέν υπήρξε καμιά ένδειξη ύποψίας...

ΜΗΝΥΣΗ ΣΤΗ ΜΗΝΥΣΗ...

Η τακτική νά... τούς έχουμε στό «χέρι» μέ μιά άτέλειωτη δίκη, είναι γνωστή. Φυσικά, αυτό δέν θ' αποτελούσε εξαίρεση και στην περίπτωση τής δίκης του Λ. Χρηστάκη και του Μ. Τσιπουρίδη, πού κατηγορούνται γιά δημοσία πρόκληση σέ απείθεια κατά των νόμων και ολυνδήποτε νομίμων διαταγών των αρχών... πού μέ τά άρθρα του πάλε-ποτέ (1975) Ραντερμα, διέπραξαν...

Στίς 26, λοιπόν, του περασμένου Γενάρη, ό λ ο ι οι μάρτυρες κατηγορίας, (άστυνομικοί, στρατιωτικοί και πολίτες) δέν έμφανίστηκαν, κι' έτσι ή δίκη αναβλήθηκε γιά τήν Τετάρτη 28 τρέχοντος, στό Α' – πάλι – Τριμελές Πλημμελειοδικείο Αθηνών. Στό μεταξύ ό Λεωνίδα Χρηστάκης, κατέθεσε μήνυση κατά των υπευθύνων του Γραφείου Τύπου τής Ασφαλείας Αθηνών, γιά ψευδή παροχή πληροφοριών στον κ. Εισαγγελέα, πού διαμόρφωσε τήν έντύπωση ότι κι' άλλα έντυπα, εκτός του Ραντερμα ανήκουν στους Χρηστάκη και Τσιπουρίδη...

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΙΑ:

Επιστροφή στο παρελθόν!..

Η οικονομική κρίση που μαστίζει την Πορτογαλία δεν έχει προηγούμενο στην Εύρωπη. Ο πληθωρισμός καλπάζει στα 26%, και οι άνεργοι κοντεύουν το ένατομύριο σ' έναν πληθυσμό έννιά εκατομμυρίων. Η κυβερνητική κρίση που κράτησε από τον περασμένο Ιούλιο ως το Δεκέμβρη παρέλυσε την οικονομία της χώρας. Μέσα σ' όλα αυτά προστίθενται και οι πολιτικές αντιθέσεις.

Η εποχή όπου ο επαναστατικός άνεμος έκανε την Πορτογαλία επίκεντρο της Εύρωπης είναι πολύ μακρινή. Όλοι τώρα τρέχουν και τσακίζονται να εξαφανίσουν ό,τι τυχόν υπόλοιπα έμεναν από τότε. Σοσιαλιστές, σοσιαλδημοκράτες, δεξιοί, Τύπος κ.λ.π., έχουν συγκεντρώσει το μένος τους στο Σύνταγμα της Πορτογαλίας. Όπως είναι γνωστό το Πορτογαλικό Σύνταγμα είναι το προοδευτικότερο της δυτικής Εύρωπης, κι' αυτήν την «κηλίδα» δε μπορούν να την άνεχθούν άλλο ούτε ο Σοάρες, ούτε ο Σά Καρνέιρο, ούτε ο στρατηγός Έανες. Στο προοίμιο του συντάγματος αναφέρεται πως η Πορτογαλία είναι δημοκρατία με κατάληξη της το σοσιαλιστικό μετασχηματισμό. «Πρέπει να εξαλειφθεί η ρητορική επαναστατικότητα που χαρακτηρίζει το σύνταγμά μας», λένε οι σοσιαλιστές.

Κι' ο ύπουργός κοινωνικών Υπηρεσιών, Προέκκα ντέ Καρθάλχο, ένας απ' τους δεξιούς ύπουργούς της σημερινής κυβέρνησης πούναι ίσως η συντηρητικότερη της δυτικής Εύρωπης: «Εδώ πολλά πράγματα πρέπει να μπουόν στη θέση τους. Οι εθνικές αξίες για παράδειγμα, φθαρμένες από μία επανάσταση που έκανε τό πάν για να καταστρέψει τον πατριωτισμό των Πορτογάλων, και απ' τις σοσιαλιστικές κυβερνήσεις που τελικά βάδιζαν στο πνεύμα της σοσιαλιστικής διεθνούς. Χρειάζεται δηλαδή να επανέλθει η εξουσία του κράτους, και να ξαναπροβληθεί η Ιδέα του Έθνους...»

Ο συνταγματάρχης Μέλο Άντουνες, ένας απ' τους «Ιδεολόγους» και σκληροπυρηνικός της επανάστασης, απογοητευμένος και πικραμένος, λέει στην Ιταλική εφημερίδα REPUBLICA. «Αυτή η χώρα είχε γνωρίσει μία τέτοια έξαρση τον καιρό της επανάστασης, που θα μπορούσε να ανανεωθεί εκ βάθρων. Όμως τα κόμματα τη φρενάρησαν. Και τη μεγαλύτερη εύθυνη τη φέρνει το σοσιαλιστικό κόμμα του Σοάρες. Τό πρόβλημα τώρα είναι πως βρισκόμαστε σε μία άντεπιθεση της δεξιάς σ' ολόκληρη τη

χώρα. Μήν ξεχνάμε πως ο νόμος των σοσιαλιστών για την αγροτική μεταρρύθμιση επανέφερε τά τοιφλίκια, κι' από αυτά τά τοιφλίκια έρχόταν πάντα στην Πορτογαλία η επίθεση της δεξιάς. Ο πραγματικός στόχος όλων μιλούν για συνταγματική μεταρρύθμιση, είναι να ξαναδώσουν τις κρατικές επιχειρήσεις στα μονοπώλια. Από τη μεριά τους, οι πολυεθνικές εταιρίες είναι ήδη πολύ δραστήριες και προσπαθούν να ξαναδώσουν ζωή στο Πορτογαλικό κεφάλαιο, με την προοπτική μιάς κατάρευσης του δημόσιου τομέα. Κι' εδώ συμπεριζομαι απόλυτα την ανάλυση του Κουνιάλ, όταν μιλάει για μανούβρα πισωδρόμησης».

Χαρίζονται - γράφει η REPUBLICA - οι ποινές των αστυνομικών της μισητής αστυνομίας του Σαλαζάρ. Στα πανεπιστήμια επιστρέφουν οι καθηγητές που «ξεχώρισαν» για τά άφθονα βιβλία τους, πάνω στην ανωτερότητα του Σαλαζαρισμού καθεστώτος απέναντι στη δημοκρατία. Στο ύπουργείο Έξωτερικών, ξαναπαίρνουν τά πόστα τους οι παλαιοί διπλωμάτες του φασιστικού καθεστώτος. Και τώρα, όπως καταγγέλει τό Κομμουνιστικό Κόμμα, η κυβέρνηση πήρε τό κτίριο απ' την INTERSINDICAL (τό κεντρικό συνδικάτο της άριστερας, προσκείμενο στην πλειοψηφία του στο ΚΚΠ) που είχε καταλάβει τις μέρες της κατάρευσης του Σαλαζαρισμού καθεστώτος, και με την προδοκаторική αυτή ενέργεια, πέταξε τά συνδικάτα στο δρόμο.

Οι περισσότερες εύθυνες ήταν του Σοάρες, καταλήγει ο Μέλο Άντουνες. Οι συνεχείς αθεβαιότητες, οι συντηρητικές επιλογές του σοσιαλιστή ήγέτη, οδήγησαν, πρώτα στη συνεργασία με τη δεξιά και στη συνέχεια στο νόμο για την αγροτική μεταρρύθμιση όπου καταργούσαν τις κοινωνικές κατακτήσεις του '75. Στο σημείο αυτό έγινε κομπούζιο, οι σοσιαλιστές πέρασαν σε κεντρικές θέσεις, ο κόσμος κουράστηκε, και ύπαικουσε κι' άρχισε έτσι η επιστροφή στο παρελθόν...».

ΙΤΑΛΙΑ

Τό 15ο συνέδριο του ΙΚΚ

«Ιστορικό» αναμένεται από πολλούς, νάναι τό 15ο συνέδριο του Ιταλικού Κομμουνιστικού Κόμματος, που θα γίνει στη Ρώμη απ' τις 20 ως τις 25 του Μάρτη. Από άλλους αντίθετα ύποστηρίζεται πως τίποτα τό καινούργιο κι' έντυπωσιακό δεν πρόκειται να προστεθεί στα ήδη γνωστά.

Ποιές όμως είναι οι θέσεις του ΙΚΚ που καλείται να επικυρώσει τό τωρινό συνέδριο; Τά πιο σημαντικά σημεία των θέσεων είναι:

1. Ο προσδιορισμός του «τρίτου δρόμου» για τό σοσιαλισμό. Κι' η αναφορά ότι είναι η πολιτική δημοκρατία κι' ο πλουραλισμός αυτά που καθορίζουν την «άνωτερη συνταγματική μορφή ενός κράτους, ακόμα και σοσιαλιστικού».

2. Η κριτική απέναντι στη Σοβιετική Ένωση, είναι η αυστηρότερη που άσκήθηκε ποτέ. Τό Κρεμλίνο δεν άκολούθησε τό δρόμο της άποσταλινόποίησης, και τά λάθη του, κυρίως η ταύτιση κόμματος - κράτους, έμπόδιαν την άσκηση των βασικών δικαιωμάτων και έλευθεριών. Ο όρισμός «σοσιαλιστικές χώρες» αντικαταστάθηκε με τό «χώρες με σοσιαλιστική κατεύθυνση» ή «καινούργιες κοινωνίες».

3. Η Ιδεολογία του ΙΚΚ παραμένει πάντα ο Μαρξισμός, έγκοσταλινόπεται όμως ο Λενινισμός, άν και διαχωρίζουν τις θέσεις τους απ' τους Ισπανούς κομμουνιστές σ' αυτό τό σημείο.

4. Ο Ιστορικός συμβιβασμός εξακολουθεί νάναι η στρατηγική του κόμματος, με σημαντικές όμως αλλαγές.

5. Ο «δημοκρατικός συγκεντρωτισμός», παραμένει κι αυτός άλλ' άρχισε σιγά - σιγά η ύποβάθμιση του.

6. Η συζήτηση μέσ' την Κεντρική Έπιτροπή ήταν για πρώτη ίσως φορά τόσο ελεύθερη. Οι διάφορες γνώμες (παρουσιάστηκαν γύρω στις πεντακόσιες) συζητήθηκαν όλες και τέθηκαν σε ψηφοφορία. Δημιουργήθηκαν πλειοψηφίες και μειοψηφίες που δεν ήταν όμως στατικές.

7. Ο Μπερλιγκουέρ ώθησε τό κόμμα να κάνει παραπέρα θήματα στο δρόμο που ακολουθεί απέναντι στα παλιά σχήματα, και στάθηκε ιδιαίτερα στα «εύαισθητα θέματα». Τόν εύρωκομμουνισμό, την κριτική στη Σοβιετική Ένωση, τον τρίτο δρόμο για τό σοσιαλισμό. Κατά τά άλλα, άκολούθησε - όπως πάντα άλλωστε - την «κεντρώα» γραμμή ή όποια κι' επικράτησε στις Έθέσεις.

Υπήρξαν οι «συντηρητικοί» που προσπάθησαν να φρενάρουν την εξέλιξη κυρίως σ' ό,τι άφορά τό «τρίτο δρόμο» και τό «άντισοβιετισμό». Απ' την άλλη μεριά οι «προοδευτικοί» (αναφέρονται οι Λούτσιο Λιμπερτίνι και Λούτσιο Λομπάρντο Ραντίνο), ζήτησαν αντίθετα μία παραπέρα προώθηση, μέχρι τό σημείο ν' άρνηθούν τό σοσιαλιστικό χαρακτήρα της Σοβιετικής Ένωσης και των χωρών της άνατολικής Εύρωπης.

Καλείται λοιπόν τώρα τό συνέδριο ν' άποκρυσταλλώσει αυτές τις θέσεις. Κι' είναι βέβαιο πως τό ΙΚΚ θα βγει ένωμένο Ιδεολογικά.

Χρονικό του δρόμου

Αυτοί που κυβερνούν την πόλη θέλουν, καθώς φαίνεται, να διώξουν τους φοβισμένους. "Οποιοι δέν έχει κουράγιο για μπλεξίματα, όποιος δέν νιώθει σιγουριά για τόν έαυτό του, νά τά μαζεύει καί νά χάνεται. Ν' άμπαρωθεί, νά λουφάξει. Δέ θ' άσχοληθούμε ποτέ πιά μ' αυτούς, δέ θά ξέρουμε ούτε άν υπάρχουν. Θά πηγαίνουν, θέβαια, στις δουλειές τους, θά ψωνίζουν διαστικά δ,τι χρειάζονται καί θ' άποσύρονται. "Όσο λιγότεροι κυκλοφορούν στό δρόμο, τόσο πιά σίγουρο είναι τό καθεστώς, επικρατεί ήσυχία καί ό τόπος προκόβει. "Όταν οί δρόμοι είναι γεμάτοι, οί ταραξίες μπερδεύονται μέ τό φιλήσυχο πλήθος, ξεσηκώνουν τους πολίτες νά κάνουν πράματα πού δέ θά τά τολμούσαν άν ήταν μόνοι τους ή κλεισμένοι στά σπίτια τους. "Η έξουσία θέλει πάντα νά ξέρει μέ ποιούς έχει νά κάνει, νά τους έχει ξεχωριστά.

Τό πράγμα ήταν απλό. "Αποσύρθηκαν πολλοί. Σά νά λιγότεψε ό πληθυσμός. Οί διαβάτες πού άπόμειναν κυκλοφορούν τώρα άνετα, άν καί δέν είναι φρόνιμο νά γυρίζεις άργά. Σά νά σπαταλάς ένα δικαίωμα πού δέν τό έχουν άλλοι. Τά θήματα ακούγονται σά σφυριές, ό ένας κοιτάζει από μακριά τόν άλλον.

Μή θαρρείς όμως δτι κι' οί διαβάτες πού βλέπεις από τις γρίλλιες είναι τίποτα θεριά άνήμερα, τέρατα παράτολμα κι' άποφασισμένα. Τίς περισσότερες φορές δέν κατάλαβαν πώς θρέθηκαν στό δρόμο. "Η αλήθεια είναι δτι οί ψυχωμένοι κι' οί πολύπειροι ξέρουν νά είναι άπ' όλα όταν χρειαστεί. Μόνο οί άψίκοροι, οί άνόητοι κι' οί φουριόζοι δέν μπορούν νά κρατηθούν. Οί άστοχες παλικάριές βοηθάνε πάντα τά όργανα καί εύχαριστούν τή διοίκηση. "Απλουστεύουν έτσι τό έργο της.

Η διοίκηση σκέφτηκε δτι πολλοί θ' άποφύγουν τις προκλητικές ενέργειες αλλά δέ θά κλειστούν καί στά σπίτια τους. «Νά τους παρακινήσουμε νά φύγουν, νά τους προσφέρουμε κίνητρα», πρότεινε κάποιος. "Ετσι όμως δέ θ' ανακαλύψουμε τους πραγματικούς αντίπαλους, παρατήρησης ένας πού ήθελε πιά δραστικά μέτρα. «Νά τους πείσουμε δτι φοβούνται ή δτι θά φοηθούν στό μέλλον καί τότε θά είναι πολύ άργά. Αυτό θά τους τρομάξει περισσότερο.» "Άλλος: «Νά παράγουμε καί νά διοχετεύσουμε μεγάλες καί φτηνές ποσότητες δυσπιστίας. Νά φοβάται ό ένας τόν άλλον.»

Γιά τό θέμα αυτό, πώς θ' ανακαλύψουν τους επικίνδυνους, έγιναν συσκέψεις αλληπάλληλες καί πολύωρες. "Αποφασίστηκε δτι πρέπει νά βελτιωθεί ή τεχνική παραγωγής φόβου. Οί ως τά τώρα μέθοδοι κρίθηκαν άνεπαρκείς καί άπαρχαίες. "Υπάρχουν σύγχρονοι τρόποι νά διοχετευτεί περισσότερος καί άποτελεσματικότερος φόβος σέ διάφορες ποιότητες καί ποικιλίες, από διάφορες κατευθύνσεις καί πηγές. "Όταν ριζώσει δέν κρύβεται. Είπαν λοιπόν νά ιδρυθούν θερμοκήπια μέ θλαστούς φόβου από τά όποια θά έφοδιάζονται οί υπηρεσίες. Νά καλλιεργηθούν ποικιλίες άνθεκτικές καί στις πιά δυσμενείς έδαφικές καί κλιματικές συνθήκες. Παράλληλα θά πρέπει νά καταβάλλονται συνεχείς φροντίδες για νά μήν άποβληθούν τά μοσχεύματα. "Ας μή νομίσουμε δτι είναι καινούργια έφεύρεση. "Η τεχνική παραγωγής φόβου καί μέ τά παλιά μέσα ύπήρξε άποτελεσματική. Πώς διατηρείται τόσους αιώνες τό καθεστώς;», είπε κάποιος πού μελετάει ιστορικά τό θέμα. "Ενας

άλλος παρατήρησε: «Χρειάζεται έκσυγχρονισμός. Καγχάζουν όλοι καί άπορούν όταν άκούν τις παλιές άνοησίες.»

Συμφώνησαν νά πληρώσουν άδρά ένα μελλοντολόγο για νά τους ύποδείξει τις αύριανές μορφές της θίας καί τις νέες διασταυρώσεις του φόβου ώστε νά προσαρμοστούν τό ταχύτερο... Αυτή είναι δουλειά τους. Ν' αφήσουν τις φαντασίες κι' άς άσχοληθούν μέ κάτι χρήσιμο. Καί καταλήξανε στό συμπέρασμα δτι φόβος καί άνασφάλεια υπάρχουν διάχυτα καί σέ μεγάλες ποσότητες αλλά μένουν άνεκμετάλλευτα. Ποτέ δέν έλειψαν. Νά γίνονται - είπαν - τακτικές μετρήσεις καί νά στηθούν παντού σταθμοί παρατηρήσεων, νά ιδρυθεί κεντρικό ίνστιτούτο για τήν άνάλυση της άτμόσφαιρας, πού νά δείχνει τή διακύμανση αυτού του συστατικού. Χρειάζονται ακόμα νέες μέθοδοι για νά έλέγχεται καί νά έπινοηθούν συνθέσεις πού νά αυξάνουν ή εύθυβολία καί ή άποτελεσματικότητα του.

Οί διαβάτες ώστόσο πληθαίνουν στό δρόμο. Οί φοβομετρικοί σταθμοί σημείωσαν δτι ό φόβος έλαττώνεται στην άτμόσφαιρα. Σέ μερικές χιλιάδες φωτογραφίες παρμένες άνύποπτα φάνηκε σέ πολλά μάτια μία περίεργη λάμψη παρά τήν άδιαφορία πού θέλουν νά δείχνουν. Μελετήθηκαν νέα συστήματα μέ ακριβέστερους δείκτες για τις νεφώσεις, κυκλώνες καί τά κενά.

Μία άλλη έπιχείρηση αναπτύχθηκε παράλληλα. Είπαν δτι έπρεπε νά μαζέψουν από τήν πόλη δση έλπίδα ύπήρχε ακόμη. Μέ τό είδος αυτό τροφοδοτούνται έκείνοι πού δέν φοβούνται. "Η ενέργεια κρίθηκε άπαραίτητη γιατί μέ όρισμένες συνθήκες άν ή έλπίδα βρεθεί μαζί μέ άλλα στοιχεία μπορούν νά προκύψουν ένώσεις έκρηκτικές ή νά προκληθούν άλυσωτές αντιδράσεις. Οί παρατηρητές είπαν δτι ό φόβος καί ή έλπίδα είναι παράγοντες άσυμβίβαστοι: "Όταν αναπτύσσεται ό φόβος, ή έλπίδα ύποχωρεί, ζαρώνει καί είναι εύκολο νά τήν συλλέξουν. Καί δπου ύποχωρεί, δπου σχηματίζεται «κενό έλπίδας», ό χϋρος γεμίζει άμέσως από άπελπισία καί άπογοήτευση.

Η προσπάθεια όμως ήταν δύσκολη, γιατί τό αγαθό αυτό αλλάζει συχνά μορφή, μεταθιβάζεται εύκολα ακόμη καί μέ τις ματιές, δέν μπαίνει σέ σακιά ούτε συγκεντρώνεται μέ άπορροφητικά μηχανήματα. Στην άρχή νόμισαν δτι είχαν μαζέψει τεράστιες ποσότητες αλλά σύντομα έθλεπαν δτι δέν κατείχαν τίποτα. Είναι έλεύθερο αγαθό αλλά ή ποσότητά του κυμαίνεται από έποχή σέ έποχή, ακόμα καί από ώρα σέ ώρα. Πολλοί ύποστηρίζουν δτι δέν είναι στοιχείο του άέρα δπως, άς πούμε τό δξυγόνο, αλλά παράγεται μέσα στον άνθρωπινο οργανισμό καί θγαίνει μέ τήν άναπνοή καί μέ τά λόγια του. Είναι δπως τά δέντρα πού διασπούν τόν δηλητηριασμένο άέρα, κρατάνε τόν άνθρακα για νά τραφούν καί έλευθερώνουν τό δξυγόνο. "Άλλοι λένε δτι όλα αυτά είναι περίπου σωστά, αλλά ή έλπίδα είναι άποτέλεσμα μιās σύνθετης καί βαθειάς διεργασίας μέσα στον άνθρωπο στην όποία συμβάλλουν καί ή καρδιά καί τό μυαλό καί ή κρίση του. Είναι ένα λεπτό κι' εύαίσθητο προϊόν, δ,τι πιά έκλεκτό καί πολύτιμο μπορεί νά παράγει. "Ο καθένας κρατάει όσο του χρειάζεται για τις άνάγκες του καί τό άλλο τό χαρίζει. Πολλαπλασιάζεται, διαδίδεται, γίνεται κοινό αγαθό. Προχωρεί μαζί μέ τόν άνθρωπο, αλλά λίγο πιά έμπρός από αυτόν ως τό σημείο πού συνειδητοποιεί τά προβλήματα αλλά καί τις δυνατότητές του καί προσδιορίζει τις

δυνατές επιτεύξεις τους, πού είναι απαραίτητες για τή ζωή του.

Λένε ότι υπάρχουν θησαυροί ελπίδας σέ άπεριόριστες ποσότητες ικανές νά θρέψουν όλον τόν κόσμο. Κανένας όμως δέν ξέρει πώς είναι δυνατόν νά έλευθερωθούν. Κάπου είναι δεσμευμένοι, ίσως και νά τούς έχουν ξεχάσει. Τό είδος δέν αναπαράγεται πιά στους δρόμους, στίς συζητήσεις, τίς συντροφίες όπως άλλοτε, χάθηκε καί ή μυρωδιά του άπ' τόν άέρα. Κυριαρχεί ή χωμάτινη αίσθηση τής ξηρασίας καί μερικοί αποδίδουν σ' αύτή τή στέγνα τήν κούραση τών ανθρώπων. Συναντάς πολλούς διψασμένους καί πεινασμένους, άλλους πού τούς λείπει χρόνια ή άναπνοή καί σκέβρωσαν παράκαιρα γερασμένοι. Πολλοί περνάνε δίπλα σου μέ άδεια μάτια καί σουρτά θήματα.

Αν κανένας πού ψάχνει από άνάγκη γι' αύτό τό είδος καί ρωτήσει πού μπορεί νά βρεί έστω μία σταγόνα, θά συναντήσει σήμερα μερικούς πού θά του πουν πρόθυμα ότι χάθηκε, ότι δέ θρίσκεται πουθενά. Είναι ήλιθιο – θά τόν συμβουλέψουν – νά περιμένει πιά κατό καλό για τόν έαυτό του καί για αύτόν τόν κόσμο. «Κι' όμως, δέ γίνεται, δέν μπορεί...» Οί κήρυκες του χαμού, μαχητικοί καί άπόλυτοι, όργίζονται μέ τήν έπιμονή καί λένε ότι τό χειρότερο είναι νά έλπίζεις ότι θ' ανακαλύψεις κάποια έλπίδα. "Άλλοι πού τά έχουν μπερδέψει ή βολεύονται μέ τήν πύό πρόχειρη λύση ύπόσχονται μέ χαμόγελο στους διψασμένους ότι όπου νά' ναι όλα θ' αλλάξουν. Αυτό όμως, καθώς φαίνεται, δέν είναι τόσο εύκολο, δέν γίνεται μέ ύποσχέσεις. Έτσι, μέ τήν άφθονία τών ωραίων λόγων διψάς περισσότερο, καί μένεις μέ τήν πικρή γεύση τους.

Νέες έκδόσεις (Φλεβάρης)

**ΓΙΩΡΓΟΣ
ΧΕΙΜΩΝΑΣ**
Οι χτίστες

ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΕΙΜΩΝΑΣ

ΟΙ ΧΤΙΣΤΕΣ

ΚΕΔΡΟΣ 1979

Μένης Κουμανταρέας
Τό κουρείο
ΚΕΔΡΟΣ

**ΜΕΝΗΣ
ΚΟΥΜΑΝΤΑΡΕΑΣ**
Τό κουρείο

ΚΛΕΙΤΟΣ ΚΥΡΟΥ
Ξένες φωνές
(μεταφράσεις)

ΚΛΕΙΤΟΣ ΚΥΡΟΥ

ΞΕΝΕΣ ΦΩΝΕΣ

ΚΕΔΡΟΣ 1979

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΚΕΔΡΟΣ**

Πανεπιστημίου 44 - Τηλ 3615.783

ΤΕΣΤ ΕΘΝΙΚΟΦΡΟΣΥΝΗΣ

του Νίκου Δαμίγου

ΟΔΗΓΙΑΙ:

- 1) Συμπληρώσατε διά στυλογράφου μελάνης χρώματος κυανολεύκου.
- 2) Τά τετραγωνίδια εντός της έστιγμένης γραμμής θά συμπληρωθούν υπό της μηχανογραφικής ύπηρεσίας.
- 3) Αί άπαντήσεις έκάστης κατηγορίας συγκεντρωτικώς νά μεταφέρονται, πρό της συμπλήρώσεως, ως καί της έπομένης παραγράφου, εις την αντίστοιχον θέσιν μεμονωμένως ανά ζεύγη.
- 4) Άπαγορεύονται αί διαγραφάί καί αποξέσεις
- 5) Αί θύραι άνοίγουν καί κλείουν αυτομάτως.
- 6) Μετά την άναχώρησιν του συρμού.
- 7) Άπαγορεύεται τό πτύειν.

1) ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗ

- α) Γνωρίζετε πόσον στοιχίζουν εις την χώραν αί όχλοκρατικάί έκδηλώσεις; NAI OXI
β) Γνωρίζετε ότι ή Έλλάς έχει ανάγκην ισχυρού κράτους Δικαίου; NAI OXI
γ) Έπιθυμείτε νά επικρατή ήρεμία καί τάξις καθ' άπασαν την Έπικράτειαν; NAI
δ) Άποκηρύσσετε μετά βδελυγμίας τόν έθνοκτόνον κομμουνισμόν καί τάς παραφύδας του; NAI
1) Ναι
2) Όχι (όπου OXI συμπληρώσατε NAI) NAI
ε) Βαδίζετε εις τόν δρόμον μετά την δύσιν του ήλίου. Σās διατάσσουν νά σταθήτε ακίνητος. Διστάζετε. Δέχεσθε τρείς πυροβολισμούς. Τί θά κάμετε:
1) Θά ζητήσω συγγνώμην
2) Θά επιδείξω την άστυνομικήν μου ταυτότητα
3) Θά αποθάνω
στ) Ό εξαδελφός σας είναι άριστερός. Ό κουνιάδος σας έχει άκραίαν πολιτικήν τοποθέτησιν. Έσείς διαβάζετε ANTI. ΜΑΛΙΣΤΑ ΚΥΡΙΕ
Όπως βλέπετε, τά γνωρίζομεν όλα. Κατάλαβες ρέ;

2) ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΦΡΟΝΗΜΑΤΑ

- α) Ποίαι, κατά την γνώμην σας, είναι αί ειδοποιοί διαφοραί μεταξύ του Δημοκρατικού καί του Σοσιαλιστικού συστήματος; Περιγράψατε έκτενώς. NAI OXI
β) Γνωρίζατε ότι ό Μάρξ ήτο Γερμανός; ANTE KALE OXI
γ) Γνωρίζατε ότι ό Λένιν ήτο Ρώσος; NTA NIET
δ) Διατί οί Ρώσοι δέν είναι εις θέσιν νά κατασκευάσουν καλās τηλεοράσεις:
1) Διότι είναι κομμουνισταί
2) Διότι είναι Ρώσοι
ε) Εύρετε τό λάθος εις την έπομένην πρότασιν:
«Ό κονδυλοφόρος της μάμης μου εύρίσκεται εις τώ άριστερόν συρτάρουν της κομόδας»
στ) Γνωρίζατε ότι ό Μάρξ ήτο πάμπλουτος; NAI OXI
ζ) Γνωρίζατε ότι ό Ροκφέλλερ ήτο πτωχός; OXI OXI

- η) Ό εξαδελφή της κουνιάδας σας πού ό σύζυγός της είναι ναυτικός, της είπεν ότι εις τάς σοσιαλιστικάς χώρας σπανίζουν αί νάυλον κάλτσαι. Τί θά ψηφίσετε κατά τάς έπομένας έκλογάς; NAI OXI
θ) Τί έψηφίσατε κατά τά τελευταία 3 δημοψηφίσματα; NAI OXI
ι) Διατί όλοι οί Πόντιοι είναι κομμουνισταί καί άναρχικοί; NAI OXI

3) ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

- α) Ποίαι αί δυσμενείς έπιπτώσεις εις την ανάπτυξιν της ιδιωτικής πρωτοβουλίας μετά την καθιέρωσιν του θεσμού των τεκμηρίων:
1) Λιμός
2) Λοιμός
3) Σοβιετοποίησης της χώρας
β) Πόσους καί ποίους γνωρίζετε προσωπικώς εκ των 100 πρώτων άναφερομένων εις τούς φορολογικούς καταλόγους; Περιγράψατέ τους μέ τά μελανώτερα χρώματα
Πτύσατέ τους δίς
γ) Πιστεύετε ή όχι εις τόν θεσμόν των έκπτώσεων; NAI OXI
ζ) Ποίος νομίζετε ότι γνωρίζει καλλίτερα από έσας τί είναι τό συμφέρον διά την οικονομικήν εύημερίαν της χώρας:
1) Ό Κυβέρνησις
2) Ό σύζυγος της εξαδέλφης της κουνιάδας μου
3) Ένας πράκτωρ της Μόσχας καί τέως συμμορίτης
η) Ζητείτε εργασία παρά βιομηχάνου αλλά αποπέμπεσθε. Βαδίζων περίλυπος εις τό προαύλιον του εργοστασίου συλλέγετε βελώνην εκ του έδάφους. Ό βιομήχανος σās καλεϊ εκ νέου, σās συγχαίρει καί σās διορίζει γενικόν διευθυντήν των επιχειρήσεών του. Τί θά κάνετε:
1) Θά παραδεχθώ την άνωτερότητα της έλευθέρας οικονομίας
2) Θά άναζητήσω καλλίτεραν θέσιν
θ) Τί προτιμάτε:
1) Νά έχετε αυτοκίνητον, τηλεόρασιν καί όλα τά αγαθά
2) Νά τρώγετε μίαν κούπαν ρύζι ανά διήμερον
ι) Διατί όλοι οί σοσιαλιστικοί λαοί πένονται; (υπόδειξις: Διότι είναι Πόντιοι)

“Όταν ο Ο.Α.Ε.Δ φροντίζει καί για τὰ συγκροτήματα του Τύπου!..

Του ΡΕΠΟΡΤΕΡ

του Γιάννη Καραϊτζή

Η ιστορία πάει λίγα χρόνια πίσω, τόν καιρό της δικτατορίας, όταν τό δημοσιογραφικό συγκρότημα τών αδελφών Μπότση (ἐκδίδει ὅπως εἶναι γνωστό τίς ἐφημερίδες «Ἀκρόπολις» καί «Ἀπογευματινή») πήρε ἀπό κάποιον ἕνα δάνειο καί ἀγόρασε ἕνα οἰκοπέδο στούς Τράχωνες, ἐπὶ τῆς λεωφόρου Βουλιαγμένης, μέ σκοπό νά μεταφέρει ἐκεῖ τὰ κτίρια (πιεστήριο καί γραφεῖα) τοῦ ἐκδοτικοῦ του μηχανισμοῦ... Ἡ συνέχεια καί ἡ ἐξέλιξη αὐτῆς τῆς «ἄλλης ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος» ἀποδεικνύεται πολλαπλά διδακτική (...) ἀφοῦ κάποιοι δημόσιοι λειτουργοί – συγκεκριμένα οἱ κύριοι τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως Ἑργατικοῦ Δυναμικοῦ – φαίνεται νά ἐνδιαφέρθηκαν πρῶτ' ἀπ' ὅλα γιά τήν ἀποκατάσταση τών ζημιῶν τοῦ συγκροτήματος Μπότση ἔστω καί ἐπὶ ζημία τοῦ Ὁργανισμοῦ τόν ὁποῖο διοικοῦν. Ἄς γίνουμε συγκεκριμένοι:

Ἀφοῦ οἱ ἀδελφοί Μπότση ἔκτισαν στούς Τράχωνες – σημειώστε ἐκτός σχεδίου... – κτίριο στό ὁποῖο στεγάστηκαν τό πιεστήριο καί τὰ γραφεῖα τῆς

«Ἀπογευματινῆς» ἀνακάλυψαν πῶς ἦταν ἀκατάλληλο γιά τήν ἐξυπηρέτηση τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχείρησης, δέν συνέφερε γιατί ἦταν μακριά ἀπό τό κέντρο τῆς Ἀθήνας καί ἔτσι τό προσωπικό ξαναγύρισε στά γραφεῖα τῆς οἰκίας Φειδίου 12.

● Τό 1977 τό Διοικητικό Συμβούλιο τοῦ Ο.Α.Ε.Δ πείσθηκε νά ἀγοράσει τό κτίριο, πρᾶγμα πού ἔγινε μέ τή δικαιολογία τῆς στέγασης τοῦ Οἰκοτροφείου τών Σχολῶν Μαθητείας τοῦ ΟΑΕΔ.

Μέ τήν ἴδια δικαιολογία πείσθηκε καί ἡ Νομισματική Ἐπιτροπή καί ἀποδέσμευσε τό ποσό τών 90 ἑκατ. πού εἶχε ἀποφασισθεῖ γιά τήν ἀγορά τοῦ κτιρίου. Παράλληλα:

● Μέ σχετική διάταξη ἡ περιοχὴ «μ.π.η.κ.» στό σχέδιο πόλεως παρὰ τό γεγονός ὅτι δέν εἶναι οἰκιστικά ἀξιοποίησιμη οὔτε πρόκειται νά ἀξιοποιηθεῖ στό μέλλον ἀφοῦ θεωρεῖται «τελείως ἄγονη» καί εἶναι «κατάλληλη μόνον γιά ἐργοστάσια...».

Μετά τήν ἀγορά τοῦ κτιρίου ἄρχισαν οἱ διαρρυθμίσεις καί διάφορες ἄλλες ἐργασίες ἀπό τήν ἐταιρεία «ΝΙΚΗΤΑΚΗΣ» (ἔδρα: Ν. Ψυχικό) πού στοίχισαν περίπου 2 ἑκατ. δραχμές ἐνῶ ἡ ὅλη ἀξία τοῦ κτιρίου δέν ὑπερβαίνει σύμφωνα μέ τίς ἐκτιμήσεις τών μηχανικῶν τοῦ Ο.Α.Ε.Δ τά 50 ἑκατ. λόγω τῆς ἀκαταλληλότητος τῆς περιοχῆς.

Τήν ἴδια περίπου ἐποχὴ τό Διοικητικό Συμβούλιο τοῦ Ο.Α.Ε.Δ ἐνέκρινε τήν ἀγορά οἰκοπεδικῆς ἑκτάσης στήν ὁδὸ Πειραιῶς (πρὸς τό Μοσχάτο) ἀξίας περίπου 30 ἑκατ. δραχμῶν μέ σκοπό τήν ἀνέγερση κτιρίου γιά τή στέγαση τών Ὑπηρεσιῶν τῆς Διοίκησης.

● Στό μιταξύ ὅμως εἶχε ἀποφασισθεῖ ἡ ἐγκατάσταση ὀρισμένων Διευθύνσεων τῆς διοίκησης στό κτίριο τών Τραχῶνων. Ἔτσι ἐνῶ ἀπό τό κεντρικό κτίριο τῆς Διοίκησης τοῦ ΟΑΕΔ στήν ὁδὸ Χαλκοκονδύλη δέν μετακινήθηκε καμιά ὑπηρεσία, ἐγκαταλείφθηκε τό κτίριο τῆς Γ' Σεπτεμβρίου ὅπου στεγάζονταν ὀρισμένες Διευθύνσεις καί γιά τό ὁποῖο ὁ Ο.Α.Ε.Δ πλήρωνε ἐνοίκιο 110 χιλιάδες τό μήνα.

Σήμερα ὁ Ο.Α.Ε.Δ πληρώνει περίπου 150 ἑκατ. κάθε χρόνο γιά τή... μίσθωση λεωφορείων πού μεταφέρουν τοὺς ὑπαλλήλους στοὺς Τράχωνες. Ἀποτέλεσμα ὅλων αὐτῶν τῶν... «λελογισμένων ἐνεργειῶν» τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι ἡ τριχοτόμηση τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ο.Α.Ε.Δ στά κτίρια τῶν ὁδῶν Χαλκοκονδύλη, Σοφοκλέους καί στοὺς Τράχωνες, ἂν ἀφήσουμε βέβαια τήν διασπάθιση τοῦ χρηματοῦ τῶν ἐλλήνων φορολογουμένων. Πρὸς τί ἀλήθεια ὅλος αὐτός ὁ φαύλος κύκλος; Ἡ ἀνόρθωση τῶν ζημιῶν τοῦ συγκροτήματος Μπότση εἶναι βέβαια ἕνας σεβαστός (!..) λόγος.

Μόλις τήν περασμένη ἐβδομάδα ἐξάλλου δημοσιεύτηκε στίς ἐφημερίδες ἡ προκήρυξη ἀπὸ τόν Ο.Α.Ε.Δ. ἐνός «διαγωνισμοῦ μισθώσεως ἀκινήτου, καταλλήλου πρὸς στέγαση καί λειτουργία τῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Διοικήσεως τοῦ Ὁργανισμοῦ» ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου.

Ὑποπτευόμαστε πῶς ἀφοῦ ἐξέλτε πιά ὁ «σεβαστός» λόγος, ἡ Διοίκηση τοῦ ΟΑΕΔ τὰ μαζεῦει ἀπὸ τοὺς Τράχωνες καί μετακομίζει.

Μήπως ὅμως ὁ γνωστός καί μὴ ἐξαίρετος κ. Μπουντουβῆς θά μπορούσε νά μᾶς πεί περισσότερα; Ἀναμένομεν... ■

Τό «πάγωμα» τῶν τιμῶν καί οἱ ἐπιπτώσεις του

τοῦ Κ. Χρήστου

Σέ λύση ἀπελπισίας ὁδηγήθηκε ἡ κυβέρνηση μετά ἀπό τήν πρόσφατη ἔκρηξη τῶν τιμῶν καί τίς δυσοίονες προβλέψεις γιά τήν ὅλη πορεία τοῦ τιμάριθμου μέσα στό 1979. Ἐτσι τήν περασμένη Πέμπτη (23/2/79) «ἀποφάσισε καί διέταξε» τό γενικό πάγωμα τῶν τιμῶν ὅλων τῶν ἀγαθῶν

καί ὑπηρεσιῶν στά ἐπίπεδα πού δρισκονταν στίς 31 Ἰανουαρίου 1979.

Ἡ χρονική διάρκεια πού θά ἰσχύσει τό μέτρο αὐτό δέν ἔχει προσδιοριστεῖ μέχρι τώρα, ἂν καί ἔμμεσα διαφαίνεται ὅτι θά διαρκέσει τουλάχιστον γιά τέσσερις μῆνες.

ΣΕ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ τοῦ ἀρμόδιου Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου ἀναφέρεται ὅτι ὅσοι δέ θά συμμορφώνονται μέ τίς διατάξεις τῆς σχετικῆς νομοθετικῆς ρύθμισης, θά τιμωροῦνται μέ φυλάκιση τουλάχιστον τριῶν μηνῶν ἢ μέ χρηματική ποινή τουλάχιστο 50.000 ἢ καί μέ τά δύο. Ἐπίσης ἀνακοινώθηκε ὅτι ἡ κυβέρνηση προτίθεται νά λάβει καί εἰδικότερα «σκληρά» μέτρα γιά τήν τιθάσωση τῶν πληθωριστικῶν πιέσεων ὅπως:

- τήν περικοπή τῶν δημοσίων δαπανῶν ἀναστέλλοντες τήν ἐκτέλεση δημοσίων ἔργων.
- τό πάγωμα τῶν κερδῶν ἀπό τήν οἰκοδομική δραστηριότητα.
- τόν καθορισμό ἀνώτατων ἀμοιβῶν γιά τοὺς γιαντοῦς δικηγόρους κλπ, καθώς καί τόν καθορισμό ὁρομισθίου γιά ἄλλους ἐλεύθερους ἐπαγγελματίες (ἡλεκτρολόγους, ὑδραυλικούς κλπ).
- τόν περιορισμό τῶν πιστώσεων πρὸς τό ἐμπόριο, τή μείωση τῆς κυκλοφορίας τοῦ χρήματος, καί τήν κατάργηση τῶν στεγαστικῶν δανείων (ἐκτός αὐτῶν πού προορίζονται γιά λαϊκές κατοικίες).

ΣΥΜΦΩΝΑ πάντα μέ κυβερνητικές δηλώσεις, τά μέτρα αὐτά αἰτιολογοῦνται λόγω «ἐκτάκτου ἀπρόβλεπτου καί ἐξαιρετικῶς ἐπείγουσης ἀνάγκης». Εἰδικότερα ὁ ὑπουργός Συντονισμοῦ τόνισε ὅτι εἶναι ἀπαραίτητα γιά νά συγκρατηθεῖ ὁ τιμάριθμος, οἱ αὐξήσεις τοῦ ὁποῦ «ὀφείλονται 100% σέ εἰσαγόμενο πληθωρισμό, λόγω διεθνῶν ἀνατιμήσεων (κρέας, πῶτες ὕλες, καύσιμα, κλπ)».

Ὅπως δὲποτε, μιά δήλωση ὅπως ἡ παραπάνω εἶναι, κατά τόν ἐπιεικέστερο χαρακτηρισμό, ἀσθητική, ἂν ληφθοῦν ὑπόψη οἱ πολύ μικρότερες αὐξήσεις τῶν τιμῶν – σέ σχέση μέ τήν Ἑλλάδα – στίς δυτικές χώρες ἀπ' ὅπου ὑποτίθεται ὅτι εἰσάγεται ὁ πληθωρισμός. Ἐκεῖνο πού εἶναι βέβαιο ὅτι εἰσάγεται ἀπό τίς χώρες αὐτές στίς ὁποῖες ἀνήκει «δογματικά» καί ἡ Ἑλλάδα, εἶναι τό γενικότερο μέτρο τοῦ παγώματος τῶν τιμῶν. Καί εἶναι περισσότερο βέβαιο ὅτι ἡ γνωστή ἀποτυχία πού σημείωσαν παρόμοια μέτρα στίς χώρες αὐτές, θά εἶναι περισσότερο τονισμένη στόν τόπο μας πού χαρακτηρίζεται ἀπό μιά ἀναρχοῦμενη οἰκονομία. Μιά τέτοια θριαμβευτική ἀποτυχία προδικάζεται ἀπό τό γεγονός τῆς ἰδιαίτερης διόγκωσης τῶν παρασιτικῶν διαμεσολαθητικῶν καί ἐμπορικῶν δραστηριοτήτων – τομεῖς στοὺς ὁποῖους οἱ τιμές εἶναι πολύ δύσκολο νά ἐλεγχθοῦν ἀποτελεσματικά. Ἡ διαπίστωση αὐτή ἐπιτείνεται ἀπό τή γνωστή ἀνεπάρκεια καί τήν παντελή ἔλλειψη ὁργανωτικῆς ὑποδομῆς τῶν ἀρμοδίων κρατικῶν φορέων νά ἀναλάβουν ἓνα τόσο δύσκολο ἔργο καί ἀπό τή

γνωστή λειτουργία τῆς «μαύρης ἀγορᾶς».

ΚΑΤΑ τήν ἀποψή μας ὁ πληθωρισμός δέν ὀφείλεται σέ μεμονωμένα αἶτια ἀλλά ἀποτελεῖ ἓνα γενικότερο σύμπτωμα τῆς βαθύτερης κρίσης πού διέρχονται οἱ σύγχρονες κεφαλαιοκρατικές οἰκονομίες. Οἱ κραδασμοί τῆς κρίσης αὐτῆς εἶναι περισσότερο ἐμφανεῖς σέ περιφερειακές χώρες ὅπως ἡ Ἑλλάδα. Οἱ τελευταῖες δέ διαθέτουν τό οἰκονομικό δάθος καί τήν ἀντοχή γιά νά ἀπορροφήσουν ἓνα μέρος τῶν πληθωριστικῶν κραδασμῶν ὅπως ἐπιτυγχάνεται ὡς ἓνα βαθμό μέχρι τώρα στήν περίπτωση τῶν μητροπολιτικῶν οἰκονομιῶν.

ΣΑΝ ΕΝΑ τέτοιο γενικότερο σύμπτωμα, ὁ πληθωρισμός δέν ἀντιμετωπίζεται μέ μεμονωμένα καί σπασμωδικά μέτρα. Χρειάζεται μιά γενικότερη καί ολοκληρωτική θεραπεία πού φυσικά δέν εἶναι σέ θέση οὔτε καί ἔχει τή διάθεση, νά ἀναλάβει ἡ σημερινή κυβέρνηση.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ἀπό τίς παραπάνω διαπιστώσεις, εἶναι γεγονός ὅτι ἡ πρόσφατη ἔκρηξη τῶν τιμῶν (ἀνοδος δείκτη τιμῶν καταναλωτῆ τόν Ἰαν. '79: 3,8%), ὀφείλεται σέ πολύ περιορισμένο ποσοστό, στόν εἰσαγόμενο πληθωρισμό.

ΚΑΤΑ πρῶτο λόγο, ἡ «ἐκρηξη» θά πρέπει νά συνδεθεῖ μέ τή λήξη τοῦ προηγούμενου μερικτοῦ παγώματος τῶν τιμῶν πού εἶχε ἐπιβληθεῖ στός τελευταίους μήνες τοῦ προηγούμενου χρόνου. Μέσα στόν Ἰανουάριο, ἡ ἴδια ἡ κυβέρνηση «ἐπιδράβευσε» τόν τιμάριθμο μέ τήν κατάργηση τῶν ἐπιδοτήσεων κυρίως στό κρέας καί στά λιπάσματα καί τίς αὐξήσεις πού ἐπέβαλε στό ἡλεκτρικό ρεῦμα καί τά εἰσιτήρια τῶν ἀστικῶν συγκοινωνιῶν. Οἱ αὐξήσεις αὐτές συμπαρέσυραν καί τίς τιμές μιᾶς σειράς ἄλλων ἀγαθῶν πρώτης ἀνάγκης. Ἐτσι μέσα στόν Ἰανουάριο καί τίς ἀρχές Φεβρουαρίου, τό ἡλεκτρικό ρεῦμα αὐξήθηκε κατά 25% καί τά εἰσιτήρια τῶν συγκοινωνιῶν κατά 33% (ἀπό 6 δρχ σέ 8 δρχ.). Ἡ τιμή τοῦ βοδινοῦ κρέατος σημείωσε ἀνοδο κατά 37% (ἀπό 120 δρχ τό κιλό σέ 165 δρχ), τοῦ ἀρνιοῦ κατά 24% (ἀπό 190 σέ 235 δρχ) τοῦ κοτόπουλου κατά 13% (ἀπό 60 σέ 68 δρχ), κ.λ.π. Θά πρέπει ἀκόμη νά ἀναμένεται μιά ἰδιαίτερα σημαντική ἐπιδράση τῶν τιμάριθμου, ἀπό τήν ὑπερακόντιση τῆς τιμῆς τῶν ὑγρῶν καυσίμων μετά ἀπό τά πρόσφατα γεγονότα στήν Περσία.

ΤΟ ΚΡΙΣΙΜΟ ἐρώτημα πού ἀνακύπτει τώρα εἶναι κατά πόσο θά ἐπιτύχει καί ποιές ἐπιπτώσεις θά ἔχει ἡ υἱοθέτηση τοῦ μέτρου τοῦ παγώματος τῶν τιμῶν. Γενικά εἶναι γνωστό ὅτι παρόμοια μέτρα ὅπου ἐφαρμόστηκαν σημείωσαν ἐλάχιστη ἐπιτυχία. Ἰδιαίτερα διδακτική εἶναι καί ἡ παταγώδης ἀποτυχία τῶν

σχετικῶν μέτρων πού ἐφάρμοσαν τό 1972-73 στή χώρα μας οἱ οἰκονομολογοῦντες παρανοϊκοί ἐγκέφαλοι τοῦ δικτατορικοῦ καθεστώτος. Εἶναι νοπή ἀκόμη ἡ ἐμπειρία τῆς λειτουργίας τῆς μαύρης ἀγορᾶς καί τῶν καπέλων, καθώς καί ἡ τελική ὑπερακόντιση τοῦ ἐπίσημου τιμάριθμου πάνω ἀπό 30,6% τό 1973 (μέσος ὅρος 1972-73).

ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ τό πάγωμα τῶν τιμῶν δέν μπορεῖ νά ἔχει παρά προσωρινό χαρακτήρα. Ὅταν λήξει ἡ περίοδος γιά τήν ὁποία ἰσχύει, ἐπέρχεται ἀναπόφευκτα ἡ ἐκρηξη τῶν τιμῶν πού τά ἀποτελέσματά της εἶναι κατά κανόνα περισσότερο ἐπώδυνα ἀπό τή σταδιακή ἀνοδο τῶν τιμῶν σέ μιά ἀναρχοῦμενη οἰκονομία.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ μιά ἀπό τίς σημαντικότερες ἐπιπτώσεις πού ἔχει τό πάγωμα τῶν τιμῶν, κατά τήν περίοδο πού ἰσχύει, εἶναι ὅτι στήν πράξη λειτουργεῖ μόνο σέ βάρος τῶν πηγῶν ἀπό τά ὁποῖα προέρχονται τά ὀρατά εἰσοδήματα, ὅπως αὐτά τῶν ἐργατοῦπαλλήλων. Ὅσο γιά τοὺς βιομηχάνους σάν παράδειγμα θά μπορούσε νά ἀναφερθεῖ ἡ περίπτωση ἑνὸς συγκεκριμένου βιομηχανικοῦ κλάδου, λ.χ. τῆς ὑφαντουργίας. Στήν περίπτωση αὐτή εἶναι δυνατό νά ἐπιβληθεῖ καί νά ἐλεγχθεῖ ὡς ἓνα βαθμό τό πάγωμα τῶν τιμῶν τῶν ὑφασμάτων.

Ἡ ΠΡΑΞΗ αὐτή θά χρησιμοποιηθεῖ ὡς βασικό ἐπιχείρημα στίς διαπραγματεύσεις τῶν βιομηχάνων ὑφασμάτων μέ τοὺς συνδικαλιστικούς ἐκπροσώπους τῶν μισθωτῶν γιά τό ἀντίστοιχο πάγωμα τῶν μισθῶν. Παράλληλα ὅμως, οἱ βιομηχανίες ὑφασμάτων εἶναι σέ θέση νά καταστρατηγήσουν τή γενική ἀταγέρευση τοῦ παγώματος κυρίως μέ τό νά ὑποδιδάσουν τήν ποιότητα τῶν προϊόντων πού παράγουν.

ΦΥΣΙΚΑ πολύ πιό ἄμεση καί ἐμφανής ἐκδήλωση ὀλιγοῦ ἢ μερικοῦ παγώματος τῶν μισθῶν εἶναι: α) οἱ κυβερνητικές προθέσεις νά μὴν αὐξηθοῦν οἱ ἀποδοχές τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κατά τό τρέχον ἔτος καί β) ἡ τρέχουσα εἰσοδηματική πολιτική τῆς κυβέρνησης πού ἐπιδιώκει τή μὴ αὐξηση τῶν μισθῶν – ἡμερομισθίων πάνω ἀπό 10%, γιά τό 1979.

Σέ τελευταία ἀνάλυση, τό ὅλο πρόβλημα τῶν ἐντονῶν πληθωριστικῶν πιέσεων δέ λύνεται μέ μεμονωμένα καί σπασμωδικά μέτρα. Λύσεις ὅπως αὐτή τοῦ παγώματος τῶν τιμῶν (καί προφανῶς καί τῶν μισθῶν) δημιουργοῦν περισσότερο προβλήματα ἀπ' ὅσα ἐπιλύουν. Εἰδικότερα, λειτουργοῦν σέ βάρος τῶν μικρομεσαίων εἰσοδηματικῶν τάξεων καί ἰδιαίτερα τῶν ἐργατοῦπαλλήλων, ἐνῶ ἀντίθετα εἰσπράττουν τοὺς «εὐφρεῖς» ἐκείνους «Ἕλληνες πού ἐπιμένουν νά γίνονται διαρκῶς πλουσιότεροι.

Ε.Μ.Π.:

Τό «θέμα Σίνου»

ΕΥΠΝΑ
ΟΙ ΧΟΥΝΤΙΚΟΙ
ΜΠΑΙΝΟΥΝΕ
ΣΤΟ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ή τό
χρονικό

μιάς επαναχουνοποίησης

“Ας δούμε όμως την πορεία του «προβλήματος Σίνου», τό οποίο όπως τονίζει ο Σύλλογος σπουδαστών της ‘Αρχιτεκτονικής Σχολής (ΣΣΑΣ), – σέ αναφορά του στόν καθηγητή κ. Λιάπη στίς 27-7-77 – «δέν είναι άπλά ένα θέμα καθηγητών-φοιτητών-Ε.Μ.Π.»

“Όταν ο καθηγητής Πάνος Μιχαήλς άποχώρησε λόγω όριου ήλικίας από τόν έδρα ‘Αρχιτεκτονικής Μορφολογίας-Ρυθμολογίας, προκηρύχθηκε έσπευσμένα ή πλήρωσή της. Τό έσπευσμένο της προκήρυξης, πού δέν άποτελεί – κάθε άλλο(!) – τόν κανόνα επάνδρωσης στό ΑΕΙ της χώρας μας, παραπέμπει σέ πιέσεις και διασυνδέσεις προσωπικών και άλλων συμφερόντων πού λειτουργούσαν άποτελεσματικότερα στήν περίοδο της δικτατορίας όπου ή έλλειψη κριτικής και συλλογικών διαδικασιών άξιολόγησης, χαρακτήριζε τήν πολιτική της χούντας στή στελέχωση τών διαφόρων υπηρεσιών.

Υποψήφιος γιά τήν έδρα ο τακτικός καθηγητής της Πολυτεχνικής του Α.Π.Θ. κ. Ν. Μουτσόπουλος, ο ύφηγητής της προκηρυχθείσας έδρας στό ΕΜΠ κ. Γ. Κουμανούδης και ο κ. Σίνος ύφηγητής στό Πολυτεχνείο της Καρλσρούης. Η τριμελής εισηγητική έπιτροπή δέν κατέληξε στήν έκλογή κανένος, κατά τήν πρώτη ψηφοφορία. Στήν επανάληψη της διαδικασίας έξελέγη σάν καθηγητής ο κ. Σίνος μέ τριετή θητεία ο οποίος και αναλαμβάνει έπίσημα τά καθήκοντά του τόν Ιούλιο του 1977.

Μέ τήν έναρξη τών διαδικασιών άντιδι-

Δέν ξέρουμε κατά πόσο οι πραξικοπηματικές άντιλήψεις του κ. Παππά συνάδουν πρός τό δείγμα της συμπεριφοράς του. Καί δέν θά μάς άπασχολήσει στό πλαίσιο αυτής της έρευνας.

Προτάσσουμε όμως αυτά τά σημεία άντίληψης και συμπεριφοράς γιατί νομίζουμε ότι άπεικονίζουν τήν «κατάσταση πνεύματος» τών άντιδραστικών δυνάμεων του Ε.Μ.Π. σέ μία φάση παλινόρθωσης του χουντισμού στά Α.Ε.Ι. Ό κ. Παππάς έξ άλλου είναι από τούς άμεσους συνήγορους του κ. Σίνου – μαζί μέ άλλους ίδιου πνεύματος καθηγητές του Ε.Μ.Π. – στήν προσπάθεια του τελευταίου νά έκμεταλλευθεί τά κενά της πολιτικοποίησης και τούς «ευνοϊκούς» γι’ αυτόν συσχετισμούς δύναμης στήν καθηγητική κοινότητα μέ στόχο νά κατοχυρώσει μέ κάθε μέσο τήν επαναφορά του στή Σχολή, ύστερα από τήν άπόφαση του συλλόγου τακτικών καθηγητών του ΕΜΠ στίς 29-4-77.

κτατορικής πολιτικοποίησης στό φοιτητικό σώμα, ή άμφισβήτηση τών φοιτητών έντοπίζεται και στό πρόσωπο του κ. Σίνου, στό όλοκληρωτικό θεωρητικό περιεχόμενο πού δίνει στήν έδρα στρέφοντας τήν πρός τήν ιστορία της αρχιτεκτονικής – όπου και ο τομέας του έξ άλλου – και παραμερίζοντας τή συνθετική πλευρά πού είναι και κύριο συστατικό στοιχείο της έδρας του.

Τό Φεβρουάριο του 1973 ο κ. Σίνος, συμπορευόμενος μέ τή δικτατορική πολιτική του πρύτανη Λαϊζου, άντιδρά στίς άποχές τών φοιτητών παίρνοντας άπουσίες από τίς παραδόσεις, πιέζοντας τό βοηθητικό προσωπικό της έδρας και κάνοντας μάθημα στους ελάχιστους άπεργασάστες φοιτητές.

Σ’ αυτήν άκρίβως τήν άγαστή συνεργασία μέ τήν κυρίαρχη δικτατορική πολιτική άπέναντι στό ΑΕΙ, όφείλεται και ή άρνησή του νά δώσει τίς σημειώσεις του μαθήματος του στήν άδελφή του φυλακισμένου φοιτητή Πόντου (τό τελευταίο άποτέλεσε και μία από τίς κύριες θάσεις του σκεπτικού τών φοιτητών γιά τήν άπομόνωσή του, στήν μεταπολίτευση). Στίς 25-1-1974 ή σύγκλητος του ΕΜΠ προκηρύσσει μέ άπόφασή της τήν πλήρωση της κενής τακτικής έδρας της Μορφολογίας-Ρυθμολογίας (ο κ. Σίνος ήταν, όπως είπαμε, καθηγητής μέ τριετή θητεία). Κάποιες «καθυστερήσεις» επεκτείνουν τή δημοσίευση της άπόλυσης στήν έφημερίδα της Κυβερνήσεως μέχρι τίς 6-8-74. Η μεταπολίτευση διανύει τίς πρώτες μέρες της, και ή ένεργοποίηση του

“... επικρατεί κάποια τρομοκρατία στή σχολή τών ‘Αρχιτεκτόνων και πάντως μία ένδημική άταξία... Εισηγούμαι, Κύριε Πρύτανη, ... νά τιμωρηθούν οι έξής σπουδαστάι ... και τά έξής μέλη του βοηθητικού διδακτικού προσωπικού ... (μέ) ποινές άποβολής και ποινές άπολύσεως... (μέ) άνορθόδοξες διαδικασίες ... (άν) δέν έχουν συμπληρωθεί οι άπαιτούμενοι νομικοί τύποι» (άπό τήν όμιλία του καθ. Ι. Παππά στή συνεδρίαση της 9/2/79 του συλλόγου τακτικών καθηγητών του Ε.Μ. Πολυτεχνείου).

“... Ξεχείλισε μέσα μου ή άγανάκτηση πέντε έτών γιά τή θρωμιά τών τοίχων του Πολυτεχνείου μας. (σ.σ. έννοεί θρωμιά λόγω τών πολιτικών άφισσών και συνθημάτων τών φοιτητών του Πολυτεχνείου) ... προχώρησα, ... του πήρα τή βούρσα της κόλλας (σ.σ. κόλλα γιά άφίσες) και του πασάλεψα μ’ αυτή τό πρόσωπο.» (Αναφορά του ίδιου ... καθηγητή στίς 20-2-79 στόν πρύτανη του Ε.Μ.Π.).

Του Ν. ΠΑΝΤΑΖΗ

φοιτητικού κόσμου, άξονίζεται στό καιρίο πρόβλημα της άποχουνοποίησης και της δημοκρατικής, θεσμικής αναδιάρθρωσης τών ΑΕΙ. Η άντιφοιτητική, άντιδημοκρατική και έλλειπής στίς λειτουργικές άνάγκες της έδρας, πολιτική του κ. Σίνου γίνεται ένα κύριο πρόβλημα του φοιτητικού κινήματος του ΕΜΠ, και του Συλλόγου Φοιτητών της ‘Αρχιτεκτονικής και του βοηθητικού προσωπικού ειδικότερα.

Στίς 8-11-74 μέ δεύτερη άπόφαση της Συγκλήτου συγκροτείται τριμελής έπιτροπή εισηγητική, από τούς καθηγητές Λιάπη, Λαμέρα και Μπούρα, μέ έργο τήν πλήρωση της έδρας επιλέγοντας βασικά μεταξύ τών Σίνου και Σφαέλλου. Στίς 8-2-75 ή άπόφαση της έπιτροπής άναφέρει ότι ή έπιτροπή «δέν είναι σέ θέση νά προτείνει ένα έκ τών ύποψηφίων διά τήν κατάληψιν της ύπό πλήρωσιν έδρας».

«δεδομένου ότι... τό έργον άμφοτέρων δέν καλύπτει πλήρως τό περιεχόμενο της ύπό πλήρωσιν έδρας και ότι άμφοτέρων τό έργον τόσον τό μορφολογικό όσον και τό συνθετικό είναι λίαν περιορισμένα εις σημάσιαν».

“Ας σημειωθεί έπιπροσθετα ότι ο καθηγητής Λαμέρας είχε τή γνώμη ότι θά ήταν δυνατό «νά δοθεί τό προβάδισμα εις τόν κ. Σφαέλλου». Αύτά στίς 8-2-75, σ’ ό,τι άφορά τήν έπάρκεια του κ. Σίνου γιά τίς άνάγκες της έδρας και τό έργο του. Καί αυτά πέρα από τίς άμφισβητήσεις πού ύπάρχουν γιά τό καθαυτό συγγραφικό και έρευνητικό του έργο σέ θέματα αρχαιολογικά και ιστορίας της ‘Αρχιτεκτονικής. Στίς

4-2-75 όμως η συνέλευση φοιτητών της 'Αρχιτ. Σχολής έχει ήδη αποφασίσει την αποπομπή του κ. Σίνου από τη Σχολή «γιά την αντιφοιτητική του στάση κατά τη διάρκεια της δικτατορίας»...

Είναι ένα κύριο στοιχείο, πού έντοπιζει και την άπαρχή του «θέματος Σίνου». Την απόφαση της Γ.Σ. του ΣΣΑΣ ακολουθεί μία άλλη απόφαση του ίδιου συλλόγου καθώς και του Συλλόγου βοηθητικού προσωπικού του τμήματος 'Αρχιτεκτόνων: 'Επικυρώνοντας έμπρακτα την άρνητική απόφαση της εισηγητικής επιτροπής, οι φοιτητές αποφασίζουν στις 4-4-75 τη λειτουργική κατάληψη της έδρας σέ περίπτωση πού ό Σίνος δέν θά απομακρυνότανε σέ πέντε ήμέρες καί ζητούν από τό ΕΔΠ νά «έξασφαλιστεί ή λειτουργία του μαθήματος». 'Απ' την πλευρά τους, οι βοηθοί, διαπιστώνοντας ότι «ο καθηγητής Σίνος δέν έπιτελεί τά διδακτικά του καθήκοντα, έφ' όσον έχει πάψει νά λειτουργεί ή σχέση άποδοχής καί έπικοινωνίας διδάσκοντος-διδασκομένου», αποφασίζουν στις 8-4-75 νά συμπαραταχθούν μέ τό αίτημα πού τούς έχουν άπευθύνει οι φοιτητές καί αναλαμβάνουν ουσιαστικά ή λειτουργία της έδρας, σ' όλη την κλίμακα των άναγκών καί απαιτήσεων της. 'Η λειτουργική αύτή κάληψη της κενής έδρας άναγνωρίζεται άργότερα καί τυπικά από τη Σύγκλητο ή όποία καί την κατοχυρώνει αναθέτοντας την ύπογραφή των πρακτικών της βαθμολογίας - πού την έκανε τό βοηθητικό προσωπικό - σέ άλλον καθηγητή.

Η ύστερη άποχουντοποίηση: μία απόφαση...

'Από τό Σεπτέμβριο του '75 ως τό Φλεβάρη του '77 ό κ. Σίνος θρίσκει σέ μία ίδιότυπη νομική καί πολιτική σχέση μέ τό ΕΜΠ. 'Η «άργία» της έδρας δέν σημαίνει καί «άργία» στή μισθοδοσία του κ. Σίνου. Καί όση σημασία έχει τό γεγονός της συνεχιζόμενης παράνομης μισθοδοσίας του από τη διοίκηση του ΕΜΠ άλλη τόση καί μεγαλύτερη σημασία έχει τό ότι αύτή ή μισθοδοτική σχέση σημαίνει καί τη διατήρηση του κανονικού νομικού «στάτους» του άδιόριστου καί άνεπιθύμητου κ. Σίνου. 'Απ' την άλλη ή πολιτική σχέση του κ. Σίνου εκφράζεται στό ότι διατηρεί τούς δεσμούς του μέ τη μερίδα του συντηρητικού-αντιδραστικού χώρου του ΕΜΠ καί περιμένει τόν κατάλληλο «συσχετισμό» γιά

νά παρέμβει πρός όφελός του. Οι περιπτώσεις της άποχουντοποίησης καί οι «άτυχίες» της Ιστορίας της θά δώσουν γρήγορα μία τέτοια εύκαιρία. 'Η έπαναπόληψη σημαδεύει καί φέρνει στήν έπιφάνεια την γενικότερη αντίστροφη πορεία του χουντισμού στά ΑΕΙ άπ' τό 1976 καί μετά.

Πάνω από δύο χρόνια ή Σύγκλητος δέν είχε συνέλθει γιά νά αποφασίσει πάνω στό (άρνητικό) πόρισμα της εισηγητικής επιτροπής. 'Εκ του πονηρού; 'Η εξέλιξη των γεγονότων γύρω από τό θέμα της έδρας της Μορφολογίας-Ρυθμολογίας, δίνει άπειρες λαβές γιά μία τέτοια ύποψια. 'Ο νεποτισμός των πανεπιστημιακών δομών καί τό πλέγμα των αντιδραστικών δυνάμεων εξακολουθούν νάναι δύο παράγοντες καθοριστικοί γιά τη φυσιογνωμία των έδρών των ΑΕΙ. 'Ο συνδυασμός τους εξακολουθεί νά λειτουργεί άποτελεσματικά ένάντια σέ κάθε άπόπειρα εκδημοκρατισμού καί όρθολογισμού της πανεπιστημιακής κοινότητας.

Στις 29-4-77 ό Σ.Τ. Καθ. του ΕΜΠ, σέ δεύτερη ψηφοφορία του, αποφασίζει την κάλυψη της έδρας από τόν κ. Σίνο, προσλαμβάνοντας τον γι' άλλη μία τριετία. Συγκεκριμένα ό συσχετισμός στην ψηφοφορία είναι 27 υπέρ της έκτακτης 3ετούς θητείας του κ. Σίνου καί 19 υπέρ της μονιμοποίησης του. 'Ας σημειωθεί ότι στην πρώτη ψηφοφορία 29 έψήφισαν υπέρ, 16 θεώρησαν ότι κανείς δέν είναι κατάλληλος καί 1 έριξε λευκό (τά στοιχεία είναι από την αίτηση άκυρώσεως της παραπάνω άποφάσεως της Συγκλήτου πού κατέθεσαν τά μέλη του Δ.Σ. του ΣΣΑΣ στό Συμβ. της 'Επιτελείας στις 9-8-78). Πέρα από τη διάσταση του συσχετισμού άνάμεσα στην α' καί την β' ψηφοφορία - πού μάς βάζει σέ κάποιες γενικότερες σκέψεις γιά την άνατροπή του συσχετισμού στην α' ψηφοφορία - γεγονός είναι ότι ή απόφαση αύτή σημαδεύει την δέυνση της κατάστασης στην 'Αρχιτ. Σχολή κι' αυτό γι'ατί

α) παρέβλεψε την άρνητική εισηγητική έκθεση της τριμελούς εισηγητικής επιτροπής καί άνέτρεψε τό πόρισμά της χωρίς «πλήρη καί έξειδικευμένη αίσολόγηση» καί γιά τό λόγο αυτό «... ή παράκαμψη της αντίθετης εισηγητικής έκθέσεως είναι αυθαίρετη καί ή απόφαση έλέγχεται από πλευράς τύπου καί ούσίας σάν μή νόμιμη». (βλ. αίτηση άκυρώσεως ένώπιον του ΣΤΕ).

β) Δέν πήρε υπ' όψη της την από 24-4-77 άντίθετη εισηγήση των φοιτητών, γιά την πλήρωση της έδρας, καθώς καί τις από 28-4-77 παρατηρήσεις, υπό μορφή εισηγήσης, του ΕΔΠ, σχετικά μέ τόν ύποψήφιο Σίνο καί την έδρα Μορφολογίας.

γ) 'Η απόφαση στηρίχτηκε στις ψήφους των καθηγητών των σχολών Μηχανολόγων, Τοπογράφων κλπ. ένώ κανείς καθηγητής της άρχιτεκτονικής δέν ψήφισε υπέρ του ύποψηφίου Σίνου (έδώ ύπάρχει μία εξαίρεση. 'Ο κ. Μπούρας, πού στην εισηγητική έκθεση της τριμελούς επιτροπής είχε άντιταχθεί στην έκλογή του κ. Σίνου, έδωσε «προφορική ψήφο τιμής» στόν κ. Σίνο «διά τό έργο του τό όποιο όμως δέν κείται εις την περιοχή του καθορισμένου περιεχομένου καί των άναγκών της έδρας άλλα σαφώς στην περιοχή της Ιστορίας της άρχιτεκτονικής». βλ. αίτηση άκυρώσεως κλπ).

Πέρα από την αντιδενοντολογική-άντιδημοκρατική, στην ούσία καί στόν τύπο της διαδικασίας έκλογής, ή απόφαση άγνόησε ολοκληρωτικά την κατάσταση πού είχε δημιουργηθεί μετά τό 1975 καί κυρίως:

1) την κατηγορηματική άρνηση άποδοχής του κ. Σίνου από τούς φοιτητές καί τό Ε.Δ.Π.

2) την άδυναμία του κ. Σίνου νά λειτουργήσει στά πλαίσια της έδρας καί την δέυνση των προβλημάτων, στην όργάνωση καί την εκπαιδευτική της λειτουργία, πού συνεπάγεται ή πραξικοπηματική του έπιβολή.

Οι άντιδράσεις ήταν άμεσες καί όριοθετούν τη δεύτερη φάση των άγώνων των φοιτητών καί του ΕΔΠ μέ στόχο την λειτουργική αναδιάρθρωση της έδρας σύμφωνα μέ τις σύγχρονες απαιτήσεις της άρχιτεκτονικής καί τη δημοκρατική της λειτουργία. 'Η απόφαση του ΕΔΠ (τμήμα άρχιτεκτόνων) της 6-5-77 ζητεί «νά εξασφαλιστεί ή λειτουργία της έδρας χωρίς τη συμμετοχή του κ. Σίνου» δηλώνει ότι «θά εξακολουθήσει νά πραγματοποιεί τά μαθήματα όπως τά είχε προγραμματίσει» καί αποφασίζει την άποχώρηση των βοηθών-έπιμελητών της έδρας σέ περίπτωση πού ό κ. Σίνος θά παρουσιαστεί σέ μαθήματα, διαλέξεις ή διπλωματικές έργασίες τελειοφοίτων».

'Εξ άλλου άπ' την πλευρά τους, οι φοιτητές στις 27-5-77 «καταγγέλλουν την έπιβολή του Σ. Σίνου σάν καθηγητή στή σχολή μας από μία μερίδα καθηγητών του ΕΜΠ», εξακολουθούν νά άρνούνται ακόμα καί τη «φυσική παρουσία του Σ. Σίνου σέ όποιαδήποτε λειτουργία της Σχολής» λόγω της «άντιφοιτητικής του στάσης στή δικτατορία καί τού άνασταλτικού ρόλου του στή διαδικασία εκδημοκρατισμού των σπουδών... καί την αναδιάρθρωση του περιεχομένου της έδρας». ('Εδώ σημειώνουμε ότι στην παραπάνω άπόφαση του ΕΔΠ αναφέρονται): «Νέα έπιβαρυντικά στοιχεία γιά τη στάση του Σ. Σίνου».

Οι φοιτητές (παίρνουν άπόφαση:)

α) νά συνεχίσουν τη συνεργασία μέ τό βοηθητικό προσωπικό στά πλαίσια της λειτουργικής κατάληψης της έδρας.

β) Νά προωθήσουν τη συνεργασία μέ έπιμελητές καί καθηγητές πού είχαν δηλώσει την άντίθεσή τους στην έκλογή του Σ. Σίνου.

γ) Νά προχωρήσουν στην έπεξεργασία ολοκληρωμένων προγραμμάτων μέ στόχο την προώθηση της αναδιάρθρωσης του μαθήματος της έδρας.

Στό πλαίσιο αυτό προκύπτει ξεκάθαρα καί θέμα νομιμότητας όχι μόνο της άποφάσης αλλά καί της παρουσίας του Σίνου στην 'Εδρα. 'Οπως τονίζουν οι φοιτητές-μέλη του Δ.Σ. του ΣΣΑΣ - στην αίτηση άκυρώσεως ένώπιον του Σ.Τ.Ε.

«'Η αυτόδιοίκηση των ΑΕΙ δέν έχει σκοπό νά προστατεύσει τά επαγγελματικά προνόμια των καθηγητών, άλλα νά εξασφαλίσει την άσκηση του δικαιώματος παιδείας σέ καθηγητές καί σπουδαστές».

Ποιά είναι όμως ή στάση του Σ. Σίνου άπέναντι στην κατάσταση όξύτερας πού δημιουργεί ή απόφαση της Συγκλήτου καί ή σιγή των έπίσημων παραγόντων στις κατάφορες παραβιάσεις της ήθικης καί εκπαιδευτικής τάξης πού («δέον νά») έπικρατεί στά ΑΕΙ;

... καί ή στρατηγική του Σίνου. Τό δημοκρατικό «μέτωπο».

'Ο κ. Σίνος, συνταγμένος μέ την αύταρχική νοοτροπία της άποφάσης προχωρεί στην έμπρακτη πραξικοπηματική (άλλα καί

ΣΕΙΡΕΣ

τριμηνιαίο θεωρητικό περιοδικό
γιά τη φιλοσοφία καί τις έπιστήμες του
άνθρώπου
τεύχος 1 το τρίμηνο 1979

'Από τά περιεχόμενα του 1ου τεύχους:

- ΑΦΙΕΡΩΜΑ στόν 'Αλτουσέρ καί τόν Γκολντμάν μέ πρωτότυπα κείμενά τους καί κείμενα των Α. Σάφ, Β. Τσερατάνα κ.ά.
- Μ. Μάρκοβιτς: Γιά τό περιοδικό «Praxis» στή Γιουγκοσλαβία καί τις άπόψεις των ίδρυτών του.
- Σ. Τσοχατζίδης: Παρατηρήσεις πάνω στή χρήση γλωσσολογικών όρων μέσα σ' ένα κείμενο κοινωνιολογικών όρων.

παράδοσης σ' ό,τι αφορά τά μέσα πού μεταχειρίζεται) ύλοποίησή της. Έτσι ένα άπ' τά στοιχεία αὐτῆς τῆς στάσης του, θά εἶναι ἡ βαθμολόγησή(!) τῶν φοιτητῶν τόν 'Ιούλιο τοῦ '77, ἐνῶ αἴτημα τῶν φοιτητῶν ἐξακολουθεῖ νά εἶναι ἡ βαθμολόγησή τους ἀπό τό βοηθητικό προσωπικό τῆς ἔδρας. Συνέπεια τῆς πλήρους ἀποκοπῆς τοῦ Σίνου ἀπό τήν πραγματικότητα τῆς ἔδρας εἶναι τά ἐξῆς: βαθμολογεῖ τό 6ο ἐξάμηνο – ἐνῶ δέν διδάχθηκε μάθημα – θάζοντας «παύλες»· δηλαδή ὅτι οἱ σπουδαστές ὀφείλουν μάθημα μή διδαγμένο. Βαθμολογεῖ τό 4ο ἐξάμηνο μέ θάση ὅσα θέματα θρῆκε κάποια Κυριακή στήν ἔδρα(!) χωρίς συνεργασία μέ τούς ἐπιμελητές. Βαθμολογεῖ τό 8ο ἐξάμηνο (τό κατ' ἐπιλογὴν) καταθέτοντας τή βαθμολογία τοῦ βοηθ. προσωπικοῦ πού θρῆκε στήν ἔδρα (!) καί τό 8ο ἐξάμηνο (ὀποχρεωτικό) μέ θάση τούς βαθμούς τοῦ κατ' ἐπιλογὴν στοῦς ὁποῖους προσθῆτει καί μία μονάδα (!) ἐνῶ κι αὐτό ἐπίσης δέν ἔχει διδαχτεῖ στοῦς φοιτητές.

Τό Δ.Σ. τοῦ ΣΣΑΣ καταθέτει αἴτηση σύγκλησης συνεδρίασης τῶν καθηγητῶν στίς 26-7-77, ἀπευθυνόμενο στόν πρύτανι κ. Λιάπη. Ὁ τελευταῖος στίς 29-7, διαθιβάζει τό ἔγγραφο τῶν σπουδαστῶν στό Σίνο καί τοῦ ζητᾷ «νά μάς γνωρίσετε τίς ἀπόψεις σας» (!). Μπροστά στίς τραγελαφικές καί ὀλοφάνερα παράνομες ἐνέργειες τοῦ Σ. Σίνου (ἡ μόνη νομιμότητά του βασίζεται στήν ἀμφισβητούμενη νομιμότητα τῆς ἀποφ. τῆς Σύγκλητος) ἡ Κοσμητεία τῶν Ἀρχιτεκτόνων τηρεῖ σιγὴν ἰχθύος, ἀρκοῦμενη σέ «διαδικαστικές... ὑποδείξεις».

Μέ τήν ἔναρξη τοῦ νέου ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1977-1978, ὁ Σ. Σίνος θά ἐνισχυθεῖ στίς θλῆψεις του καί στήν κάλυψή του. Κοσμήτορας τῶν Ἀρχιτεκτόνων γίνεται ὁ κ. Ἀραβαντινός (γνώστός γιά τήν προσφορά του στό «Τάμα» τοῦ Παπαδόπουλου) ἐνῶ ἡ καθηγ. κ. Α. Μουρίκη (συγγενή τῶν ἀρχηγῶν τῆς ΚΥΠ ἐπὶ Παπαδόπουλου, στρατηγῶν Μουρίκη) πρωτοστατεῖ στήν κίνηση τῆς ἐπιβολῆς του.

Ἀπό δῶ καί πέρα ὁ Σίνος θά ἀξονοῖ τήν προσπάθειά του σ' ἓνα σημεῖο τοῦ λειτουργικοῦ πλαισίου τῆς ἔδρας του: στή βαθμολογία καί στήν κάλυψη τῶν διαγωνισμάτων τοῦ ἐξαμήνου. Στίς 22/9/77 καταθέτει βαθμολογία 4ου ἐξαμήνου ἐνῶ ἡ ἀνακοίνωση τῆς Γραμματείας τῆς Σχολῆς ὀρίζε ἡμερομηνία **παράδοσης** τῶν θεμάτων στίς 23/9/77 (!).

Στίς 3/10/77 οἱ φοιτητές ἀποφασίζουν ἀποχή ὅλων τῶν ἐτῶν ἀπό τό μάθημα τῆς Μορφολογίας ἀρνούμενοι νά ἀποδεχτοῦν τήν παρουσία τοῦ «καθηγητῆ» τους «καί στό διοικητικό καί στό εκπαιδευτικό σκέλος».

Στίς 12/10/77 ἡ σχολή μετά τίς «παρατυπίες» καί τά ἀδιέξοδα ὀρίζει ἐπιτροπή ἐξέτασης τοῦ θέματος ἀπό τόν Πρύτανι καί τόν ἀντιπρύτανι. Ἐνῶ τόν 'Ιανουάριο τοῦ 1978 ὁ κ. Λιάπης καί ἡ κ. Μουρίκη (...) ὀρίζονται σάν ἐπιτροπή μετά ἀπό ἀπόφαση τῆς σχολῆς γιά νά ἐξετάσει τά προβλήματα λειτουργίας πού προέκυψαν στήν ἔδρα τῆς Μορφολογίας μέ τό ΕΔΠ καί τούς φοιτητές (...). Ἡ ἐπιτροπή συνεδριάζει «ἀπαξ» καί «ἀνευ ἀποτελέσματος» (φυσικό ἦταν λόγῳ σὺνθεσης...)

Ὁ κ. Σίνος ὅμως δέν ἀνησυχεῖ. Συνεχίζει ἀπτόητος τό «λειτουργημά» του καί στίς 22.6.78 γνωστοποιεῖ τό θέμα τῆς ἐξέτασης (!) τοῦ 8ου βμήνου. Οἱ φοιτητές ἀναβάλουν

τόν διαγώνισμα, θέτουν τό θέμα στή σύγκλητο πού συνεδριάζει καί ὁ κοσμήτορας ἀποφαίνεται ὅτι τό διαγώνισμα εἶναι ἔγκυρο. Δέν μπορεῖ ὅμως παρά νά ἀκυρωθεῖ τελικά τό διαγώνισμα ὅταν τό Δ.Σ. τῶν σπουδαστῶν παραδίδει στόν πρύτανι 15 γραπτά (ὅσοι καί οἱ συμμετάσχοντες).

Στίς 10/7/78 ἀρχίζει μία φάση ἐκβιασμοῦ τῶν φοιτητῶν ὅταν εἰδοποιούνται ὅτι ἂν δέν προσέλθουν στήν ἐξέταση τῆς 10/7 δέν κατοχυρώνουν βαθμό καί δέν παίρνουν δίπλωμα.

Στό μεταξύ ὁ Σ. Σίνος ἔχει προχωρήσει στήν ἀπόπειρά του διάσπασης τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἔδρας ἀναθέτοντας σέ μία μερίδα του τή διεκπεραίωση τῶν ὅσων ἀρνοῦνται νά κάνουν, νομιμοποιώντας τον, ὁ δημοκρατικοί παράγοντες τῆς ἔδρας.

Ἡ διαδικασία ἐξέτασης τῆς 10/7/78 καταγγέλλεται ἀπό τό ΕΔΠ τοῦ ΕΜΠ, ἀπό τό Τμήμα Ἀρχιτεκτόνων τοῦ ΕΔΠ καί ἀπό τό Σ.Σ.Α.Σ. καί ἀρνοῦνται τή συμμετοχή τους στή, μέσω του ἐκβιαστικοῦ διαγωνίσματος, συγκατάθεση καί παραδοχή τῆς «ἐκλογῆς» τοῦ Σίνου.

Τό ΕΔΠ τοῦ Πολυτεχνείου ἀπ' τήν ἄλλη ζητᾷ τήν «*παραλαβή τῶν γραπτῶν ἀπό τό σὺνολο τοῦ ΕΔΠ τῆς ἔδρας*», παρεμβάινοντας ἔτσι στή στρατηγική διάσπασης τοῦ Σίνου πᾶν σέ μία ἐνωτική θάση, καί χαράζοντας τήν προοπτική τῆς «*κατοχύρωσης τῆς βαθμολογίας ἀπ' τό πραγματικό προσωπικό τῆς ἔδρας καί τῆ σχολῆς*». Εἶναι ἓνα βασικό σημεῖο πολιτικῆς τοῦ ΕΔΠ πού στοχεύει στήν ἐκ τῶν ἐνδον ἀποδιάρθρωση τῆς ὑπονομευτικῆς πρακτικῆς τοῦ Σίνου καί στήν ἀνεύρεση δημοκρατικοῦ διεξόδου.

Ἡ καινούρια φάση τοῦ προβλήματος, χρονολογεῖται τό Φεβρουάριο ἐφέτος. Συγκεκριμένα, ἐνῶ ἐκκρεμαῖσε ἀπόφαση τῆς Σχολῆς γιά τό **ἂν ἐγινε ἢ ὄχι** τό μάθημα τοῦ 5ου ἔτους στήν ἔδρα τῆς Μορφολογίας, ὁ κ. Σίνος ἀναγγέλλει διαγώνισμα. Ταυτόχρονα ὑπῆρχε ἀπόφαση τῶν σπουδαστῶν καί τοῦ ΕΔΠ ὅτι τό μάθημα ΔΕΝ ΕΓΙΝΕ. Παρ' ὅλ' αὐτά, ὁ κ. Σίνος στέλνει ὀρισμένους βοηθοῦς (θεωρούμενους ὡς ἡμέτερους) οἱ ὁποῖοι παρά τίς ἀντίθετες ἀποφάσεις τοῦ συνδικαλιστικοῦ τους ὀργάνου δέχονται νά συμμετάσχουν σάν ἐπιτηρητές στό «διαγώνισμα τοῦ κ. καθηγητοῦ». Τήν ἡμέρα τῆς «ἐξέτασης» προσέρχονται μόνον 12 ἀπό τούς 365 φοιτητές. Τό Δ.Σ. τοῦ ΣΣΑΣ ἀναλαμβάνει νά τούς ἐξηγήσει τοῦς λόγους ἀποχῆς καί τήν σιγήν ἐκείνη ὁ ἐπιτηρητής κ. Ραυτόπουλος ἀποφασίζει τή ματαίωση τοῦ διαγωνισμοῦ.

Ὁ κ. Παππᾶς πού «παρίστατο τυχαίως», δηλώνει ὅτι θά θέσει τό θέμα στό Σύλλογο τακτικῶν καθηγητῶν καί ἀπειλεῖ ἀπό κοινού μέ τήν κ. Μουρίκη, μέ ἀπόλυση τούς παριστάμενους βοηθοῦς οἱ ὁποῖοι δέν κάνουν ἄλλο ἀπό τό νά περιφρουροῦν τίς ἀποφάσεις τοῦ ΕΔΠ γιά μή συμμετοχή σέ ὁποῖες διαδικασίες παρίσταται καί ὁ Σ. Σίνος.

Ἡ ἀμφισβήτηση τῆς νομιμότητος τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Σίνου, βασίζεται πλεόν σέ συγκεκριμένα στοιχεία:

– Στό «διαγώνισμα» δέν παρίσταται οὔτε ὁ κ. «καθηγητής» – γιά λόγους εὐνόητους – οὔτε καί ἡ ἐπίσημη σχολή, δηλαδή ὁ κοσμήτορας.

– Ὁ κ. Ραυτόπουλος δέν ἔχει δικαίωμα ἀπό μόνος του νά ἀποφασίσει ματαίωση τοῦ «διαγωνισμοῦ».

– Τό θέμα τοῦ διαγωνισμοῦ μπορεῖ νά δοθεῖ μόνο ἀπό τόν καθηγητῆ τῆς ἔδρας καί ὄχι ἀπό «ἐντεταλμένους .βοηθοῦς».

– Δέν ἦταν παρόντες ὅλοι οἱ βοηθοί ἀλλά μόνον ὅσους ἔκρινε «κατάλληλους» ὁ κ. Σίνος.

Ἡ σκλήρυνση τῆς στάσης τῶν ἐπίσημων βαθμίδων τοῦ ΕΜΠ ἀπέναντι στό πρόβλημα Σίνου ἐκφράζεται τῇ φορᾷ αὐτῇ μέ ἐντολή γιά ἐνωρική Διοικητική Ἐξέταση (ΕΔΕ) γύρω ἀπό τίς συνθήκες ματαίωσης τοῦ «διαγωνίσματος». Τό γεγονός τῆς συντριπτικῆς ἀποχῆς, πού εἶναι δείγμα συσπείρωσης τοῦ φοιτητικοῦ στοιχείου, ἀντιμετωπίζεται μέ ἀποπειρες ποινικοποίησης τοῦ συνδικαλισμοῦ ὅπως εἶναι ἡ ἐνέργεια γιά ΕΔΕ καί ἐπανασύστασης πειθαρχικῶν συμβουλίων (κατά τίς συμβουλές τοῦ κ. Παππᾶ καί ἄλλων).

Ὁ ἄξονας ὅμως πού ἔχει χαράξει τό φ.κ. καί τό δημοκρατικό διδακτικό προσωπικό συνιστᾷ μία ἀφετηρία γιά θετική ἔκφραση τοῦ ζητήματος. Τό ΕΔΠ τοῦ ΕΜΠ καί τό τμήμα ἀρχιτεκτόνων τοῦ ΕΔΠ, ἐντάσσουν τήν πρόσφατη ἐνέργεια γιά ΕΔΕ, (τῆς ὁποίας μέχρι στιγμῆς τό πόρισμα δέν ἔχει συζητηθεῖ ἀπό τή Σύγκλητο) στίς προσπάθειες πού καταβάλλονται ἀπό τούς ἀντιδραστικούς κύκλους γιά ἀνασύσταση τῶν πειθαρχικῶν συμβουλίων σέ ἄλλα ΑΕΙ τῆς χώρας (θλῆπε σχετικό ἄρθρο συνεργάτου μας σέ ἄλλη στήλη). Καλοῦν τή σύγκλητο καί τή σχολή ἀρχιτεκτόνων νά σταματήσουν τήν πολιτική τοῦ αὐταρχισμοῦ πού ἐπιχειροῦν στήν ἀρχιτεκτονική σχολή, καί νά ἀνοίξουν τίς δημοκρατικές διαδικασίες γιά τήν ὀλόπλευρη ἐξέταση τοῦ «θέματος Σίνου». (Βλ. σχετική ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ. τοῦ ΕΔΠ τοῦ ΕΜΠ στίς 15.2.79).

Αὐτό τό τακτικό πλαίσιο δράσης τοῦ δημοκρατικοῦ φάσματος τοῦ ΕΜΠ καί τῆς ἀρχιτεκτονικῆς εἰδικώτερα, συμπληρώνεται ἀπό μία συνολικώτερη ἀντίληψη γιά τήν ἀκολουθητέα στρατηγική. Αὐτή ἡ ἀντίληψη διατυπώνεται σέ μία παλιότερη ἀπόφαση τοῦ τμ. ἀρχιτεκτ. τοῦ ΕΔΠ στίς 18/10/78.

Πιστεύουμε ὅτι ἡ μεθόδευση τῆς στρατηγικῆς αὐτῆς ἀφορᾷ καί ἄλλα κρούσματα ἀνάκαμψης τοῦ χουντισμοῦ στά ΑΕΙ.

Ἡ παραπάνω ἀπόφαση, ἐντάσσοντας στόν προγραμματισμό δράσης τῆς τήν καινούρια θεσμική κατάσταση πού προκύπτει ἀπ' τήν καθιέρωση τοῦ «τομέα», καί ἐκμεταλλεῖται τὸ πλεονέκτημα τοῦ ὅτι τό ΕΔΠ ἀνήκει στόν τομέα καί ὅτι ὁ τομέας εἶναι αὐτός πού προγραμματίζει τό μάθημα, ζητᾷ ἀπό τή σχολή νά προβεῖ στόν καθορισμό οὐσιαστικῶν τομέων ὅπου καί νά ἐνταχθεῖ τό μάθημα τῆς Μορφολογίας. Εἶναι ἓνα συγκεκριμένο δείγμα θεσμικῆς παρέμβασης τό ὁποῖο ὀλοκληρώνει τόν ἀγῶνα πού διεξάγεται σέ ἄλλα πεδία λήψης ἀποφάσεων. (Σύγκλητος, Κοσμητεία, κλπ.).

Κλείνοντας αὐτό τό σημείωμα, τό μόνο πού ἔχουμε νά προσθέσουμε εἶναι ὅτι στό βαθμό πού θά διευρυνθεῖ τό μπλόκ τῶν προοδευτικῶν δυνάμεων στό ΕΜΠ ἐνάντια στό μή συμπτωματικό «πρόβλημα Σίνου», στόν ἴδιο βαθμό ἡ ἀποχουντοποίηση καί στά ἄλλα ΑΕΙ, μέ ἀφετηρία – γιὰ ὄχι – τό ΕΜΠ, θά ἐνσκήψει καί πάλι στό παρελθόν τῆς ἀναπροσδιορίζοντας τίς βασικές πλευρές τῆς καί χαράζοντας νέους δρόμους δημοκρατικῆς ἀναδιάρθρωσης καί θεσμικῆς δόμησης τῶν ΑΕΙ.

Ἡ «ἀνακύκλωση» τῶν παλιῶν «χρήσιμων» συνταγῶν τῆς χούντας καί ἡ ἀναδίωξη τῶν «πειθαρχικῶν»...

τοῦ Θέμου Λιοντάρη

Ἄν κάτι φάνηκε νά σημαδεύει τίς πρόσφατες φοιτητικές ἐκλογές σέ ὅ,τι τουλάχιστον ἀφορᾷ τή σύνδεσή τους μέ τή μάχη πού καλεῖται νά δώσει τό Φοιτητικό Κίνημα γιά τήν κατάργηση τοῦ ν. 815, ἦταν δίχως ἄλλο ἡ κινητοποίηση τῶν φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θράκης ἐνάντια στό θεσμό τοῦ Πειθαρχικοῦ καί τήν ἐπιχειρούμενη ἀπό τήν κυβέρνηση ἀναδίωξή του. Μιά κινητοποίηση πού παρά τό γεγονός ὅτι ἀποτελεῖ σήμερα ἕνα ζήτημα αἰχμῆς γι' αὐτήν τή μάχη ἔμεινε ἡ κινδυνεύει νά μείνει περιορισμένη στά στενά πλαίσια ἐνός «περιφερειακοῦ» πανεπιστημίου, ἀφοῦ καμιά οὐσιαστική προοπτική δέν διαφαίνεται γιά τήν ὥρα...

Η ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ τοῦ προβλήματος: «ἀναδίωξη τῶν πειθαρχικῶν» σάν ζητήματος αἰχμῆς γιά τό Φοιτητικό Κίνημα σήμερα, ἀπορρέει φυσικά ἀπό τά στοιχεῖα ἐκεῖνα πού ἐρχονται νά πιστοποιήσουν τήν κ λ ι μ ά κ ω σ η τῆς κυβερνητικῆς ἐπίθεσης στό χῶρο τῶν ΑΕΙ. Ἡ κυβέρνηση ἦταν καί εἶναι σαφές σέ θέση νά γνωρίζει ὅτι ἡ ψήφισή τοῦ ν. 815 – ἀλλά καί ὁποιοδήποτε ἄλλου παρόμοιου νομοθετήματος – δέν ἔφαρκε γιά νά ἐκπληρωθοῦν οἱ προθέσεις της.

ΤΟ Φ.Κ. – παρά τίς ἀδυναμίες πού ἐκδήλωσε τά τελευταῖα χρόνια – δέν φάνηκε διατεθειμένο νά ὑποκύψει σέ μιᾶ «ἄνευ ὅρων» παράδοσή του στίς κυβερνητικές ὁρέξεις (ιδιαίτερα μάλιστα γιά θέματα ὅπως ἡ ἀφαίρεση κατακτημένων δικαιωμάτων του, ἡ ἀκαδημαϊκῶν, συνδικαλιστικῶν καί πολιτικῶν ἐλευθεριῶν). Ἔτσι ἡ κυβερνητική πολιτική στόχευσε ἀπό τήν ἀρχή τῆς φετεινῆς χρονιάς:

- Τή διαμόρφωση ἐκ τῶν προτέρων τῶν ὁρῶν ἐκείνων πού θά ἐπέτρεπαν τήν πιό ἀνώδυνη γιά τήν κυβέρνηση **τελική ἐπιβολή** τοῦ ν. 815 στά ΑΕΙ καί θά ἄνοιγαν τό δρόμο πρός τήν ὑλοποίηση μιᾶς ἐκδηλωμένης ἤδη κυβερνητικῆς ἐπιδίωξης: νά θεσμοθετηθεῖ καὶνούρια μέτρα πού θά «συμπληρῶνουν» τόν ν. 815 (Παν. Ἀσυλο – Φοιτητικός Συνδικαλισμός κλπ).

- Τήν ἀνακοπή κάθε δυνατότητας ἡ διαθήσεως πρός μιᾶ πανελλαδική καί ἐνοποιημένη σύγκρουση μέ τήν κυβέρνηση μέ στόχο τήν κατάργηση τοῦ ν. 815. Μιᾶς σύγκρουσης πού δέν θά ἀποτελοῦσε παρά μιᾶ συνολική καί ὁργανωμένη **πρώτη ἀπάντηση** τοῦ Φ.Κ. στήν ἐπιβολή τοῦ ν. 815, ἀπάν-

τηση πού μέχρι σήμερα δέν ἔχει δοθεῖ!

Η ΤΑΚΤΙΚΗ ἐξάλλου πού ἀκολουθεῖ ἡ κυβέρνηση ἀπέναντι στά «περιφερειακά» Πανεπιστήμια εἶναι γνωστή. Ὁ μικρός ἀριθμός τῶν φοιτητῶν, ἡ γεωγραφική ἀπομόνωση, ἡ μὴ σύνδεση μέ τό λαϊκό κίνημα, καί ἡ ἀπόλυτα ταυτισμένη μέ τήν κυβερνητική πολιτική στάση τῶν καθηγητῶν – πού (ἂν μὴ τι ἄλλο) χαρακτηρίζουν τό «Δημοκράτειο Πανεπιστήμιο Θράκης» – ἀποτελοῦν ἕνα εὐνοϊκότατο ἔδαφος γιά τήν προώθηση καί τό πέρασμα μιᾶς σειρᾶς «μέτρων», πού δύσκολα θά μπορούσαν νά προωθηθοῦν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς στά κεντρικά Πανεπιστήμια. Βασικός σκοπός αὐτῆς τῆς τακτικῆς ἦταν βέβαια – καί παραμένει – ἡ ἀπό εὐνοϊκότερες θέσεις προώθηση, στή συνέχεια τῶν ἰδίων μέτρων καί στά ὑπόλοιπα Πανεπιστήμια.

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ διάστημα πού μεσολάβησε ἀπό τό 1975 (ὅποτε καί τό Φ.Κ. ἀπαντώντας ἀποφασιστικά στήν τότε ἐπίθεση τῆς κυβέρνησης μέ τά νομοσχέδια γιά τόν Φοιτητικό συνδικαλισμό καί τό Πανεπιστημιακό Ἀσυλο τήν ἀνάγκασε νά τά ἀποσύρει) μέχρι τό καλοκαίρι τοῦ 78 ἀποτελέσει γιά τοὺς φοιτητές μιᾶ περίοδο ἀρκετά δυσάρεστων (καί ἐπώδυνων ὅπως φαίνεται σήμερα) ἐμπειριῶν σέ σχέση μέ τήν τακτική πού ἀκολουθεῖ ἡ κυβέρνηση γιά τήν ἐπιβολή τῆς Πολιτικῆς της στά ΑΕΙ.

ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ὁριοθέτηση κι' ἂν γίνεи τόσο γιά τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο μεθοδεύτηκε ἡ ἀντεπίθεση τῆς Δεξιᾶς ἀπό τό καλοκαίρι τοῦ 75 καί μετά, ὅσο καί γιά τίς ἀντίστοιχες «ἀπαντήσεις» πού ἔδινε – ἡ δέν ἔδινε – τό φ.κ., δέν μπορεῖ νά ἀποφευχθεῖ μιᾶ «ἀποδεκτή» διαπίστωση:

- Τό κομματιαστό πέρασμα τοῦ Ν.Π. πού ἐπιχειρήθηκε ἀπό κυβερνητικῆς πλευρᾶς, μέ δασική συλλογιστική τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς τήν ἐντατικοποίηση τῶν σπουδῶν, ἐκδηλώθηκε πρῶτα καί κύρια στά περιφερειακά Πανεπιστήμια, γιά νά γενικευθεῖ σιγά σιγά μέχρι τό ἀποκορύφωμα τῆς κυβερνητικῆς ἐπίθεσης φέτος.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ὅμως ἡ ἴδια ὁριοθέτηση προβάλλει (καί ἐπιβάλλει) μιάν ἄλλη παραδοχή:

- Ἡ ἀρνητική ἐμπειρία τοῦ 75-77, μέ τό ξέσπασμα τήν περασμένη χρονιά τῶν φοιτητικῶν ἀγώνων, στή Πάτρα, τά Γιάννενα τή Ξάνθη καί ἄλλοι, φάνηκε νά ὁδηγεῖται σέ μιᾶ μεταλλαγή πρός μιᾶ **θετική πείρα** καί σέ ἐμπρακτὴ ἐναντίωση στήν κυβερνητική ἐπίθεση καθώς καί στήν ἀπαρχή μιᾶς «καινούριας πορείας» γιά τό Φ.Κ. σέ πανελλαδική δόση. Ἡ «μεταλλαγή» ὅμως αὐτή δέν ὁλοκληρώθηκε καί δέν ἀξιολογήθηκε.

Η ΑΙΤΙΑ γι' αὐτό ὁρίζεται γύρια στόν σκεπτικισμό μέ τόν ὁποῖο ἀντιμετώπισαν τίς συγκεκριμένες κινητοποιήσεις οἱ λεγόμενες μεγάλες παρατάξεις ἐκτιμώντας προφανῶς τίς κινητοποιήσεις αὐτές σέ συνάρτησή μέ τήν γενικότερη πολιτική τῶν κομμάτων τους.

ΣΑΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ αὐτῆς τῆς στάσης καί θέσης ἤρθε καί ἡ «ἀδυναμία» τῶν ἀνώτερων φοιτητικῶν συνδικαλιστικῶν ὁργάνων (καί κύρια τῆς ΕΦΕΕ) νά ἐνοποιήσουν καί νά συντονίσουν τίς συγκεκριμένες κινητοποιήσεις τῶν φοιτητῶν ἐνάντια στίς ἐκάστοτε ἐκφράσεις τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς στήν πολιτική τῆς ἀ π ό κ ρ ο υ σ η ς τῆς ἐντατικο-

ποίησης και των άπώτερων μονοπωλιακών επιδιώξεων για τὰ ΑΕΙ.

ΟΛΕΣ αυτές οι έκτιμήσεις φυσικά, δεν θά αποτελούσαν παρά μία σκέτη φιλολογία άν τὰ δσα διαδραματίζονται φέτος στο Πανεπιστήμιο τής Θράκης είχαν καταφέρει νά ξεφύγουν από τό μόνιμο πλέον για κάθε φοιτητική κινητοποίηση σκόπελο: Τήν άρνηση (πρακτικά) τής ΕΦΕΕ και τής ΦΕΑΠΘ για ούσιαστική βοήθεια προς τό Φ.Κ. τής Ξάνθης (τή στιγμή πού δέχεται σήμερα μία όλομέτωπη και ιδιαίτερη έντασης επίθεση από τήν κυβέρνηση), τόν περιορισμό σέ άφορισμούς μπροστά σ' ένα ζήτημα **σημαδιακό** για όλόκληρο τό Φ.Κ. όπως είναι τὰ «Πειθαρχικά Συμβούλια» και κατ' επέκταση ή αυταρχικοποίηση τής πανεπιστημιακής ζωής και τήν άνασταλτική τέλος τακτική σέ σχέση με τήν όργάνωση τής πάλης του Φ.Κ. ένάντια στο ν. 815.

Ή προώθηση τής τρομοκρατίας

ΟΤΑΝ πέρσι οι φοιτητές τής Ξάνθης κινητοποιήθηκαν με αίτημά τους τήν καλύτερευση των άθλιων συνθηκών στίσης, οι καθηγητές άπάντησαν με τό χάσιμο τής χρονιάς και τήν είσήγηση, από τόν πρύτανη κ. Κογκέτσωφ, για λειτουργία «Πανεπιστημιακής άστυνομίας». Φέτος τὰ γεγονότα εξέλιχθηκαν ραγδαία στο ίδιο μοτίβο. Είχαν όμως ένα επιπλέον αλλά **κύριο** χαρακτηριστικό: τή συνολική προώθηση τής τρομοκρατίας... Τό Φ.Κ. τής Θράκης δρέθηκε άντιμέτωπο με μία χωρίς προηγούμενο φασιστικού τύπου επίθεση - πού δεν ήταν άσχετη φυσικά από τό γενικό πλαίσιο μέσα στο όποιο κινήθηκε ή όλομέτωπη φετεινή κυβερνητική επίθεση ένάντια σέ όλόκληρο στο Φ.Κ.

ΝΑ ΜΕΡΙΚΑ στοιχεία πού συνθέτουν αυτή τήν άποψη:

- Στις 15 του Δεκέμβρη 78 δικάζονται και **καταδικάζονται** από τό Τριμελές Πλημμελειοδικείο Ξάνθης 12 φοιτητές τής Πολυτεχνικής Σχολής γιατί περιφρούρησαν τήν περυνή άποχή τους (Φλεβάρης - Μάης 78) από τρεις άπεργοσπάστες φοιτητές και τούς καθηγητές Λαμπρινό, Θαναλάκη, Σακκά και Σαρρή.

- Είχαν προηγηθεί: ή συμπλήρωση «του καταλόγου των πρωταιτίων» τής άποχής από τόν πρύτανη ό όποιος μέσα από ένα πλήθος 100 περίπου ατόμων πού είχαν συγκεντρωθεί στις 15 του Άπριλή 78 στο Πανεπιστήμιο για νά περιφρουρήσουν τό Πανεπιστημιακό Άσυλο **διάλεξε** δσα όνόματα του «χρειάζονταν». Άπειλές (άπ' τή μεριά του πρύτανη και πάλι) για «ομαδικές δίκες» των φοιτητών πού περιφρουρούν τίς άποφάσεις των Γ.Σ. Ή παραπομπή τής όλης ύπόθεσης από τήν Πρυτανεία στον εισαγγελέα πού άσκησε αὐτεπάγγελτη δίωξη με βάση τό γνωστό «ιδιώνυμο» (νόμος 410/76).

- Άκολούθησαν: μία σειρά από άπα-

γορεύσεις (όπως τής άφισκοκόλλησης, τής διακίνησης έντύπων κλπ). Διάφορες «προτάσεις» από τούς καθηγητές για ειδική έκπαίδευση θυρωρών έτσι πού νά μπορούν νά συλλαμβάνουν τούς επικίνδυνους άφισκοκόλλητες ή για τή δημιουργία «ομάδων περιφρούρησης τής πανεπιστημιακής όμαλότητας». Άπειλές από τήν πλευρά του κοσμήτορα κ. Γεωργόπουλου του τύπου «θά χαθεί πάλι ή χρονιά» ή «θά κοπείτε κατά γκρούπ»!!!

- Παράλληλα έντάθηκαν οι προσπάθειες για τήν επιβολή ύποχρεωτικών παρουσιών και ύποχρεωτικών προόδων σέ όλα τὰ μαθήματα «μέ συντελεστές πού θά καθορίζει ό κάθε καθηγητής προσωπικά για τόν κάθε φοιτητή» (!!) με κύριο «ύποστηρικτή» τόν καθηγητή Λαμπρινό στον όποιο οι φοιτητές άποδίδουν τό περίφημο «έλευθερία είναι ή άρχουσα τάξη και οι καθηγητές του Πανεπιστημίου» (!!!)

ΣΤΗΝ ΟΛΗ εικόνα τής επιχειρούμενης κατά τὰ λεγόμενα του κ. Κογκέτσωφ «δημιουργίας έκπαιδευτικής άτμόσφαιρας στο ΔΠΘ» ήρθε νά προστεθεί τέλος ή αναδίωξη του «Πειθαρχικού Συμβουλίου» με τή σύγκλησή του για πρώτη φορά στις 24 του Γενάρη 79 για νά «δικάσει» 17 φοιτητές από τήν Ξάνθη και τήν Κομοτηνή. (Άνάμεσά τους οι 12 καταδικασμένοι «πρωταίτιοι» και ό πρόεδρος του φοιτητικού συλλόγου του ΔΠΘ).

ΜΠΡΟΣΤΑ σ' αυτή τήν κατάσταση οι φοιτητές κινητοποιούνται. Στή Γενική Συνέλευση τής Πολυτεχνικής Ξάνθης (22.1.79) υίοθετείται ή πρόταση των παρατάξεων ΠΠΣΠ - «Αυτόνομη συσπείρωση» και άποφασίζονται τὰ έξής:

- Δέν αναγνωρίζουμε, δέν παρουσιάζομαστε στο πειθαρχικό
- Παλεύουμε για τήν κατάργησή του
- Άν λειτουργήσει προωθούμε τή διάλυσή του
- Άπέχουμε από τὰ μαθήματα στις 23 και 24 Γενάρη.

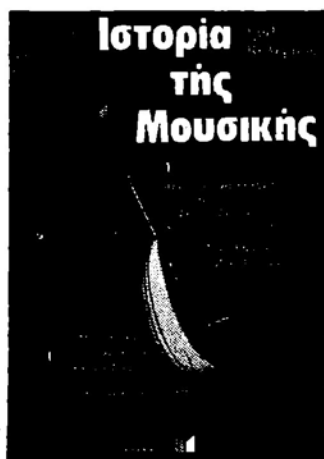

Ή πρόταση πού καταψήφισε ή Γ.Σ. (και ύποστηρίχτηκε από τίς παρατάξεις ΠΣΚ - ΠΑΣΠ) προέβλεπε μονοήμερη άποχή. Τίς ίδιες άποφάσεις με τή Γ.Σ. τής Πολυτεχνικής πήρε και ή Γ.Σ. των φοιτητών τής Νομικής στην Κομοτηνή.

ΣΥΜΦΩΝΑ με τίς άποφάσεις των Γ.Σ. τό πρωί τής Τετάρτης, 300 περίπου φοιτητές συγκεντρώθηκαν μπροστά στην «Τσανάκλειο» τό κτίριο όπου θά συνεδρίαζε τό Πειθαρχικό. Σ' όλη τή διάρκεια τής συγκέντρωσης, ισχυρές δυνάμεις από ροπαλοφόρους και ΜΑΤ είχαν καταλάβει «θέσεις μάχης» στους γύρω χώρους. Ό εισαγγελέας πού έφτασε αργότερα, κάλεσε τούς φοιτητές νά διαλυθούν άπειλώντας με επίθεση τής άστυνομίας. Κάτω από τήν άγωνιστική στάση των φοιτητών ό εισαγγελέας αναγκάστηκε νά ύποχωρήσει, παρά τήν πίεση του πρύτανη για τή βίαιη διάλυση τής συγκέντρωσης από τὰ ΜΑΤ... Τελικά ή πρώτη συνεδρίαση του πειθαρχικού διαλύθηκε γιατί κανένας από τούς κατηγορούμενους φοιτητές δεν παρουσιάστηκε σ' αυτό.

ΑΝΑΛΟΓΗ τύχη είχε κι ή δεύτερη σύγκληση του Πειθαρχικού στις 14 του Φλεβάρη τό πρωί. Ή πρωινή συνεδρίαση

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΥΠΟΔΟΜΗ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΥΠΟΔΟΜΗ

Κυκλοφορεί

Έμιλ Βυλερμόζ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

- Με μετάφραση - ελληνικό έπίμετρο - γλωσσάρι βασικών μουσικών όρων του **Γιώργου Λεωτσάκου**
- Από τή μουσική τής αρχαιότητας μέχρι τὰ μουσικά ρεύματα τής δεκαετίας του 1970

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΥΠΟΔΟΜΗ - 3ης Σεπτεμβρίου 22 - Τηλ. 5234790

διαλύθηκε για να επαναληφθεί στα κρυφά το απόγευμα της ίδιας μέρας (χωρίς την παρουσία των «ενοχλητικών φοιτητών») και να «αποφασιστεί» τελικά η «άθωωση» των φοιτητών της Κομοτηνής και η «ανάβολή επ' αόριστον της εκδίκασης της υποθέσεως των 12 φοιτητών της Ξάνθης».

Τό Φ.Κ. μπροστά σε μία ανακύκλωση...

ΠΕΡΑ όμως από τους όποιουσδήποτε έλιγμους των καθηγητών, αυτό που σίγουρα μπορεί να καταγραφεί **σάν νίκη** των φοιτητών της Θράκης είναι το ότι με τις αγωνιστικές κινητοποιήσεις τους τους τελευταίους μήνες **κατάφεραν** να δημιουργήσουν ένα όχι εύκαταφρόνητο προηγούμενο από άποψη τοποθέτησης – αλλά και πρακτικής – απέναντι σ' ένα ζήτημα όπως αυτό της αναδίωξης των Πειθαρχικών, που αναπόφευκτα παραμένει **άνοιχτό** για ολόκληρο το Φ.Κ. Ιδιαίτερα σήμερα, που απέναντι στη διαγραφόμενη προοπτική μιας οργανωμένης απάντησης του Φ.Κ. σέ-δ,τι τουλάχιστο άφορά τον ν. 815, οι προθέσεις της κυβέρνησης διαγράφονται εξ ίσου καθαρές: τσάκισμα κάθε φοιτητικής αντίστασης, τρομοκρατία των φοιτητών, άμφι-

σθήτηση του δικαιώματος για ελεύθερο φοιτητικό συνδικαλισμό κ.λ.π.

ΟΣΟ ΓΙΑ το ίδιο το Φ.Κ. της Θράκης αυτό το προηγούμενο δεν αποτελεί παρά την καλύτερη προϋπόθεση για τη συνέχιση του αγώνα που ήδη ξεδιπλώθηκε στο Δ.Π.Θ., ένα χώρο που αντιμετώπισε και είναι σίγουρο ότι θα συνεχίσει να αντιμετωπίζει (για λόγους που αναφέρθηκαν πιο πάνω) ιδιαίτερα δύσμενη την κλιμάκωση της κυβερνητικής επίθεσης. Κάτι που πιστοποιεί άλλωστε αυτή την αναμενόμενη δξυνση στο χώρο του ΔΠΘ είναι και οι αποφάσεις που πάρθηκαν σέ πρόσφατη συνεδρίαση της Συγκλήτου. 'Ανάμεσα σ' αυτές είναι και ότι «πειθαρχικό παράπτωμα αποτελεί ακόμα και η άρνηση φοιτητή να δώσει τα στοιχεία του σέ οποιοδήποτε από το προσωπικό του ΔΠΘ του τά ζητήσει, ή οποιαδήποτε άφισοκόλληση (για το θέμα αυτό έχουν ήδη παραπεμφθεί στο Πειθαρχικό αρκετοί φοιτητές...), ή άναρτηση πανώ και ανακοινώσεων στο χώρο του Πανεπιστημίου κλπ».

Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΑ των γεγονότων που ξετυλίχτηκαν στο Πανεπιστήμιο της Θράκης επιβάλλει δίχως άλλο την υιοθέτηση από το Φ.Κ. μιας ανάλογης στάσης. Κι αυτό όχι μόνο γιατί η ταχτική που ακολουθεί η κυβέρνηση απέναντί του οδηγεί άβιαστα στο συμπέρασμα ότι και

τά υπόλοιπα πανεπιστήμια δεν θά «ξεφύγουν» από μια παρόμοια επίθεση. 'Αλλά και γιατί η **απόκρουση** της αναδίωξης των πειθαρχικών στην περιπτώση που επιτευχθεί θά αποτελέσει μία πρώτη ταχτική νίκη για το Φ.Κ. στη «μάχη» της απόκρουσης του ν. 815.

ΑΠΟ ΤΗΝ άλλη πλευρά το πειθαρχικό δεν είναι άγνωστο στο Φ.Κ. σάν όργανο καταπίεσης στο χώρο των ΑΕΙ με συγκεκριμένη μάλιστα **πρακτική**. Έχει να επιδείξει «άξιολογη» δράση ιδιαίτερα στην περίοδο της δικτατορίας όποτε «πρός τήρησιν της πειθαρχίας και της τάξεως» κινήθηκε ενάντια σέ κάθε φωνή διαμαρτυρίας. Βασικό άλλωστε αίτημα του Φ.Κ. στά χρόνια της χούντας ήταν η **κατάργηση** του Πειθαρχικού.

ΣΗΜΕΡΑ το ίδιο ακριδώς πρόβλημα και κάτω από ίδια προσχήματα «της τηρήσεως της πειθαρχίας και της τάξεως» μπαίνει ξανά μπροστά στους φοιτητές. Το Φ.Κ. καλείται να αντιμετωπίσει ένα πρόβλημα που τότε (κάτω από μία πολεμική που εξαπολύθηκε ενάντια στο αίτημα της καταργήσεως προοδύλλοντας αντί γι' αυτό τή «διεύρυνση του Πειθαρχικού μέ εκπροσώπους των φοιτητών») δεν κατάφερε να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά. 'Η κατάσταση που διαγράφεται σήμερα δείχνει ότι βρισκόμαστε σέ μία «ανακύκλωση» του προβλήματος.

ΦΛΕΒΑΡΗΣ 1979: ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Μιά απάντηση

'Από τό ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗ, μέλος του Κ.Σ. της Ε.Κ.Ο.Ν «Ρήγας Φεραίος», πήραμε την ακόλουθη απάντηση στο άρθρο της Κύρας 'Αδάμ, «Φοιτητικές εκλογές: Οι ίδιες δυνάμεις στην κορυφή – νέα στοιχεία στο προσκήνιο»:

ΣΟΒΑΡΟ πολιτικό ζήτημα δημιουργεί το άρθρο της Κύρας 'Αδάμ για τις φοιτητικές εκλογές στο τελευταίο ΑΝΤΙ. 'Ο τρόπος παρουσίωσης των εκλογικών αποτελεσμάτων και του συσχετισμού μεταξύ της Ε.Κ.Ο.Ν. Ρ.Φ και της «Β' Πανελλαδικής» είναι κατάφωρα διαστρεβλωτικός. Ξεκινά από λαθεμένα στοιχεία, μεθοδεύοντας έτσι την εξαγωγή πολύ διαφορετικών συμπερασμάτων απ' αυτά που προκύπτουν από τα πραγματικά δεδομένα.

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ: 'Ο συσχετισμός που παρουσιάζει είναι: ΔΑ – ΔΕ (ΚΚΕ εσ): 38 έδρες, ΔΑ – ΑΠΚ (Β' Πανελ.) 37. Κοινοί συνδυασμοί 18 έδρες που μοιράζονται ΔΑ – ΔΕ (ΚΚΕ εσ): 6-8 και ΔΑ – ΑΠΚ (Β' Πανελ.): 10-12»

Παρατήρηση 1η: Μέ τα στοιχεία αυτά, οι έδρες των συνδυασμών που υποστηρίχτηκαν από τον

Ρήγα και την «Β' Πανελλαδική» συνολικά είναι 38+37+18 = 93 και όχι 91 όπως (και σωστά) παρουσιάζονται στον κατάλογο των γενικών αποτελεσμάτων, στο ίδιο άρθρο. Μέ την «γλώσσα των αριθμών» λοιπόν φαίνεται καθαρά πώς τα στοιχεία αυτά είναι τουλάχιστον λαθεμένα και πώς (και αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία) η συντάκτις του κειμένου δεν μπηκε στον κόπο να τά ελέγξει και να τά επεξεργαστεί, αλλά τά πήρε έτοιμα. ('Αλλιώς θά ανακάλυπτε την ανακολουθία των 91 και 93 έδρων ταυτόχρονα).

Παρατήρηση 2η: 'Αναλυτική καταγραφή του συσχετισμού των δυνάμεων μεταξύ ΕΚΟΝ Ρ.Φ και «Β' Πανελλαδικής» στά νέα Δ.Σ. δεν είχε γίνει δημόσια μέχρι την στιγμή που γράφτηκε και δημοσιεύτηκε το άρθρο στο ΑΝΤΙ.

ΑΠΟ ΠΟΙΕΣ φερέγγυες και «αντικειμενικές» πηγές πήρε, λοιπόν, η συντάκτις του άρθρου, τά στοιχεία που παρουσίασε; Διερεύνησε και πώς, αν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα; Είναι τυχαίο ότι, παρά την δεδομένη πολυπλοκότητα του ζητήματος (λόγω κοινών συνδυασμών, εύρυθρων συνεργασιών στίς εκλογές κ.λ.π.) και τον απόλυτα δι-

καιολογημένο κίνδυνο να υπάρχουν και λάθη στά «στοιχεία» της, ή δ. Κύρα 'Αδάμ δεν ήρθε σέ μία συνενόηση και μέ την Ε.Κ.Ο.Ν.Ρ.Φ για την διασταύρωση των δεδομένων της όπως επιβάλλει άλλωστε η δημοσιογραφική δεοντολογία αλλά και η στοιχειώδης πολιτική υπευθυνότητα;

ΕΧΟΥΜΕ λοιπόν κάθε λόγο να ελέγχουμε όχι μόνο την ορθότητα των «στοιχείων» αλλά και την «μέθοδο» συλλογής τους. Ποιά είναι η πραγματικότητα; 'Αν και είναι επιζήμια για τον Δ.Α και την Δ.Ε ή ανατομία των ιδιαιτέρων πολιτικών τοποθετήσεων των εκλεγμένων συνδικαλιστών τους, είναι πιά, αναγκαία για τό ξεκαθάρισμα των συγχύσεων που δημιουργούνται. 'Από τά 91 εκλεγμένα μέλη στά Δ.Σ. οι 47 δεν έχουν καμιά σχέση μέ τον «ΔΑ – ΑΠΚ» και την «Β' Πανελ» μιάς και ανήκουν στην Ε.Κ.Ο.Ν.Ρήγας Φεραίος.

'Από τούς υπόλοιπους 44: οι 8 είναι πρώην μέλη του «Ρήγα» που σήμερα δεν ανήκουν ούτε στον «Ρήγα» ούτε στην «Β' Πανελλαδική» και τον «ΔΑ – ΑΠΚ» (Πάντειος 2, 'Αρχιτέκτονες 2, 'Ηλεκτρολόγοι 2, Χημικοί 1, Πολ.

Μηχανικοί Θεσ/νίκης) και τουλάχιστον 8 ακόμη που εκλέχτηκαν από συνδυασμούς ευρύτερης συνεργασίας ανήκουν σέ άλλους πολιτικούς χώρους, και όπωσδήποτε δεν ανήκουν στην «Β' Πανελλαδική» (Γεωλογικοί 'Αθήνας στην ΠΠΣΠ, Βιολογικοί 'Αθήνας στην ΠΠΣΠ, Γεωπονική σέ «'Αντιεξουσιαστική 'Ομάδα», Μαθηματικοί 'Αθήνας στην ΑΠΣ, 'Αρχιτεκτονική Θεσ/νίκης, Βιολογικοί Πάτρας κ.λ.π.)

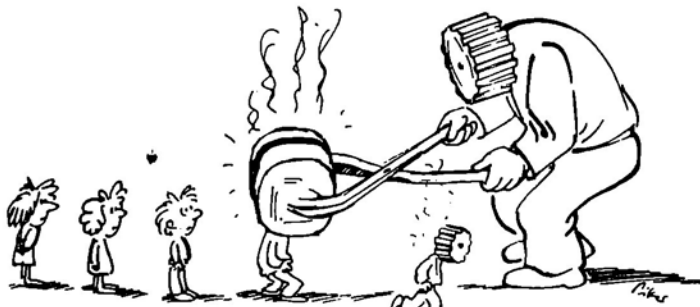
ΣΤΗΝ «Β' Πανελλαδική» λοιπόν και μέ τις πιο ευνοϊκές προϋποθέσεις αναλογούν πολιτικά 28 τό πολύ έδρες στά Δ.Σ. Είναι λοιπόν τελείως λαθεμένος ό ισχυρισμός ότι «ή ζυγαριά γέρνει έλαφρά προς την μεριά του ΔΑ – ΑΠΚ – (Β' Πανελ)». Αυτό φαίνεται ακόμη πιο καθαρά αν συγκριθούν τά φετεινά αποτελέσματα μέ τά αντίστοιχα περσινά. Πέρσι από τούς 101 «Ρηγάδες» συνδικαλιστές οι 44 έμειναν στην όργάνωση μετά την έσωτερική της κρίση και οι 57 προσχώρησαν στην «Β' Πανελλαδική» (Τά στοιχεία αυτά, απαραίτητα για την εξαγωγή ούσιαστικών συμπερασμάτων, «ξεχνιούνται» στο άρθρο της δ. Κύρας 'Αδάμ). Τά φετεινά αποτελέσματα δείχνουν

λοιπόν ότι υπάρχει, μικρή έστω, άνοδος της ΕΚΟΝ Ρ.Φ μέσα σε συνθήκες πτώσης του συνολικού άριθμού των έδρων του ενιάιου πέρι ΔΑ και ΔΕ, ενώ αντίθετα ή Β' Πανελλαδική χάνει πάνω άπ' τό 50% της δύναμής της πέφτοντας άπ' τίς 57 έδρες στίς 28.

ΟΣΟΝ άφορά τό σχήμα «ΔΑ - ΑΠΚ», αυτό στην πραγματικότητα δέν ύφίσταται. Δέν ύπάρχουν ούτε τά ίδρυτικά μέλη, ούτε ίδρυτικές διαδικασίες. Είναι, στην πραγματικότητα, μία παράταξη - φάντασμα πού παρουσιάζστηκε δήθεν μέ την έγκριση του ΔΑ μιάς σειράς σχολών (Άρχιτέκτονες, Μηχανολόγοι, Ήλεκτρολόγοι, Ε.Μ.Π., Πάντειος, Φυσικό, Μαθηματικό Ίωαννίνων κ.λπ.) ή παρατάξεων μέ άλλους τίτλους σε άλλες σχολές, έν άγνοία τους, γεγονός πού προξέννησε έντονες και δημόσιες αντιδράσεις των παρατάξεων αυτών πού έφτασαν μέχρι και σε διαψεύσεις από τον τύπο. (Γεωπονική Άθήνας Βιολογική Άθήνας - στην «Έλευθεροτυπία»). Ο «ΔΑ - Α.Π.Κ.» άποτελεί άλλά ένα έγκεφαλικό κατασκευάσμα 2-3 στελεχών της Β' Πανελλαδικής για να ψαρεύουν «στά θολά νερά» καπελλώνοντας «άπό τά πάνω» άνεξάρτητα συνδικαλι-

στικά σχήματα και κυρίως για να συγκαλυφτεί ή ραγδαία συρρίκνωση της «Β' Πανελ» στον φοιτητικό χώρο - τον μοναδικό χώρο άλλωστε πού συνεχίζει να επιβιώνει.

ΕΚΤΟΣ όμως άπό τον τρόπο δημιουργίας του «ΔΑ - ΑΠΚ» ύπάρχει και τό ζήτημα της πολιτικής του φυσιογνωμίας. Είναι τουλάχιστον άβάσιμη ή έκτίμηση ότι οι χωρίς άρχες και προοπτική, εύκαιριακές έκλογικές συνεργασίες της «Β' Πανελλαδικής» μέ την σταλινική ΠΠΣΠ, την τροτσικιστική ΑΠΣ, ή και άναρχικές - άντιεξουσιαστικές ομάδες άποτελούν έκφραση μιάς «οργανωμένης πολιτικής πρότασης μέσα στον φοιτητικό χώρο» ή άκόμη και έκφραση «μιάς άλλης έκδοχής της κομμουνιστικής άναγέννησης» όπως ισχυρίζονται ώρισμένα στελέχη της «Β' Πανελλαδικής». Τά φαινόμενα αυτά δέν άποτελούν τίποτε άλλο παρά τά συμπτώματα πολιτικής και ιδεολογικής άποσύνθεσης ενός φθίνοντος χώρου και παράλληλα άποθώωση ενός πρωτοφανούς όπιορτουισμού. Τό ζήτημα αυτό ώστόσο είναι ιδιαίτερα σοβαρό και δέν είναι στίς προθέσεις μας να άντιμετωπιστεί στό πλαίσιο τούτου του σημειώματος.

ΕΝ ΠΑΣΕΙ περιπτώσει, τίς πολιτικές της έκτιμήσεις, μέ άρκετές άπ' τίς όποιες συμφωνούμε, ή δ. Κύρα Άδάμ έχει κάθε δικαίωμα να τίς διατυπώνει και να τίς ύποστηρίζει, όπως νομίζει καλύτερα. Όσον άφορά όμως τά «στοιχεία» και την «μέθοδο συλλογής» τους τό ζήτημα τίθεται έντελώς διαφορετικά. Έδώ έχουμε να κάνουμε μέ ένα όλισθημα μεγάλης κλίμακας άπό την ύπεύθυνη και την σύνταξη του σχετικού άρθρου πού άντικειμενικά, πλήττει τό άξια κατακτημένο κύρος του ΑΝΤΙ δόλπτοντας και τό ίδιο τό περιοδικό.

Τέτοιες ενέργειες δέν συμβάλλουν στην σωστή πληροφόρηση, προϋπόθεση για ούσιαστικό και γόνιμο διάλογο στίς γραμμές της άριστεράς πού άποτελεί άλλωστε και διακηρυγμένο μόνιμο στόχο του ΑΝΤΙ.

Άντίθετα εμφανίζουν τό ΑΝΤΙ να συμπαράττει σε μία άντι - ΚΚΕ

σε πολιτική πού τελευταία προωθείται άπό μερίδα του τύπου, καλυμμένη πίσω άπό ένα μανδύα «άντικειμενικότητας», στηριγμένη σε μία έντεχνη και παραμορφωτική παρουσίαση της πραγματικότητας. Στόχος της φυσικά δέν είναι ή ύποστήριξη μιάς περιθωριακής ομάδας στελεχών (Β' Πανελλαδική) αλλά ή έντεχνη έκμετάλλευσή της μέ στόχο την σύγχυση και την άποδυνάμωση του ΚΚΕ σε και εύρύτερα της άνανεωτικής άριστεράς.

Υ.Γ. Στο ίδιο άρθρο γίνεται (πιστεύουμε άθελα) κι ένα άκόμη λάθος. Παραλείπονται οι ψήφοι των συνδυασμών του ΔΑ πού ύποστηρίχτηκαν και άπό την Ε.Κ.Ο.Ν Ρ.Φ και άπό την «Β' Πανελλαδική». Έτσι τό συνολικό άθροισμα των ψήφων έμφανίζεται 6.319 ψήφοι ένώ στην πραγματικότητα είναι 7.508

... και μία άνταπάντηση

Ή συνεργάτης μας ΚΥΡΑ ΑΔΑΜ, στην όποία θέσαμε ύπ' όψη τό γράμμα του Δ. Παπαδημούλη, σημειώνει:

Είναι τουλάχιστο πολιτικά άπάρδεκτο, άν όχι και έπιζήμιο για τον ίδιο τον Ρήγα Φεραίο και τον ΔΑ - ΔΕ, τό γεγονός ότι ό Δ. Παπαδημούλης, προσπαθεί στην κατακλείδα της έπιστολής του, να άποδώσει στο «ΑΝΤΙ» άλλά και σε μένα προσωπικά, μία διάθεση για άντικΚΕσα, πολιτική, καλυμμένη πίσω άπό μία ύποπτη, κατά τον έπιστολογράφο άντικειμενικότητα.

Πραγματικά προκαλεί κατάπληξη τό πώς, μέλος του ΚΣ της ΕΚΟΝ ΡΦ και κομμουνιστής πού μάχεται για την Άνανεωτική Άριστερά στον τόπο, καταφεύγει σε τέτοια έκφρατικά μέσα, προκειμένου να «άποκαλύψει» τό «άναλήθες», τό «άνακριθές» και «φαύλο» σε τελευταία άνάλυση, μιάς έκτίμησής μου, πού δέν συμφωνεί ή είναι διαμετρικά άντίθετη μέ αυτήν της όργάνωσής του.

Οι χαρακτηρισμοί και οι έκτιμήσεις του για τό φοιτητικό σχήμα ΔΑ-ΑΠΚ και για τό πολιτικό μόρφωμα ΕΚΟΝ - ΡΦ-Β' Πανελλαδική, είναι άναφαίρετο δικαίωμα του και πιθανά άποτελούν χρήσιμο υλικό για εύρύτερο διάλογο και προβληματική, μέσα στον πολύπαθο χώρο της Άριστεράς και ιδιαίτερα της Άνανεωτικής. Σε τίποτα όμως δέν άντατρέπουν την παρατήρησή, τό

άντικειμενικό γεγονός της ύπαρξης αυτής της στιγμής μέσα στο φοιτητικό χώρο, τόσο της οργανωμένης πολιτικής πρότασης πού έκφράζεται άπό τον ΔΑ - ΑΠΚ, όσο και των άνεξάρτητων συνδικαλιστικών σχημάτων, όπου αυτά έμφανίστηκαν (τό δεύτερο σκέλος της παρατήρησής μου αυτής, έπιμελώς παραλείπει ό έπιστολογράφος).

Θά συμφωνήσω μαζί του άπόλυτα, ότι τό όλο θέμα της σχέσης των δύο παρατάξεων, των κοινών και εύρύτερων συνεργασιών τους, είναι πράγματι πολύπλοκο και δύσκολο. Γι' αυτόν άκριβώς τό λόγο, όδηγός και γνώμονας για άναλύσεις, έκτιμήσεις και συμπεράσματα, άποτελεί τό περιεχόμενο των έκλογικών προγραμμάτων πού οι φοιτητές καλέστηκαν να υπέρψηφίσουν ή να καταψηφίσουν και όχι άπλά και μόνον ή όνομασία αυτής ή έκείνης της παράταξης.

Έτσι, σε σχολές όπου ύπήρξαν κοινά ψηφοδέλτια, (Άρχιτεκτόνων, Ήλεκτρολόγων, Μηχανολόγων, Παντείου, ΦΜΣ), τό πρόγραμμα πού παρουσιάστηκε, άποκλείνει σε βασικά του σημεία άπό αυτό του ΔΑ - ΔΕ. Και πού συγκεκριμένα:

● στό είδος της κριτικής πού άσκείται για τον ν. 815 και την έντατικοποίηση,

● στην άντίληψη προοπτικής του άγώνα, όπου υιοθετείται ό όρος «σύγκρουση μέ την κυβερνητική πολιτική», ένώ ό ΔΑ-ΔΕ άναφέρει τό όρο «πολιτική διαρθρωτικών άλλα-

γών».

● στην στρατηγική άγωνιστικής σύγκλησης του φοιτητικού κινήματος μέ τό ΕΔΠ και άλλα κινήματα πού αναπτύσσονται στο χώρο της έκπαίδευσης,

● στην πρόταση άποχής των φοιτητών άπό τίς διεργασίες συγκρότησης κυβερνητικού τομέα,

● στό είδος της κριτικής πού άσκείται στην ΚΝΕ.

Άκόμα, «έπιμαχοι» κοινοί ύποψήφιοι στο Πολυτεχνείο και τό Φυσικό διέψευσαν μέ έπιστολή τους στον τύπο ότι άνήκουν στον ΔΑ-ΔΕ. Άνάλογες διαψεύσεις έγιναν άπό τό Γεωλογικό, Βιολογικό, Γεωπονική, τό Μαθηματικό σε ό,τι άφορά την ένταξη συνδικαλιστών στην ΠΠΣΠ και την «άντιεξουσιαστική ομάδα» και την ΑΠΣ. Έδώ θέβαια θά πρέπει να άναφέρουμε ότι ώρισμένοι συνδικαλιστές διευκρίνισαν στον τύπο ότι δέν άνήκουν στην Β' Πανελλαδική, γεγονός όμως πού μέχρι στιγμής, ή τελευταία αυτή ποτέ δέν ισχυρίστηκε.

Ένα σημείο άκόμα, στο όποιο ό έπιστολογράφος άτυχώς προσπαθεί να σπρηχθεί για να άποδείξει την «άνυπαρξη», κατά τη γνώμη του, έλέγχου και έπεξεργασίας των στοιχείων πού παρέθεσα, είναι ή άνακολουθία πού διαπιστώνει άναμεσα στο σύνολο των 91 έδρων πού παραθέτει ό πίνακας, και των 93 πού ό ίδιος θάζει άπό την άθροιση. Συνηθίζεται όμως «στη γλώσσα των άριθμών» άνάμεσα σε δύο τιμές

πού άντιπροσωπεύουν τό μέγιστο και τό έλάχιστο, να προτιμάται τό έλάχιστο. Έτσι λοιπόν 38+37+6+10 =91.

Και για να κλείνουμε: Σκοπός του άρθρου και ρόλος του, δέν είναι να κάνει τον «καταμετρητή» ψήφων των συνδικαλιστικών παρατάξεων και πολύ περισσότερο να μειώνει, έντεχνα και σκόπιμα, τό κύρος της μιάς ή της άλλης παράταξης.

Σε τελευταία άνάλυση, τό άρθρο αυτό δέν είχε ποτέ ή «φιλοδοξία» να έμπλακεί στο πνεύμα μιάς κοντόφθαλμης πολιτικής συλλογιστικής πού φαίνεται να διαπνέει την έπιστολή του Δ. Παπαδημούλη.

Θέλησε άπλά να καταδείξει και μέ την βοήθεια της γλώσσας των άριθμών, ότι ή άπόλυτα άναγκαία έξάπλωση της Άνανεωτικής άντίληψης και μέσα στο φοιτητικό χώρο, έχει μείνει στάσιμη εδώ και πολύ καιρό. Και ότι άντίθετα, άναλίσκεται σε «ένδοιοκογενειακές» διαμάχες πού και αυτές συνετέλεσαν στο να άναρριχθεί στην τρίτη θέση, παρά την μείωση των ψήφων της, ή ΔΑΠ.

Μέ άλλα λόγια, ή ύπόθεση της Άνανέωσης για να στεργιώσει, σε μία τόσο δύσκολη γι' αυτήν εποχή, χρειάζεται πρώτα άπ' όλα πνεύμα και συλλογιστική τολμηρή και άνοικτή και όχι εύκολους άφορισμούς και εύκολες άντιδικίες, μέ άπόψεις πού δέν τονώνουν τό δικό μας αίσθημα ασφάλειας και λογικής.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΝΑΖΙΣΤΙΚΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ:

τρεις πίνακες

Ο πανεπιστημιακός δάσκαλος και φίλος του περιοδικού ΑΘΑΝ. ΑΛ. ΦΟΥΡΛΑΣ μās έστειλε τό σημείωμα πού ακολουθεί παίρνοντας άφορμή από τό άρθρο του Κ. ΚΡΙΜΠΑ μέ τίς «Ίδεολογικές επιδράσεις στην Άνώτατη Παιδεία» πού δημοσιεύτηκε στό τεύχος 116.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Ο Πίνακας 1 πού δείχνει τόν αριθμό νικά Πανεπιστήμια στά χρόνια των Βαλκανίων σπουδαστών στά Γερμα- 1930-1934/35 έχει ως έξης:

Χώρες	Θ.-Ε.*	Χ.-Ε.**	Θ.-Ε.	Χ.-Ε.	Θ.-Ε.	Χ.-Ε.	Θ.-Ε.	Χ.-Ε.	Θ.-Ε.	Χ.-Ε.
	1930	1930/31	1931	1931/32	1932	1932/33	1933	1933/34	1934	1934/35
Άλβανία	1	1	1	1	1	2	2	2	—	—
Βουλγαρία	460	478	478	454	398	383	343	297	254	245
Έλλάδα	125	123	121	137	112	113	107	93	90	96
Γιουγκοσλαβία	192	149	179	163	151	132	104	86	72	76
Ρουμανία	697	604	661	618	576	567	500	438	377	352
Τουρκία	103	109	129	127	137	139	121	115	117	118

* Θ.-Ε. = Θερινό Έξάμηνο ** Χ.-Ε. = Χειμερινό Έξάμηνο

Τό σύντομο αλλά περιεκτικό άρθρο του Κ. Κριμπα και ιδιαίτερα οι δυό Πίνακες πού δείχνουν παραστατικά τίς χώρες στίς όποιες σπούδασαν ή μετεκπαιδεύτηκαν οι άνθρωποι, οι όποιοι χρημάτισαν Πανεπιστημιακοί Δάσκαλοι στά χρόνια 1846-1909 και στά τελευταία χρόνια 1974-1978, μου δωσε την άφορμή ν' ανασκαλέσω τά χαρτιά μου και ν' ανασύρω τρεις άλλους Πίνακες πού έχουν κάποια σχέση μέ τό όλο θέμα.

Έπειδή δέ πιστεύω πώς γιά πολλούς οι Πίνακες αυτοί είναι άγνωστοι και γιά μερικούς ίσως πολύ χρήσιμοι γι' αυτό αποφάσισα νά τούς παρουσιάσω εδώ σαν πηγαίο ύλικό χωρίς σχόλια.

Πρόκειται γιά Πίνακες πού έχουν δημοσιευθεί στό «HELLAS-JAHRBUCH»⁽¹⁾ 1936(σσ. 73-76) σ' ένα άρθρο μέ τόν τίτλο «Οί Έλληνες σπουδασταί στή Γερμανία και οι γείτονές των». Ένώ τό άρθρο είναι γραμμένο ή καλλίτερα μεταφρασμένο στά Έλληνικά, οι Πίνακες και οι έπεξηγηματικές σημειώσεις είναι Γερμανικά, πράγμα πού αποδίδω εγώ τώρα στά Έλληνικά.

Γιά τόν Πίνακα αυτό σημειώνεται πώς τό μεγαλύτερο ποσοστό των Ρουμάνων και Γιουγκοσλάβων φοιτητών ήτανε γερμανόγλωσσο και γερμανικής καταγωγής.

Έδώ σημειώνεται επίσης πώς οι Βούλγαροι αναλογικά μέ τόν τότε πληθυσμό στίς διάφορες βαλκανικές χώρες παρουσιάζουν την μεγαλύτερη ποσοστιαία αντιπροσώπευση στή Γερμανία.

Συγκριτικά μάλιστα καταχωρίζεται πώς στή Γαλλία τό 1933/34 σπούδαζαν αντίστοιχα:

596 Βούλγαροι
254 Γιουγκοσλάβοι
334 Έλληνες
1841 Ρουμάνοι, και
207 Τούρκοι.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Ο Πίνακας 2 πού δείχνει τόν κατά Κλάδους καταμερισμό των Έλλήνων φοιτητών στή Γερμανία παρουσιάζει την έξης εικόνα:

Έξάμηνα	Ίατρική	Όδοντιατρική	Νομική	Πολιτικές Έπιστήμες	Έμπορικές Έπιστήμες	Άρχαίες Γλώσσες	Ίστορία	Φιλοσοφία Παιδαγωγική	Μαθηματικά	Φυσική	Βιολογία	Γεωλογία	Χημεία	Γεωπονία	Δασολογία	Μηχανική	Αρχιτεκτονική	Μηχανολογία	Ηλεκτροτεχνική	Μεταλλουργική	Όρυκτολογία	Αεροπλοία	Διάφορα	Σύνολο
Θ.-Ε. 1930	19	2	12	12	6	2	2	7	1				15	2	1	22	2	3	5	1	2		11	125
Χ.-Ε. 1930/31	18	3	14	13	1	2	4	4	2	1	2		15	2	1	23	5	2	5	2			4	123
Θ.-Ε. 1931	19	3	13	11	7	4	2	8	2	2	2	1	6	2	1	19	2	3	5	1	2		6	121
Χ.-Ε. 1931/32	19	3	11	10	8	4	2	13	4		2	1	10	3	1	21	4	4	6	1	2		8	137
Θ.-Ε. 1932	13	2	11	9	8	3	2	12	4	2	1		7	1	1	17	5	4	6	0	1		3	112
Χ.-Ε. 1932/33	12	2	12	8	4	6		16	4	1		1	3	1	1	14	6	4	6	1			10	113
Θ.-Ε. 1933	8	2	12	5	3	7		15	3	1	2		7	1	1	16	5	3	5		1	1	8	107
Χ.-Ε. 1933/34	8	1	13	6	1	4	1	12	3			1	3			15	6	4	5		1	1	8	93
Θ.-Ε. 1934	8	1	9	6	2	7	4	7	4	1			3			15	4	1	4		1	3	10	99
Χ.-Ε. 1934/35	11		12	7	3	3	6	7		2			5			10	6	6	4		1	1	9	94

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.

Ο Πίνακας 3 δείχνει τον καταμερισμό των Έλλήνων φοιτητών στα διάφορα ΑΕΙ της Γερμανίας

	Θ.-Ε. 1930		Χ.-Ε. 1930/31		Θ.-Ε. 1931		Χ.-Ε. 1931/32		Θ.-Ε. 1932		Χ.-Ε. 1932/33		Θ.-Ε. 1933		Χ.-Ε. 1933/34		Θ.-Ε. 1934		Χ.-Ε. 1934/35	
Πόλεις	Πανεπιστήμιο	Ανωτάτη Σχολή	Πανεπιστήμιο	Ανωτάτη Σχολή	Πανεπιστήμιο	Ανωτάτη Σχολή	Πανεπιστήμιο	Ανωτάτη Σχολή	Πανεπιστήμιο	Ανωτάτη Σχολή	Πανεπιστήμιο	Ανωτάτη Σχολή	Πανεπιστήμιο	Ανωτάτη Σχολή	Πανεπιστήμιο	Ανωτάτη Σχολή	Πανεπιστήμιο	Ανωτάτη Σχολή	Πανεπιστήμιο	Ανωτάτη Σχολή
Βερολίνο	18	13	-	-	21	12	27	12	30	8	26	6	23	8	17	8	16	7	19	9
Μόναχο	11	6	-	-	19	8	16	7	10	8	14	5	20	5	18	5	17	6	23	7
Λειψία	16	3	-	-	8	3	10	3	6	3	5	1	7	-	6	-	5	-	8	-
Άμβουργο	14	-	-	-	9	-	10	-	8	-	8	-	8	-	10	-	10	-	6	-
Δρέσδη	-	10	-	-	-	9	-	12	-	9	-	13	-	10	-	10	-	10	-	9
Καρλσρούη	-	3	-	-	-	3	-	6	-	5	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Ντάρμστατ	-	4	-	-	-	2	-	4	-	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Λοιπά Πανεπιστ.	17	10	-	-	20	7	20	10	13	7	18	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	76	49	-	-	77	44	83	54	67	45	71	42	-	-	-	-	-	-	-	-

Εδώ σημειώνεται επιπρόσθετα πώς οι Στατιστικές των ΑΕΙ της Γερμανίας δεν καταχωρούν ομάδες άλλοδαπων φοιτητών που δεν ξεπερνούν τον αριθμό 5 ατόμων.

Επιλογικά αντί για σχόλιο

Στά χρόνια της Δικτατορίας του Μεταξά σημειώθηκε μεταξύ άλλων και αξιοσημείωτη άνθηση της Γερμανικής

Σχολής στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη⁽²⁾. Στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας ανακηρύχθηκαν με την ευκαιρία των Γιορτών της Εκατονταετίας του (27 Απριλίου 1937) εκτός από τον εθνικοσο-

σιαλιστή Υπουργό Παιδείας Bernhard Rust κ' άλλοι 28 Γερμανοί Καθηγητές επίτιμοι Διδάκτορες, ένας αριθμός πού, όπως γράφει ο Dölger δεν έφθασε ούτε κατά προσέγγιση άλλο Κράτος⁽³⁾.

1) «ΕΛΛΑΣ-ΕΠΕΤΗΡΙΔΑ». Όργανο της Γερμανο-Ελληνικής Έταιρείας που έβγαζε ο Καθηγητής Erich Ziebarth με την οικονομική βοήθεια του Έπιστημονικού Ιδρύματος Άμβουργου και της Γερμανικής Ακαδημίας του

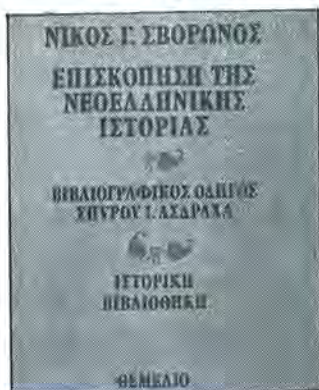
Μονάχου.

2) Η γερμανική Σχολή της Αθήνας ιδρύθηκε το 1896, εκείνη της Θεσσαλονίκης το 1887.

3) Hellas-Jahrbuch 1937, s. 93. Πρβλ. και το άρθρο του Καθηγητή J. Irmscher, «Griechi-

sch-Deutsche Beziehungen vom 13. Jahrhundert bis zur Gegenwart» (Ελληνο-Γερμανικές σχέσεις από το 13ο αιώνα μέχρι σήμερα) στο Revue des Etudes Sud-Est Européennes 4 (1966) σσ. 355-370 (για περίπτωση μας εδώ σ. 363).

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΘΕΜΕΛΙΟ – ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 63 – ΤΗΛ 3608180

ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΙΓΔΗΣ:

«Τό 1980 ἐμεῖς θά εἴμαστε οἱ ρυθμιστές τῶν ἐκλογῶν!»

Σέ μιά ἀποκαλυπτική συζήτηση μέ τό
ANTI ὁ ἀρχηγός τῆς ΕΔΗΚ.

- Ἀναλύει τίς αἰτίες πού ὀδήγησαν στήν ἥττα τοῦ Κέντρου στίς ἐκλογές τοῦ 1977
- Ἐξηγεῖ τοὺς λόγους γιά τοὺς ὁποίους «ὁ Καραμανλῆς θέλει νά διαλύσει τήν ΕΔΗΚ» καί τοὺς σκοποὺς τῶν «διευρυνθέντων».
- Χαρακτηρίζει τό «Κόμμα Δημοκρατικοῦ Σοσιαλισμοῦ» σάν «ὑποκατάστημα τοῦ κ. Καραμανλῆ...»
- Καταγγέλλει τή «συνωμοσία σιωπῆς καί διαβολῆς» τοῦ Τύπου ἐναντίον τῆς ΕΔΗΚ!..
- Καταλογίζει εὐθύνες σ' ὁλόκληρη τήν Ἀντιπολίτευση γιά «τὴν παραμονή τῆς Δεξιᾶς στήν ἐξουσία» καί ἀναλύει τὴν ἀντίθεσή του μέ τὴν μεταπολιτευτικὴ «κυβέρνηση Ἐθνικῆς Ἐνότητος»...
- Διατυπώνει τὴν πρόταση συνεργασίας ΕΔΗΚ – ΠΑΣΟΚ στίς ἐρχόμενες ἐκλογές σέ περίπτωση πού αὐτές γίνουν μέ ἐνισχυμένη ἀναλογικὴ.
- Μιλáει γιά τὴν «ἀνασύνταξη τῆς ΕΔΗΚ» καί διαπιστώνει ὅτι «ἀποτελεῖ τό κλειδί τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων»...

Ὁλόκληρη ἡ συζήτηση εἶναι ἡ ἀκόλουθη:

ANTI: Θέλω νά σᾶς ρωτήσω γιά τὴν πρόσφατη ἐπίσκεψή σας στὴ Θεσσαλονίκη. Ποιά ἦταν ἡ ἀπήχηση πού θρήκατε στὴ Βόρειο Ἑλλάδα;

ΖΙΓΔΗΣ: Ἐπέστρεψα ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη περισσότερο ἀπὸ ἱκανοποιημένος. Μοῦ φαίνεται καταλυτικὴ ἡ σημασία πού εἶχε ἡ ὁμιλία μου στὴ Βουλὴ, κατὰ τὴ συζήτηση σέ ἐπίπεδο ἀρχηγῶν κομμάτων. Ἡ τηλεόραση στὴν ὁμιλία αὐτὴ μέ ἐμφάνισε γιά πρώτη φορά στὸν Ἑλληνικὸ λαό, ἔστω καὶ κουτσουρεμένο. Ἀλλὰ ἡ ἐντύπωση ὑπῆρξε καταλυτικὴ...

ANTI: Ὑπῆρξαν καὶ ἄλλες ἐνδείξεις γιά τὴ θετικὴ ἀπήχηση αὐτῆς τῆς ὁμιλίας σας;

Στὸ Στρατοδικεῖο τῆς χούντας.

ΖΙΓΔΗΣ: Ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλλάδα εἶχα τηλεφωνήματα, τηλεγραφήματα, γράμματα κ.λ.π. Ἀλλὰ ἄλλο νά δέχεσαι τὴν ἀπήχηση στὸ γραφεῖο σου καὶ ἄλλο νά τὴ διαπιστώνεις στὸ δρόμο! Παντοῦ ὅπου πήγαινα οἱ ἐκδηλώσεις τοῦ κόσμου ἦταν συγκινητικές.

Ὅπως μοῦ εἶπαν στὴ Θεσσαλονίκη, ἂν κάναμε αὐτὴ τὴ συν-εστίαση πρὶν ἓνα χρόνο, θά εἶχαμε 20 ἄτομα, πρὶν 6 μῆνες θά εἶχαμε 100 ἀνθρώπους. Στὴν ἐκδήλωση αὐτὴ ἦταν καταπληκτικὸς ὁ ὄγκος τοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ ὁ τρόπος μέ τὸν ὁποῖο ἀντέδρασε στὴν ὁμιλία μου. Παλιὰ στελέχη, τὰ ὁποῖα εἶχαν ἀδρανοποιηθεῖ ἦρθαν νά μοῦ δηλώσουν ὅτι ἀπὸ δῶ καὶ μπρᾶς θά ἐκδηλωθοῦν δη-μόσια καὶ θά μποῦν στὸν ἀγῶνα!..

ANTI: Ἦταν αὐτό ἀποτέλεσμα τῆς μετάδοσης τῆς ὁμιλίας σας ἀπὸ τὴν τηλεόραση, ἢ ἔχει σχέση μέ τὴν «ἀναστήλωση» τοῦ κύ-ρους τοῦ κόμματος;

ΖΙΓΔΗΣ: Καὶ τὰ δυό. Ἡ ὁμιλία ὑπῆρξε ἐπιβεβαίωση τῆς ἀνασύν-ταξης πού ἔγινε στὸ διάστημα πού πέρασε. Βλέπετε ὁ κόσμος πού ἦταν στὸ Κέντρο, καὶ παρέμεινε στὸ Κέντρο, ἐξ αἰτίας τῆς συν-ωμοσίας τῆς σιωπῆς καὶ τῆς διαβολῆς τόσο ἀπὸ τὴν τηλεόραση καὶ τό ραδιόφωνο ὅσο καὶ ἀπὸ τὸν τύπο, βρισκόνταν σέ μιά κατάσταση σύγχυσης καὶ ἀμηχανίας.

Τὰ τελευταῖα γεγονότα, ὅμως στὸ Κόμμα, ἡ Συνδιάσκεψη τοῦ Δεκέμβρη, ἡ ἐκδοση τῆς ἰδεολογικῆς διακήρυξης τοῦ κόμματος (προκαλῶ νά μοῦν ποῖο ἄλλο κόμμα, τὰ τελευταῖα 50 χρόνια, ἔκανε μιά ἰδεολογικὴ διακήρυξη σάν αὐτὴ τῆς ΕΔΗΚ τοῦ Δεκέμ-βρη 1978), ἡ ἀνασυγκρότηση τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου καὶ τῆς ΚΕ, ὅλα αὐτὰ ἀπέδειξαν στίς μάζες τῶν ψηφοφόρων ὅτι ἡ ΕΔΗΚ ζεῖ καὶ συνεχίζει τὸν ἀγῶνα. Ὅτι ναὶ μὲν ἡ ΕΔΗΚ πέρασε μιά μεγάλη κρί-ση, ἀλλὰ τώρα, ἀφοῦ ἐξυγιάνθηκε, προχωρεῖ στὸ δρόμο τῆς. Εἶναι συγκινητικές οἱ ἐκδηλώσεις ἐπιδοκιμασίας πού ἔχω ἀπὸ τὴ Δεξιὰ ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν Ἀκρὰ Ἀριστερά, γιά τὴ γραμμὴ πού ἀκολουθεῖ τό κόμμα μας.

ANTI: Ἀπὸ τό Κέντρο ὅμως;

ΖΙΓΔΗΣ: Γιά τό 12% τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1977 μπορῶ νά σᾶς πῶ ὅτι, δέν εἶναι πιά 12% ἀλλὰ μεγαλύτερο! Ἀπὸ τό ΠΑΣΟΚ, ἐξάλλου,

από πολλούς ψηφοφόρους και στελέχη του, έχουμε τηλεγραφήματα, έχουμε εκδηλώσεις που λένουν ότι εξέφρασα την προοδευτική άποψη στη Βουλή. Ότι η γραμμή που ακολουθεί το κόμμα, είναι γραμμή που περιμένει να δει εφαρμοσμένη ή μεγάλη πλειοψηφία του Έλληνικού λαού.

ΑΝΤΙ: Κάνετε προηγούμενος μία νύξη και είπατε ότι υπάρχει μία «συνωμοσία σιωπής» γύρω από το κόμμα και γύρω από το πρόσωπό σας. Ίσως ό όρος «συνωμοσία σιωπής» δεν είναι άκριθής, υπάρχει μία κριτική...

ΖΙΓΑΗΣ: Δεν υπήρξε καμία κριτική επί ένα χρόνο. Υπήρξε αντίδικία, ψεύδος, διαβολή και αποσιώπηση. Εγώ δεν φοβάμαι την κριτική, την επιζητώ. Σε κάθε συγκέντρωση του κόμματος ζητάμε κριτική. Υπήρξε συνωμοσία ψεύδους και διαβολής. Ας έρθει κάποιος να με διαψεύσει σ' αυτό. Επί ένα χρόνο τί ακούω;

Ας δούμε όμως ποιο είναι το πρόβλημα τό τωρινό και γιατί επιδόθηκε ό Καραμανλής σ' όλη αυτή την προσπάθεια να διαλύσει τό κέντρο. Για να μείνει στην έξουσία ή δεξιά πρέπει να σπάσει τό 12%. Αν μείνει έτσι όπως είναι, ό Καραμανλής δεν βλέπει ξανά έξουσία. Γιατί οι έπόμενες εκλογές, αν γίνουν με άπλη άναλογική δεν του εξασφαλίζουν κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Αν γίνουν με ένισχυμένη άναλογική, τότε νομίζω πως δεν θά ξαναγίνει τό λάθος του 1977. Θά συνενωθεί ή ΕΔΗΚ και τό ΠΑΣΟΚ και έπομένως θά χάσει τό παιχνίδι. Πλειοψηφικό δεν τολμά να κάνει, γιατί θά συναντήσει άλλες δυσκολίες. Άρα για να κρατηθεί στην έξουσία πρέπει να διαλύσει τό 12%. - πού αν μείνει ανέπαφο, θά αποτελέσει σοβαρό πόλο έλξης των δυσारेστημένων της Νέας Δημοκρατίας.

Ας δούμε τώρα συστηματικά πως τίθεται τό πολιτικό πρόβλημα σήμερα. Γιατί υπάρχει αυτή ή μόνιμη κρίση στην Ελλάδα;

1. Η πολιτική δεν είναι φιλολογία, είναι πράξη. Βέβαια, ή πολιτική πρέπει να είναι φιλοσοφημένη πράξη, άλλοιώς δεν ξέρεις πού κατευθύνεσαι.

2. Όποιος άνακατεύεται με την πολιτική, έχει ένα στόχο, την έξουσία.

3. Στη δημοκρατία ή έξουσία, πρέπει να μεταβάλλει φορέα, γιατί αν την έξουσία άσκει συνεχώς ένα κόμμα, τότε δεν έχουμε δημοκρατία, έχουμε ένα καμουφλαρισμένο καίσαρισμό. Αυτές είναι 3 βασικές άρχές για ένα δημοκρατικό πολίτευμα.

Στην Ελλάδα την έξουσία άσκει από τό 1935 ή δεξιά, με έλάχιστα διαλείμματα άλλης άπόχρωσης κυβερνήσεων και με ένα μόνο από τό 1952. Έτσι έξ όρισμού τό πολίτευμα δεν είναι δημοκρατικό. Εφ' όσον δεν λειτουργεί σύμφωνα με τις βασικές άρχές και δεν επιτρέπει την μετατόπιση της έξουσίας δεν είναι δημοκρατικό. Τό θέμα μας έπομένως είναι πως θά φύγει ή δεξιά από την έξουσία. Αυτό είναι τό πρόβλημα. Όσα κόμματα λένε: Δεν διαζώμαστε να διώξουμε τη δεξιά γιατί θέλουμε προηγούμενός να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για να επιβάλουμε τη δική μας ιδεολογία, τότε δεν είναι αντιπολίτευση. Και όσοι λένε πως διεκδικούν την έξουσία μετά από 3 - 4 χρόνια πάλι δεν είναι αντιπολίτευση. Βοηθούν τη δεξιά να μείνει στην έξουσία, γιατί μετά 2 - 3 χρόνια δεν ξέρουμε τι συνθήκες θά υπάρχουν. Αντιπολίτευση είναι εκείνη πού θέλει να διώξει τώρα τη δεξιά. Γιατί ποιά είναι ή κατηγορία κατά της δεξιάς;

Σαν κυβέρνηση άπέτυχε παταγωδώς και στον έσωτερικό και στον έξωτερικό τομέα. Στον έξωτερικό τομέα ξέρετε πού μάς όδήγησε. - στην άμφισβήτηση της έδαφικής άκεραιότητας της χώρας! Στον έσωτερικό τομέα και μόνο ή οικονομική κατάσταση δημιουργεί τέτοια άδιέξοδα, ώστε να άπειλούνται επικίνδυνες κοινωνικές άναστατώσεις. Τό θέμα του πληθωρισμού, ή άνελευθερία στο συνδικαλισμό, ή δοκιμασία του άγροτικού κόσμου είναι χαρακτηριστικά παραδείγματα άποτυχίας. Αυτή ή άποτυχία είναι άπόλυτη. Και γι' αυτό πρέπει να φύγει ή δεξιά από την έξουσία. Τό πρόβλημα βέβαια είναι «πως θά φύγει».

ΑΝΤΙ: Η δεξιά παραμένει στην έξουσία και έχει μία κυβέρνηση πού την εκπροσωπεί. Όμως θά έπρεπε βέβαια κανείς να παίρνει ύπόψη και τις άστοχίες της δημοκρατικής αντιπολίτευσης...

ΖΙΓΑΗΣ: Δεν φτάνει μόνο να είσαι αντίθετος, αν θέλεις να αλλάξεις ή κυβέρνηση. Και αυτό άποτελεί σαφή έπίκριση των κομμάτων της αντιπολίτευσης. Γιατί ή δεξιά αν και είναι μειοψηφία στο λαό κατορθώνει να γίνεται περιστασιακά κοινοβουλευτική πλειοψηφία, και να νέμεται την έξουσία. Ό εκλογικός νόμος είναι αυτός πού μετατρέπει τη λαϊκή μειοψηφία σε κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Τό γεγονός, όμως, ότι ή δεξιά βρίσκεται στην έξουσία συνεχώς, άποτελεί και φταίξιμο της αντιπολίτευσης. Εμείς της δίνουμε τη δυνατότητα να βρίσκεται στην έξουσία. Γιατί εμείς τη βοηθάμε στο να επιβάλλει τούς εκλογικούς νόμους πού της άρέσουν, όπως έπίσης να έπιτυγχάνει μ' αυτούς τό στόχο της. Και για

να πάμε σε πρακτικά πράγματα, για να δείτε τί συμβαίνει, πόσο έξυπνα και άδίστακτα δούλεψε μετά τις εκλογές του '77 ό Καραμανλής και πόσο εμείς τον βοηθήσαμε!...

ΑΝΤΙ: Τό κόμμα, όχι έσείς, ίσως...

ΖΙΓΑΗΣ: Αυτοί, πού έλεγαν ότι άνηκαν στο κόμμα και όταν νόμισαν ότι βουλιάζει έσπευσαν σαν τα ποντίκια να τό εγκαταλείψουν και να ζητήσουν άλλη σανίδα σωτηρίας!...

Οι εκλογές του '77 ήταν μία άπογοήτευση για τον κ. Καραμανλή, ό όποιος τις έκαμε για να θγάλει 240 βουλευτές και να ένισχύσει τό 54% του 1974. Έν τούτοις έπεσε στο 42%. Βοήθησε σ' αυτό και ό Στεφανόπουλος. Γιατί αν δεν κατέβαινε χωριστά ό Καραμανλής θά εξασφάλιζε όχι μόνο την κυβέρνηση, αλλά την παντοδυναμία...

ΑΝΤΙ: Και πάλι όμως, αν ό Στεφανόπουλος δεν κατέβαινε, ή Δεξιά «πεφωτισμένη» ή φασιστική!...

ΖΙΓΑΗΣ: Πολλές φορές ή άντινομία είναι καταλυτικός παράγοντας στην ιστορία. Ό Στεφανόπουλος έσωσε τη δημοκρατία, αν και βέβαια δεν κατέθηκε γι' αυτό. Η χωριστή κάθοδος της άκρας δεξιάς έσπασε την παραδοσιακή δεξιά πού κυβερνά την Ελλάδα από τό '52. Περίορισε τον Καραμανλή στους 172 βουλευτές και τον έκανε άνίκανο να πραγματοποιήσει αυτοδύναμος δύο στόχους πού ήταν βασικοί της πολιτικής του:

● Να επικυρώσει τη συμφωνία της ένταξης μας στην ΕΟΚ από τη Βουλή.

● Να πάει στην Προεδρία.

Αυτό ήταν τό βασικό συμπέρασμα των εκλογών τό όποιο κατάλαβε άμέσως ό Καραμανλής και χωρίς να χάσει χρόνο άποφάσισε να άντιδράσει άποφασιστικά.

ΑΝΤΙ: Μέ τη «διεύρυνση»;

ΖΙΓΑΗΣ: Καί γι' αυτό προσέφυγε στη «διεύρυνση». Μετά τις εκλογές άφού είδε ό Καραμανλής ότι ούτε στην προεδρία μπορεί να πάει, ούτε την ένταξη να επικυρώσει από τη Βουλή, αυτοδύναμα, σκέφθηκε να επιτεθεί κατά της ΕΔΗΚ. Αν μπορέσω, είπε, να προσαρτήσω την ΕΔΗΚ, έλυσα τό πρόβλημα: 172 σύν 15 ίσον 187.

Αυτό και έπιχείρησε μετά τις εκλογές, για να έπιτύχει τούς δύο του στόχους. Και τό πέτυχε γιατί άπόσπασε από την κοινοβουλευτική δύναμη της ΕΔΗΚ 11 βουλευτές, πού είναι πρόθυμοι να τον έμπρηψουν στα σχέδιά του.

Η «διεύρυνση», όμως, άπέτυχε έντελώς από άπόψεως προσελκύσεως όπαδών του κόμματος. Πράγματι, ή μεγάλη μάζα των όπαδών μας του 12%, όχι μόνο δεν πήγε μαζί με τούς «μηδισαντες», αλλά αντίθετα άγανάκτησε και συσπειρώθηκε γύρω από τό κόμμα. Έτσι ή έπιχείρηση «διεύρυνση» χρειάστηκε να συνεχισθεί με άλλη μορφή πλέον, και ή τελευταία, στην όποία κατέφυγαν, είναι ή δημιουργία του δήθεν «κόμματος του Δημοκρατικού Σοσιαλισμού». Άλλά, πάνω σ' αυτό, νομίζω ότι θά μιλήσουμε και άργότερα.

Ό κ. Καραμανλής, για να έπιτύχει τό σκοπό του προσέφυγε στην εξαγορά των βουλευτών και στελεχών της ΕΔΗΚ, με πλουσιοπάροχα και ποικίλης φύσεως ανταλλάγματα. Προσέφυγε δηλαδή πάλι στη μέθοδο της άσφαθωράς του πολιτικού κόσμου, όπως έκανε ή δεξιά και στó 1965.

Ένεργει δέ και πάλι με την ίδια τεχνική. Μεταχειρίζεται δηλ. τη μέθοδο της λεγόμενης «σαλαμοποίησης». Δίνει δηλαδή στη δημοσιότητα, όχι ταυτόχρονα, όλα τά όνόματα των εξαγορασθέντων, αλλά κατά δόσεις, για να συντηρεί τό κλίμα συγχύσεως και να έμφανίζει ότι ή ΕΔΗΚ τελεί σε μία κατάσταση συνεχούς διαλύσεως!...

Ξέρω ότι την προσέχη Κυριακή, θά εξαγγελθεί ή προσχώρηση στη Ν.Δ κάποιου με ένα γνωστό πολιτικό όνομα (Παπαπολίτης). Όταν γίνει αυτό (σ.σ., ήδη εξαγγέλλθηκε), τότε θά δείτε πόσο δίκιο είχα όταν μιλούσα για προίκες στη Βουλή...

Πολλοί διερωτούνται γιατί τόσα στελέχη της ΕΔΗΚ, μετά την εκλογική ήττα, ήταν τόσο πρόθυμα να «εξαγορασθούν» και να προσχωρήσουν στην παράταξη πού πολέμισαν τόσο πολύ μέχρι τις εκλογές. Η έξηγγηση είναι άπλη. Όλοι αυτοί, μετά την εκλογική ήττα, έχασαν την έμπιστοσύνη τους στο κόμμα, έχασαν την έλπίδα ότι θά μπορούσαν να εκλεγούν ξανά βουλευτές ή να γίνουν ύπουργοί. Και έπειδή τό ύψιστο αγαθό γι' αυτούς είναι «τό άξίωμα», πρόθυμα άναποκρίθηκαν στο κάλεσμα αυτού πού διαθέτει την έξουσία! Πρόκειται για τά «κουρασμένα παλλικάρια» των παλαιών χρόνων και τούς άδίστακτους άρριβιστές πού εισχώρησαν στο κόμμα μετά τη μεταπολίτευση.

Αντικείμενο της «διευρύνσεως», σε όλες της τις μορφές, είναι φυσικά, ή δημιουργία πολώσεως - πού για τον κ. Καραμανλή είναι ή μόνη διέξοδος για να διατηρηθεί και μετά τις προσεχείς εκλογές, ή δεξιά στην έξουσία.

Άλλά ό κ. Καραμανλής είχε συνειδητοποιήσει πολύ νωρίτερα την ανάγκη της πολώσεως για τό σκοπό αυτό. Και για τούτο τον κατάγγειλα, τον Μάρτιο του '77, ότι μή έχοντας πιά την πλειοψη-

φία του λαού είχε σαν βασική του επιδίωξη την πόλωση. Γι' αυτό και εγκατάλειψε απότομα από τότε «να προβάλλει το Μαύρο» και άρχισε να «προβάλλει» τον Άνδρέα. Ήταν το πρώτο δρόμο που έγραψε μετά τη μακρά μου σιωπή, ύστερα από τις εκλογές του '74. Νομίζω ότι τα γεγονότα με δικαιώσαν. Μεταχειρίστηκε κάθε μέσο για να βγάλει από τη μέση το κόμμα της ΕΔΗΚ, εμπαίζοντας τον τότε αρχηγό του και τα στελέχη του ότι θέλει να κάνει κυβέρνηση 'Εθνικής Ένότητας, και έτσι κατάφερε να το ξευτελίσει πριν από τις εκλογές. Με τον τρόπο αυτό έδωσε στον Έλληνικό λαό την εντύπωση ότι ο Άνδρέας ήταν ο μόνος ηγέτης της αντιπολίτευσης. Με αυτούς τους χειρισμούς στη Βουλή (από τον Μάρτιο μέχρι τις εκλογές), το ΠΑΣΟΚ εμφανίστηκε σαν η μόνη πραγματική αντιπολίτευση, ενώ η ΕΔΗΚ, σαν ένας παράγοντας που μπορούσε εύκολα να εξαγοραστεί και να ταυτιστεί μαζί του. Έτσι πήγαμε στις εκλογές με μία πλήρη αναξιοπιστία του κόμματος της ΕΔΗΚ. Βέβαια βοήθησαν σ' αυτό, και τα εσωτερικά του κόμματος.

Εκείνη την εποχή υπήρχαν διάφορες, αλληλομισούμενες κλίκες στο κόμμα...

Άλλοι εμφανίζονταν σαν κεντρώοι, άλλοι σαν σοσιαλιστές. Ή μεγάλη μάζα, οι όπαδοί του κόμματος, είχαν ζαλιστεί και δεν ήξεραν τι να κάνουν. Όλα αυτά βοήθησαν στην αναξιοπιστία του κόμματος με αποτέλεσμα το 12% στις εκλογές.

ΑΝΤΙ: Μεγάλη είναι όμως η ευθύνη του κόμματος, των φορέων του κόμματος...

ΖΙΓΔΗΣ: Βέβαια... Άν σέ δουλέψει ο αντίπαλός σου επιτυχώς, φταίς εσύ. Ο Καραμανλής είναι ο κατ' έξοχήν κομματάρχης, η σύγχρονη έκδοση του Τσουμπέ. Του θγάζω το καπέλλο σαν κομματάρχη. Γι' αυτό υποστηρίζω ότι είναι πολύ μεγάλη η ευθύνη του κόμματός μου, όπως και όλης της αντιπολίτευσης, γιατί διατηρείται στην εξουσία ή Δεξιά. Αλήθεια, τι ήθελε η αντιπολίτευση, την ενισχυμένη αναλογική το 1977; Δεν ήξεραν ότι χάριζαν την εξουσία στον Καραμανλή; Άν ήθελαν να γίνει αλλαγή φορέως εξουσίας, δεν έπρεπε να δεχθούν το νόμο της ενισχυμένης αναλογικής. Θά μπορούσαν άκομα να τον εκμεταλλευθούν προς το συμφέρο τους κατεβαίνοντας ΕΔΗΚ και ΠΑΣΟΚ μαζί. Άλλά ούτε η ΕΔΗΚ, ούτε το ΠΑΣΟΚ ήθελαν να φύγει ο Καραμανλής από την εξουσία. Το μέν ΠΑΣΟΚ νομίζοντας ότι δεν είναι ώριμα ακόμη τα πράγματα για να κυβερνήσει, ή δέ ΕΔΗΚ γιατί δεν μπορούσε μόνη της να διεκδικήσει την εξουσία και με τη σκέψη πως μόνο αν άκουμπούσε στον Καραμανλή θά μπορούσε να γευτεί ένα μέρος της!...

ΑΝΤΙ: Πάντως πολλοί πιστεύουν ότι ο κόσμος δεν άκολουθήσε την ΕΔΗΚ όχι τόσο εξ αίτίας των εσωτερικών της προβλημάτων τά οποία ως την ημέρα των εκλογών δεν είχαν θγει προς τά έξω, αλλά γιατί εμφανίστηκε «αναξιόπιστη». Με άλλα λόγια στή συνείδηση των Κεντρώων ταυτίστηκε με τη Ν.Δ. Τό ποσοστό πού έχασε εξάλλου δεν τό πήρε ο Καραμανλής, αλλά τό ΠΑΣΟΚ πού ήταν ή ουσιαστική αντιπολίτευση τότε.

ΖΙΓΔΗΣ: Τά στελέχη ήταν μουδιασμένα γιατί γνώριζαν τή φαγώμαρά μέσα στό κόμμα. Αυτή όδήγησε σέ μία πολιτική σύγχυση και τελικά στήν αναξιοπιστία. Ή ΕΔΗΚ έλεγε ότι ήταν σοσιαλιστική και οι εμφανιζόμενοι σαν σοσιαλιστές ήταν πολλές φορές τά φερέφωνα τής πολιτικής του Καραμανλή, π.χ. στό θέμα τής ΕΟΚ. Άλλά και οι «όρθοδοξοι» κεντρώοι, από απέχθεια προς κάθε τί τό σοσιαλιστικό εμφανίζονταν συχνά ως συνοδοιπορούντες με τόν Καραμανλή. Έτσι δεν ήξερες ποιά όμάδα ήθελε νά πάει πρώτα στόν Καραμανλή. Άλλά με τόν τρόπο αυτό καταστράφηκε ή άξιοπιστία του κόμματος και έπιασε τό σύνθημα πού υπήρξε καταλυτικό: «Τί Μαύρος τί Καραμανλής. - Τί ΕΔΗΚ τί ΝΔ;»

Αυτό άπογοήτευσε τούς άκραφινείς αντιδεξιούς όπαδούς μας. Άρκετοί έφυγαν και πήγαν στό ΠΑΣΟΚ. Οι «σοσιαλίζοντες» αντίθετως αλλά και οι παραδοσιακοί φιλελεύθεροι σκέφθηκαν διαφορετικά: Άφού δεν υπήρχε πραγματική διαφορά μεταξύ ΕΔΗΚ, Ν.Δ., γιατί νά μή πäs άπ' ευθείας στό κόμμα τής εξουσίας, γιά καλύτερη έμπειρότητα; Έτσι ή ΕΔΗΚ έχασε ένα σημαντικό άριθμό ψηφοφόρων πού ψήφισαν τή ΝΔ και ένα μικρότερο πού ψήφισε ΠΑΣΟΚ. Άπό τόν Καραμανλή πάλι έφυγαν οι ΕΑΜογενείς, πού τόν είχαν ψηφίσει στό 1974.

ΑΝΤΙ: Άλλά άς γυρίσουμε στό σημερινά...

ΖΙΓΔΗΣ: Μόλις ο Καραμανλής κατάλαβε ότι δεν μπορούσε μόνος του νά επιτύχει τούς δύο βασικούς στόχους, πού προανέφερα, έκανε τήν επίθεση γιά νά κατάλαβει τό κόμμα. Τήν έκανε με δύο τρόπους: Ύποσχέθηκε σέ έπίδοξους άρχηγούς νά τούς κάνει αντιπροέδρους, άν έφεραν όλο τό κόμμα συνταγμένο μαζί τους. Καί ενθάρρυνε άλλα στελέχη νά τορπιλίσουν, νά διαλύσουν τό κόμμα γιά νά μαζέψει τούς βουλευτές του στή Ν.Δ. Ή επίθεση γιά νά διαλυθεί τό κόμμα έγινε βασικά από τόν θανάση Κανελλόπου-

λο. Αυτός ήξερε ότι δεν μπορούσε νά γίνει άρχηγός.

ΑΝΤΙ: Τέθηκε ποτέ θέμα μετασχηματισμού ή διάλυσης τής ΕΔΗΚ; **ΖΙΓΔΗΣ:** Όχι, και αυτή ήταν ή γραμμή μου εύθύς μετά τήν εκλογή μου ως προέδρου τής Διοίκησης Έπιτροπής. Στή συζήτηση όμως στή κοινοβουλευτική όμάδα προκειμένου νά εκλεγεί άρχηγός, ο Κανελλόπουλος άφού είδε ότι δεν είχε καμιά έλπίδα νά γίνει ο ίδιος έπιχείρησε νά πάρει μερικούς βουλευτές και νά διαλύσει τό κόμμα. Ήταν άρνητική ή στάση του, σέ όλα τά θέματα. Άλλωστε ξέραμε ότι είχε συζητήσεις με τήν κυβέρνηση γιά νά γίνει ύπουργός Συντονισμού. Τελικά όμως τόν έκαναν Οικονομικών, γιατί ήρθε τό κύμα των παλιών άποστατών - του Μητσotάκη - πού τόν σκέπασε!...

Ή δεύτερη προσπάθεια του Καραμανλή γιά νά κατάλαβει τό κόμμα έγινε με τόν Πεσμαζόγλου. Ο Πεσμαζόγλου άν γίνονταν άρχηγός θά συνεργαζόταν με τόν Καραμανλή σέ μία κυβέρνηση δήθεν Έθνικής Ένότητας. Θέλει νά έχει ή Ν.Δ. ένα ύποκατάστημα δήθεν «σοσιαλιστικό» γιά νά λείι ότι δεν είναι τό κόμμα τής αντίδρασης και τής συντήρησης, αλλά Κεντρώο και σοσιαλιστικό. Έτσι θέλει νά εμφανίζεται!...

Ύπηρε τέλος και μία άλλη προσπάθεια από τούς ανθρώπους του Μαύρου, οι όποιοι δεν κατάλαβαν γιατί παραιτήθηκε ο άρχηγός τους. Του έπαναλάμβαναν: «Τώρα πού σ' έχει ανάγκη ο Καραμανλής παραιτήθηκες; Ο Καραμανλής θά πραγματοποιήσει τις ύποσχέσεις του, δίνοντάς σου τό πρώτο ή τό δεύτερο πόστο σέ μία κυβέρνηση συνεργασίας, πού είναι αναπόφευκτη τώρα!.. Αυτή ήταν ή τριμέτωπη επίθεση πού αντιμετώπισε τό κόμμα, εύθύς μετά τις εκλογές και τήν ανάδειξη μου σέ πρόεδρο τής Διοίκησης Έπιτροπής.

Ξέρετε πως έγιναν πρόεδρος του κόμματος. Ούτε ύποψηφιότητα έθεσα, ούτε τό ζήτησα από κανέναν. Αυτοί οι εκπρόσωποι των άκραφινών αντιδεξιών του 12%, δηλ. ο Χούτας και ο Βενιζέλος μου τό ζήτησαν!...

ΑΝΤΙ: Γιατί τό 12% εκπροσωπούσαν αυτοί οι δύο και όχι οι άλλοι;

ΖΙΓΔΗΣ: Γιατί αυτοί ήταν οι άσυμβίβαστοι με τή Δεξιά. Τό 12% δεν πάει με τή Δεξιά - όσοι ήταν νά φύγουν έφυγαν - ούτε όμως είναι έτοιμοι νά πάνε σέ σχήματα τής Άριστεράς. Στις εκκλήσεις του Χούτα και του Βενιζέλου, είδα τις εκκλήσεις του 12% και χωρίς τότε νά έχω καμιά πρόθεση, είπα ότι ανταποκρίνομαι στήν εκκλήση. Όταν είδα τά πράγματα μετά τή πρώτη πρές - κόνφερανς, τής 30 Νοέμβ. 1977, όταν τά πάντα άποκαλύφθηκαν, άποφάσισα νά πολεμήσω τή συνωμοσία τής καθυπόταξης του κόμματος στή Δεξιά και νά τή ματαιώσω. Αυτό νομίζω τό πέτυχα, γιατί είχα τή συνεργασία αυτών των δύο, αλλά και του Μπαντουβά και του Ξυλούρη. Αισθανόμουν, όμως, ότι είχα πάντοτε και τήν ήθική συμπαράσταση όλοκληρου του 12%. Δεν υπήρχε ψηφοφόρος του Κέντρου, πού όταν με έβλεπε δεν επιδοκίμαζε τή γραμμή μου.

ΑΝΤΙ: Δηλαδή αυτοί εκφράζουν τό 12% γιατί έμειναν κοντά σας;

ΖΙΓΔΗΣ: Όχι γιατί έμειναν κοντά μου, αλλά γιατί δεν θέλησαν νά γίνουν όργανα τής Δεξιάς. Δεν έπιζητούσαν ύπουργεία. Δεν ήθελαν έπίσης νά πάνε στόν Άνδρέα ή στήν Άριστερά. Αντίθετα οι «μηδίζοντες» έλεγαν «γιατί νά κλείσουμε τήν πόρτα σ' αυτά πού προσφέρει ο Καραμανλής;» Αυτοί πού έμειναν ύπηρετήσαν τό πνεύμα πού άνέφερα και πίστεψαν ότι δεν πρέπει νά γίνει τό Κέντρο ύπηρετής τής Δεξιάς. Ούτε νά προχωρήσει σ' ένα σοσιαλισμό πού δεν πείθει ότι είναι στά ελληνικά δεδομένα. Τό θέμα είναι αντικειμενικό και ιδεολογικό. Γι' αυτό τό λόγο εξέφρασαν τό πνεύμα του 12%.

Δεν θέλησα εγώ τό Συνέδριο γιά τήν όριστική εκλογή άρχηγού. Έπέμεινα νά γίνει σέ μερικούς μήνες, άφού πρώτα ανασυνταχθούν οι όργανώσεις τής θάσης, γιά νά μπορέσουν νά εκλεγούν σ' αυτό πραγματικοί εκπρόσωποι τής. Οι όμάδες όμως, των «Κεντρώων» του Μαύρου και των «Σοσιαλιστών» του Πεσμαζόγλου επέμεναν νά γίνει άμέσως ή σύγκλησή του. Ήταν ή πλειοψηφία στή Κ.Ο. Καί εγώ δέχθηκα τήν άπόφασή τους. Καί έγινε τοúτο τό πρωτάκουστο! Όσοι είδαν ότι δεν μπορούσαν νά εξασφαλίσουν τήν πλειοψηφία του Συνεδρίου, άποχώρισαν από τό κόμμα πριν συγκληθί (Κανελλόπουλος). Άλλοι έπιχείρησαν με τήν άνταρσία τής Νεολαίας νά τό διαλύσουν (Πεσμαζόγλου) - έθεσαν τούς έαυτούς τους εκτός κόμματος γιά νά με κατηγορούν κατόπιν ότι τούς διέγραψα. Καί οι όπαδοί του κ. Μαύρου, τέλος, άφού έδωσαν τήν μάχη στό Συνέδριο, και έχασαν, τό κατάγγειλαν ως... παράνομο και έφυγαν από τό κόμμα!... Έφυγαν και αυτοί μόνοι τους! Κανείς δεν τούς διέγραψε παρά τις ανακρίβειες του Τύπου!...

Γιατί έφυγαν λοιπόν; Προφανώς μόνο, γιατί άπελπίστηκαν από τήν άνυποχώρητη αντίθεση προς τή Δεξιά θέση μου!...

Αυτή ήταν ή τριμέτωπη επίθεση, πού αντιμετώπισε τό κόμμα,

ευθύς μετά τις εκλογές και την ανάδειξή μου σαν πρόεδρο της Διοικούσας Επιτροπής.

ΑΝΤΙ: Σας κατηγορούν για εμπάθεια και για την πολιτική γλώσσα που χρησιμοποιείτε και που είναι από σκαμπρόζικη έως επιθετική...

ΖΙΓΔΗΣ: Τό προσόν μου είναι ο τρόπος που μιλάω. Χιούμορ και σαρκασμός. Χιούμορ και σαρκασμός είναι οι εκδηλώσεις του πολιτισμένου ανθρώπου. Με τό χιούμορ και τόν σαρκασμό όλοι οι Φαρισαίοι γελιοποιούνται. Ένοχλούνται όπωσδήποτε και από τά δυό. Καί καταφεύγουν στό ψεύδος και τή συκοφαντία. Προσπάθησα νά τούς κρατήσω σ' ένα επίπεδο καλής συμπεριφοράς. Τούς είπα έλατε νά μου πείτε ποιές είναι οι διαφορές μας. Νά τίς συζητήσουμε νά βρούμε μιά λύση! Στό σπίτι μου, στό γραφείο μου, στό σπίτι σας. Όπουδήποτε. Δέν πήρα απάντηση. Αντίθετα δέχθηκα καταιγισμό από ύβρεις, και λοιδορίες!

ΑΝΤΙ: Είπατε νά μὴν προσωποποιούμε τά πράγματα. Νομίζω ότι ένας από τούς λόγους πού έφυγαν από τό κόμμα είναι αυτή ή προσωποποίηση πού υπάρχει στις διαφωνίες σας. Λένε εξ άλλου ότι δέν είστε συνεργάσιμος...

ΖΙΓΔΗΣ: Είναι τό καλλίτερο «κοπλιμέντο» πού μου κάνουν. Μή έχοντας νά μου προσάψουν τίποτε άλλο, βρήκαν αυτό τό σωσίβιο! Νά σας τό πώ: «Συνεργάσιμος» τί έννοια έχει; Μήπως άραγε έννοούν ότι δέν κάνω μικρότητες, ότι δέν κάνω κομπίνες, ότι δέν κάνω μικροσυμβιβασμούς, άπεχθάνομαι τίς κουτοπονηρίες και δέν προδίδω τίς άρχές μου; Ρωτώ άν έγιναν πουθενά τόσο δημοκρατικές συζητήσεις όπως γίνονται στην ΕΔΗΚ από τότε πού πήγα στή προεδρία. Εγώ πάντα ύποχώρησα όταν ή πλειοψηφία ήταν έναντίον μου. Δημοκρατία σημαίνει νά ύποστηρίζεις τίς θέσεις σου. Άλλά, όταν βρεθείς στή μειοψηφία νά ύποταχθείς στην πλειοψηφία. Καί εγώ ύποτάχθηκα στή πλειοψηφία. Όταν ήθελα νά κάνουν συνέδριο τήν άνοιξη του 78 τούς είπα ότι δέν ήταν ώριμα τά πράγματα και ότι πηγαίναμε γιά καταστροφή. Αυτόι επέμεναν. Κι εγώ, είπα μάλιστα, και έγινε τό συνέδριο, όπως τό ζητούσαν. Όταν, όμως, οι άποφάσεις του στράφηκαν έναντίον της, τό κατάγγειλαν ως παράνομο! Αυτό πού λένε ότι «ό Ζιγδης δέν είναι συνεργάσιμος» τούς έχει γελιοποιήσει! Γιατί όποιος έρθει στό κόμμα θά δει ότι ό Ζιγδης είναι ό πιο συνεργάσιμος άνθρωπος μεταξύ όσων δέν είναι φαρισαίοι, λεβαντίνοι της πολιτικής!!

Στά 1945 - 47 κατά τή διάρκεια του εμφύλιου, είχα μαζέψει 200 διαπρεπείς άνδρες από τήν άκρα δεξιά μέχρι τήν άκρα άριστερά και κάναμε τό πρόγραμμα εξηλεκτρισμού και εκβιομηχανίσεως της χώρας. Πως ήμουν τότε συνεργάσιμος; Τό καλοκαίρι του 1963 τό κόμμα της ΕΚ ήταν σχεδόν ύπό διάλυση και όμως στην όδό Κανάρη 17, επί 4 μήνες έκανα μέ 150 συνεργάτες τό πρόγραμμα του κόμματος. Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση βγήκε από κεί, ή άμυντική πολιτική από κεί, και όμως δέν είμαι συνεργάσιμος! Ο Ζιγδης δέν είναι συνεργάσιμος επαναλαμβάνω μέ τούς Ίσουςίτες, τούς Φαρισαίους, και τούς Λεβαντίνους της πολιτικής. Θέλω νά μου πούν μιά περίπτωση πού άρνήθηκα νά συζητήσω. Ρωτήστε αυτούς γιατί έφυγαν. Έχουν καμιά δικαιολογία νά προτάξουν; Καμία. Έφυγαν, όταν μετά τήν εκλογή μου διακήρυξα 3 πράγματα:

● "Ότι θά ακολουθήσουμε τίς άρχές του δημοκρατικού σοσιαλισμού.

● "Ότι θά ύπάρξουν δημοκρατικές διαδικασίες και θά φύγουν οι κλίκες από τό κόμμα.

● "Ότι δέν πρόκειται νά ύπάρξει συνεννόηση μέ τή δεξιά.

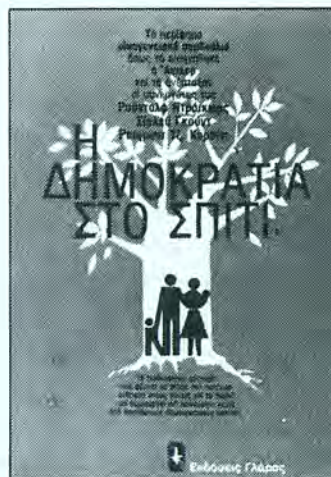
Αυτό τό τελευταίο και τίποτα άλλο ήταν ή αίτια πού οι «όρθόδοξοι» Κεντρώοι ή οι φανατικοί «σοσιαλιστές» προσπάθησαν νά διαλύσουν τό κόμμα και τελικά τό εγκατέλειψαν - όταν δέν μπόρεσαν νά τό καταλάβουν και νά τό κάμουν ύπηρετή της δεξιάς - μέ αντίλλαγμα τή συμμετοχή τους στα καλά της νομής της εξουσίας!..

ΑΝΤΙ: Υπάρχει ή έντύπωση ότι στείλατε τήν Άστυνομία στό γραφείο της Νεολαίας, τότε μέ τίς διαμάχες. Αυτό ήταν κάτι πού είχε δυσμενή επίδραση όχι μόνο στό χώρο αυτό, αλλά και γενικότερα...

ΖΙΓΔΗΣ: Αυτό αποδόθηκε σέ μένα, αλλά ήταν μιά μεγάλη κακοήθεια. Είχα αναθέσει στον Παπαχρήστο - τό βουλευτή πού τώρα βρίσκεται στον παράδεισο της συμπολιτεύσεως - νά είναι ό κοινοβουλευτικός σύνδεσμος, μέ τή Νεολαία - τήν ΕΣΔΗΝ και νά εξετάσει τά αίσχη πού γίνονταν εκεί ύπό τή διοίκηση του Ξυριτάκη, ενός άνθρώπου πού διατηρούσε σχέσεις μέ τό Μητρώο. Η άνταρσία της Νεολαίας όφείλονταν σ' αυτόν και τούς άνθρώπους του. Στό μόνο πού έπεσα έξω, γιατί ήμουν άπληροφόρητος, ήταν αυτή ή άνταρσία. Δέν πίστευα ότι ήταν τόσο κίβδηλοι αυτοί οι νέοι άνθρωποι, στους όποιους έδωσα όλη τήν έμπιστοσύνη μου! Όταν τήν προηγούμενη μέρα μου ζητούσαν λεφτά γιά νά κάνουν Συνέδριο στην Άθήνα και τούς είπα ότι θά προσπαθήσω νά τούς τά βρώ, δέν φανταζόμουν ότι τήν επομένη θάβρισκα λεφτά γιά νά τό

Εκδόσεις Γλάρος

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Τό πρώτο βιβλίο πού βάζει σέ εφαρμογή τίς άρχές της δημοκρατίας μέσα στην ίδια τήν οικογενειακή ζωή.

Άπλό, ανθρώπινο και γεμάτο ζωντανά καθημερινά παραδείγματα, γραμμένο από τόν Ρ. Ντράικωρς και τούς συνεργάτες του, δείχνει στους γονείς πως, μέσα από τήν άσυνεννοησία, τή σύγκρουση και τό χάος, νά φτάνουν σέ άποφάσεις άποδεκτές απ' όλα τά οικογενειακά μέλη και νά μετατρέπουν τήν οικογενειακή ζωή σέ μιά εύχάριστη και δημιουργική εμπειρία. Τό βασικό όργανο γιά νά λειτουργήσει ή δημοκρατία στό σπίτι είναι τό **οικογενειακό συμβούλιο**, πού

- αποτελεί τόν άσφαλέστερο τρόπο γιά τήν ανάπτυξη και διατήρηση της οικογενειακής άρμονίας,
- επιτρέπει σέ όλα τά μέλη της οικογένειας νά παίρνουν μέρος στή διαμόρφωση των άποφάσεων και
- πιστεύει ότι όλοι μέσα στην οικογένεια είναι ίσοι και σαν ίσοι πρέπει ν' αντιμετωπίζονται.

Τό **οικογενειακό συμβούλιο** αποτελεί από μόνο του ένα παρορμητικό και ένθαρρυντικό πρόγραμμα γιά κάθε γονιό πού νιώθει ότι δυσκολεύεται νά τά θγάξει πέρα μέ τίς απαιτήσεις της σύγχρονης οικογενειακής ζωής και θέλει νά θεμελιώσει μιά ισότιμη και άρμονική σχέση ανάμεσα σέ όλα τά μέλη πού συνθέτουν τήν οικογενειακή κοινότητα.

ΝΕΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Θεμιστοκλέους 31 . Άθήνα 142

Τηλ. 36.18.457

κάνουν στη Θεσσαλονίκη με σκοπό να οργανώσουν ένα νέο «κόμμα Μαρξιστικό - Σοσιαλιστικό»! Έπεσα από τὰ σύννεφα! Όπως έμαθα αργότερα αυτή η δουλειά ήταν του Ευριτάκη σέ συν-εννόηση με παράγοντες της παλιάς αποστασίας!...

Γιά τὰ αντιμετώπισουμε αυτή την κατάσταση έβαλα τόν Παπα-χρήστο πού τότε παρίστανε τόν πολύ πιστό στό κόμμα νά πάει στην όδό Θεμιστοκλέους - στά γραφεία της ΕΣΔΗΝ καί νά τούς ζητήσει νά φύγουν άφου έστράφηκαν κατά του κόμματος. Αύτός θεώρησε καλό νά πάει στην Άστυνομία. Πήρε τούς άξιωματικούς του τμήματος καί πήγαν εκεί. Έγώ τὰ έμαθα από τίς έφημερίδες, τήν επομένη...

ΑΝΤΙ: Νομίζω ότι είχε άκουστεί καί τό όνομα του κ. Βενιζέλου...

ΖΙΓΔΗΣ: Κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος γιά τή Νεολαία ήταν ο Παπαχρήστος. Τόν συνόδευσε όμως κι' ο Βενιζέλος. Τήν εϋθύνη είχε ο Παπαχρήστος, πού είναι καί νομικός. Όταν μού τό είπαν τί θέλατε νά έκαμνα; Νά τόν άποκηρύξω, νά τόν άποδοκιμάσω; Ξέ-ρετε τί θά έλεγαν; Έδιώξε καί τόν Παπαχρήστο ο Ζίγδης! Καί εδώ πρέπει νά τόνισω δυό πράγματα. Πρώτον, ότι η δθεν «έπιδρομή» της Άστυνομίας, ήταν κατασκευήσιν των διαβολών του κόμμα-τος. Καί δεύτερο ότι η προσφυγή στην Άστυνομία ήταν έσκεμμένη πράξη του Παπαχρήστου καί των όπισθεν αυτού κρυπτομένων. Εί-ναι πολύ άθλια αυτή η υπόθεση της Νεολαίας. Άλλά όλα θά μα-θευτούν κάποτε. Πού βρέθηκαν π.χ. τόσα λεφτά γιά τό δθεν Συν-έδριο της Θεσσαλονίκης καί ποιός τό έκμεταλλεύτηκε;

ΑΝΤΙ: Άς γυρίσουμε στό κύριο θέμα μας. Τήν άλλαγή του φο-ρέα της έξουσίας - όπως λέτε!

ΖΙΓΔΗΣ: Μάλιστα, είναι καίρος!

Άν τεθεί στό λαό τό δίλημμα «Καραμανλής ή Άνδρέας» εγώ νό-μιζω, ότι τό μεγαλύτερο ποσοστό θά πάει με τόν Καραμανλή, γιατί τό σοσιαλισμό του Άνδρέα, δέν μπορεί νά τόν καταπιεί, είναι ίδιό-τυπος.

ΑΝΤΙ: Καί ποιός είναι ο ρόλος της ΕΔΗΚ;

ΖΙΓΔΗΣ: Είναι τό κλειδί, αυτή καθορίζει ποιός θά είναι ο νομέας της έξουσίας. Αυτό τό κλειδί κρατά στα χέρια της η ΕΔΗΚ καί η ήγεσία της. Έτσι έξηγεϊται η άένετιμη τακτική του δθεν αντιπολι-τευμένου τύπου έναντίον του κόμματος καί έναντίον μου προσωπικά.

Σκεφθείτε σέ ποίο σημείο έφτασαν: Όταν πήγα στη Θεσσαλο-νίκη είχα άποκαλύψει στον έλληνικό λαό ότι παρά τίς διαφεύσεις του πρωτοπυργού καί του Άθέρφω γίνονταν τουρκικά γυμνάσια άνατολικά του Αιγαίου βασισμένα πάνω σέ δελτία του Πολεμικού Ναυτικού. Τήν τρομερή αυτή άποκάλυψη, πού κατά τούς Σιαπκαρά καί Άναγνωστόπουλο στοιχειοθετεί τό έγκλημα της έσχάτης προ-δοσίας πώς τήν έμφάνισε ο «άντιπολιτευόμενος» τύπος, δηλαδή τὰ συγκροτήματα «Λαμπράκη» - «Έλευθεροτυπίας»; Η «Έλευθε-ροτυπία» δέν έγραψε τίποτα, ούτε μιά γραμμή καί τό συγκρότημα Λαμπράκη, ένα μονόστηλο, στην δεύτερη σελίδα. Είχε όμως έξ-άστηλο τό «Βήμα», όπως καί η «Έλευθεροτυπία» γιά τή μετά-σταση των 7 «μεγάλων σοσιαλιστών» πού πήγαν από τό Κέντρο στον Άνδρέα. Αυτό ήταν τό μεγάλο νέο πού έπρεπε νά μάθει ο έλληνικός λαός καί όχι, ότι γίνονται τουρκικά γυμνάσια, τὰ όποια άποκρύπτει η κυβέρνηση!...

Ο Γιάννης Ζίγδης γεννήθηκε στη Αίνο του Ρόδου, τό 1913.

Τέλειωσε τό «Βενετόκλειο Γυ-μνάσιο» Ρόδου. Πανεπιστημιακές σπουδές (οικονομικές καί πολιτι-κές έπιστίμες κ.τ.λ.) στην Άθήνα, Λωζάνη, Γενεύη καί Λονδίνο. Τό 1939 πήρε τόν τίτλο του διδά-κτορα από τή London school of Economics. Γνωρίζει τήν άγ-γλική, γαλλική καί ιταλική γλώσσα. Μέλος της Royal eco-

nomie society της Μεγάλης Βρε-τανίας καί της Έλληνικής έται-ρίας Οικονομικών Έπιστημών.

Μετά τή συμπλήρωση των σπουδών του γύρισε στην Έλ-λάδα καί μετά τήν Ιταλική έπι-θεση της 28ης Οκτωβρίου 1940, πρωτοστάτησε στό σχηματισμό του Συντάγματος Έθελοντών Δωδεκανήσου, στό όποιο καί κατατάχθηκε σάν στρατιώτης. Έγηρετσε στό Μακεδονικό μέ-τωπο καί στη συνέχεια, άκολού-θησε τίς βρετανικές δυνάμεις - στην Κρήτη. Διέφυγε στην Αίγυ-πτο μετά τήν πτώση της Κρήτης καί κατατάχθηκε έθελοντής στίς έλληνικές δυνάμεις της Μέσης Άνατολής. Γιά τήν πολεμική του δράση πήρε δύσ πολεμικά μετάλ-λια.

Όταν άποστρατεύθηκε τό Φε-βρουάριο του 1944 μετέχει στό έπιτελείο πού άσχολήθηκε με τὰ

Αυτά τὰ κάνουν κατ' έντολήν του Καραμανλή, γιατί τούς έχει οικονομικά δεμένους καί γιατί τέτοιο είναι τό σύστημα. Έπρεπε νά δείξουν ότι διαλύθηκε η ΕΔΗΚ. Άν συντηρείται κάποια έντύπωση, ότι άλλα κόμματα μπορούν νά άμφισβητήσουν τή μοναδικότητα της παρουσίας της ΕΔΗΚ στό χώρο του Κέντρου, αυτό είναι δου-λειά του τύπου πού τελεί υπό τόν έλεγχο του Καραμανλή. Καί φυ-σικά καί των κρατικών μέσων ενημέρωσης!

ΑΝΤΙ: Πώς έξηγεϊτε αυτή τή «μοναδικότητα»;

ΖΙΓΔΗΣ: Γιατί δέν υπάρχει άλλο κόμμα, πού νά είναι έκφραστής της κεντρικής Ιδεολογίας - πού σήμερα είναι ο δημοκρατικός σο-σιαλισμός.

ΑΝΤΙ: Τό κόμμα του Πεσμαζόγλου έμφανίζεται κι αυτό στό χώρο του Κέντρου, θέλει νά κερδίσει σέ μιά αντιπαράθεση με τήν ΕΔΗΚ...

ΖΙΓΔΗΣ: Δέν μπορεί νά έχει άπήχηση στον δημοκρατικό κόσμο. Άποσκοπεί φυσικά νά πάρει ένα μέρος των ψηφοφόρων του. Άλλά η κύρια άποστολή του είναι νά συγκεντρώσει τούς δυσαρεστημέ-νους της Ν.Δ., γιά νά μήν έλθουν σέ μάς. Άλλά χρειάζεται ο κ. Καραμανλής στό έσωτερικό καί Ιδίως στό έξωτερικό - στην ΕΟΚ - ένα «σοσιαλιστικό ύποκατάστημα»!

ΑΝΤΙ: Τι σάς κάνει νά πιστεύετε ότι τό «Κόμμα του Δημοκρατι-κού Σοσιαλισμού» είναι ύποκατάστημα του Καραμανλή;

ΖΙΓΔΗΣ: Πρώτα πρώτα, υπάρχουν θέσεις, υπάρχουν κείμενα, πού νά δικαιολογούν ένα τέτοιο τίτλο;

ΑΝΤΙ: Υπάρχει όμιλία...

ΖΙΓΔΗΣ: Μά αυτό δέν είναι σοσιαλιστικό κείμενο. Υπάρχουν όμως συνεντεύξεις του Πεσμαζόγλου πριν 4 - 5 μήνες, όπου έλεγε ότι μπορεί νά συνεργαστεί καί με τή δεξιά. Ο Πεσμαζόγλου έπε-τέθη με τέτοιο τρόπο κατά του ΠΑΣΟΚ ώστε άποκλείεται καί άπ' αυτή τήν πλευρά η συνεργασία. Έπστε μου, έχει πεί η κάνει τίποτα πού νά μάς δείχνει ότι είναι σοσιαλιστής; Τίποτα! Μόνο γενικότη-τες καί κοινοτοπίες!.. Όλες οι συνεντεύξεις του, είναι κείμενα «ριζοσπάστη μεταρρυθμιστή», τὰ όποια ο ίδιος άποκαλεί σοσιαλι-στικά. Άς φέρουν ένα κείμενο κι' άς μάς πούν, τί σοσιαλισμό πι-στεύουν;

Σήμερα θέβαια, όλοι είναι σοσιαλιστές. Καί ο Χίτλερ ήταν σοσια-λιστής καί ο Καραμανλής καί οι πάντες! Όλο τό Κολωνάκι είναι σοσιαλιστές, Ιδίως αυτοί πού έχουν «Μαζεράτι».

Ρωτώ εϋθέως τούς κυρίους πού πάν νά Ιδρύσουν τό καινούργιο κόμμα γιατί έφυγαν από τήν ΕΔΗΚ; Σέ τί διαφεύσαν; Σέ τί αυτοί είναι σοσιαλιστικότεροι από μάς από άπόψεως Ιδεολογίας; Τό κόμμα δουλεύει επί ένα χρόνο, όμαλά, χωρίς κλίκες. Όλα τὰ όρ-γανά του εφαρμόζουν με πίστη τίς δημοκρατικές διαδικασίες. Εί-ναι άραγε μεγαλύτερη η προσήλωσή τους σ' αυτές; Στίς δημοτικές εκλογές δέν διόρισα κανένα υποψήφιο δήμαρχο. Άφρα τής τοπι-κές έπιτροπές νά τούς εκλέξουν. Κάναμε μία συνδιάσκεψη, υπό-δειγμα δημοκρατικότητας. Τι άλλο θέλουν;

Άς υποθέσουμε ότι έκαναν λάθος τότε καί δέν με πίστεψαν. Τώρα γιατί δέν με πιστεύουν; Άλλά ένας παλιός βουλευτής, φίλος τους, έλεγε πριν λίγες μέρες στό Βενιζέλο: «Δέν είστε με τὰ καλά σας, μόνο με τόν Καραμανλή θά ξαναγίνουμε ύπουργοί».

Δέν ξέρουμε, φυσικά, άν όλα τὰ στελέχη της ΔΗΣΕΚ άς πάνε

μεταπολεμικά οικονομικά προ-βλήματα, υπό τήν ήγεσία του Έγυργου Συντονισμού Καθη-γητή Κυριάκου Βαρδαρέσου. Από τόν Ιούνιο του 1944 μέχρι τὰ τέλη του 1947 - ύπηρετσε στην UNRRA. Από τήν θέση αυτή πήρε τήν πρωτοβουλία γιά τή συγκρότηση της Έπιτροπής Τεχνικών καί Οικονομολόγων, πού κατάρτισε τό πρώτο μακρο-χρόνιο πρόγραμμα(20ετές) γιά τόν έξηλεκτρισμό καί τήν εκβιο-μηχάνιση της Έλλάδας. Τό 1948 διορίστηκε μέλος του «Ανωτά-του Συμβουλίου Άνασυγκροτή-σεως», πού ουστάθηκε γιά τήν άξιοποίηση της βοήθειας του Σχεδίου Μάργσαλ. Του άνατέθηκε ταυτόχρονα καί η Γενική Διεύ-θυνση των Έγερσιών του Α.Σ.Α. Σύντομα όμως παραιτή-θηκε, διαφωνήσας με τήν κυβερ-νητική οικονομική πολιτική.

Διατέλεσε Έγυργός άνευ χαρτοφυλακίου καί κατόπιν Βιο-μηχανίας στην Κυβέρνηση Κέν-τρου (Πλαστήρα) τό 1951 - 2. Έγυργός καί πάλι της Βιομη-χανίας στίς δύο Κυβερνήσεις Κέντρου (Γ. Παπανδρέου 1963, 1964-5).

Μετά τήν εγκαθίδρυση της δι-κτατορίας, συνελήφθη γιά πρώτη φορά τήν 1η Ιουνίου 1967. Κρα-τίθηκε άρχικά στή Σχολή Χωρο-φυλακής καί στό κτίριο της «Άμέσου Δράσεως» στό Μα-ρούσι. Στα τέλη Σεπτεμβρίου έκ-τοπίσθηκε στή Φολέγανδρο καί αργότερα στή Σύρο. Άπελευθε-ρώθηκε στίς 23 Δεκεμβρίου 1967, με τήν άμνηστία ύστερα από τό Βασιλικό πραξικόπημα της 13.12.67.

Τήν 2 Άπριλίου 1970 καταδι-κάστηκε από τό Έκτακτο Στρα-τοδικείο Άθηνών σέ 4 1/2 χρόνια

τελικά στὸν Πεσμαζόγλου. Ἐχει μερικά στελέχη παραπλανημένα, πού δὲν θὰ ἀκολουθήσουν. Γιατί ἔφυγε ὁ κ. Μυλωνᾶς ἀπὸ τὴν ΕΔΗΚ; Ἐγὼ τὸν φώναξα πέντε φορές καὶ τοῦ εἶπα: «Σὲ σὰς τοὺς παλιούς σοσιαλίζοντες θέλω νὰ στηριχθῶ». Γιατί πρόδωσε καὶ μένα καὶ τὸ κόμμα μας;

Τὸ ἴδιο κόμμα ἓνα ἔχει σκοπὸ: νὰ ἀποτελέσει τὸ «σοσιαλιστικὸ - κεντρικὸ» ὑποστήλωμα τῆς δεξιᾶς.

ΑΝΤΙ: Μά ἡ νέα Δημοκρατία δὲν μετατοπίσθηκε πρὸς τὸ Κέντρο;

ΖΙΓΔΗΣ: Ἀς εἴμαστε σοβαροὶ! Τὸ ὅτι ἔφυγε τὸ 7% τῆς ἄκρας δεξιᾶς δὲν σημαίνει ὅτι ἔγινε αὐτόματα κόμμα «συντηρητικόν», ἔστω! Τὰ ἀντιδραστικά χουντικά στοιχεῖα εἶναι περισσότερα ἀπὸ 7% καὶ στεγάζονται μέσα στὰ σπλάχνα τῆς.

Θά ἤμουν πολὺ εὐτυχὴς ἂν γινόταν διαχωρισμός τῶν ἀντιδραστικῶν στοιχείων ἀπὸ τὰ συντηρητικά στὴ Ν.Δ. Ἄν ὁ Καραμανλῆς ἦταν πολιτικὸς ἡγέτης καὶ ἤθελε ἐξυγίανση τοῦ πολιτικοῦ κόσμου, ἔπρεπε νὰ εἶχε ἐπιζητήσει αὐτὸ τὸ διαχωρισμό. Ἀλλὰ αὐτὸς κρατᾷ ὅλα τὰ ἀντιδραστικά στοιχεῖα μέσα στὴν παράταξή του. Αὐτὸ τὸ 7% ποὺ τούφυγε, εἶναι οἱ πρὸ «θυμοειδεῖς» Αὐτοὶ ποὺ ἀγανακτοῦν ἐναντίον του γιατί τοὺς ἐνέπαιξε σὲ δύο βασικά θέματα:

● Στὸ θέμα τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς μὴ τιμωρίας τῶν χουντικῶν.

Εἶχε ὑποσχεθεῖ ὁ Καραμανλῆς στοὺς βασιλικούς νὰ φέρει τὸν βασιλιά καὶ στοὺς χουντικούς νὰ μὴν τοὺς θίξει καὶ γι' αὐτὸ εἶχε θγάλει τὸν περίφημο νόμο «περὶ ἀμνηστίας». Ὑπὸ τὴν πίεση τῆς ἀγανακτικῆς τῆς κοινῆς γνώμης τοὺς γέλασε καὶ αὐτοὶ δὲν τοῦ τὸ συγχωροῦν καὶ θὰ τὸν κάνουν νὰ τὸ πληρώσει, ἂν βέβαια μπορέσουν, κάποτε.

Μὲ τὸν ἀποχωρισμό λοιπὸν τοῦ 7% δὲν ἔγινε ἡ Ν.Δ. κόμμα οὔτε κἀν ὁρθόδοξο «συντηρητικόν» Γιατί ἔχει στὰ σπλάχνα τῆς τὸ μεγαλύτερο ποσοστὸ ἀντιδραστικῶν στοιχείων.

Στὴν ἐκκλησία - γιατί δὲν τὸ βλέπετε - ἡ Ν.Δ. διατηρεῖ ἓνα καθαρὸ χουντικὸ καθεστῶς...

ΑΝΤΙ: Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἡ ἀποψη πὼς ἡ ἀποχουντοποίηση ἀρχισε στὴν Ἐκκλησία μὲ τὴν ἀποπομπή τοῦ Ἱερώνυμου...

ΖΙΓΔΗΣ: Εἶναι ἀστεία! Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας εἶναι σήμερα ἀντικανονική καὶ ἀντισυνταγματική. Γιὰ νὰ γυρίσουν πίσω ὁ Καραμανλῆς παραμένει ἡγέτης τῶν ἀντιδραστικῶν καὶ συντηρητικῶν δυνάμεων. Εἶναι τὸ μόνο κόμμα στὴν Εὐρώπῃ ποὺ συστεγάζει ἀντίδραση καὶ συντήρηση. Καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ πρὸ ἀδύνατο σημεῖο τῆς πολιτικῆς μας διαρθρώσεως.

Βέβαια - αὐτὸ τὸ περίεργο συγκρότημα τῆς ἀντίδρασης μὲ τὴ συντήρηση - περιλαμβάνει καὶ τὸ 1,8% τοῦ Μητσοτάκη. Ἐπομένως εἶναι 44%. Εἶναι ἀδύνατο στὶς προσεχεῖς ἐκλογές τὸ 25% τοῦ Ἀνδρέα νὰ εἶναι πάνω ἀπὸ τὸ 44%. Γιὰ νὰ γίνει αὐτὸ θάπρεπε ὁλόκληρο τὸ 12% τῆς ΕΔΗΚ νὰ πάει στὸν Ἀνδρέα καὶ ἓνα τουλάχιστον 8% τοῦ Καραμανλῆ. Τέτοια μετάσταση ψήφων εἶναι φύσει ἀδύνατη.

ΑΝΤΙ: Στὶς δύο ὁμως τελευταῖες ἐκλογές, ἔχουμε μιά κινητικότητα μεγαλύτερη ἀπὸ ὅση ἀναμενόταν. Δὲν εἶναι μηχανιστικὸ αὐτό...

ΖΙΓΔΗΣ: Ὅταν κάνεις μαθηματικούς ὑπολογισμούς ἔτσι ξεκινᾷς. Ἀλλὰ εἶναι σχετικὸ αὐτό. Εἶναι ἀδύνατο ὅλο τὸ δικό μας 12%

Ἡ ἐπιστροφή ἀπὸ τὶς ΗΠΑ στὶς 4-8-74.

νὰ πάει στὸν Ἀνδρέα. Αὐτὸ τὸ λέω, ὄχι ἀπὸ συνομιλίες μὲ τὰ στελέχη, ἀλλὰ μὲ τὸ λαό, τοὺς ψηφοφόρους. Εἶναι ἀδύνατο νὰ πᾶνε σ' αὐτὸ τὸν τύπο σοσιαλισμοῦ. Δέχονται τὸν δικό μας σοσιαλισμό, γιατί εἶναι ἡ ἐξέλιξη τοῦ ἀρχικοῦ Βενιζελικοῦ πνεύματος. Καὶ πρὸ δύσκολο ἀκόμα, εἶναι νὰ φύγει τὸ 8% τῆς Ν.Δ. καὶ νὰ πάει στὸ ΠΑΣΟΚ. Ἐκεῖνο ποὺ εἶναι πραγματοποιήσιμο εἶναι ἡ ἀφαίρεση ἀπὸ τὴν ΕΔΗΚ ἐνὸς μεγάλου ποσοστοῦ ἀπὸ τὴ Νέα Δημοκρατία - ἡ ἀπορρόφηση τῶν δυσαρεστημένων ψηφοφόρων τῆς, γιατί τὸ 44% ἀποτελεῖται σ' ἓνα μεγάλο ποσοστὸ ἀπὸ Βενιζελογενεῖς. Ἐάν αὐτοὺς τοὺς πείσουμε νὰ φύγουν ἀπὸ τὴ ΝΔ, καὶ αὐτὸ τὸ βλέπω μέσα στὶς δυνατότητές μας, τότε ΕΔΗΚ - ΠΑΣΟΚ γίνονται εὐκολὰ πλειοψηφία στὶς προσεχεῖς ἐκλογές. Ἀν ἀντίθετα ἐπιτύχει τὸ σπᾶσιμο τῆς ΕΔΗΚ, τότε ἓνα μεγάλο ποσοστὸ τῶν ψηφοφόρων τῆς θὰ πάει κατ' εὐθείαν στὸν Καραμανλῆ καὶ στὰ ὑποκατάστατά του, καὶ ἔνα μικρότερο πρὸς τὸ ΠΑΣΟΚ.

φυλάκιση καὶ χρηματικὴ ποινὴ 300 χιλ. μεταλλικῆς δραχμῆς, γιατί στὶς 24 Μαρτίου 1970 ἡ ἐφημερίδα «Ἔθνος» δημοσίευσε συνέντευξή του, στὴν ὁποία συνιστοῦσε, ἐξ αἰτίας τῆς ἐπιδεινώσεως τοῦ Κυπριακοῦ (ἀπόπειρα κατὰ Μακαρίου, δολοφονία Γεωργιάδη κτλ.), τὸ σχηματισμὸ Κυβέρνησης Ἑθνικῆς Ἐνότητος καὶ ἐπιστροφή στὴ δημοκρατικὴ τάξη. Αὐτὸ χαρακτηρίστηκε ἀπὸ τὸ Στρατοδικεῖο σὰν «διασπορά ψευδῶν εἰδήσεων» καὶ ἀσκηση ἀντεθνικῆς προπαγάνδας».

Κρατήθηκε στὶς φυλακὲς Κουρδάλιου μέχρι τὴν 22 Ἰανουαρίου 1973, ὅταν, μὲ ἀπόφαση τοῦ Πλημμελειοδικείου Πειραιῶς, διακόπηκε ἡ ἐκτίση τῆς ποινῆς του γιὰ νὰ ἀπολυθῇ «ἀνήκεστος βλάβη τῆς ὑγείας του» - εἶχε ἤδη ὑποστῇ δύο θρομβώσεις στὸ μάτι.

Εἰσηγήθηκε καὶ ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς πρωτεργάτες τῆς συγκρότησης τῶν «Ἐπιτροπῶν Ἀποκαταστάσεως Δημοκρατικῆς Νομιμότητος», ποὺ ὁργάνωσαν τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ Δημοψηφίσματος τοῦ Παπαδόπουλου στὶς 29 Ἰουλίου 1973.

Τὸν Μάρτιο τοῦ 1974, καὶ ἐνῶ βρισκόταν στὸ Λονδίνο γιὰ θεραπεία, πῆρε ἐπίσημη πρόσκληση τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῶν Ὑποθέσεων τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν Η.Π.Α., γιὰ νὰ καταθέσει γιὰ τὶς ἑλληνοαμερικανικὲς σχέσεις. Γιὰ τὴ δραστηριότητά του στὴν Ἀμερικὴ ἡ δικτατορία τὸν παρέπεμψε καὶ πάλι στὸ Στρατοδικεῖο.

Τὴν ἐπομένη τῆς συνεδριάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας, τὴν 21ῃ Ἰουλίου 1974, ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς Ἑλλήνες ἀξιωματικούς ἐκκλησιᾶς ἀπ' τὴν «Ντῶντσε

Βέλλε» «γιὰ κατάλυση τῆς Δικτατορίας ἐντός 24 ὥρων, ἂν δὲν ἤθελαν νὰ εἶναι οἱ νεκροθάφτες τοῦ Ἑθνους».

Μετά τὴν ἐπιστροφή του στὴν Ἑλλάδα στὶς 3 Αὐγούστου 1974 ἀντιτάχθηκε στὴν πολιτικὴ τῆς Κυβέρνησεως Ἑθνικῆς ἐνότητος στὰ θέματα τῆς ἀποχουντοποίησης, τοῦ Κυπριακοῦ, καὶ τοῦ ΝΑΤΟ. Ὑποστήριξε τὴν ἀνάγκη τῆς διατήρησης τῆς Ἐνώσεως Κέντρου καὶ ἐπέκρινε τὴν ἰδρυση τοῦ ΠΑΣΟΚ πιστεύοντας ὅτι ἦταν ἐνέργεια ποὺ ἀποδυνάμωνε σοβαρὰ τὴν δημοκρατικὴ παράταξη.

Ἡ καθοδὸς του στὶς ἐκλογές ἐπικεφαλῆς τῆς «Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως Κέντρου» (Δ.Ε.Κ.) στὴν Δωδεκάνησο δὲν τοῦ ἐξασφάλισε συμμετοχὴ στὴν πρώτη μεταδικτατορικὴ Βουλὴ. Ἐτσι ἔμεινε μακριὰ ἀπὸ τὴν ἐνεργὸ

πολιτικὴ καὶ ἀσχολήθηκε μὲ συγγραφικὴ ἐργασία. Ἐξέδωσε τρία βιβλία μὲ θέμα τὴ δικτατορία καὶ τὴ μεταπολίτευση: «Μπροστὰ στὸ Νέο Ἑθνικὸ Διχασμό», τὸ 1974. «Γιὰ τὴ Δημοκρατία καὶ τὴν Κύπρο - Τέσσερις μῆνες ἀγῶνα στὶς Η.Π.Α.», τὸ 1976 καὶ τὸ «Προτίμησα τὴ φυλακὴ» τὸ 1977.

Τὸ Μάιο τοῦ 1977 ἐπιστρέφει στὴν ἐνεργὸ πολιτικὴ, καὶ ὑποβάλλει στὶς ἐκλογές τοῦ Νομβρίου ὑποψηφιότητα στὰ Δωδεκάνησα «ὡς συνεργαζόμενος» μὲ τὴν Ε.Δ.Η.Κ.. Μετὰ τὴν ἥττα τοῦ Κόμματος καὶ τὴν παραίτηση τοῦ Γ. Μασούρου ἀπὸ τὴν ἡγεσία του, ἡ Κ.Ο. τὸν ἐξέλεξε στὶς 29 Νομβρίου 1977 Πρόεδρο Τριμελοῦς Δ.Ε., στὴν ὁποία καὶ ἀνέθεσε τὴν ἡγεσία τοῦ Κόμματος. Τὸ ἑπταετο Συνέδριο ποὺ πραγματοποιήθηκε 19-20 Μάρτη 1978, τὸν ἐξέλεξε Ἀρχηγὸ τοῦ Κόμματος.

"Αν υποθέσουμε ότι ένα 6% μένει σ' έμάς ή πάει στον Άνδρέα, και τό άλλο 6% πάει έμμέσως ή άμέσως στον Καραμανλή τότε τό 44% θά φθάσει στό 50%.! Αυτό θά είναι καταστροφικό. Γι αυτό, ό Καραμανλής άνέπτυξε τή στρατηγική τής «διεύρυνσης» μέ στόχο τήν «διάλυση τής ΕΔΗΚ», εξαγοράζοντας στελέχη της, γιά άμεση προσχώρηση ή δημιουργία δήθεν νέων σοσιαλιστικών κομμάτων. Γιατί άν πάρει ένα κομμάτι τής ΕΔΗΚ, τότε παρά τήν άποτυχία του, σάν κυβέρνηση ένισχύεται έκλογικά και μένει ή δεξιά άμετάθετη στην έξουσία. Ό Καραμανλής κατάλαβε ότι είναι θέμα ζωής και θανάτου γιά αυτόν νά σπάσει τήν ΕΔΗΚ. Και νά μή ξεχνάμε ότι έχει δεξιά του αυτό τό 7%, τό όποιο, άν βρεϊ κάποιον δυναμικό ήγγέτη, μπορεί νά γίνει 10%. Ό Καραμανλής καταλαβαίνει ποιός είναι ό κίνδυνος γι' αυτό ρίχνεται έναντίον μας, πού μάς θεωρεί τήν αδύνατη πλευρά.

Γι' αυτό ή στρατηγική τής δημοκρατικής άντιπολίτευσης πρέπει νά κυριαρχείται από τή άποψη ότι ή ΕΔΗΚ πρέπει νά μείνει κυρίαρχη στό χώρο του Κέντρου, ώστε νά μπορέσει νά ξεδοντιάσει τή Δεξιά.

ΑΝΤΙ: Πώς διαμορφώνεται ή κατάσταση σέ σχέση μέ τήν Άριστερά;

ΖΙΓΔΗΣ: "Αν συνεργαστεί π.χ. ό Άνδρέας μέ τό ΚΚΕ και μέ τά ένδιάμεσα μικρότερα κόμματα ΚΚΕ εσ, ΕΔΑ θά έχουμε: 25% Άνδρέας σύν 12 - 15%, ίσον 40%. Αυτό είναι τό μάξιμουμ πού μπορούν νά πάρουν. Άλλά δέν είναι δυνατόν νά δεχθούν οι δυνάμεις τής άντίδρασης, πού είναι πολύ ισχυρές άκόμα μέσα στον κρατικό μηχανισμό, νά πάει ή έξουσία σ' αυτή τή παράταξη. Γι' αυτό δέν μπορούν αυτή τήν εποχή νά μιλάμε γιά συμπράταξη, είναι λάθος. Δίνουμε τή δυνατότητα στην άντίδραση νά έπιστρατεύσει τίς δυνάμεις της και νά μάς καταλύσει. Ή μάχη έναντίον τής δεξιάς θά γίνει μέ τήν ΕΔΗΚ και τό ΠΑΣΟΚ.

ΑΝΤΙ: Μπορεί άραγε νά υπάρξει μία πολιτική χωρίς ΕΔΗΚ ή ΠΑΣΟΚ; Είναι κάτι πού άναρωτιέται πολύς κόσμος και ή πιό άπλουστευμένη κρίση είναι «νά πάει ή ΕΔΗΚ στό ΠΑΣΟΚ».

ΖΙΓΔΗΣ: Μά δέν μπορεί νά γίνει αυτό, γιατί μόνο Καραμανλής και Άνδρέας ίσον πόλωση. Άντίθετα, ή ύπαρξη τής ΕΔΗΚ νομιμοποιεί και τόν Άνδρέα νά διεκδικήσει τήν έξουσία και αυτό θά γίνει μέ ισότιμη συνεργασία μαζί μας. Και δέν είναι δύσκολο νά θρεθεί ένα «μίνιμουμ πρόγραμμα» πού θά μπορέσει νά πείσει τό λαό. Πάντως έπαναλαμβάνω, ότι όσοι λένε ότι ή ΕΔΗΚ πρέπει νά πάει στό ΠΑΣΟΚ, δέν ξέρουν τί λένε, θέλουν πόλωση: Ή ΕΔΗΚ είναι τό μόνο σχήμα πού είναι ή άρνηση τής πόλωσης. "Αν όμως ό Άνδρέας συμμαχήσει μέ τήν ΕΔΗΚ, τότε πάμε γιά τήν έξουσία χωρίς πόλωση...

ΑΝΤΙ: Για νά έχουν άποδεικτική βάση αυτές οι άπόψεις θά πρέ-

πει ή ΕΔΗΚ νά είναι συμπαγής, νά δυναμώσει, νά είναι δηλαδή ύπολογίσιμη...

ΖΙΓΔΗΣ: Είναι πρός τό συμφέρον των προοδευτικών δυνάμεων νά βοηθήσουν τήν ΕΔΗΚ, και ό τύπος, πού δέν είναι όργανο του Καραμανλή, νά άποκαλύψει τήν άπάτη του σχηματισμού νέων δήθεν κεντρικών κομμάτων!...

ΑΝΤΙ: Ή προσχώρηση των 7 πρώην βουλευτών στό ΠΑΣΟΚ δέν άποτελεί κι' αυτή πλήγμα κατά τής ΕΔΗΚ;

ΖΙΓΔΗΣ: Αυτό δέν τό ξέρω. Οι προσχωρήσεις ζημίωσαν τόν Άνδρέα, όχι έμάς. Γιατί τό ΠΑΣΟΚ διευρύνεται μέ παλαιοκομματικούς. Αυτοί πού πήγαν, ήταν οι άντίπαλοι κάθε σοσιαλιστικής ιδέας στην ΕΔΗΚ. Έξεφράζοντο έναντίον του Άνδρέα κατά τρόπο άπαράδεκτα προσβλητικό. Πώς τούς πήρε άλήθεια ό Άνδρέας, αυτούς τούς παλαιοκομματικούς, τούς άντισοσιαλιστές και όχι πολύ νέους.. Είναι σέ πολλούς άκατανόητο!

ΑΝΤΙ: Έπιμένω στό άν νομίζετε ότι τό ΠΑΣΟΚ μέ τόν τρόπο αυτό κάνει προσπάθεια «διάθρωσης και διάλυσης» τής ΕΔΗΚ.

ΖΙΓΔΗΣ: Σ' αυτό δέν μπορώ νά έχω γνώμη. Τίποτα τέτοιο, άπό, δέν έχω διαπιστώσει μέχρι στιγμής. Στίς δημοτικές έκλογές συνεργασθήκαμε πολύ καλά μαζί. Δέν ύπάρχει συμφωνία κοινής δράσεως, άλλά δέν μπορώ νά πώ, ότι είναι τεταμένες οι σχέσεις μέ τό ΠΑΣΟΚ. Άντίθετα και στή Βουλή όταν μιλάω εγώ, τό ΠΑΣΟΚ χειροκροτάει. Άς μή δώσουμε μεγαλύτερη σημασία σ' αυτό...

ΑΝΤΙ: Δέν φαίνεται νά έχετε πολύ καλές σχέσεις μέ τόν τύπο...

ΖΙΓΔΗΣ: Έκείνο πού θέλω νά τονίσω είναι ότι ό έλληνικός τύπος δέν άσολήθηκε μέχρι σήμερα μέ τή Διακήρυξη μας τής 10 Δεκέμβρη του '78. Γιατί; Από τόν Χίτλερ μέχρι τόν Μάο και πάρα πέρα έχουμε σοσιαλιστές. Είσαι σοσιαλιστής άνάλογα μέ τήν ιδεολογία και τή στρατηγική πού προτείνεις. Ή ΕΔΗΚ, ένα κόμμα μέ ιστορικές ρίζες, έκανε μία διακήρυξη, πού είναι ιστορικό ντοκουμέντο. Γιατί δέν άσολήθηκε ό τύπος, ιδιαίτερα αυτός πού έμφανίζεται εύνοιακά προσκείμενος πρός τό σοσιαλισμό; Υπάρχει κάτι τό άρρωστημένο στον έλληνικό τύπο. Δέν τό λέγω γιά νά έπικρίνω...

ΑΝΤΙ: Νομίζω ότι ό τύπος μετράει τά πράγματα και προβάλλει άνάλογα μέ τή φαινόμενη τουλάχιστον δύναμη του κάθε κόμματος. "Ενα κόμμα πού έχει περισσότερους οπαδούς φέρνει περισσότερους άναγνώστες στην εφημερίδα.

ΖΙΓΔΗΣ: Αυτό θά ήταν σωστό, άν ό Τύπος ήταν έλεύθερος. Σήμερα όμως είναι δέσμιος και έξηγήσαμε τό γιατί. Κάνουμε π.χ. συνεντίωση χιλίων προσώπων και δέν γράφει τίποτα. Κάνουμε μία συνδιάσκεψη 750 αντιπροσώπων και τήν περνάει στά ψιλά. Έξαγγέλλουμε μία «Διακήρυξη» και δέν τήν γράφει καν. Ούτε τήν συζητεί ούτε τήν κρίνει! Είναι όλα αυτά άποτέλεσμα των όδηγιών και των δεσμεύσεων του Καραμανλικού κράτους. "Αν πηγαίνε ό Άνδρέας στή Θεσσαλονίκη μέ τόσο κόσμο θά γίνονταν σεισμός: Ό Πεσμαζόγλου πήγε στην Κέρκυρα, είχε 50 - 60 άτομα, από τά όποια τά περισσότερα ήταν ή συνοδεία του και τό εμφάνισαν σάν ιστορικό γεγονός! Αυτά τά καταγγέλλω γιά νά βοηθήσω και τούς εκδότες ν' άποδεσμευτούν από τόν Καραμανλή. Γιατί ή πρώτη επανάσταση πού πρέπει νά γίνει είναι γιά τήν έλευθερία του Τύπου. Έγώ είμαι ό μόνος πολιτικός πού πήγα φυλακή γιά τήν Έλευθεροτυπία. Κανένας άλλος! Είναι συνεπώς όξύμωρο και άνόητο νά μέ έμφανίζουν σάν έχθρό του Τύπου: Είμαι ό προστάτης του...

ΑΝΤΙ: Πώς βλέπετε τό μέλλον;

ΖΙΓΔΗΣ: Ό λαός είναι μαζί μας, τό άπόδειξαν και οι δημοτικές εκλογές και ή Θεσσαλονίκη, τό άπέδειξε ή συνεντίωση τής Άθήνας, τό άπέδειξε και ή Συνδιάσκεψη. Ό,τι τεκμήρια όμως και νά παρουσιάσουμε, πάντα, οι «καλόπιστοι» θά λένε ότι δέν είναι πειστικά, ότι «διαλύθηκε» τό Κέντρο! Τό γεγονός όμως είναι ότι έφυγαν οι «έμπορικοί» τής πολιτικής. Έτσι, όμως, διαλύθηκε τό καρκίωμα, πού ύπήρχε στό σπλάχνα του κέντρου.

Έπαναλαμβάνω αυτό πού είπα πολλές φορές: Τό 1931 ή ήγεσία του Έργατικού Κόμματος τής Μεγ. Βρεταννίας μέ έπικεφαλής τόν Μάκ Ντόναλντ αποφάσισε νά πάει μέ τή δεξιά και από κοινού νά κάνουν κυβέρνηση Έθνικής Ένότητας. Τό Έργατικό Κόμμα τήν άποκήρυξε και έμεινε χωρίς έπώνυμο στελέχη. Ό μόνος από τούς ήγέτες πού ήταν γνωστός, ήταν ό Λάνσγουρ, ό φιλεργητιστής. Είπαν τότε ότι έσθησε τό Έργατικό Κόμμα. Μετά 2 - 3 χρόνια όμως, άφότου έφυγαν οι «σκουριασμένες δόξες» και τό κόμμα έξυιάνθηκε, έγινε τό πρώτο τής Άντιπολιτεύσεως και σέ μερικά χρόνια πανίσχυρο μπήκε στην Κυβέρνηση. Τό ίδιο θά γίνει και μέ τήν ΕΔΗΚ! Έφυγαν από τό ναό εκείνοι πού τόν είχαν μεταβάλει σέ τόπο έμπορίου! Τό κόμμα έξυιάνθηκε και τώρα θά προχωρήσει. Θά δείτε ότι τό κόμμα αυτό θά είναι πολύ σύντομα ό άποφασιστικός παράγοντας τής πολιτικής ζωής. Και τό 80, πού θά έχουμε εκλογές, έμεις θά καθορίσουμε ποιά θά είναι ή κυβέρνηση τής χώρας!

ΜΟΥΣΙΚΗ

ένα σύγχρονο προοδευτικό
περιοδικό πού λέει περισσότερα
απ' αυτά πού γράφει
ΟΛΟΣ Ο ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΣΑΣ

στη ΜΟΥΣΙΚΗ

τού Μαρτίου διαβάστε:

- αποκλειστική συνέντευξη του Διονύση Σαββόπουλου ● Τό Κλεφτικό τραγούδι ● Άννα Μπολένα από τήν ΕΛΣ ● Τα ορατόρια του Χαϊντελ ● ή νέα τζαζ του Γουέιν Σόρτερ ● πορτραίτο τής Τζονι Μίτσελλ ● Κριτική γιά τό φίλμ «Τελευταία Βάλς» των Μπάντ ● Τό «νέο κύμα» του Ρόκ και ο Ελβις Κοστέλλο ● Τα μπλουζ Β.Β. Κινγκ ● ή Ινδική μουσική ● διακομριτικές ● Αρθρο ΗΙ - FI γιά τά Χείρα ● εγκυκλοπαιδικό λεξικό μουσικής κ.α. θέματα

ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ ΣΤΑ ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ

Γιά τις αμερικάνικες Μυστικές Υπηρεσίες οι τεράστιοι πρωτοσέλιδοι τίτλοι σ' όλες τις Ιταλικές εφημερίδες που μεταδόθηκαν εύρύτατα σ' όλο τον κόσμο ήταν ακόμα ένας «πονοκέφαλος». Στις 13 Φεβρουαρίου 1979 η Ιταλική κυβέρνηση απέλασε έναν ανώτερο υπάλληλο της αμερικανικής πρεσβείας με την κατηγορία της κατασκοπείας. Ήταν η πρώτη απέλαση αυτού του είδους στην Ιταλία όσο μπορεί να θυμηθεί κανείς. Μιά τόσο αποφασιστική ενέργεια μέσα σε συνθήκες πλήρους δημοσιότητας είναι χωρίς προηγούμενο ανάμεσα σε συμμάχους του ΝΑΤΟ. Έγείρει δέδια πολλά ερωτηματικά από τα όποια τό σημαντικότερο είναι κατά πόσο η κυβέρνηση των ΗΠΑ κατασκοπεύει συστηματικά τους συμμάχους της στο ΝΑΤΟ. Η υπόθεση συνδέεται επίσης άμεσα με τη δημοσίευση, λίγους μήνες πριν, ενός απόρρητου ντοκουμέντου των αμερικανικών Μυστικών Υπηρεσιών. Για να κατανοήσει κανένας την υπόθεση της απέλασης είναι αναγκαία η αναδρομή σ' αυτό τό ντοκουμέντο.

Κατασκοπεύοντας τους Συμμάχους

ΤΟ ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ του 1978 τό περιοδικό «Τριούμφο» της Μαδρίτης δημοσίευσε ένα «άκρως απόρρητο» έγγραφο του αμερικανικού Στρατού με τόν τίτλο: «Συμπλήρωμα Β' στο Στρατιωτικό Έγχειρίδιο 30-31 (Έπιχειρήσεις Σταθεροποίησης). Τό έγγραφο περιείχε οδηγίες για τόν τρόπο με τόν όποιο οι μονάδες των αμερικανικών στρατιωτικών Μυστικών Υπηρεσιών πού δρουν σέ «φιλικές» χώρες θά μπορούσαν νά διεισδύσουν σέ στρατιωτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες ασφαλείας της «φιλικής» κυβέρνησης για νά συλλέξουν μυστικές πληροφορίες οι όποιες θά ήταν δυνατό νά χρησιμοποιηθούν για νά οδηγήσουν τήν κυβέρνηση στό επιθυμητό πλαίσιο δράσης. Περιέγραφε ακόμα τό έγγραφο αυτό τόν τρόπο διεισδυσης μέσα σέ επαναστατικές και ριζοσπαστικές ομάδες με στόχο τήν «προδοκασία», ώστε νά αναγκαστεί ή κυβέρνηση νά λάβει αυστηρά καταπιεστικά μέτρα εναντίον των κομμουνιστών και των άλλων άριστερών.

ΤΟΥΣ ΕΠΟΜΕΝΟΥΣ μήνες τό έγγραφο δημοσιεύτηκε στά έντυπα των περισσότερων χωρών της Δυτ. Ευρώπης παρά τις προσπάθειες της κυβέρνησης των Ηνωμένων Πολιτειών νά τό πνίξει. Στη Ρώμη π.χ. ή αμερικανική Πρεσβεία προσπαθεί χωρίς επιτυχία νά σταματήσει τή δημοσίευσή του στό «Europes» με τό επιχείρημα πρὸς τους εκδότες ότι θά είναι (ή δημοσίευση) «άτοπη». Στις ΗΠΑ τό έγγραφο δημοσιεύτηκε τόν Ιανουάριο του 1979 στό «Covert action information bulletin» (Caib).

Η ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ στό CAIB φαίνεται πώς ήταν ή αιλία του κύματος των διαψεύσεων πού ακολούθησαν. Στά μέσα Ιανουαρίου ανώνυμοι «αμερικανοί αξιωματούχοι» είπαν στους δημοσιο-

γράφους ότι αυτό τό «Άκρως Απόρρητο» έγγραφο δέν ήταν παρά ένα μέρος της έκστρατείας αντιπληροφόρησης πού διεξάγει ή σοβιετική ΚGB σέ παγκόσμιο επίπεδο για νά ζημιώσει τις σχέσεις των ΗΠΑ με τους συμμάχους της στην Ευρώπη και τήν Άπω Ανατολή. Τό Πεντάγωνο είπε ότι τό έγγραφο ήταν πλαστό και ή αρμόδια επιτροπή της Βουλής ότι έρευνούσε τόσο αυτή όσο και άλλες τέτοιες πλαστογραφίες πού επιχειρήθηκαν για νά δυσφημίσουν τις δραστηριότητες των αμερικανικών Μυστικών Υπηρεσιών.

ΠΟΛΥ ΛΙΓΟ γνώριζαν αυτοί οι υποστηρικτές της συνωμοσίας ότι τήν ίδια στιγμή στη Ρώμη τό πιάτο ξεχείλιζε μ' ένα συγκεκριμένο παράδειγμα και ότι σύντομα θά αποκαλυπτόταν μία επιχείρηση διεισδυσης των αμερικανικών Μυστικών Υπηρεσιών μέσα στους μηχανισμούς ασφαλείας ενός συμμάχου στο ΝΑΤΟ. Ένας Ιταλο-αμερικανός, ό Ντομνίκ Περγόνε του όποιου τά Ιταλικά σηματοδύναν από τήν έντονη προφορά του Μπρούκλιν ήταν τό κεντρικό πρόσωπο.

ΔΟΥΛΕΥΟΝΤΑΣ από τή θέση του Στρατιωτικού ακόλουθου της αμερικανικής Πρεσβείας, ό Περγόνε μάζευε «ευαίσθητες» πληροφορίες πού αφορούσαν τήν αποτελεσματικότητα και τήν ήγεία της αντιτρομοκρατικής έκστρατείας της Ιταλικής κυβέρνησης από 6 περίπου αξιωματούχους των Μυστικών Υπηρεσιών και των Υπηρεσιών Ασφαλείας. Οι πληροφορίες πού συγκέντρωνε ήταν εξαιρετικά σημαντικές αφού περιλάμβαναν τις απόψεις των Ιταλών συναδέλφων του πού θεωρούσαν ότι οι αντιτρομοκρατικές επιχειρήσεις δέν ήταν τίποτε άλλο παρά λουτρά αίματος χωρίς

κανένα ουσιαστικό αποτέλεσμα.

ΑΥΤΕΣ δέδια δέν αποτελούσαν πληροφορίες για τά συμμαχικά στρατιωτικά σχέδια, πράγμα πού θά περίμενε κανένας νά κάνει ό Περγόνε εκτελώντας τήν κανονική του εργασία σάν στρατιωτικός ακόλουθος, αλλά λάσσοντας πληροφορίες με μία «φιλική» νατοϊκή υπηρεσία. Στην πραγματικότητα ό Περγόνε εισχωρούσε μέσα στις Ιταλικές υπηρεσίες ασφαλείας όπως ακριβώς περιγράφεται στό «πλαστό» συμπλήρωμα του στρατιωτικού έγχειριδίου.

ΣΤΑ τέλη Ιανουαρίου ό Περγόνε υπέβαλε μιάν αναφορά 4.000 λέξεων στό γραφείο Μυστικών Υπηρεσιών Αμύνης του Πενταγώνου και αντίγραφα σέ άλλες μονάδες αμερικανικών στρατιωτικών Μυστικών Υπηρεσιών στην Ιταλία και Δυτ. Γερμανία. Ανάμεσα σ'αυτές παραλήπτες στην Ούάσιγκτον ήταν ή CIA τό Στάντ Νηπάριεντ και ή Εθνική Υπηρεσία Ασφαλείας.

ΑΛΛΑ στην Ούάσιγκτον τά μυστικά φυλάγονται όπως ακριβώς τά δελτία καιρού. Έτσι στις αρχές Φεβρουαρίου, μία δηλαδή οδομάδα μετά πού ή αναφορά του Περγόνε έφτασε σ'α γραφεία των αναλυτών, κάποιος ταχυδρόμησε ένα αντίγραφο στην εφημερίδα «La Repubblica» της Ρώμης. Στις 13 Φεβρουαρίου αφού τό μετάφρασε και προσπάθησε νά πιστοποιήσει τήν αυθεντικότητά του ή «Repubblica» δημοσίευσε τό έγγραφο. Τήν ίδια μέρα ή Ιταλική κυβέρνηση διέταξε τόν Περγόνε νά εγκαταλείψει τό έδαφος της χώρας μέσα σέ 24 ώρες.

Η ΥΠΟΘΕΣΗ έγινε τήν επομένη κύριο θέμα σ' όλες τις Ιταλικές εφημερίδες. Τό πήρε ή διεθνής υπηρεσία του BBC και τά τέλεξ μετάδωσαν τό γεγονός σ'

όλοκληρο τόν κόσμο. Καμιά όμως ούσιαστική ανάλυση δέν έγινε στην «αναφορά Περρόνε» έξω από την Ίταλία παρόλο πού η μελέτη της γεννά πολλά και εξαιρετικά ενδιαφέροντα ερωτηματικά.

ΠΡΩΤΑ άπ' όλα: Είναι αυθεντικό τό έγγραφο· ή πρόκειται μήπως γιά μιá ακόμα «πλαστογραφία της ΚGB»; Ή άμερικανική πρεσβεία στη Ρώμη, τό Σταίητ Ντηπάρτμεντ στην Ουάσιγκτον και τό Πεντάγωνο, όλοι λίγο πολύ παραδέχτηκαν πώς ή αναφορά ήταν αυθεντική μέ την άρνησή τους νά διαψεύσουν την αυθεντικότητα της. Στην πραγματικότητα άρνήθηκαν κάθε σχόλιο γιατί «ποτέ δέν σχολιάζουν θέματα πού άφορούν τίς Μυστικές Ύπηρεσίες». Ο ίδιος ό Περρόνε εξάλλου θά μπορούσε νά άρνηθεί ότι έγραψε την αναφορά, πράγμα όμως πού δέν έκανε. Έπιπλέον μιá θεώρηση της αναφοράς πού έγινε άπό τό έπιτελείο του CAIB, πού διαθέτει ανάλυση πείρα στίς Μυστικές Ύπηρεσίες δόδήγησε στό συμπέρασμα πώς τό έγγραφο είναι πραγματικά αυθεντικό. Ειδικά μάλιστα εξαιτίας της πολύ πρόσφατης ήμερομηνίας των πληροφοριών (πράγμα πού δυσκόλευε πολύ λόγω χρόνου την έπινόηση και πραγματοποίηση της πλαστογραφίας).

Η ΑΝΑΦΟΡΑ του Περρόνε είναι μιá μικρόχολη κριτική των αντιτρομοκρατικών έπιχειρήσεων της Ιταλικής κυβέρησης τίς όποιες περιγράφει σάν «όλοκληρωτικά άναποτελεσματικές», «παραδιάσεις του νόμου», «χαώδεις» και ότι «καθοδηγούνται άπό άνίκανα πρόσωπα». Άν και αυτοί οι χαρακτηρισμοί άποτελούν την όμόφωνη γνώμη των πηγών του Περρόνε, τόσο ανθρώπων του Ιταλικού στρατού όσο και των καραμπινιέρων (της έθνικής άστυνομίας), έντούτοις δέν άφήνεται καμιά άμφιβολία πώς και τό Γραφείο του Στρατιωτικού Άκολουθου συμφωνεί.

ΤΟ ΕΓΓΡΑΦΟ διαβαθμεί τίς πληροφορίες του μέ την ένδειξη «2», πού συνήθως στη γλώσσα των άμερικανικών Μυστικών Ύπηρεσιών σημαίνει «πιθανώς άληθείς» ενώ ή διαβάθμιση ως πρός τίς πηγές σημειώνεται μέ την ένδειξη «B» πού σημαίνει «συνήθως αξιόπιστοι». Έπιπλέον ό Περρόνε μέ ειδικό σχόλιο του έπισημαίνει την «εύαισθησία» τόσο των πληροφοριών όσο και των θέσεων των πηγών. Αυτός είναι και ό λόγος γιά τόν όποιο ό Περρόνε πρόσθεσε πέρα άπό τόν χαρακτηρισμό «Άκρως Άπόρρητον» και τόν δείκτη NOFORN ό όποιος εξαιρεί την αναφορά άπό τά κοινά προγράμματα ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των ΗΠΑ και των φιλικών κυβερνήσεων όπως είναι οι κυβερνήσεις των χωρών του ΝΑΤΟ. Ο δείκτης NOFORN σημαίνει «όχι ξένες διαδόσεις» πού θά πεί πώς ή αναφορά μπορεί νά διαβαστεί μόνο άπό άμερικανούς αξιωματούς.

Η ΑΝΑΦΟΡΑ χωρίζεται σέ δυό κύρια

τμήματα. Πρώτο: Μιά διαπραγμάτευση της δραστηριότητας των Ίταλικών Μυστικών Ύπηρεσιών και των ύπηρεσιών Άσφαλείας, και δεύτερο: Μιά περιγραφή της προσωπικότητας και του τρόπου εργασίας των τριών καραμπινιέρων στρατηγών πού ήταν έπικεφαλής των αντιτρομοκρατικών έπιχειρήσεων.

ΤΟ ΚΥΡΙΟ όμως θέμα του Περρόνε είναι ή άποτυχία του στρατηγού Τζούλιο Γκρασσίνι νά θέσει σέ άποτελεσματική λειτουργία τη νέα αντιτρομοκρατική ύπηρεσία πού εγκαθίδρυσε ή Βουλή στά τέλη του 1977. Αυτός ό οργανισμός, ή Ύπηρεσία Πληροφοριών και Δημοκρατικής Άσφαλείας (SISDE — Servizio per le informazioni per la Sicurezza Democratica) ιδρύθηκε μέ άποστολή την ύπαγωγή σέ μιá ύπηρεσία όλων των αντιτρομοκρατικών έπιχειρήσεων πού τελούσαν μέχρι τότε υπό την καθοδή-

γηση διαφόρων στρατιωτικών και άστυνομικών ύπηρεσιών.

ΣΥΜΦΩΝΑ όμως μέ μιá αναφορά, πού συντάχθηκε τό Δεκέμβριο του 1978, γιά τόν πρωθυπουργό Τζούλιο Άντρεότι άπό την Έκτελεστική Έπιτροπή Πληροφοριών και Ύπηρεσιών Άσφαλείας, ή SISDE στό τέλος του πρώτου χρόνου των έπιχειρήσεών της «δέν λειτουργούσε σύμφωνα μέ τούς νόμους· δέν είχε φέρει σέ πέρας την άποστολή της· δέν είχε κατορθώσει νά διαμορφώσει μιá βιώσιμη δομή και βρισκόταν ακόμα στό στάδιο της οργάνωσης· καθοδηγούνταν άπό άνίκανα πρόσωπα πού άγνοούσαν τό επαγγελματικό προσωπικό» και έπρεπε «νά κριθούν σάν τελειώς άναποτελεσματικά».

ΕΝ ΜΕΠΕΙ σάν άποτέλεσμα της άποτυχίας της SISDE αλλά και έν μέρει σάν αίτία, σύμφωνα μέ την αναφορά του Περρόνε, ή Ίταλική Ύπηρεσία Πληροφοριών και Στρατιωτικής Άσφάλειας (SISMI — Servizio per le Informazioni e per la Sicurezza Militare) άνελάμβανε παράνομες αντιτρομοκρατικές έπιχειρήσεις παραμελώντας έτσι σοβαρά την κύρια στρατιωτική αντικατασκοπευτική άποστολή της. Σύμφωνα μέ μιá άπό τίς πηγές του Περρόνε «ή αντικατασκοπευ-

τική δράση της SISMI και άλλες της άρμόδιότητες ούσιαστικά είχαν νεκρωθεί έξαιτίας της έλλειψης ίκανού προσωπικού αλλά και της μεταστροφής της σέ αντιτρομοκρατική ύπηρεσία».

ΞΑΝΑΓΥΡΝΩΝΤΑΣ στην SISDE, μιá άπό τίς πηγές του Περρόνε παρατήρησε ότι «άν και ή SISDE ήταν ή μόνη έπιφορτισμένη άπό τό νόμο ύπηρεσία γιά τη διεξαγωγή αντιτρομοκρατικών έπιχειρήσεων έν τούτοις διεξήγαγε τίς λιγότερες αντιτρομοκρατικές έπιθέσεις». Παρόλο πού οι πηγές του δόηκαν και δέχτηκαν αρκετά σοβαρές δικαιολογίες γιά την άποτυχία του στρατηγού Γκρασσίνι, ό ίδιος ό Περρόνε παρατηρεί ότι «καμιά αίσιοδόξη άποψη γιά τό παρόν και τό μέλλον της SISDE δέν άκουγόταν».

ΑΛΛΑ ή αίτία δέν ήταν μόνο ή άποτυχία του στρατηγού Γκρασσίνι. Ένας άλλος στρατηγός των καραμπινιέρων, ό Κάρολο Άλμπέρτο Ντάλλα Κιέζα πηγαίνονερχόταν άπό τη μιá ύπηρεσία στην άλλη προβάλλοντας άπαιτήσεις και δίνοντας έντολές άπό τη θέση του πρωθυπουργικού συντονιστή γιά την αντιτρομοκρατία και τίς έρευνες σχετικά μέ τη δολοφονία του Άλντο Μόρο. Ο στρατηγός Ντάλλα Κιέζα ήταν επίσης υπεύθυνος γιά τίς ειδικές φυλακές τρομοκρατών.

ΣΥΜΦΩΝΑ μέ μιá άπό τίς πηγές του Περρόνε, ό Ντάλλα Κιέζα συνήθιζε «νά εμφανίζεται προσωπικά στίς έπιθέσεις και στίς άλλες άξίες δημοσιότητας περιπτώσεις» και «νά καρπώνεται άξιοπιστία άπό τίς ένεργειες των άλλων ύπηρεσιών». Μιά άλλη πηγή αναφέρει τόν Κιέζα σάν «άκτιβίστα και άνθρωπο πού τόν ενδιαφέρουν τά άποτελέσματα» χωρίς νά νοιάζεται καθόλου γιά τίς μεθόδους. «Τό λεπτό σημείο της νομιμότητας ή της παρανομίας των ένεργειών του δέν τόν ενδιαφέρει και εύκολα άναλαμβάνει δράση αφήνοντας σέ κάποιον άλλο την άνησυχία κατά πόσο αυτή ή δράση είναι άπόλυτα νόμιμη ή όχι». Ή ίδια πηγή περιγράφει τόν Ντάλλα Κιέζα σάν «έξυπνο» αλλά «όχι διανοούμενο», «λίγο άσπλαχνο» και «ύψηλά ιστάμενο πρόσωπο πού θέλει δημόσια άναγνώριση γιά τίς προσπάθειές του...».

Ο ΤΡΙΤΟΣ στρατηγός των καραμπινιέρων πού έπικρίνεται στην αναφορά του Περρόνε είναι ό άρχιστράτηγος Άρνάλντο Φερράρα, πρώην ύποδιοικητής του Σώματος των Καραμπινιέρων και τώρα σύμβουλος του Ιταλού προέδρου γιά την αντιτρομοκρατία, και τη Δημόσια Τάξη. Δυό άπό τίς πηγές του Περρόνε περιγράφουν τόν Φερράρα σάν ένα «πολύ φιλόδοξο πρόσωπο» πού έλπίζει πώς θά είναι ό πρώτος μή στρατιωτικός πού θά διορισθεί Άρχηγός των Καραμπινιέρων.

Μιά πηγή είλε πώς ό Φερράρα δέχτηκε τη θέση του Προεδρικού Συμβούλιου γιά νά «κρατήσει τόν έαυτό του στην δημοσιότητα και γιά νά την χρησιμο-

ποιήσει ώστε να αναλάβει στο μέλλον υπεύθυνα πόστα» ενώ μία άλλη πηγή πώς «πιθανότατα θα χρησιμοποιήσει την τωρινή του θέση σαν θεμέλιο λίθο».

ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ πού γεννιέται από την ανάγνωση αυτών των πραγματικά έντονων επικρίσεων κατά των Ιταλικών Υπηρεσιών Ασφαλείας και της ηγεσίας τους είναι κατά πόσο οι πηγές του Περρόνε ήταν προκατειλημμένες από επαγγελματική αντιζηλία και από τις δικές τους αποτυχίες ή απλώς αναρμόδιες; Ίσως ο Περρόνε να τους έδειξε πολύ μεγαλύτερη εμπιστοσύνη χαρακτηρίζοντάς τις «συνήθως αξιόπιστες» και τις πληροφορίες τους «πιθανώς αληθείς».

Θά μπορούσε να είναι έτσι, μόνο που οι αμερικανικές υπηρεσίες αποφεύγουν τον χαρακτηρισμό «συνήθως αξιόπιστες» για τις πηγές (και στην περίπτωση του Περρόνε και οι έξι πηγές τους έχουν αυτό τον χαρακτηρισμό) που δεν έχουν δοκιμασθεί για ένα διάστημα έξι μηνών μέχρι ενός χρόνου.

ΟΠΩΣ και νάναι, ο Περρόνε λέει ότι οι πηγές του είναι αξιωματικοί των Στρατιωτικών Μυστικών Υπηρεσιών (SISMI) και των Καραμπινιέρων, από τους κατώτερους βαθμούς μέχρι στρατηγούς και ναυάρχους που υπηρετούσαν σε διάφορες θέσεις οι οποίες τους εξασφάλιζαν «στενή επαφή με τον στρατηγό Γκρασσίνι και την SISDE». Είχαν επίσης στενές σχέσεις με τον Ντάλλα Κιέζα και τον Φερράρα. Φαίνεται λοιπόν ότι έπρεπε να ξέρουν.

Η ΑΝΑΦΟΡΑ αποκαλύπτει ακόμα πως το Γραφείο του στρατιωτικού Ακόλουθου της πρεσβείας στη Ρώμη, χρησιμοποίησε αυτές τις πηγές ή άλλες για τη σύνταξη παρόμοιων αναφορών και στο παρελθόν. Έδώ επανερχόμαστε στο υποτιθέμενο πλαστό Έγχειρίδιο Πληροφοριών του αμερικανικού Στρατού. Ο Περρόνε σημειώνει στην εισαγωγική περίληψή του ότι η αναφορά ανταποκρίνεται στις πρόνοιες έξι παραγράφων ενός «Οδηγού για τη συλλογή πληροφοριών». Έτσι είναι σαφές πως η Στρατιωτική Υπηρεσία Μυστικών Πληροφοριών των ΗΠΑ απαιτούσε συνεχώς από τον στρατιωτικό Ακόλουθο στη Ρώμη να συγκεντρώνει πληροφορίες όπως ακριβώς αυτές που περιείχε η αναφορά του Περρόνε. Πραγματικά ο ίδιος ο Περρόνε σημειώνει πως η αναφορά του «συμπληρώνει και φρεσκάρει πληροφορίες» (που περιείχονταν σε τρεις άλλες παρόμοιες αναφορές που είχαν συνταχθεί το 1978).

ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ για μία κλασσική κατασκοπευτική επιχείρηση όπου ο Περρόνε πληρώνει τις πηγές του και καλύπτει την επιχείρηση και με όλα τα συνακόλουθα των συγκαλυμένων επιχειρήσεων; Πιθανότατα όχι, αν και η επικεφαλίδα της αναφοράς περιλαμβάνει και «Αριθμό Προγράμματος» που στην πρακτική της CIA συνήθως αποτελεί ένα τέχνασμα για τον έλεγχο των χρημάτων. Τό πιο πιθανό όμως είναι πως ο Περρόνε γνώρισε τις

πηγές του μέσω του συνηθισμένου τρόπου επαφής και ανταλλαγής πληροφοριών που αφορούν έθρους του ΝΑΤΟ. κέρδισε θαυμαία την εμπιστοσύνη τους και με επιδέξιο τρόπο κατάφερε να τους οδηγήσει στην αποκάλυψη «ευαίσθητων» πληροφοριών για τις υπηρεσίες τους.

ΣΕ ΚΑΘΕ περίπτωση η πρακτική της CIA σ' όλο τον κόσμο – και εύλογα θά ανέμενε κανένας τό ίδιο και από τους στρατιωτικούς – είναι η «ανταλλαγή υπηρεσιών» ανάμεσα στους αξιωματικούς σαν τρόπος διέσδυσης στις «άδελφές» υπηρεσίες. Στόχος είναι η προστασία των μονομερών επιχειρήσεων της CIA (επιχειρήσεων που κρατούνται μυστικές από τις «φιλικές» κυβερνήσεις και τις υπηρεσίες τους) από αποκαλύψεις και διεισδύσεις έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η υποδοχή των επιχειρήσεων της CIA εκ μέρους άλλων υπηρεσιών, όπως π.χ. με υποκλοπές τηλεφώνων,

άλλα και για να μπορεί να καθορίσει (ή CIA) την «ικανότητα και τό ήθος» των τοπικών υπηρεσιών. Ανεξάρτητα από τό αν τό «άκρως απόρρητο» έγχειριδιο Μυστικών Πληροφοριών του αμερικανικού στρατού είναι πλαστό ή όχι, η αναφορά του Περρόνε δείχνει πως η στρατιωτική υπηρεσία Μυστικών Πληροφοριών λειτουργεί σύμφωνα με τις οδηγίες αυτού του έγχειριδίου και όπωσδήποτε οι επιχειρήσεις της διεξάγονται σύμφωνα με την πρακτική της CIA.

ΤΕΛΙΚΑ κανείς δεν μπορεί να αποφύγει τό ερώτημα: γιατί αυτή η μυστική αναφορά διοχετεύτηκε στη «Repubblica»; Μπορεί να φανταστεί κανείς την έκπληξη του Περρόνε και των άλλων μέσα στην αμερικανική πρεσβεία της Ρώμης όταν «ανακάλυψαν» ότι μόνο δύο δομάδες ήταν άρκετες για να πάει η αναφορά από την πρεσβεία της Ρώμης στην Ουάσιγκτον και ξανά πίσω στις έφημερίδες της Ρώμης.

Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ στο ερώτημα «γιατί τό έγγραφο αφέθηκε να διαρρεύσει» θά πρέπει να αναζητηθεί στα αποτελέσματα της δημοσίευσης. Δεν υπάρχει αμφιβολία πως οι σχέσεις ανάμεσα στις αμερικανικές και Ιταλικές υπηρεσίες θά ένταθούν. Στις άλλες χώρες οι «άδελφές» με τη CIA

και την αμερικανική στρατιωτική Υπηρεσία Πληροφοριών θά έχουν άλλο ένα λόγο για να περιορίσουν τις σχέσεις και τη συνεργασία τους μαζί τους. Για πέντε περίπου χρόνια οι κάθε φορά διευθυντές της CIA παραπονιούνται για τό ίδιο πρόβλημα, καταγγέλλοντας ότι οι έρευνες της Γερουσίας προκαλούν διαρροές και αποκαλύψεις.

Η ΑΝΑΦΟΡΑ του Περρόνε είχε βέβαια αντίκτυπο και στην Ιταλική πολιτική ζωή. Τόσο οι κομμουνιστές όσο και οι χριστιανοδημοκράτες κατάγγειλαν τη δραστηριότητα του Περρόνε και αυτό μεγάλωσε τις δυσκολίες του πρωθυπουργού Αντρέotti στην προσπάθειά του να σχηματίσει κυβέρνηση με τους κομμουνιστές οι όποιοι είχαν ήδη αρχίσει να ζητούν καινούργιες έρευνες για τον τρόπο με τον όποιο χειρίστηκε η κυβέρνηση τις ανακρίσεις για τη δολοφονία του Μόρο. Η βλάβη αυτή στο γόητρο των κύριων πολιτικών συμμάχων των ΗΠΑ στην Ιταλία (τους όποιους από τό Β' Παγκόσμιο πόλεμο και μετά η CIA χρηματοδότησε με 10 εκ. δολάρια) φαίνεται να ενδυναμώνει την πιθανότητα της σκόπιμης διαρροής της αναφοράς με σκοπό να προκαλέσει ένταση της αντιτρομοκρατικής έκστρατείας.

ΣΕ ΤΕΛΙΚΗ ανάλυση κάποια διαφωνία στην Ουάσιγκτον ίσως να είναι πιο πιθανή εξήγηση για τη διαρροή. Η υπόθεση αυτή θά μπορούσε να προσθέσει ένα ακόμα «πονοκέφαλο» και να επιτείνει την αναξιοπιστία στην όλοένα και περισσότερο έπισφαλή θέση του διευθυντή της CIA Στάνφιλ Τάρνερ ο όποιος τελικά θά εισπράξει τη ζημία από τό «χαστούκι» του Περρόνε, μία και αυτός είναι ο υπεύθυνος για όλες τις αμερικανικές υπηρεσίες πληροφοριών συμπεριλαμβανομένων και των στρατιωτικών.

ΟΠΩΣ ακριβώς και στην περίπτωση της πρόσφατης κριτικής του Προέδρου Κάρτερ σχετικά με την αδυναμία της CIA να εκτιμήσει σωστά την «απειροπαγία» του καθεστώτος του Σάχη στο Ιράν, που διέρρευσε πιθανότατα από ανώτερο αξιωματόχο της CIA με στόχο την υπονόμευση του Τάρνερ, έτσι και η αναφορά του Περρόνε θά μπορούσε να έχει παρόμοιο αποτέλεσμα. Ο Τάρνερ, έχει δημιουργήσει μία τέτοια διχονία μέσα στις αμερικανικές μυστικές υπηρεσίες που ακόμα και οι δικόι του προσπαθούν να βρουν τρόπο για να τον αναγκάσουν να παραιτηθεί.

ΟΠΟΙΑ κι' αν είναι η αλήθεια που κρύβεται πίσω από αυτή την υπόθεση ένα είναι βέβαιο: Ο Ντομνίκ Περρόνε – που υποσχέθηκε να στείλει μία ξεχωριστή αναφορά για την εσωτερική δομή της SISDE – δεν πρόκειται να ξαναστείλει άλλες αναφορές από τη Ρώμη. Ούτε βέβαια οι Ιταλικές πηγές του θά συνεχίσουν να αποκαλύπτουν τα «βρώμικα μυστικά» ενός «συμμάχου» των ΗΠΑ στο ΝΑΤΟ...

για... ποια ευρωπη;

Τό πολιτικό πλαίσιο

καί οί

πολιτικές δυνάμεις

μπροστά στίς

εϋρωπαϊκές εκλογές

Ἡ ἐπιλογή τῆς κυβέρνησης τῆς Ν.Δ. γιά τήν ἔνταξη τῆς χώρας στήν ΕΟΚ, οἱ συντελεσθεῖσες ἤδη διαδικασίες, ὅπως καί οἱ ἀπομένουσες πού ἀφοροῦν κυρίως τήν προετοιμασία τῶν διάφορων τομέων τῆς δημόσιας ζωῆς ὥστε νά «ὑποδεχτοῦν» τήν τελείωση τῆς ἔνταξης δημιουργεῖ προβλήματα συγκεκριμένα πού ἀξιοῦν συγκεκριμένη ἀντιμετώπιση πέρα ἀπό τή θέση «ὑπέρ ἢ κατά».

Ἔτσι ἡ τροχιά τῶν ἐξελίξεων πού θά ἀπελευθερωθεῖ μέ τήν ὑπογραφή τῆς ὁριστικῆς συμφωνίας γιά τήν ἔνταξη τῆς χώρας μας στήν «Εϋρωπαϊκή Κοινότητα» θά φέρει στό προσκήνιο προβλήματα γιά τά κόμματα καί τίς δυνάμεις ἐκεῖνες πού τάχθηκαν «κατά» τῆς εἰσόδου στήν ΕΟΚ – ὅπως ἡ συμμετοχή ἢ μή στίς ἐκλογές γιά τό Εϋρωπαϊκό Κοινοβούλιο καί στά ἄλλα κοινοτικά ὄργανα.

Σ' αὐτά τά «καινούρια» προβλήματα πού θά γεννηθοῦν μέ τήν ἔνταξη καί στούς ἀνάλογους χειρισμούς τῶν πολιτικῶν δυνάμεων τῆς Εὐρώπης πού εἶναι ἤδη «μέσα» στήν ΕΟΚ ἀναφέρεται τό ἄρθρο πού ἀκολουθεῖ. Καί φυσικά ἡ ἔννοια τῆς «προώθησης τῶν συμφερόντων μας» δέν ἔχει καμιά σχέση μέ τήν κυβερνητική προπαγάνδα περί «ἐθνικῶν συμφερόντων»...

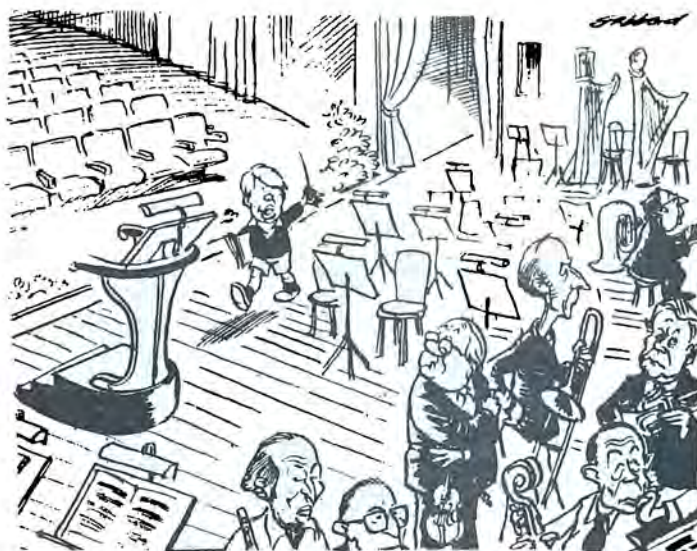
ΤΟ ΑΡΘΡΟ αὐτό περιορίζεται σ' ἓνα συγκεκριμένο – καί πολύ σημαντικό, πιστεύουμε – γεγονός. Τίς ἐκλογές στίς χώρες – μέλη τῆς ΕΟΚ γιά τήν ἀνάδειξη τοῦ εϋρωπαϊκοῦ κοινοβουλίου, πού γίνονται τόν ἐρχόμενο Ἰούνιο. Τό εϋρωπαϊκό κοινοβούλιο ἔχει ἤδη μιά ἱστορία 20 ὁλόκληρων χρόνων. Ὁ πρῶτος πού ὑποστήριξε τήν ἀπ' εὐθείας ἀνάδειξη ἀπ' τό λαό τοῦ εϋρωπαϊκοῦ κοινοβουλίου ἦταν ὁ Ἰταλός Χριστιανοδημοκράτης ἡγέτης Ντέ Γκασπερι. Ὅμως γιατί ἐπὶ 20 χρόνια αὐτή ἡ ἰδέα εἶχε μείνει στάσιμη καί τόν πρόσφατο καιρό ἀποφασίστηκε

ἡ διενέργεια ἐκλογῶν; Κανένας δέν ἔδειχνε ἐνδιαφέρον γι' αὐτό τό κοινοβούλιο, καμμία ἐφημερίδα δέ δημοσίεψε ποτέ κάποια συνεδρίασή του, κι' ὅσοι ὑπουργοί λάβαιναν μέρος σ' αὐτό – πού δέν εἶχε κἀν οὔτε μιά μόνιμη ἔδρα – τῶλεπαν σάν ταξίδι ἀναψυχῆς. Καμμία δύναμη δέν εἶχε, οὔτε κἀν συμβουλευτική.

ΕἶΝΑΙ ὁμως γεγονός πὼς πολλά πράγματα ἄλλαξαν καί ἀλλάζουν. Τά ἴδια τά εϋρωπαϊκά κράτη ἀντιμετωπίζουν ὀξυμένα προβλήματα ἐνῶ ἡ οἰκονομική κρίση εἶναι φαινόμενο πού τά θίγει σχεδόν ὅλα. Αὐτό τά ἐνώνει ἀκόμα περισσό-

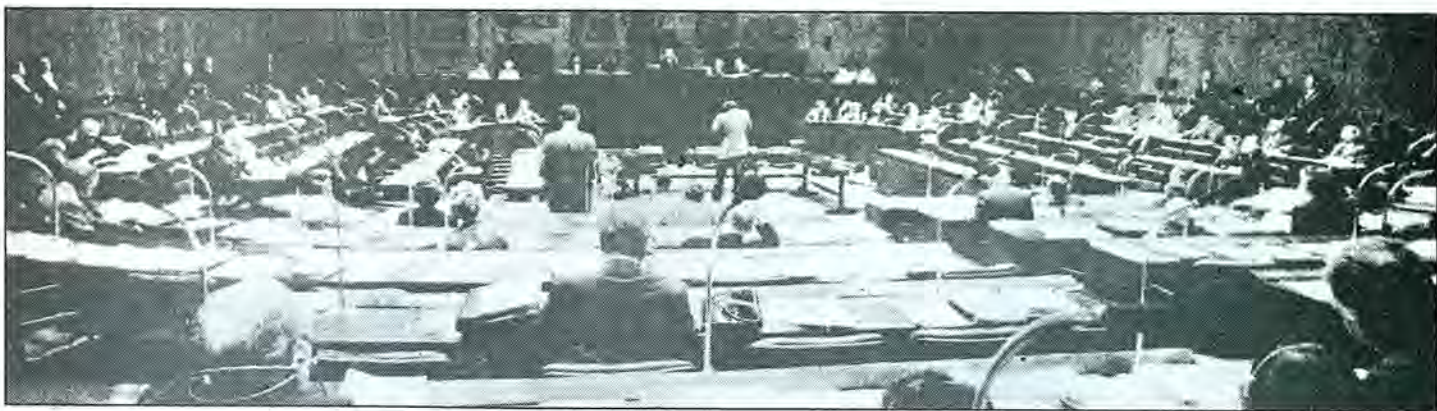
τερο καί τά κάνει νά ἐπιδιώκουν τήν ἀντιμετώπιση αὐτῆς ἀκριβῶς τῆς κρίσης, ἀπό κοινού. Ἡ ἀλλαγὴ ἐπίσης στήν κορυφή τῶν δύο κυριότερων μελῶν, δηλαδή τῆς Γερμανίας καί τῆς Γαλλίας, καθῶς καί ἡ ἔνταξη τῆς Ἀγγλίας στήν ΕΟΚ, ὥθησαν, πιστεύουμε τό Εϋρωπαϊκό κοινοβούλιο στήν πολιτικοποίηση.

ΜΗΝ ξεχνᾶμε ὅτι, οἱ ἐμπνευστές καί ἰδρυτές τῆς ΕΟΚ, οἱ Γερμανοὶ Χριστιανοδημοκράτες κι' οἱ Γάλλοι Γκαλλιστές βρίσκονται τώρα στήν ἀντιπολίτευση. Ἡ γερμανικὴ Χριστιανοδημοκρατία διανύει ἓνα στάδιο κρατισμοῦ καί συντηρητι-

Περιμένοντας τὸ μαέστρο.

ἀπὸ τὴ «Guardian»

Τό ευρωπαϊκό κοινοβούλιο.

σμού και έχει απομονωθεί. Συνδέεται ιδεολογικά περισσότερο με τις ανά την Ευρώπη δεξιές συντηρητικές δυνάμεις, παρά, ως πούμε, με την Ιταλική Χριστιανοδημοκρατία, με την οποία συνδέονταν στο παρελθόν αλλά που εκείνη τώρα πέρασε σε «κεντρικές» θέσεις. Η Ιταλική Χριστιανοδημοκρατία συγγενεύει ιδεολογικά πολύ περισσότερο με τους Γερμανούς σοσιαλδημοκράτες, συνεργάζεται με τους Κομμουνιστές στην κυβέρνηση, τη στιγμή που οι Γερμανοί ομοϊδεάτες τους άρνούται το διάλογο ακόμα και με τους σοσιαλιστές.

ΒΕΒΑΙΑ οι Ιταλοί υποχρεώθηκαν απ'τά πράγματα ν'ακολουθήσουν αυτή την πορεία. Τα τελευταία χρόνια οι Κομμουνιστές αύξησαν έντυπωσιακά την εκλογική τους δύναμη, κι'έφτασαν στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές τόν Ιούνιο του '76, τό 34,5%. Η Ιταλία δέν μπορεί πιά νά κυβερνηθεί χωρίς τους κομμουνιστές οι όποιοι με τόν ένα ή τόν άλλο τρόπο διαδραματίζουν ενεργητικό ρόλο στή διακυβέρνηση της χώρας τους. Άνεξάρτητα απ'τίς εξελίξεις που θά πάρει ή πρόσφατη κυβερνητική κρίση στην Ιταλία, αυτός ό ρόλος δέ μπορεί νά αγνοηθεί.

ΣΤΗΝ Γαλλία ό «κίνδυνος» γιά μιά άνοδο τών κομμουνιστών και σοσιαλιστών στην έξουσία, φαίνεται πώς ανήκει πιά στό παρελθόν και οι Ζισκαρικοί έδραιώνουν τή θέση τους. Όλα αυτά ήταν άρκετά σημαντικά γιά ν'αλλοιώσουν τή φυσιογνωμία της Ευρωπαϊκής κοινότητας, όπως ήταν τόν καιρό της ίδρυσής της. Σ'αυτή την αναμφισβήτητη διαφοροποίηση, όφείλεται και ή αλλαγή στάσης απέναντι στην Ευρώπη τών Κομμουνιστικών κομμάτων, με κύριο έκφραστή τό ΙΚΚ.

ΕΤΣΙ φτάνουμε στις εκλογές του έρχόμενου Ιουνίου, γιά την ανάδειξη του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου, που θά προκύψει με άμεση καθολική ψηφοφορία τών εκλογέων που ανήκουν στά κράτη — μέλη της Κοινότητας. Τυπικά, πέρα από τόν τρόπο εκλογής του κοινοβουλίου δέν άλλαξε τίποτ'άλλο. Υπάρχει όμως μιά εξέλιξη, μιά πορεία προς την πολιτικοποίηση του κοινοβουλίου με κορύφωση

τίς προσεχείς εκλογές που δέν πρέπει νά περάσει άπαρατήρητη. Έδώ και μερικούς μήνες τό ευρωπαϊκό κοινοβούλιο συζήτησε τή δυνατότητα μιάς κοινής πολιτικής στόν τομέα του έξοπλισμού. Σ'αυτή τή συζήτηση άντέδρασαν έντονα οι Γκαλλικοί ύποστηρίζοντας πώς είναι θέμα που δέν προβλέπεται από τίς συμφωνίες. Τούς απαντήθηκε πώς δέν ασχολούνται άκριδώς με την πολιτική της άμυνας, αλλά την πολιτική της διομηχανίας. Όμως τό κοινοβούλιο άσχολήθηκε και με καθαρά πολιτικά θέματα, όπως τό πρόβλημα της διχτατορίας στή Νικαράγουα και τό πρόβλημα τών πολιτικών δικαιωμάτων στην Τυνησία μετά την καταδίκη της από τά συνδικάτα.

Ο LORENZO NATALI, αντιπρόεδρος της ευρωπαϊκής επιτροπής και υπεύθυνος τώρα γιά την προεκλογική έξστρατεία, και την πληροφόρηση της κοινής γνώμης γιά τίς προσεχείς εκλογές, υποστηρίζει πώς:

«Η ευρωπαϊκή κοινότητα μεγάλωσε, έγινε ήδη ή μεγαλύτερη οικονομική δύναμη στόν κόσμο. Κι'αυτό τό προτσές της άνόδου δέν μπορεί νά μή σημαδεύει τό πέρασμα από μιά φάση καθαρά οικονομικού χαρακτήρα, σε μιά άλλη φάση πολιτικού χαρακτήρα.

... Ένα άλλο παράδειγμα πολύ ένδεικτικό, είναι εκείνο της Ελλάδας της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, που μόλις άπόχτησαν τή δημοκρατία, τό πρώτο πράγμα που έκαναν, ήταν νά ζητήσουν την είσοδό τους στην Κοινή Άγορά. Οι λόγοι είναι βέβαια οικονομικοί. Πάνω απ'όλα όμως σημαίνει πώς ή κάθε μιά απ'τίς τρεις χώρες θέλουν νά συμμετάσχουν σε μιά πραγματικότητα που είναι και πολιτική. Έγινε τελικά άντιληπτό, ότι αυτή ή παραπέρα, ίσως όριστική, ευρωπαϊκή ανάπτυξη, δέ μπορεί νά επιτευχθεί, άν δέ δημιουργηθεί ένα πραγματικό κοινοβούλιο, ένα κοινοβούλιο εκλεγμένο απ'όλους τους ευρωπαίους πολίτες, και νομιμοποιημένο νά τούς αντιπροσωπεύσει όλους».

ΣΤΟ τέλος του Μάρτη άρχίζει επίσημα ή προεκλογική περίοδος. Μέχρι τότε όλα τά κράτη — μέλη πρέπει νάχουν κατοχυ-

ρώσει νομικά τή φόρμουλα με την οποία θά διεξαχθούν οι προσεχείς εκλογές. Πάντως οι εκλογικοί νόμοι θά ναι προσωρινοί, θά ισχύσουν δηλαδή μόνο σ'αυτές τίς εκλογές, γιατί ένα απ'τά πρώτα θέματα που θ'άπασχολήσουν τό εκλεγμένο κοινοβούλιο θά ναι ή ψήφιση ενός κοινού εκλογικού νόμου γιά όλα τά κράτη — μέλη της ΕΟΚ.

ΤΟ ΝΕΟ ευρωπαϊκό κοινοβούλιο θά περάσει, απ'τίς 198 έδρες που υπάρχουν σήμερα στις 410, απ'τίς όποιες 81 θ'ανήκουν στην Ιταλία, οι ίδιες στή Γερμανία, Μεγάλη Βρετανία και Γαλλία, 25 στην Όλλανδία, 24 στό Βέλγιο, 16 στή Δανία, 15 στην Ιρλανδία και 6 στό Λουξεμβούργο. Οι ύποψήφιοι θά χωριστούν σε έξι βασικά πολιτικά γκρουπ:

- Τους χριστιανοδημοκράτες,
- Τους σοσιαλιστές,
- Τους κομμουνιστές,
- Τους φιλελεύθερους,
- Τους συντηρητικούς, (δπου και οι γκαλλιστές) και

● Σέ όλες τίς άλλες ομάδες βουλευτών από τά διάφορα μικρότερα κόμματα.

Η ΑΝΑΛΟΓΙΑ εκλογέων — βουλευτών στό ευρωπαϊκό κοινοβούλιο είναι ένας βουλευτής σε 630.000 ψηφοφόρους... Στό τελευταίο γκάλλοπ που όργανώνει ή ΕΟΚ κάθε έξάμηνο, ανακαλύφθηκε πώς οι ψηφοφόροι που θά πάνε τελικά νά ρίξουν την ψήφο τους στή Δυτική Γερμανία και τό Βέλγιο θά ναι μόνο τό 34% με 36% αυτών που έχουν δικαίωμα ψήφου. Η ίδια περίπου άδιαφορία φαίνεται, νά υπάρχει και στις υπόλοιπες χώρες. Ποσοστό άναμφισβήτητο πολύ χαμηλό που προκαλεί άνησυχία σ'όλες τίς πολιτικές δυνάμεις ή εϋθύνη γιά την αύξηση της συμμετοχής βαρύνει αυτές άκριδώς τίς δυνάμεις που επιθυμούν νά δούν νομιμοποιημένη την παρουσία του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου.

ΟΜΩΣ τά 180 εκατομμύρια τών Ευρωπαίων της Κοινής Άγοράς, ποιά Ευρώπη όραματίζονται; Άς δούμε τί λένε τά σημαντικότερα από τά ευρωπαϊκά κόμματα που είναι οι πολιτικοί έκφραστές τους και που έπαιξαν ιστορικό και ήγεμονικό ρόλο στην προοπτική μιάς πολιτικής Ευρώπης.

ΙΤΑΛΟΙ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΕΣ

ΤΟ Ιταλικό Κομμουνιστικό Κόμμα είναι το πρώτο κομμουνιστικό κόμμα της Ευρώπης που τάχθηκε σαφώς υπέρ της ιδέας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Μ.περλίχουερ.

«Αυτό εντάσσεται – λέει ο Σέρτζιο Σέγκρε υπεύθυνος της εξωτερικής πολιτικής του ΙΚΚ – στη βάση της αὐτονομίας που οι Ιταλοί κομμουνιστές αναπτύσσουν όλα αυτά τα χρόνια, στην παρουσία τους και το ξεκίνημά τους για μία κοινή δράση, όχι μόνον όσον αφορά το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, αλλά σε πολλούς γενικότερα τομείς με το σύνολο των αριστέρων και δημοκρατικών δυνάμεων. Αυτή η δράση που με ύπομονη ακολουθούμε, θέλει να καταλήξει σε μία πολιτική που προτείνει το ξεπέρασμα των ιστορικών διαφορών στο έσω-εξωτερικό της εργατικής τάξης... Είμαστε διατεθειμένοι να συμπορευτούμε με το σύνολο των δυνάμεων – κομμουνιστικών, σοσιαλιστικών, σοσιαλδημοκρατικών και δημοκρατικών, «λαϊκών» ή καθολικών – που αισθάνονται την ανάγκη μιας καινούργιας παρουσίας της δυτικής Ευρώπης στον κόσμο.

Κι' αυτό σε μία ιστορική φάση όπου οι προκλήσεις είναι άπειρες...

Αρκεί να σκεφτούμε τα μεγάλα προβλήματα του πληθωρισμού, της ανάγκης για περιορισμό των εξοπλισμών, το θέμα Βορράς – Νότος, και τη θεμελιακή αναγκαιότητα της Ευρώπης να δημιουργήσει καινούργιες σχέσεις μεταξύ αναπτυσσόμενων κρατών και κρατών που βρίσκονται στο δρόμο της ανάπτυξης. Η, στο χώρο της κοινότητας, τις δυσκολίες που συναντά η οικονομική και πολιτική ολοκλήρωση.

Είναι σημαντικό, η εκλογική καμπάνια για το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο – αν θέλουμε να μην ξεπέσει σε ευρωπειστική ρητορική (ή Ευρώπη θά μας λύσει όλα τα προβλήματα...) – να συνδεθεί με τα πραγματικά γεγονότα, όπως για παράδειγμα το σοβαρότατο θέμα της ύπαρξης στην κοινότητα μιας ανεργίας που φτάνει και ξεπερνάει τα έξι εκατομμύρια στο σύνολό της, και που πλήττει ιδιαίτερα τις νέες γενιές.

Με τους Γάλλους κομμουνιστές έχουμε μεγάλες διαφορές, όπως στο θέμα της διεύρυνσης της Κοινότητας ή των εξουσιών του κοινοβουλίου. Όμως μεγάλες διαφορές υπάρχουν και μεταξύ του εργατικού κόμματος της Αγγλίας και της γερμανικής σοσιαλδημοκρατίας. Υπάρχουν όμως και κοινές ιδέες, ισχυρές, που αποτελούν το φαινόμενο του ευρωκομμουνισμού.

Δέν αμφισβητείται η κοινή επιλογή του δημοκρατικού δρόμου για το σοσιαλισμό, βασισμένου στην ελευθερία και τον πλουραλισμό.

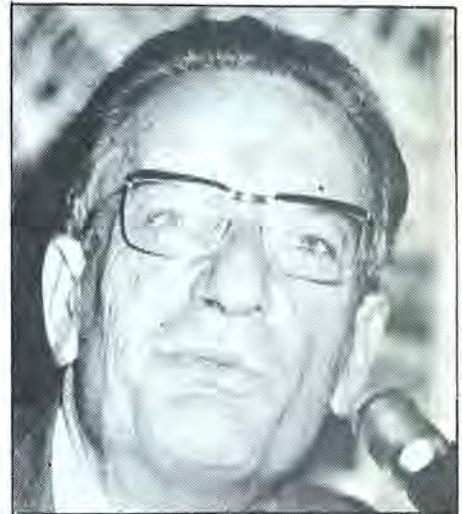
Οι κριτικές και πολεμικές, απέναντί μας θέσεις των κομμουνιστικών κομμάτων των χωρών του υπαρχτού σοσιαλισμού – εκτός του Γιουγκοσλαβικού – δέ μας έπληρεσαν στις επιλογές μας, οι οποίες καθορίζονταν πάντα με πλήρη αυτονομία. Κι' έτσι θα εξακολουθήσει να γίνεται. Ανεξάρτητη επίσης είναι και η θέση μας για τη διεύρυνση της ΕΟΚ, σε σχέση με κομμουνιστικά κόμματα των ενδιαφερομένων χωρών, όπου εκτός των Ισπανών κομμουνιστών, και οι Έλληνες και οι Πορτογάλοι είναι αντίθετοι. Εμείς θα συζητήσουμε αυτά τα προβλήματα με τους Έλληνες και τους Πορτογάλους. Η πρόσφατη επίσκεψη του Τζ. Λαγέτα στη χώρα μας, ήταν ένα δείγμα υλοποίησης της παραπάνω αντίληψης όπως την εκφράζει ο Σέγκρε.

ΚΑΙ ΤΕΛΕΙΩΝΟΥΜΕ με τις απόψεις του Τζιόρτζιο Αμέντολα όπως διατυπώθηκαν στην έκθεσή του για το 15ο συνέδριο του κόμματός του:

«Η υπογράμμιση της αυτονομίας και ανεξαρτησίας της Κοινότητας είναι η σημαία μας... δουλεύουμε για μία προοπτική ένωσης της Ευρώπης σε μία δύναμη πολυεθνική και φυσικά μία Κοινότητα που εδραιώνεται, θάχει μία δική της εξωτερική και άμυντική πολιτική...

ΙΤΑΛΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΔΗΜΟΚΡΑΤΕΣ

ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ περισσότερο από 80% οι Ιταλοί είναι υπέρ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όπως δείχνουν τουλάχιστο οι διάφορες σφυγμομετρήσεις. Απ' αυτούς, οι Χριστιανοδημοκράτες είναι βέ-

Ζαγκανίνι.

βαια απ' τους πρώτους και φανατικότερους υποστηρικτές. Υπερφηανεύεται ή ήγεσία του κόμματος γιατί την επιλογή της αυτή, την έντοτερνίζονται τώρα κι' οι πολιτικές εκείνες δυνάμεις που πρίν ήταν αντίθετες.

«Παρ' όλες τις αντιθέσεις που υπάρχουν ανάμεσα στις διάφορες πολιτικές δυνάμεις έχουν όλοι διαπιστώσει ότι δεν υπάρχει εναλλακτική λύση για την Ευρώπη» λέει ο γραμματέας του Ιταλικού Χριστιανοδημοκρατικού κόμματος Μπενίνο Ζαγκανίνι...

ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ όμως να μετριάσουν την πολιτική τους αισιοδοξία. Η Ευρώπη δεν είναι εκείνη που ήταν τον καιρό της ίδρυσής της. Οι ίδιοι οι χριστιανοδημοκράτες έχουν υποστεί αλλοιώσεις. Η δύναμή τους έχει κλονιστεί στη χώρα τους και κατ' επέκταση και στην Ευρώπη. Η διαφοροποίηση της Ιταλικής κοινωνίας ανάγκασε και το κόμμα τους να προσαρμοστεί, να εκσυγχρονιστεί. Οι κομματάρχες με την εκλογική πελατεία χάνονται σιγά – σιγά. Ο παλμός χυδαίος αντικομμουνισμός εξαφανίστηκε και τώρα οι ίδιοι ζητούν τη συνεργασία με τους κομμουνιστές. Βέβαια όλα αυτά είναι τώρα πραγματικότητα, όμως η δεξιά μέσα στη χριστιανοδημοκρατία είναι ακόμα πανίσχυρη, και μπορεί οι συνθήκες να μειώσαν τη σημασία της και τη δύναμή της στο πολιτικό προσκήνιο αλλά η ρευστότητα της πολιτικής δυναμικής είναι τέτοια που δεν αποκλείει δυσάρεστες αλλαγές.

ΣΤΙΣ πολιτικές θέσεις πλησιάζουν

έκείνες των Ζισκαρικων και των Γερμανων σοσιαλδημοκρατων. Πιστεύουν στο παλιό των όνειρο Ένωμένων Πολιτειών της Εύρώπης, κι' εργάζονται για την παραπέρα ένωση των κρατων - μελών της Κοινότητας, σε μία «νέα κοινή πατρίδα».

ΟΙ ΑΛΛΕΣ πολιτικές δυνάμεις της Ιταλίας, κινούνται ανάλογα με τις ιδιαιτερότητές τους, κάπου ανάμεσα στους δύο κολοσούς (κομμουνιστές - χριστιανοδημοκράτες).

«Η Εύρώπη, λέει ο Μπετίνο Κράξι - γραμματέας του Σοσιαλιστικού Κόμματος - μπορεί να πραγματοποιηθεί, πρέπει να πραγματοποιηθεί, πέρα από κάθε ρητορεία. Κάνοντας να αυξηθεί στους πολίτες η συνείδηση των υποχρεώσεων τους μέσα απ' τον κοινό προορισμό και μέσα απ' τον υπόλοιπο κόσμο. Η Ιταλία θα βγει απ' την κρίση της και θα σταθεροποιήσει τη θέση της στην Εύρώπη, αν θα βρει την απαραίτητη συνοχή, στους πολίτες και τις κυβερνήσεις, για ν' αναπτύξει μία μεγάλη πολιτική ανανέωση, υπευθυνότητας και ανάπτυξης».

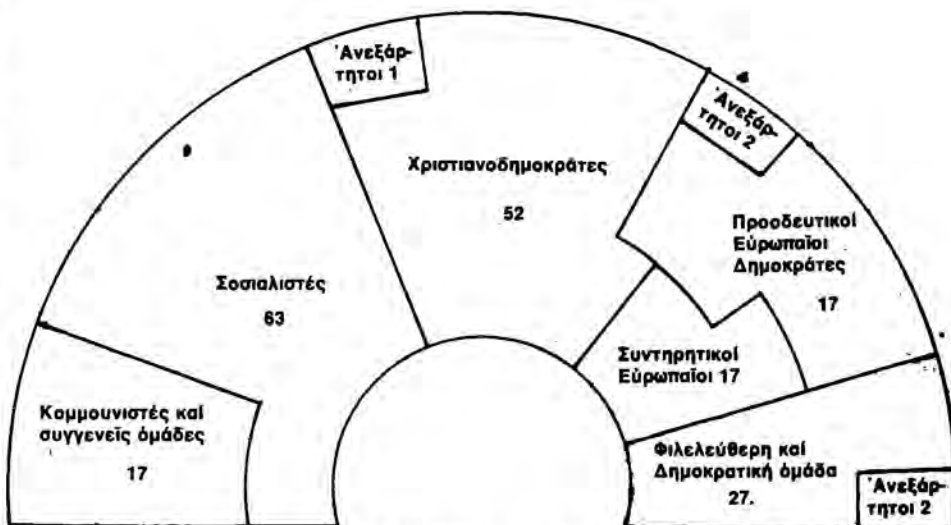
ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΣΟΣΙΑΛΔΗΜΟΚΡΑΤΕΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΔΗΜΟΚΡΑΤΕΣ

ΚΑΤΩ απ' την έπικραση του Ντέ Γκάσπερι και του Άντενάουερ, οι Χριστιανοδημοκράτες στη Γερμανία, την Ιταλία, τη Γαλλία και το Βέλγιο πρωτοστάτησαν στην ίδρυση της ΕΟΚ. Ειδικά όμως οι

Σμίτ.

γερμανοί Χριστιανοδημοκράτες - που κυβερνούσαν τότε τη χώρα τους - είχαν κι' ιδιαίτερους λόγους που αγάλιασαν την Ίδέα της Εύρώπης. Ήταν γι' αυτούς μία μεγάλη ευκαιρία να βγουν απ' την απομόνωση και την υποταγή, που βρέθηκε η Γερμανία μετά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο. Ήταν ο ιδεώδης χώρος γι' αυτήν ν' ασκήσει μίαν άλλη πολιτική, πέρα από κείνη που της είχαν προκαθορίσει στον ψυχρό πόλεμο: Του προχωρημένου όχλου του ΝΑΤΟ μέσω στην καρδιά της

Οι πολιτικές ομάδες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, όπως ήταν διαμορφωμένες σε έδρες, τό 1977.

Εύρώπης, κι' όπου έπρεπε ν' ακολουθεί τις διαταγές χωρίς να τις συζητάει.

ΟΜΩΣ μετά από είκοσι χρόνια κινδυνεύει τώρα να βρεθεί εκείνη απομονωμένη μέσα στο Λαϊκό Ευρωπαϊκό Κόμμα, την ομάδα στην οποία συμμετέχει μαζί με τα άλλα χριστιανοδημοκρατικά κόμματα. Η μετατόπισή της, σε άκροδεξιές θέσεις κάτω από την επίδραση του Στράους κάνουν πολύ πιθανό αυτόν τον κίνδυνο.

Ο ΦΟΝ ΧΑΞΕΛ, υπεύθυνος της γερμανικής Χριστιανοδημοκρατίας στις ευρωπαϊκές υποθέσεις, αναφέρει:

«Μέσα στο Λαϊκό Ευρωπαϊκό Κόμμα, είναι φυσικό πώς ο καθένας θα έχει απόλυτη ελευθερία δράσης. Το πρόβλημα δεν είναι να επιβάλουμε τη γραμμή μας, αλλά να εμβαθύνουμε τα πολλά κοινά σημεία. Όσον αφορά τους σοσιαλιστές, στη Γερμανία έχουμε συνεργαστεί μαζί τους στην κυβέρνηση... Εκείνο που πρέπει ν' αποφευχθεί είναι η μεταφορά των εθνικών συνθηκών, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Εκείνο που έχει μία σημασία στο έσωτερικό μιας χώρας, δεν έχει υποχρεωτική σημασία και για την Εύρώπη... Η στάση μας απέναντι στους κομμουνιστές είναι πολύ επιφυλακτική. Έχουμε μάθει τι πράγμα είναι ο κομμουνισμός από άμεσες εμπειρίες, γιατί οι κομμουνιστές εξουσιάζουν ένα μέρος της χώρας μας. Γι' αυτό θ' αντίταχθούμε σταθερά στην απόπειρα να υποδιωχθεί ο κίνδυνος που αντιπροσωπεύεται απ' τους κομμουνιστές, και που κατά τη γνώμη μας αυξήθηκε με τον ευρωκομμουνισμό...»

ΜΕ ΤΗΝ άνοδο των σοσιαλδημοκρατικών στην εξουσία ο Βίλυ Μπράντ έριξε τό βάρος στην «δοσπολιτική», τό άνοιγμα δηλαδή της Γερμανίας στα σοσιαλιστικά κράτη και την ίδια την ανατολική Γερμανία. Τότε η Εύρώπη είχε περάσει σε δεύτερο πλάνο.

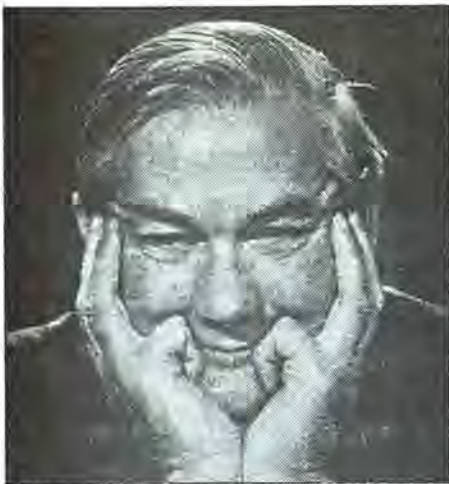
ΟΤΑΝ όμως ανέλαβε την εξουσία ο Χέλμουτ Σμίτ εγκατέλειψε την «δοσπολιτική» και δλέπει τό Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σά μία ευκαιρία ν' αυξήσει σε διεθνή κλίμακα τη βάση της άποδοχής του προγράμματός του. Επίδιώκει να επηρεάσει και να έναρμονίσει την Ευρωπαϊκή πολιτική σε μία σοσιαλδημοκρατική γραμμή. Έξ άλλου δεν είναι μόνος του. Τά σοσιαλιστικά κόμματα δεν αποτελούν μόνο αριθμητικά την πιο ισχυρή ομάδα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αλλά και τη πιο όμογενή, πολιτικά. Μέ λίγα λόγια, η γερμανική σοσιαλδημοκρατία, ήρθε να πάρει τη θέση που κατείχε πρώτα η Χριστιανοδημοκρατία...

ΟΙ ΑΓΓΛΟΙ ΕΡΓΑΤΙΚΟΙ

ΕΝΑΣ πολιτικός παρατηρητής χαρακτήρισε πολύ επιγραμματικά τη σχέση της Άγγλιας με την Εύρώπη.

«Βρίσκεται - έλεε - στην Εύρώπη, περισσότερο με τό μυαλό παρά με την καρδιά ή όποια εξακολουθεί να παραμένει στον Άγγλοσαξωνικό κόσμο. Αυτό σημαίνει πώς στέκεται πάντα κριτικά απέναντι στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, υπολογίζοντας τό κατά πόσο κάθε ζήτημα ξεχωριστά συμφέρει τη συγκεκριμένη στιγμή τά συμφέροντά της».

Η ΑΓΓΛΙΑ έχει πολλές ομοιότητες με την Ιταλία. Κι' οι δύο χώρες αγωνίζονται για νά άνορθώσουν την οικονομία τους· κι' οι δύο είναι αντίθετες στην κοινή αγροτική πολιτική της κυβέρνησης, άσχετα άν έχουν διαφορετικούς λόγους ή κάθε μία· και οι δύο διαθέτουν ισχυρότατά συνδικάτα με τά όποια έχουν πάντα άνοιχτούς λογαριασμούς... Ένώ όμως στην Ιταλία ή κρίση είναι από πολλά χρόνια καθημερινό φαινόμενο, (φαντάζομαι την ήμέρα όπου ή Ιταλική τηλεόραση θ' αναγγείλλει πώς δεν υπάρ-

Κάλιζαν.

χει πιά κρίση. Σίγουρα οί 'Ιταλοί θά δοϋν στούς δρόμους, όντας δέδαιο πώς κάτι θά συμβαίνει...) στήν 'Αγγλία τά τελευταία χρόνια παίρνει δραματικές διαστάσεις. Μέχρι τώρα οί κρίσεις... επιλύονται μέ τήν ενάλλαγή των κομμάτων στήν κυβέρνηση. Τώρα καθιερώθηκε πιά αυτό, σ' αντίθεση μέ τήν 'Ιταλία όπου κυριαρχεί - μέχρι τώρα τουλάχιστον - ό μονοκομματισμός. Οί Χριστιανοδημοκράτες βρίσκονται συνεχώς στήν εξουσία άπ' τό τέλος του Β' παγκοσμίου πολέμου, μέσα άπό ιδιόμορφους δέδαια, συνασπισμούς πού πέρασαν άπό διάφορα στάδια.

ΤΟ ΠΑΡΑΔΟΞΟ στήν 'Αγγλία είναι τά πολύ οργανωμένα κι' ισχυρότατα συνδικάτα, πού όμως δέν έχουν κατορθώσει, παρ' όλη τήν ισχύ, τήν πείρα τους καί τή μακρόχρονη ιστορία τους, νά βρουν πολιτική έκφραση. Γιατί γιά τά συμφέροντά τους δύσκολα μπορεί νά ισχυριστει κανείς ότι τό 'Εργατικό Κόμμα μπορεί νά αποτελέσει μία αθένητική πολιτική ταυτότητα, έναρμονισμένη μέ τίς απαιτήσεις των ταξικών συμφερόντων τής εργατικής βάσης των συνδικάτων.

ΑΠΟ τήν άλλη μεριά υπάρχουν οί συντηρητικοί πού τώρα μέ τή Θάτσερ, τήν καινούργια τους άρχηγό, προσπαθούν νά περάσουν μία κεντρώα «ποπολιστική» γραμμή πού δέ φαίνεται όμως νά βρίσκει ανταπόκριση στή «σιωπηλή πλειοψηφία» στήν όποία καί άπευθύνονται.

ΓΑΛΛΟΙ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΕΣ

ΟΙ ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ευρωπαϊκές εκλογές ίσως μās επιφυλάσσουν πολλές εκπλήξεις. Όχι μόνο όσον άφορά τό κοινόβούλιο πού θά προέλθει άπ' αυτές, αλλά καί σέ σχέση μέ τίς ανακατατάξεις πού πιθανόν νά δημιουργηθούν στήν ισορροπία των πολιτικών δυνάμεων στίς χώρες - μέλη τής ΕΟΚ. 'Αν γιά παράδειγμα, τό ποσοστό των ψήφων πού θά συγκεντρώσει τό 'Ιταλικό Κομμουνιστικό κόμμα, είναι πολύ μεγαλύτερο - ή καί πολύ μικρότερο... - άπ' τό 34,5% πού πήρε στίς

τελευταίες βουλευτικές εκλογές, ποιός έγγυάται πώς αυτό δέ θάχει επιπτώσεις καί στίς έσωτερικές πολιτικές εξελίξεις τής 'Ιταλίας; Θάναι δηλαδή οί Ευρωπαϊκές εκλογές ένα είδος σφυγμομέτρησης γιά τίς πολιτικές δυνάμεις τής κάθε χώρας, παίρνοντας δέδαια ύπ' όψη ότι άξονας άναφοράς τους, στήν προκειμένη περίπτωση, είναι ένας χώρος ύπερ-έθνικός, καθώς καί τίς συνέπειες αυτής τής ιδιομορφίας.

ΜΙΑ τέτοια προσδοκία φαίνεται νά διαγράφεται καί στούς ύπολογισμούς των Γάλλων σοσιαλιστών. 'Ελπίζουν νά ξεπεράσουν τό 30% των ψήφων όποτε καί θά ξεκόψουν όριστικά μέ ό,τι έχει έναπομείνει άπό τή σύλληψη τής 'Ενωμένης 'Αριστεράς. 'Ετσι έξηγούν τήν άπάντηση πού έδωσε στό περιοδικό EURO ό Κλώντ 'Εστιέ - ένας άπ' τούς

Μιττεράν.

έθνικούς γραμματείς του σοσιαλιστικού κόμματος. Είπε ό 'Εστιέ:

«Οί εκλογές του προσεχούς 'Ιουνίου θάναι ένα σημαντικό τέστ γιά τό μέλλον τής Γαλλίας. Πρώτα - πρώτα τό σοσιαλιστικό κόμμα πρέπει νά όριστικοποιηθεί σάν ή πρώτη πολιτική δύναμη στή χώρα. Κατά δεύτερο λόγο, έλπίζουμε νά συγκεντρώσουμε σέ εθνική κλίμακα πάνω άπ' τό 30% των ψήφων. Αυτό θ' άνοιγε μία σημαντικότητα προοπτική. 'Η παραπέρα έξάπλωση του σοσιαλιστικού κόμματος, πέρα άπ' τό 30% θά σημαίνει ίσως - όπως έδειξε στό παρελθόν τό Γκωλλικό κόμμα πού είχε τό 35% - πώς θά μπορούσε νά πάρει τήν πλειοψηφία των έδρων στήν εθνική αντιπροσωπεία».

«ΤΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ κόμμα - λέει ό 'Εστιέ στήν ίδια συνέντευξη - όραματίζεται τήν Ευρώπη του 1980, σά μία κοινότητα οικονομική αλλά καί πολιτιστική, πραγματικά ανεξάρτητη. Τό νάσαι ύπέρ τής ΕΟΚ, δέ σημαίνει τήν εγκατάλειψη τής χώρας σου, αλλά τήν πάλι γιά δημοκρατικοποίηση των

θεσμών (πού μέχρι τώρα έξυπηρετούσαν τά μεγάλα μονοπώλια), κατά τέτοιο τρόπο πού νά καλύτερευουν οί συνθήκες ζωής των εργατών. 'Από δώ μπορεί νά προέλθει ή «μεγαλώσύνη» τής Ευρώπης. 'Απ' τή μεταρρύθμιση τής. Όχι πιά ή κοινότητα του χρήματος καί του κέρδους, αλλά ή κοινότητα των λαών πού τήν αποτελούν».

ΒΕΒΑΙΑ αυτά είναι δείγματα μιας έλπιδοφόρας θεωρητικής προσοπτικής. Πώς θά γίνουν όμως πραγματικότητα; μέ ποιά στρατηγική; μέ ποιές συμ-μαχίες;

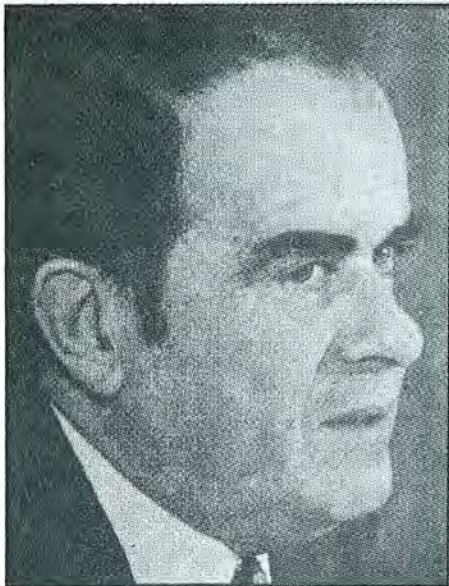
Πρόπερσι τό σοσιαλιστικό κόμμα τής Γαλλίας, πήρε τήν πρωτοβουλία γιά τή δημιουργία ενός «κοινού προγράμματος» όλων των ευρωπαϊκών σοσιαλιστικών καί σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων έν όψει των κοιντικών εκλογών. Όμως οί άπόψεις τής Γερμανικής σοσιαλδημοκρατίας, όσον άφορά τήν αντιμετώπιση των οικονομικών προβλημάτων, ήταν διαμετρικά αντίθετες άπό εκείνες των Γάλλων σοσιαλιστών. Κατά τήν άποψη των τελευταίων είναι αναγκαίο νά μεταρρυθμιστούν ριζικά οί δομές τής καπιταλιστικής κοινωνίας. Σ' αυτή τή στρατηγική είναι έντελώς αντίθετοι οί Γερμανοί σοσιαλδημοκράτες όπως έπίσης κι' οί 'Αγγλοι εργατικοί. Οί διαφορές τους είναι καθαρά ιδεολογικές κι' όφειλονται στήν εγκατάλειψη τής μαρξιστικής μεθόδου άπ' τούς Γερμανούς καί τήν άρνησή τους γιά όποιαδήποτε συνεργασία μέ τούς κομμουνιστές, τή στιγμή πού οί Γάλλοι, έχουν ήδη μία θητεία σ' αυτή τή συνεργασία, πού ή περαιτέρω πορεία της θά κριθεί κατά πολύ άπό τή νέα ταυτότητα του Γ.Σ.Κ. όπως θά προκύψει άπ' τό προσεχές συνέδριό του.

«Είμαστε - λέει πάλι ό 'Εστιέ - πολύ πιό κοντά στήν άριστερή πτέρυγα τής Γερμανικής σοσιαλδημοκρατίας, παρά στό κατεστημένο του κόμματος, κι' αυτό μās δημιουργεί καί προβλήματα στίς σχέσεις μας μέ τούς Γερμανούς συντρόφους μας. Καί γιά νά μιλήσουμε καθαρά, ή θέση μας δέν είναι πολύ μακριά άπό κείνη του 'Ιταλικού Κομμουνιστικού Κόμματος. Όπως π.χ. στό σημείο τής κριτικής τους γιά τή λειτουργία των δομών τής κοινότητας, ή ακόμα στίς μεθόδους μέ τίς όποιες ή ΕΟΚ δοήθηκε τήν άνάπτυξη των πολυεθνικών εταιρειών».

Πάντως ό 'Εστιέ βλέπει ότι οί Γάλλοι σοσιαλιστές μπορούν νά συνεργαστούν μέ όλα τά σοσιαλιστικά καί σοσιαλδημοκρατικά κόμματα, γιατί παρ' όλες τίς διαφορές υπάρχουν αρκετά κοινά σημεία, κι' αυτή τή συνεργασία τής σοσιαλιστικής οίκογένειας τή βλέπει σά πλαίσια ενός άνοιχτού διαλόγου καί μιάς συμφωνίας μέ τό ΙΚΚ. Δέν άναφέρει όμως τίποτα γιά τό Γαλλικό κομμουνιστικό κόμμα γιατί όπως έχει πεί κι' ό Μπετίνο Κράξι, οί κομμουνιστές τής γειτονικής χώρας είναι πάντα καλύτεροι...

ΟΙ ΓΑΛΛΟΙ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΕΣ

«Αν τό 'Ιταλικό Κομμουνιστικό κόμμα ήταν τό πρώτο πού ένσωμάτωσε στήν ιδεολογία του καί τή στρατηγική του τήν Εύρωπαϊκή 'Ιδέα, γύρω στά μέσα τής δεκαετίας του 60, τό Γαλλικό κομμουνιστικό κόμμα, άργησε νά συνενταχθεί μέ

Μαρσαί.

τήν αντίληψη αυτή καί σήμερα έξακολουθεί νά βλέπει μέ κριτικό μάτι τήν ΕΟΚ.

Μιά βασική αντίθεση του Γαλλικού ΚΚ άπέναντι στό 'Ιταλικό - πέρα άπ' τή μή ολοκληρωτική παραδοχή τής Εύρωπαϊκής 'Ιδέας - είναι κι' ή άρνησή του στή διεύρυνση τής ΕΟΚ. Πιστεύει πώς θά βλαπτούν έτσι τά συμφέροντα τής Γαλλικής εργατικής τάξης, καί των άγροτών κυρίως, μέ τήν ανταγωνιστική είσοδο των έλληνικών, κι' άργότερα των ισπανικών καί πορτογαλικών άγροτικών προϊόντων. (βλ. καί τίς θέσεις του Γ.Γ. Ζώρζ Μαρσαί κατά τήν πρόσφατη επίσκεψή του στή χώρα μας). Καί έχει λάθος ή έλληνική κυδέρνηση πού πρόβαλλε τίς αντιρρήσεις αυτές σάν... απόδειξη τής ωφέλειας πού θάχει ή έλληνική άγροτική οίκονομία άπ' τήν ένταξη.

Ο ΓΑΛΛΟΣ μαρξιστής ιστορικός Jean Eliestein, πού βρέθηκε στό επίκεντρο των συζητήσεων στό Γαλλικό ΚΚ, πού άκολούθησαν τήν έκλογική άποτυχία τής 'Ενωμένης 'Αριστεράς στίς τελευταίες εκλογές, ύποστηρίζει πώς τήν έλεύθερη διακίνηση των προϊόντων πού επιδιώκει ή ΕΟΚ πρέπει ν' άκολουθήσει κι' ή κοινή νομοθεσία όσον άφορά τό κόστος τής εργατικής δύναμης, πράγμα πού θά ένώσει καί θά ισχυροποιήσει τά εύρωπαϊκά συνδικάτα, γιά νά διαδραματίσουν έναν ενεργητικό ρόλο στή δημιουργία μιās άλλης Εύρώπης.

Νέα 'Αριστερά:

ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΔΕΝ ΤΗ ΘΕΛΟΥΜΕ

Τόν περασμένο Νοέμβρη ή Προλεταριακή Δημοκρατία ('Ιταλικό μαρξιστικό κόμμα στό άριστερά του ΙΚΚ) όργάνωσε μιά συνάντηση άκροαριστερών κυρίως ομάδων καί κομμάτων, έφτά εύρωπαϊκών κρατών, όπου διαδήλωσαν τήν αντίθεσή τους «στήν Εύρώπη των πολυεθνικών, στήν κοινωνική ειρήνη των άφεντικών, στά αύταρχικά κράτη, στους έξοπλισμούς, στήν πυρηνική ένέργεια, καί στά σχέδια των ίμπεριαλιστών». Μ' αυτές τίς άφετηρίες άποφάσισαν νά άγωνιστούν άπό κοινού, στίς προσεχείς εκλογές, γιά τό εύρωπαϊκό κοινοβούλιο.

Οι ισχυρότεροι ήταν τό γαλλικό PSU πού άποσχίστηκε τό 1960 άπό τό σοσιαλιστικό κόμμα - τό δανέζικο Venstresocialisterne - μαρξιστικό κόμμα μέ πέντε βουλευτές (στούς 170) καί ισχυρή παρουσία στό συνδικάτα - τό ισπανικό Κομμουνιστικό Κίνημα μ' ένα βουλευτή κι' ένα γερουσιαστή καί 10% των ψήφων στίς Βασκικές έπαρχίες, τό βελγικό «Pour le socialisme» - μαρξιστική όργάνωση μή παραδοσιακή, συνδεμένη μέ τά οικολογικά καί φεμινιστικά κινήματα καί κείνα των χριστιάνων τής άριστεράς - καί τό δικό μας ΠΑΣΟΚ. 'Εκτός άπ' τά κόμματα έλαβαν μέρος καί διάφορα κινήματα διαμαρτυρίας καί κέντρα μελετών, καθώς κι' όρισμένες προσωπικότητες στό χώρο τής άριστεράς, όπως ο Γάλλος Ζάν Πιέρ Βιζιέ. Γι' αυτόν τόν τελευταίο, ο οποίος μαζί μέ τό Λουί 'Αλτουσέρ, γράφει ένα βιβλίο πάνω στήν Εύρώπη, τό μελλοντικό Εύρωπαϊκό κοινοβούλιο δέ θάναί τίποτ' άλλο άπό «τό όργανο μιās νέας ίμπεριαλιστικής τάξης τής Γερμανίας καί τής Γαλλίας».

Ο δηλωμένος σκοπός των εύρωπεναστατών-μαρξιστών-λενινιστών, οικολόγων

Μιά ομάδα τής άκρας άριστεράς πού πήρε μέρος στή συνάντηση στό Prall (Torino) τής 'Ιταλίας.

καί τροτσκιστών, μαξιμαλιστών καί μετριοπαθών - είναι νά καταρρίψουν τό μύθο τής Εύρώπης. Θέλουν νά θέσουν τίς βάσεις μιās έναλλακτικής στρατηγικής αντίθετης στόν εύρωσοσιασμό, «γιατί παίρνει μέρος στό παιχνίδι του καπιταλισμού», αλλά καί στόν εύρωκομμουνισμό «για τήν αντικειμενική άνικανότητά του, νά δώσει ένα πειστικό πρόγραμμα στήν άριστερά».

Κι' ο Λουίτζι Σκριτσόλο, υπεύθυνος στα έξωτερικά θέματα τής Προλεταριακής Δημοκρατίας, λέει: «Είμαστε βέβαιοι πώς ο άγώνας σέ έθνικά πλαίσια δέν άρκει πιά. Είναι άναγκαία ή δημιουργία μιās αντικαπιταλιστικής κι' αντιιμπεριαλιστικής ομάδας τής δυτικής Εύρώπης, σέ ύπερεθνικό επίπεδο». Γιά τήν ύλοποίηση αυτού του προγράμματος, ή «νέα άριστερά» είχε καί θάχει κι' άλλες τέτοιες συναντήσεις, πάνω σέ συγκεκριμένα εύρωπαϊκά προβλήματα. Τήν καταπίεση στή Γερμανία, τό εργατικό κίνημα καί τήν άνασύνταξη του καπιταλισμού στήν 'Ιταλία, τίς μειονότητες στήν 'Ισπανία, καί τόν αντιπυρηνικό άγώνα στή Γαλλία.

K.B.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ: Για μιιά Εύρωπαϊκή άριστερά...

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ Εύρώπη είναι άμεσα έξαρτημένη άπ' τίς 'Ενωμένες Πολιτείες, κι' οί πολυεθνικές εταιρίες κατευθύνουν κι' έξουσιάζουν τήν οίκονομία της. Όμως τά είκοσι χρόνια ίστορίας τής κοινότητας δείχνουν πώς πρέπει αλλά καί μπορεί ν' αλλάξει κατεύθυνση. 'Απαραίτητη προϋπόθεση γιά νά δοθεί τό καινούργιο αυτό περιεχόμενο στήν Εύρώπη, είναι ή συνεργασία των κομμουνιστικών, σοσιαλιστικών καί σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων. Κι' ύπάρχουν δυνάμεις καί στούς κομμουνιστές καί στούς σοσιαλιστές καί σοσιαλδημοκράτες, πού πιστεύουν κι' εργάζονται γιά μιιά τέτοια προοπτική.

ΟΜΩΣ αυτά είναι μιιά ύστερη κατάσταση, καί γιά νά φτάσει εκεί πρέπει νά ύπάρξουν όρισμένες άλλες φάσεις. Καί μιιά άπ' αυτές - ή πρωταρχική ίσως - είναι ή συνεργασία, σ' ένα κοινό πρόγραμμα των κομμουνιστικών κομμάτων τής Εύρώπης, πράγμα πού αυτή τή στιγμή

δέ συμβαίνει.

ΣΤΟ ξεκίνημά της, ή ιδέα τής εύρωπαϊκής κοινότητας καταδικάστηκε έντονα άπ' όλα τά κομμουνιστικά κόμματα. 'Ηταν άρχές τής δεκαετίας του 50 κι' ή εύρωπαϊκή ιδέα όχι μόνο προέρχονταν άπ' τίς συντηρητικές δυνάμεις, αλλά χρησιμοποιούνταν καί σάν όργανο του ψυχρού πολέμου, ένάντια στα άνατολικά κράτη. Μόνο μετά τόν παραμερισμό του ψυχρού πολέμου άρχισαν τά κομμουνιστικά κόμματα νά βλέπουν μ' άλλο μάτι τήν Εύρώπη.

Σήμερα, καθήκον όλων των εύρωπαϊών κομμουνιστών είναι - σέ συνεργασία καί μέ τίς άλλες προοδευτικές κι' άριστερές δυνάμεις - νά εργαστούν μαζί γιά τήν επιβολή λύσεων πάνω στα κοινά προβλήματα, πού θά δώσουν ένα άλλο κοινωνικό περιεχόμενο στήν Εύρωπαϊκή 'Ιδέα. Κι' αυτά... έν άναμονή του Εύρωπαϊκού Κομμουνιστικού Κόμματος.

Ἡ ΑΚΕΛικὴ ἡγεσία καὶ οἱ σχέσεις μέ τό ΚΚΕ

Μέ ἀφορμὴ τὴν μαρτυρία τοῦ ΠΛ. ΣΕΡΒΑ: «Τά προηγούμενά μου μέ τό Νίκο Ζαχαριάδη», ὁ Β' Γενικός Γραμματέας τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΑΚΕΛ καί βουλευτῆς Ἀμμοχώστου ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΑΝΤΗΣ μᾶς ἔστειλε τό κείμενο πού ἀκολουθεῖ:

Συγγραφέας τοῦ ἄρθρου εἶναι ὁ κ. Πλουτῆς Σέρβας, πού ὡς γνωστό διατέλεσε γιά μερικά χρόνια Γ.Γ. τοῦ Κ.Κ. Κύπρου-ΑΚΕΛ καί ἀποβλήθηκε ἀπό τό ΑΚΕΛ γιά ἀντικομματική φραξιονιστική διαγωγή.

Ἀναφέρομαι σ' αὐτό τό ἄρθρο ὑποχρεωτικά γιατί περιέχει χονδροειδεῖς ἀνακρίβειες ὅσον ἀφορᾷ τουλάχιστο στό σημεῖο πού ἀναφέρεται σέ μένα προσωπικά.

Γράφει ὁ συγγραφέας τοῦ ἄρθρου: «Η ΠΡΩΤΗ φορά πού ἡ ἀκελικὴ ἡγεσία εἶχε ζητήσει συμβουλὴ ἀπὸ τό Κ.Κ.Ε. ἦταν στὰ 1942, τότε πού στίς γραμμές τοῦ Κ.Κ.Κ. συζητούσαμε ἔντονα τό θέμα τῆς συγχώνευσης τῶν δυὸ κομμάτων – τοῦ παλινομοῦ Κ.Κ.Κ. καί τοῦ νόμιμου ΑΚΕΛ. Συγκεκριμένα ὁ Ἀντρέας Φάντης, ἐθελοντῆς τότε στό βρετανικό στρατό (ἀκολουθώντας τό σύνθημα τοῦ κόμματος: νά στρατευθοῦμε στίς συμμαχικὲς δυνάμεις, ἔστω καὶ κάτω ἀπὸ βρετανικὴ σημαία, στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στό χιτλερισμὸ-φασισμό) βρισκόταν στὴν Ἑλλάδα καί προσέγγισε τό Γιώργη Σιάντο ζητώντας τὴν ἀποψη τοῦ Κ.Κ.Ε.,

πάνω στό ἐπίμαχο θέμα. Ἡ ἀπάντηση, πού ὁ Ἀντρέας Φάντης εἶχε μεταφέρει στὴν ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Κ. ἦταν ὅτι τό ΚΚΕ εὐνοεῖ τὴ συγχώνευση» (βλ. ΑΝΤΙ, τεύχος 119 σελ. 38 – Οἱ ὑπογραμμίσεις στό κείμενο).

Ὁλόκληρο αὐτό τό ἀπόσπασμα εἶναι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τό τέλος ἓνα μεγάλο ψέμα.

Πρῶτα-πρῶτα οὔτε τό 1942 οὔτε ἀργότερα, ποτές δέν εἶχα τὴν εὐκαιρία νά συναντηθῶ μέ τό Γιώργη Σιάντο. Καί ὄχι μόνο τό Σιάντο δέν εἶχα συναντήσει ποτέ, ἀλλὰ οὔτε κανένα ἄλλο ἡγέτη ἢ στέλεχος τοῦ Κ Κ Ε ὡς τό 1957.

Ἀπ' αὐτό διαψεύδεται καὶ τό ὅτι ἐγὼ ζήτησα τὴν ἀποψη τοῦ Κ.Κ.Ε. γιά τό «ἐπίμαχο» θέμα γιά τὴ συγχώνευση τῶν δυὸ Κομμάτων καί μετάφερα καὶ τὴν ἀπάντηση «ὅτι τό ΚΚΕ εὐνοεῖ τὴν συγχώνευση» στὴν ἡγεσία τοῦ ΚΚΚ. Ἔτσι, ἡ «ἱστορικὴ» αὐτὴ πληροφορία τοῦ ἀρθρογράφου σας εἶναι ἀπλά ἓνα παραμῦθι καὶ τίποτε ἄλλο.

Ἀλλὰ, δέν εἶναι μόνο αὐτό τό σημεῖο πού εἶναι ψέμα. Ὁ ἀρθρογράφος σας γράφει πὼς «ὁ Ἀντρέας Φάντης, ἐθελοντῆς τότε (σημ. τό τότε σημαίνει τό 1942, γιατί κατὰ τὰ γραφόμενα τοῦ κ. Σέρβα: «Ἡ πρώτη φορά πού ἡ ἀκελικὴ ἡγεσία εἶχε ζητήσει συμβουλὴ ἀπὸ τό ΚΚΕ ἦταν στὰ 1942»), στό βρετανικό στρατό... βρισκόταν στὴν Ἑλλάδα...».

Πρῶτα, τό 1942 δέν συζητούσαμε καί μάλιστα ἔντονα στίς γραμμές τοῦ Κ.Κ.Κ. ζήτημα συγχώνευσης τῶν δυὸ κομμάτων. Αὐτό τό θέμα μπήκε ἐπίσημα γιά συζήτηση καὶ συζητιόταν στίς σελίδες ἐνὸς παράνομου δακτυλογραφημένου δελτίου τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Κ. τό 1943-44. Δεύτερο, τό 1942 οὔτε ὁ Ἀντρέας Φάντης οὔτε κανένα ἄλλο ἡγετικὸ στέλεχος τοῦ ΑΚΕΛ ἦταν «ἐθελοντῆς στό βρετανικό στρατό».

Ἡ ἱστορικὴ ἀπόφαση τῆς Κ.Ε. τοῦ ΑΚΕΛ γιά ἐθελοντικὴ κατάταξη στό στρατό πάρθηκε στίς 16 τοῦ Ἰουνίου 1943 καὶ οἱ ἐθελοντῆς τοῦ ΑΚΕΛ κατατάχθηκαν μαζικά στίς 28 τοῦ Ἰουνίου 1943.

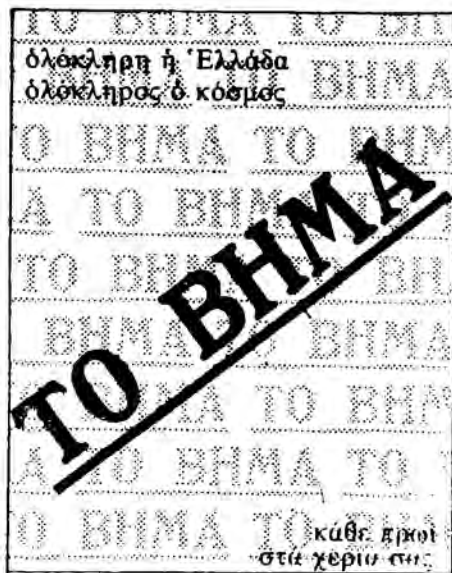
Εἶναι ἄξιο ἀπορίας, πὼς διαστρεβλῶναι τὴν ἱστορία σ' αὐτό τό σημεῖο ὁ ἀρθρογράφος σας. Διερωτᾶται κανεὶς: Μήπως αὐτό γίνεται σκόπιμα γιά νά ὑποστηριχθεῖ ἡ ἀποψη, πὼς «ἡ πρώτη φορά πού ἡ ἀκελικὴ ἡγεσία εἶχε ζητήσει συμβουλὴ ἀπὸ τό Κ.Κ.Ε. ἦταν στὰ 1942...» ἢ μήπως ὀφείλεται στό προχωρημένο τῆς ἡλικίας τοῦ κ. Σέρβα πού συντείνει στό νά συγχύζει διάφορα γεγονότα, ἀκόμα καὶ τόσο γνωστά, ὅπως αὐτὴ ἡ ἱστορικὴ ἀπόφαση τῆς 16ης τοῦ Ἰουνίου;

Τρίτο, σάν συνέπεια τοῦ προηγούμενου, τό 1942 οὔτε ὁ Ἀντρέας Φάντης οὔτε ἄλλος ἀκελιστῆς βρισκόταν ἢ ἦταν δυνατό νά βρισκόταν στὴν Ἀθήνα, πού στέναζε κάτω ἀπὸ τό χιτλερο-φασιστικό ζυγὸ.

Ἐγὼ προσωπικά μαζί μέ ἄλλους Κύπριους στρατιῶτες, ἐθελοντῆς στό βρετανικό στρατό, πῆγα στὴν Ἑλλάδα στίς 18 τοῦ Ὀκτώβρη 1944, ὑπηρετώντας στὴ νεοσύστατη μονάδα R.C.L. μέ ἔδρα τὸν Πειραιᾶ. Στὴν Ἑλλάδα, ὑπηρετώντας σ' αὐτὴ τὴ μονάδα, ἐξῆσα τὰ Δεκεμβριανά, τὴν ὠμὴ ἐπέμβαση τῶν στρατευμάτων τοῦ Τσώρτσιλ καὶ παραμένα ὡς τίς 27 τοῦ Γενάρη 1945, ὁπότε οἱ βρετανικὲς ἀρχές μέ μετάρθεσαν στὴν Αἴγυπτο.

Στοὺς μῆνες πού ὑπηρετούσαμε σ' αὐτὴ τὴ μονάδα στὸν Πειραιᾶ οἱ στρατιῶτες ἐθελοντῆς τοῦ ΑΚΕΛ ἀποκαταστήσαμε ἐπαφὴ μέ τό ΕΑΜ τοῦ Πειραιᾶ. Προσωπικά, ἡ μόνη φορά πού ἐπισκέφθηκα τὰ Γραφεῖα τοῦ ΕΑΜ στὴν Ἀθήνα ἦταν τὴν Παρασκευὴ 1η τοῦ Δεκεμβρίου 1944, ἡμέρα πού παραιτήθηκαν ἀπὸ τὴν καθέκδοση Παπανδρέου οἱ 3 Ὑπουργοὶ τοῦ ΕΑΜ: – Ἀλ. Σβῶλος, Γ. Ζεῦγος καὶ Μιλτ. Πορφυρογένης. Τό ἀπόγευμα τῆς 1ης Δεκεμβρίου ὅταν ἐπισκέφθηκα τὰ Γραφεῖα τοῦ ΕΑΜ μοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νά συναντηθῶ καὶ νά συζητήσω μέ ἓνα σύντροφο, πού οὔτε τό ὄνομά του δέν μοῦ εἶπε, γιά τίς ἐξελίξεις στὴν Ἑλλάδα καὶ τίς προοπτικὲς τους.

Παρ' ὅλο πού ὁ σύντροφος αὐτός δέν μοῦ εἶπε τὴν ταυτότητά του, μπορῶ νά

δεβαιώσω κρίνοντας από τη φυσιογνωμία και την κορμοστασιά του ότι όπως δήποτε δεν ήταν ο Σιάντος, πού τον γνώριζα από φωτογραφίες του. Όταν τό 1957 συναντήθηκα στη Μόσχα με τό Δ. Παρτσάλιδη και 2-3 άλλους της ηγεσίας του ΚΚΕ, ήρθε στη μνήμη μου αμέσως ή μορφή του προσώπου με τό όποιο συναντηθήκαμε τήν 1η του Δεκέμβρη οτά Γραφεία του ΕΑΜ. Έτσι, χωρίς νά τό δεβαιώνω αυτό με απόλυτη σιγουριά, έχω τήν εντύπωση πώς τό πρόσωπο πού συνάντησα και συζήτησα μαζί του στήν Άθήνα τήν 1η του Δεκέμβρη είναι ό Δ. Παρτσάλιδης.

Όσο γιά τό θέμα της συζήτησής μας ασφαλώς δέν μπορούσε νά ήταν άλλο από τήν κρίσιμη κατάσταση πού δημιουργήθηκε στήν Ελλάδα με τήν παραίτηση των τριών Υπουργών του ΕΑΜ και τίς διαγραφόμενες προσοπτικές και σέ καμιά περίπτωση τό ζήτημα της συγχώνευσης των δυό Κομμάτων - Κ.Κ.Κ.-ΑΚΕΛ. Η συζήτηση πού κάναμε σ' αυτή τή συνάντηση, παρ' όλο πού ήταν ενδιαφέρουσα, δέν έμπέπει στο θέμα αυτής της έπιστολής, γι' αυτό και δέν θα τήν αναφέρω.

Τέλος, θάθελα νά αναφέρω πώς από τήν Αίγυπτο οτάλθηκε στήν Κύπρο τίς αρχές του Μάρτη 1945 και πρós τό τέλος του ίδιου μήνα οί βρετανικές στρατιωτικές αρχές με έθεσαν σέ διαθεσιμότητα γιά πολιτικούς λόγους και τό Μάη μου γνωστοποίησαν τήν άποστατέυσή μου.

Κλείοντας είναι ενδιαφέρον νά σας πληροφορήσω πώς τό Μάη του 1945 πήρα μέρος σέ συνεδρίαση της Κ.Ε. του ΑΚΕΛ στήν όποία συζητήθηκε σάν μοναδικό θέμα, ή κατάσταση του Κόμματος, πού ήταν κυριολεκτικά σμπαραλιασμένο σάν άποτέλεσμα της φραξιωνιστικής δουλειάς του τότε Γ.Γ. κ. Πλ. Σέρβας, πού συνειδητά άπειθαρχούσε σέ άποφάσεις της Κ.Ε., καλλιεργούσε τήν προσωπολατρεία γύρω από τό πρόσωπό του και συγκέντρωνε γύρω του διάφορα πρόσωπα πού κολάκευαν τίς αδυναμίες και τίς φιλοδοξίες του.

Σέ κρίση τή συνεδρίαση αποφασίστηκε ή άπομάκρυνσή του από τή θέση του Γ.Γ. της Κ.Ε. και ό ύποφαινόμενος όρίστηκε Προσωρινός Γ.Γ. με έντολή νά οργανωθεί σέ 3 μήνες τό Δ' Συνέδριο του Κόμματος, πού έγινε τόν Αύγουστο του 1945. Είναι αυτό τό Συνέδριο πού έθεσε τέρμα στή φραξιωνιστική διαμάχη πού σμπαράλιζε τό Κόμμα οτά χρόνια 43-45, όταν Γ.Γ. της Κ.Ε. ήταν ό άρθρογράφος σας κ. Πλ. Σέρβας, τόν όποιο τό Δ' Συνέδριο τιμώρησε αποκλείοντάς τον από μέλος της Κ.Ε.

Αυτά γιά τήν άποκατάσταση της αλήθειας.

Μέ εκτίμηση.

Α. Φάντης
Β' Γ.Γ.Κ.Ε. ΑΚΕΛ
Λευκωσία 28/2/1979

Ό ΠΛΟΥΤΗΣ ΣΕΡΒΑΣ, ύπόψη του όποίου θέσαμε τό κείμενο της άπάντησης του ΑΝΔΡΕΑ ΦΑΝΤΗ, άνταπαντά ως εξής:

Είχα κρίνει χρήσιμο νά προσφέρω στους ενδιαφερόμενους, μελετητές ή έρευνητές, μία προσωπική μου μαρτυρία γιά τό Νίκο Ζαχαριάδη. Σχετιζόταν αυτή με τίς παρεμβάσεις του Ζαχαριάδη στο Κυπριακό και με άλλα τινά, γύρω από τό σκληρό έγκεντρικό χαρακτήρα του.

Παρενθεσιακά θώρησα σκόπιμο νά παραθέσω κάτι τό σχετικό με μία παλιά άποψη του ΚΚΕ γιά τά προβλήματα του ΚΚΚ-ΑΚΕΛ. Συγκεκριμένα, έγραφα:

Η πρώτη φορά πού ή Άκελική ηγεσία είχε ζητήσει συμβουλές από τό ΚΚΕ ήταν τό 1942, τότε πού οτίς γραμμές του ΚΚΚ συζητούσαμε έντονα τό θέμα της συγχώνευσης του παρανόμου ΚΚΚ και του νομίμου ΑΚΕΛ. Συγκεκριμένα ό Άντρέας Φάντης έθελοντής τότε στο βρετανικό στρατό, θρικόταν στήν Ελλάδα και προσέγγισε τό Γιώργη Σιάντο, ζητώντας τήν άποψη του ΚΚΕ πάνω στο επίμαχο θέμα. Η άπάντηση, πού ό Άντρέας Φάντης είχε μεταφέρει στήν ηγεσία του ΚΚΚ ήταν ότι τό ΚΚΕ έννοεί τή συγχώνευση.

Από όλόκληρο τό διαέλιδο κείμενό μου μόνο αυτή, τήν πιό πάνω, παράγραφο άδραξε ό κ. Φάντης. Και, όπλισμένος με άνανεωμένο πάθος σκάρωσε τήν όργισμένη άπάντησή του, γιά νά με στηλιτεύσει με τούς παληούς, τετριμμένους χαρακτηρισμούς της σταλινικής έποχής (Αντικομματικός, φραξιωνιστής κτλ.) με τούς όποιους χιλιάδες κομματικά στελέχη, πού ζούσαν μέσα στή σταλινική επικράτεια άντίκρουσαν τό έκτελεστικό άπόσπασμα, ενώ άλλες χιλιάδες, πού ζούσαν έχτός του σταλινικού παραπετάσματος και πού ήταν άδύνατο νά έκτελεστούν, ή νά δολοφονηθούν, είχαν καταδικαστεί σέ διασυρμούς και διαπόμπευση.

Φαίνεται, ότι ό κ. Φάντης, και οί σύντροφοί του, εύκολα έχουν λησμονήσει τίς αλλαγές πού είχε επιφέρει (προσωρινά δυστυχώς) στήν ένδοκομματική τακτική των κομμουνιστικών κομμάτων, ό Ιστορικός άντισταλινικός λόγος του Νικήτα Χρουστιαώφ, στά 1956. Όλα τά κομμουνιστικά κόμματα είχαν τότε έξαναγκαστεί νά κάμουν επανεκτίμηση των σταλινικών έγκληματικών μεθόδων. Πλήθος άγωνιστών άποκαταστάθηκαν. Και μετά θάνατο. Και έν ζωή. Έκαμε, τότε, και ή Άκελική ηγεσία τίς επανεκτιμήσεις της... Και τό κομματικό στέλεχος, ό κ. Γεώργιος Μανούρης, μου είχε μεταφέρει τό μήνυμα ότι «ή ΚΕ του Κόμματος ήταν διατεθειμένη νά επανεξετάσει τήν περίπτωση μου». Γιά λόγους, πού θά πηγαινε του μάκρου νά έκτεθούν, είχα δώσει τήν καθαρή άπάντησή μου: «Δέν θάλέπω τό Κόμμα νά πηγαίνει σέ σωστό δρόμο (Τό ΑΚΕΛ και ό Ζαχαριάδης θρικόταν σέ διαμετρική αντίθεση πρós τόν άγώνα της ΕΟΚΑ). Προτιμώ νά παραμείνω έλεύθερος σκοπευτής».

Ακόμη, και τούτο, φαίνεται ότι λησμονεί ό κ. Φάντης, ότι ή άκελική ηγεσία στενά είχε συνεργασθεί με τόν «αντικομματικό» και «φραξιωνιστή» Πλουτή Σέρβα στήν πρώτη έκλογική μάχη. Τότε (Δεκέμβρης 1959) πού ΑΚΕΛ και Δημοκρατική Ένωση είχαν ύποδειξει γιά τό Προεδρικό Άξίωμα κοινόν ύποψήφιο, τόν Άντιζυριχικό Γιάννη

Κληρίδη ένάντια στο Μακάριο, πού είχε ύπογράψει τή Ζυρίχη.

Όπωςόδηποτε. «Ξεχασμένα» αυτά. Σήμερα, ό κ. Φάντης και τό Κόμμα του προτιμούν νά χρησιμοποιούν τίς σταλινικές μέθοδες, τουλάχιστο όταν πρόκειται νά διαπομπεύσουν τούς άντιφρονούντες.

Γι' αυτό και ή έγερση του κ. Φάντη ένάντια στον ψεύτη φραξιωνιστή: «Όλόκληρο αυτό τό άπόσπασμα είναι από τήν αρχή ως τό τέλος ένα μεγάλο ψέμα». Αλλά γιατί είπα αυτό τό μεγάλο ψέμα; Και ό ίδιος ό κ. Φάντης άπορεί: Και διερωτάται: «Μήπως, αυτό, γίνεται σκόπιμα γιά νά ύποστηριχτεί ή άποψη πώς ή πρώτη φορά πού ή άκελική ηγεσία είχε ζητήσει συμβουλή από τό ΚΚΕ ήταν στά 1942, ή μήπως όφείλεται στο προχωρημένο της ηλικίας του κ. Σέρβα πού συντελεί στο νά συγχέει διάφορα γεγονότα...»

Δυό, λοιπόν, οί έκδοχές του κ. Φάντη γιά τίς «διαστρεβλώσεις» πού έπεχείρησα, όπως τίς καταγράφει. Πρώτα, γιατί, καθόρισα τό 1942 ως χρονολογία, πού ή άκελική ηγεσία γιά πρώτη φορά είχε ζητήσει συμβουλή από τό ΚΚΕ. Όμως, αυτός, καμιά χρονολογία δέν καθορίζει. Λέει μόνο πώς στά 1944 είχε συναντήσει κάποιο ήγέτη του ΚΚΕ, πού ούτε τό όνομά του... δέν έμαθε. Χωρίς με απόλυτη σιγουριά νά μπορεί νά τό θεβαιώσει ίσως νά είναι ό Δ. Παρτσάλιδης. Όμως όλα αυτά (1942 ή 1944;) μπορούν νά δικαιολογήσουν τόν όποιοδήποτε θόρυβο; Και μάλιστα, από ένα ήγέτη, πού δέ ξεκινά με σκοπό νά στηλιτεύσει;

Η δεύτερη έκδοχή (... πού «σοβαροφάνης» αυτή) είναι ότι φταίει τό... «προχωρημένο της ηλικίας μου». Άλήθεια! Τί σαρκασμός πρós τήν ηλικία από ένα μαρξιστή-λενινιστή! Και νά λησμονεί ό κ. Φάντης, ότι ό προκαθήμενος του Γ.Γ. του ΑΚΕΛ κ. Παπαϊωάννου, καθώς, επίσης, και ό ήγέτης του Κρεμλίνου, κ. Μπέζνιεφ με τούς περισσότερους από τούς στενούς συνεργάτες του, έχουν τήν ίδια ηλικία με μένα. Αλλά, και τή δική του ηλικία πού τήν τοποθετεί ό κ. Φάντης; Είναι γνωστό ότι από καιρό έχει ξεπεράσει τά εξήντα του.

Τι νά κάνουμε; Έτσι συζητούν, οι «μαρξιστές-λενινιστές-σταλινιστές». Και με τέτοια εύτράπελα: Μά πρσ παντός νά στηλιτεύσει!

Πάντως, τήν ούσία ούτε πού δοκίμασε ό κ. Φάντης νά τήν άγγίξει. Και νά διαμφισβητήσει, όσα πάνω στήν ούσία έχω πει. Κυρίως, γιά τίς παρεμβάσεις του Ζαχαριάδη στο Κυπριακό, πού είχαν αποτελέσει τήν όλέθρια βάση, γιά τήν πραγματοποίηση των Ιστορικών λαθών της Άκελικής ηγεσίας, πού κάτω από τήν πίεση των κακών είχε έξαναγκαστεί νά τό όμολογήσει. Και έν μέρει (δυστυχώς) νά τό καταδικάσει.

Οί δερδισάδες

«Σοβαρή όμως και υπεύθυνη δημοσιογραφία δεν συμβιδάζεται πάντοτε με κυκλοφοριακού χαρακτήρα σκοπιμότητες ούτε μπορεί να έχει σαν γνώμονα τις αντιδράσεις στοιχείων που αντιλαμβάνονται την πολιτική σαν μιά έκφραση μαζικού παροξυσμού, σαν μιά παραλλαγή χορού δερδισάδων».

«... 'Α δ ι κ α ι ο λ ό γ η τ α έντονες και επιθετικές δηλώσεις».

«...ένεργειες με άνεξιχνιάστες ακόμα προεκτάσεις», πού πάντως

«ασφαλιστρώνουν τους δρόμους πού οδηγούν στη λεωφόρο μιάς νέας έκτροπής από τη Δημοκρατία»

«βραχυπρόθεσμοι αντιπολιτευτικοί στόχοι».

Ίδου μερικά αποσπάσματα απ' όσα ο καθηγητής Β. Φίλιας έγραψε στην «Έλευθεροτυπία» (7-3-79) σχετικά με τις λαϊκές κινητοποιήσεις πού προκάλεσε ή απόπειρα για φυγάδευση των αρχαιοτήτων από τό 'Ηράκλειο.

Υπάρχουν δέδια και άλλα στοιχεία στο άρθρο του κ. Β. Φ. όπως εκείνο πού αιτιολογεί τη σκοπιμότητα της έκθεσης των αρχαιοτήτων στο έξωτερικό με τη χιλιοειπωμένη ιδεολογική διαστρέβλωση του τύπου:

«... επιδιώκεται νά καταδειχθεί ή ένότητα, ή ελληνικότητα και ή συνέχεια του πολιτισμού μιάς περιοχής, - συγκεκριμένα του Αίγαίου».

Άλλά τό πρόβλημα είναι άλλο: Ότι άνθρωποι υπεύθυνοι αποδεικνύονται απληροφόρητοι για τόν χαρακτήρα μιάς συγκεκριμένης λαϊκής κινητοποίησης πού, αντίθετα απ' όσα πιστεύει ο κ. Β. Φ., χαρακτηρίζονταν από παλαιότητα, συνειδητότητα και γνήσιο αυθορμητισμό - μ ή έ ξ α ρ τ η μ έ ν ο από κάποια κέντρα ή συγκροτήματα.

Ή πολυπλοκότητα του φαινομένου των κοινωνικών αγώνων είναι άρκετά σύνθετη για νά εξηγηθεί με κανόνες του τύπου «παρακίνηση από τούς πηχίλους τίτλους των έφημερίδων» ή νά εξομειώνονται τό νερό τού Καματερού και ή κινητοποίηση των 'Ηρακλειωτών - και μάλιστα νά εμφανίζεται ή τελευταία σαν... «παραλλαγή χορού δερδισάδων».

Άλλα μαθήματα περιμέναμε από τόν κ. Βασίλη Φίλια.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

● Παραλείπόμενα από τις λαϊκές κινητοποιήσεις στο 'Ηράκλειο για τη ματαίωση της αποστολής των «αρχαίων» στο έξωτερικό. 'Ηλικιωμένος δρακοφόρος πού δρέθηκε έξω από τό μουσείο ρωτήθηκε τί γυρεύει εκεί, μαζί με τούς άλλους - και ή απάντησή του - ειρωνική - ήταν: «Πέρσης κόπηκε ή κόρη μου στα άρχαία· νά μίν έρθω και γώ φέτος νά τά παλέψω».

● Όταν κάποιος πάλι παρατήρησε σ' έναν 'Ανωγειανό πώς διαδίδεται ότι οι χωριανοί του κατέβηκαν όπλοφορώντας στη διαδήλωση, απάντησε «Και έντα θέλεις νά κρατούν οι 'Ανωγειανοί; Βασιλικούς;» - έννοούσε φυσικά τό μυριστικό φυτό.

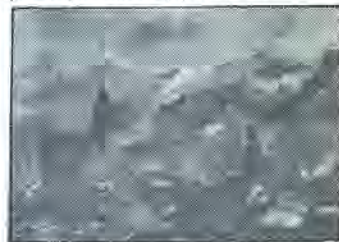
● 'Η ΕΛΕΜΕΠ του Λονδίνου όργάνωσε για χτές και σήμερα ένα σεμινάριο με θέμα «'Ανάπτυξη και ύπανάπτυξη: ή περίπτωση της Ελλάδας». Συμμετέχουν άγγλοι και έλληνες έπιστήμονες με μιά σειρά από ενδιαφέρουσες ανακοινώσεις.

Τή Δευτέρα 19 Μαρτίου θά γίνουν στην αίθουσα του Γαλλ. Ίνστιτούτου τά έγκαίνια της έκθεσης του Γάλλου διεθνούς φήμης καλλιτέχνη Α. ΜΑΝΕΣΙΕ, ενός απ' τούς πρωτεργάτες της νέωτης σχολής του Παρισιού.

Τόν Γάλλο καλλιτέχνη πού θά έρθει ειδικά στην 'Αθήνα θά προλογίσει ή κ. Ντόρα Ρογκάν

● 'Αναδρομική έκθεση γλυπτικής του Κυριάκου Ρόγκου έγκαينίστηκε την περασμένη Τετάρτη στο κτίριο της βιβλιοθήκης του Κολλεγίου 'Αθηνών· ο ζωγράφος Βαγγέλης Δημητρεάς μίλησε στα έγκαίνια της έκθεσης πού θά παραμείνει άνοιχτή ως τό τέλος του μήνα.

● Την ίδια μέρα - 14 Μάρτη - άνοιξε και ή έκθεση του Δημήτρη Μπούτσικου στη γκαλερί «Συλλογή». Για τά

τοπεία του νέου ζωγράφου, ή Ντ. 'Αντωνανάτου, γράφει: «'Η ταύτιση του με τη Φύση, μαρτυράει άκόμη, και την άρνησή του νά μετέχει στη διαμαρτυρία, στην διατύπωση μιάς μομφής, στο «κατηγορώ», κατά της τεχνοκρατικής άλλοτρίωσης, με δανεισμένα από την ίδια την τεχνομορφική πραγματικότητα, ερεθίσματα».

● 'Ο Γιάννης Παναγιώτου έκθέτει ζωγραφική στην ΩΡΑ μέχρι τό τέλος του μήνα. 'Ο νέος ζωγράφος με τις ρεαλιστικές του άναζητήσεις άσκει την κοινωνική κριτική του στον σύγχρονο κόσμο.

ΧΡΟΝΟΥ ΦΕΙΔΟΥ

Φίλος του περιοδικού, απόστρατος της χωροφυλακής - γιατί έχουμε και τέτοιους φίλους - μάς έστειλε από τό αρχείο του τά άπανθήματα πού άκολουθούν.

Είναι αποσπάσματα από εννιά εκθέσεις με θέμα «ΧΡΟΝΟΥ ΦΕΙΔΟΥ» ύποψηφίων πού διαγωνίστηκαν στις εισαγωγικές εξετάσεις στη Σχολή Ύπνοματαρχών του Νομού Θεσσαλονίκης τό 1956.

Θεωρούμε πάντως πώς ο βος ύποψήφιος άδικήθηκε. Έπρεπε νά είχε εισαχθεί στη Σχολή άν όχι τίποτα άλλο, τουλάχιστο γιατί διέθετε προφητικές Ικανότητες. 'Ο άνθρωπος προφήτευσε από τότε την 21η 'Απριλίου. Μετά την εκ των ύστερων ανακάλυψη του ταλέντου του, πρέπει νά εξαπολυθούν λαγωνικά πρós εξέυρεσή του και νά ύποχρεωθεί νά γράφει μιά έκθεση τό μήνα. Ποιός ξέρει από τί, μπορεί νά μάς σώσει!

Θέμα: Χρόνου Φείδου

Α. «... 'Ο χρόνος του φείδου είναι ως εξής: τόν μήνα Μάιο εξέρχεται από την φωλεάν του ζητώντας την τροφή του, τρώγει τά πιό καταστρεπτικά έντομα πού θλάπτουν εις την γεωργίαν, όχι μόνον έντομα αλλά και διάφορα ποντίκια. Στο διά-

στημα της περιόδου όχι μόνον τρώγει αλλά και έναποθηκεύει διότι εισέρχεται εις χειμερινήν νάρκην. Είναι τά φείδια τά όποια είναι βλαβερά εις τόν άνθρωπον διότι δαγκώνουν και έχουν δηλητήριο, ζούνε πολλά χρόνια και ύπάρχουν πολλών ειδών μικρά και μεγάλα».

Β. «... Χρόνος φείδου είναι ο χρόνος ή τό χρήμα ή και ο πλούτος πού χάνει κανείς όταν δεν σπεύδει άμέσως εις τόν χρόνον διά τό χρήμα και τόν πλούτον τόν σκορπά, δηλ. τόν σπαταλά ή τόν διαθέτει εκεί πού δεν χρειάζεται νά τόν διαθέτη».

Γ. «... 'Ο χρόνος χωρίζεται εις τέσσαρας εποχές: την άνοιξιν, καλοκαίρι, φθινόπωρον και χειμώνα. Αυτάς τάς εποχάς όλος ο κόσμος τούς θέλει διότι ο καθείς μας εις τάς εποχάς αυτές θρίσκει και τά ήμέρας τά όποιās τάς έκτιμά· όλοι μας οι 'Ελληνες τάς τιμούμεν, αυτάι δέ είναι ή 25η Μαρτίου κ.ο.κ.»

Δ. «... Διά νά κερδίσωμεν τόν χρόνον φείδου αίτείται μεγάλην εύφύλαν και ψυχραιμίαν εις εμπόδια πάς φύσεως, πού πρόκειται νά μάς παρουσιασθούν διά τό όφελός μας. Πολλά παραδείγματα είναι πού μπορεί κανείς νά κερδίσει τόν χρόνον του φείδου».

Ε. «... 'Ο φθινόπωρος είναι μιά από τάς 4 εποχάς του έτους. Έπειτα έρχεται ο χειμώνας με τάς πολλές βροχάς και μετά έχομεν την άρραϊαν εποχήν. Τότε θγαίνει από την φωλεάν του ο άφις φείδος εις ταχύτατον χρόνον και ψάχνει για τροφή».

ΣΤ. «... 'Ο Φείδος ήταν ένας εκ των μεγάλων σοφών της Πατρίδας μας και ήκμασε κατά την εποχήν του μεσαιώνα. Κατήργησε τό επικρατούν κατά την του μεσαιώνα ήμερολόγιον και ώρισε νέον, γι' αυτό και εκείνον τόν χρόνον πού έγινε ή αλλαγή αυτή, όνομάσθηκε ο χρόνος του Φείδου».

Ἡ ἐκδήλωση τοῦ ANTI γιὰ τὰ παιδιά

«δὲν ξέρω τί νά γράψω ἀπ' τὰ παιδιά...

...ἀπὸν ὅλα τὰ ξέρουν...»

τραγουδοῦσε ὁ Διονύσης Σαβδόπουλος τὴν Τρίτη στὸν Ὑμηττό, καὶ παρῶντε τοὺς πιτσιρίκους νά χορεύουν στὸ ρυθμὸ τῶν τραγουδιῶν του. Ἐνας μάλιστα, ὁ Φοῖβος, χειροκλαχτικά ἔκλεψε τὴν παράσταση.

Ἀπὸ τίς 5 καὶ μισή τῆς Τρίτης (6.3.79) (ἡ ἐκδήλωση ἄρχισε στὴς 7) πολὺ λίγος χρόνος ἔμενε ἐλεύθερος στὴν αἴθουσα. Τόσο, πού ἴσα - ἴσα μποροῦσε νά περάσεις γιὰ νά πτεῖ «παρακαλοῦμε τοὺς μεγάλους νά πάνε στὸν ἐξώστη γιὰ νά βλέπουν ἄνετα τὰ παιδιά». Στὴς 7, ἡ αἴθουσα παραστάσεων, ὁ ἐξώστης, τὸ γονιόφι, οἱ σκάλες ἦταν γεμάτες μικροὺς καὶ μεγάλους.

Ὁ Σαβδόπουλος διηγήθηκε

παραμῦθια καὶ τραγουδοῦσε στὰ παιδιά, σ' ἓνα πρόγραμμα πού κράτησε 3 τέταρτα. Προκαλοῦσε τοὺς πιτσιρίκους νά χορεύουν, νά τραγουδοῦσαν, νά διηγηθοῦν ἱστορίες, πράγμα πού ἔκαναν μερικοί. Ὅταν τέλειωσε ὅλοι εἶχαν τὴν αἴσθηση πὺς μόλις ἄρχισε καὶ περίμεναν μὲ ἀγωνία νά συνεχίσει.

Ὁ Σαβδόπουλος χαιρέτησε τὰ παιδιά μ' ἓνα τραγούδι, πού στὸ ρυθμὸ του χόρευαν οἱ πιτσιρίκοι καὶ ἔφυγε.

Τὸ ANTI θέλει νά τὸν εἰσαρστήσει θεομὰ γιὰ τὴν προσφορά του αὐτή, καθὼς ἐπίσης, τὸ Φιλοπρόδοτο Ὁμιλο γιὰ τὴν παραχώρηση τῆς αἴθουσας, καὶ τὸ Γ' πρόγραμμα τοῦ ραδιοφώνου τῆς EPT γιὰ τὴν ἠχογράφηση καὶ μετάδοση στιγμιότυπων τῆς ἐκδήλωσης ἀπὸ τὴν ἐκπομπή ΚΑ-ΘΗΜΕΡΙΝΑ.

Ζ. «... Εἰς κάθε μας ἐνέργεια πρέπει νά εἴμεθα ἐνεργητικοὶ ὡς ὁ ὄφρις. Ὁ ὄφρις ὅταν ἐνεργήσῃ ἐπίθεσιν κατὰ τινος ἐμφύχου ἀντικειμένου, δὲν ἔχει οὐδεμίαν καθυστέρησιν κατὰ τὴν ἀρχικὴν του ἀπόφασιν. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲν γνωρίζεται πρὶο θά εἴναι, πάντως θά τὴν ἐκτελέσῃ παρ' ὅλη τὴν σωματικὴν του διάπλασιν. Ἐφ' ὅσον ὁ ὄφρις ἔχει αὐτὴν τὴν ἐνεργητικότητα ἔστω καὶ ἂν ἀποτύχῃ, ἡμεῖς ὡς ἐμφυχα καὶ κοινωνικά ζῶα θά πρέπει νά ἐνεργοῦμε γνωρίζοντες καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ὡς μὰς διακρίνει ἡ λογική».

Η. «... Τὸ φίδι εἶναι ἓνα ζῶον ἐρπετόν τὸ ὁποῖον συντηρεῖται διὰ τῆς τροφῆς τοῦ χύματος, τὸ ὁποῖον δὲν μπορεῖ νά ζήσῃ κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον ὅπου ἔρχεται ἐντὸς πῦν κρυπτῶν τῆς γῆς καὶ μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ἢ 20 Ἀπριλίου ἀναλόγως τὰς καιρικές συνθήκας τῆς φύσεως. Ἐκεῖ αὐτὸ συντηρεῖται μέσα στὴ γῆ διὰ τῆς ἀτομικῆς του τροφῆς. Καὶ τὸν Ἀπρίλιον ἀρχίζει τὴν θερινὴν ζωὴν ἅμα καὶ τὴν τεκνοποίησιν. Χρειάζεται λοιπὸν νά εἶναι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι προσεκτικοὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς των, μὲ τὸν φόβον καθ' ὅλην τὴν ὥραν μήπως ἀναγκασθῇ κανένας ὄφρις καὶ δαγκάσῃ καὶ τοῦ προξενήσῃ ζημιὰ καὶ προβῇ εἰς δηλητηριάσεις καὶ μπορεῖ νά πεθάνῃ. Δι' αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος ὅταν βαδίζει ἔχει φόβον εἰς τὸν δρόμον, ἔχει τὸν φόβον ἀπὸ τὰ φίδια καὶ τὰ φίδια ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, διότι ὁ Θεὸς τὸ ἔχει ὀρίσει νά σέρνεται μὲ τὴν κοιλιά ἐντὸς τῆς γῆς ὅπως καὶ μὲ τὴν λενέρδα ὕδρα».

Θ. «... Ἀπὸ τὴν ἡμέρα καθ' ἣν ἀρχεται ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἀρχεται καὶ ὁ χρόνος τοῦ φείδου, δηλ. νά γίνῃ ὁ ἄνθρωπος χρόνος οἰκονομικά».

Ε!! ΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ANTI
ΕΧΟΥΜΕ ΒΑΡΕΘΕΙ
ΤΟΥΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ

ΟΧΙ ΑΛΛΕΣ
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ.
ΤΕΛΟΣ...!

ΤΕΛΟΣ ΠΑΝΤΩΝ
ΜΑΣ ΠΤΕΙΣΑΤΕ

ΕΙΝΑΙ ΒΛΕΠΕΙΣ
Η ΕΚΘΕΣΗ

Στὸ διαγωνισμὸ μποροῦν νά πάρουν μέρος παιδιά μέχρι ἡλικίας 15 χρονῶν. περιμένουμε τὰ σχέδια στὴ διεύθυνση: **ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ANTI**
Δημοχάρους 60
Ἀθήνα (601)

Πάνω στὸ φάκελο πρέπει νά εἶναι γραμμένο τὸ ὄνομα καὶ ἡ διεύθυνση τοῦ παιδιοῦ πού τὸ στέλνει.

Στὰ σχέδιά τους τὰ παιδιά μποροῦν νά σχολιάσουν τὰ πολιτικά γεγονότα, τίς πολιτικές συζητήσεις τῶν μεγάλων, ὅσα ἀκούνε ἀπ' τὸ ραδιόφωνο καὶ τὴν τηλεόραση ἢ διαβάσουν στίς ἐφημερίδες καὶ φυσικά ὅ,τι συζητᾶνε μεταξύ τους.

ΚΑΜΑ!
ΜΕΧΡΙ ΤΙΣ
5 ἈΠΡΙΛΙΟΥ ΘΑ
ΔΟΥΜΕ.....

4 έκδηλώσεις του Φλεβάρη

Δυό συναυλίες της Κ.Ο.Α. • Ο κιθαριστής Τζούλιαν Μπύζανταϊν • Ένα θαυμάσιο Έλληνικό τρίο αλλά ... από τό Παρίσι.

Του Γιώργου Λεωτοάκου

ΑΛΛΕΣ ΑΣΧΟΛΙΕΣ, άτεγκτα χρονοδότες δέ μās άφησαν, μήνες τώρα, νά έπικοινωνήσουμε με τούς αναγνώστες του «Αντί». Ούτε για νά σχολιάσουμε τίς περισσότερες από τίς φρεσιβαλικές έκδηλώσεις, οργανωμένες κάποτε μ' ένα πνεύμα σουσυνδισμού (δέ μπορούμε νά τρώμε μόνο άκρι-δοπληρωμένο παντεσπάνι φερόμενο άπόξω τή στιγμή πού έχομε άφήσει τή ντόπια μουσική μας νά καταντήσεί μομ-πότα μουχλιασμένη) ούτε και για νά έπισημάνουμε τό μπά-σιμό μας στη χειμωνιάτικη μουσική Σαρακοστή όπου από τήν Κρατική Όρχήστρα Αθηνών (κουτσοί - στραβοί στόν Άγιο Παντελεήμονα...) περνούν και θά περάσουν όλοι οι άμφοτέρων τών φύλων μαέστροι ή «μαέστροι». Τό νά τίς σχολιάσουμε όλες μαζί αναδρομικά, τή στιγμή μάλιστα πού αυτό έγινε στόν ήμερήσιο Τύπο, δέν θά είχε νόημα. Περι-οριζόμαστε λοιπόν εδώ σε μία έπιλεκτική θεώρηση, μερικών από τίς τελευταίες μουσικές έκδηλώσεις.

Έτσι, από τή συναυλία της 12.2.1979 της Κ.Ο.Α. σημειώ-νουμε τήν παρουσία του άρχι-μουσικού Γιώργου Θυμή, γεν. διευθυντή της Κρατικής Όρχή-στρας Θεσσαλονίκης. Χαιρόμα-στε πάντα όταν του δίνεται ή εύ-καιρία νά μās δείχνει τήν τόσο αίγουρη τεχνική του, παίρνοντας στά χέρια του ένα «όργανο» πού θγάζει ήχους όποσδήποτε καλύ-τερος σε χρώμα και ματιέρα και σχετικά άκριδέστερους τονικά άπ' εκείνους της Κ.Ο.Α. Έντέ-λεσή του τών τόσο εύγενικών «Δυό Συμφωνικών Εικώνων» (ή έμπρεσιονιστική «Αύγή στόν Παρθενώνα» και τό «Πανηγύρι της Κακάδας» είναι από τίς γνω-στότερες σελίδες του συμφωνικού ρεπερτόριου της Έθνικής Σχο-λής) του Σόλωνα Μιχαηλίδη ήταν δεμένη και με συνοχή. Τίς ίδιες άρετές, σүн τήν πλαστικό-τητα εκείνη της ρυθμικής ροής πού ζητά ή μεγάλη συμφωνική φόρμα, χαρήκαμε ως ένα μεγάλο

ποσοστό και στή Δεύτερη Συμ-φωνία του Μπράμς. Με μόνη τή διαφορά ότι λιγότερο στο α και πολύ περισσότερο στο τελευταίο μέρος, ή δυναμική έκτροχιάστηκε σε έντάσεις για τίς όποιες δέ μās προετοίμασε τό όλο πλησίασμα του έργου από τό μαέστρο (σω-στό κατ' άρχήν και με γούστο), ενώ από ένα σημείο και πέρα και τό έκφραστικό στοιχείο σημείωσε κάμψη.

Περίεργως θά μπορούσαμε νά χρησιμοποιήσουμε σχεδόν τά ίδια λόγια για νά περιγράψουμε (αυ-τάδελεφες σχεδόν, τόσο στα θε-τικά όσο και στα περισσότερα από τά άρνητικά τους σημεία ήταν κι οι δυό έκτελέσεις) τά δσα έγιναν και τήν επόμενη Δεύτερα, 18.2.1979, με τόν **Λεωτέρη Χαλ-κιαδάκη** στήν πρώτη του Μπράμς. Ο Χαλκιαδάκης άρχισε τό πρόγραμμα του επίσης μ' ένα έργο Έθνικής Σχολής, τό μετεμ-πρεσιονιστικό «Θρύλο» (1936) του Λεωνίδα Ζώρα. Από τίς με

μεγαλύτερη συνέπεια και όμοιο-γένεια άρμονικής γραφής σελίδες της σχολής αυτής μετά τόν Καλο-μοίρη.

Και στις δυό συναυλίες όμως, τό στοιχείο με τό μεγαλύτερο έν-διαφέρον σχολιασμού ήταν ίσως οι σολίστ. Στήν πρώτη, οι πιανί-στες **Άλίκη Βατικιώτη** και **Νέλλη Σεμιτέκολο**, μαζί με τούς **Άλ. Συμεωνίδη** και **Σάββα Ζάννα** (κρουστά) έπαιξαν μία από τίς ύψηλότερες σελίδες της δημιουργίας του Μπέλα Μπά-ροκ, τή Σονάτα για δυό πιάνο και κρουστά (τήν είχαν παίξει και παλιότερα, στο θέατρο «Στοά») αυτή τή φορά όμως στή μετα-ποίησή της από τόν ίδιο τό συν-θέτη σε Κοντσέρτο για δυό πιάνο, κρουστά και όρχήστρα. Πρόκειται για σελίδα τόσο πλού-σια σε πυκνή ευαισθητοποίησης και ύψηλου πνευματικού ήθους μουσικά νοήματα όσο και τά τρία τελευταία κουαρτέτα έγχόρδων του Μπάροκ, έφάμιλλα κατά γε-νική πιά παραδοχή μ' εκείνα του Μπετόβεν. Όμως ή Σονάτα (ή τό Κοντσέρτο, αν θέλετε) θέλουν πιανίστες με «άσάλινα δάχτυλα» ικανούς ν' αντιμετώπιζουν τούς δεξιοτεχνικούς δεινόσαυρους ενός Λίστ αλλά και τόσο μουσι-κούς ώστε από τίς πιο στιβαρές συγχροδιακές κρούσεις νά μπο-ρούν νά κάνουν τόν ήχο τους αί-θέρω σαν νεραϊδόγευμα. Κι όλα αυτά όχι για νά επιδείξουν «δε-ξιοτεχνία» αλλά γιατί τό θέλει ή μουσική.

Όπως και τήν προηγούμενη φορά, στο θέατρο «Στοά», οι δυό πιανίστες είχαν μελετήσει καλά τό έργο: «Διάβασαν» τό μέρος τους με καθαρότητα, άξιοπρέπεια και, κυρίως, άρκετά συντονι-σμένα. Άρετές όμως σαν κι αυτές δέν άρκούν για νά δικαιώσουν (αυτή τή φορά ήταν όλοφάνερο πιά) τήν ένασχόλησή τους με μία σελίδα τόσο μεγάλων απαιτή-σεων. Άν σ' αυτή τήν έντιμη αλλά πολύ άπομακρυσμένη άπ' αυτό πεύ ζητά τό έργο άνάγνωση

προσθέσουμε τά κρουστά πού άπλως «διάβασαν» άδιάφορα τό μέρος τους, κατακώνοντας συχνά με τήν άνεξέλεγκτη έντασή τους τά δυό πληκτροφόρα, καθώς και τήν έξ ίσου άδιάφορη παρουσία της όρχήστρας, θά δούμε για ποιό λόγο θά συνιστούσαμε στις δυό πιανίστες νά μην ξανασχηθουν με τό έργο. Εύγενική ή προσπά-θειά τους, όδήγησε σε μία ήρωϊκή ήττα. Παρ' όλα ταύτα, άκριδώς έπειδή ή προσπάθειά τους, ήταν εύγενική και τίμια, εκείνος πού δέν γνώριζε τό κάπως έρημητικό αυτό έργο του Μπάροκ, άδι-κούσε τό συνθέτη και όχι τίς σο-λίστ!

Διαφορετικά άτυχη στάθηκε και στήν επόμενη συναυλία ή έπιλογή από τό σολίστ, βιολιστή **Τάση Άποστολίδη**, του Κον-τσέρτου για βιολί άρ. 22, σε λα έλ. (1792-93) του περίφημου στόν καιρό του βιολιστή και συν-θέτη Βιόττι (1755-1824). Σελίδα με χαλαρότατη κι έλάχιστη όργα-νική σύνδεση άνάμεσα στα πλη-θωρικά σε ύψη και ποσότητα δε-ξιοτεχνικά της περάσματα από τή μία και στή φτώχεια της μουσικής ούσίας της από τήν άλλη. Σελίδα πού ακούγεται πολύ συχνά στα όδεία, για λόγους παιδαγωγι-κούς, αλλά σπανιότατα έξω άπ' αυτά. Η έπιλογή του σολίστ (θά μπορούσε νά παίξει ένα από τά μεγάλα κλασσικά κοντσέρτα) δέν πλησίασε καν σε μία δικαίωση της χάρη σ' ένα ύψηλης κλάσης συγκεκρισμού δεξιοτεχνίας και μουσικότητας. Στο παίξιμό του υπήρχαν δέβαια και τά δυό. Παί-ξιμο πάντα βιολιστικότατο και με ώραϊότατο ήχο. Όμως αντί για συγκεκρισμού τά δυό αυτά στοι-χεία χωρίζονταν τόσο πολύ μεταξύ τους όσο και τά νερά της Έρυθράς θάλασσας σαν τήν πέ-ρσαν οι Έσραηλίτες. Και επί πλέον, τόσο στο α' όσο και στο γ' μέρος, υπήρχαν, πέρα από τό συγγνωστό, έκτενη περάσματα τονικής άστάθειας.

Ελισαβετ Μουτζαν - Μαρτινεγκου

Η ΠΡΩΤΗ ΕΛΛΗΝΙΔΑ ΠΕΖΟΓΡΑΦΟΣ (1801-1839)

ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εισαγωγή - ιστορικές σημειώσεις Κ.ΠΟΡΦΥΡΗΣ

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ "ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ"

Σίνο 7 ΑΘΗΝΑ τηλ. 3615493

τιμή δρχ. 100

στο επομενο τευχος Νο 23 ➔

**απ' τη γυναίκα
του καραγκιοζη
στη Κ' τσατσου**

**ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ
ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ**

...ΕΚΤΟΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ

ΙΔΕΟΔΡΟΜΙΟ

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ προσωπι-
κότητα της κλασσικής κιθάρας,
μέ θητεία πλάι σε τρανούς έρμη-
νευτές και συνθέτες σύγχρονης
μουσικής όπως ο Πιέρ Μπουλέζ
και ο Πήτερ Μάξγουελ Νταϊν-
βις, ο Άγγλος Τζούλιαν Μπύ-
ζανταίν. Ίσως σ' αυτή τη θητεία
νά χρυστά έν μέρει αυτή την
άποψη, «άσπαλάκωτη» κι άδί-
σταχα άνετη τεχνική του - ίδίως
σέ τρύλλιες και γρήγορα ποικίλ-
ματα, τόσο προβληματικά σ' ένα
έγχορδο νυκτό, μέ τάστα. "Ο,τι
έντυπωσιάζει στο παίξιμό του ελ-
ναι τό άδρότατο, σχεδόν «πιανι-
στικό» σέ χάραξη γραμμών,
«τουσέ» του, ένας ήχος πού ή
«ξηρότητα» του θυμίζει τσέμπλο
άλλά κι ένας άτεγκτα τετραγωνι-
σμένος ρυθμός και μία σχεδόν
άργηση από μέρους του έρμη-
νευτή νά κάμει τή μουσική νά
τραγουδήσει. Φαινόταν ν' άγνοεί
σχεδόν τελείως έναν από τούς θε-
μελιώδεις νόμους της διατονικής
μουσικής - τούς νόμους της φυ-
σικής έλξης όρισμένων φθόγγων
μεταξύ τους, όπως του προσαγω-
γέα και της τονικής, ή της τέταρ-
της βαθμίδας πρός την τρίτη. "Ολ'
αυτά ήταν φανερά περισσότερο
σέ πολυφωνικά κομμάτια. Ίσπα-
νών του 16ου αιώνα (Λ. Ναρθάες
και 'Α. Μουδάρα) καθώς και
στis κατά κανόνα άτυχες μετα-
γραφές για τό όργανό του σελί-
δων Μπάχ και Σκαρλάτι, για
άλλα όργανα. Άντίθετα, πολύ
εϋτυχέστερος φαινόταν στην
ομοφωνική, (και γραμμένη ειδικά
για τό όργανό του) 'Ηρωική Σο-
νάτα του κιθαριστή - συνθέτη
Μάουρο Τζουλιάνι (1780-1820).
Κι άκόμη καλλίτερος στην άνού-
σια, δαρυφορτωμένη μέ πηχτό
φτιασίδι διάφωνων συγχορδιών
πού του κάκου προσπαθούσε νά
κρύψει τά νεοκλασσικά ... γερα-
νιεία της, Σονάτινα του 'Αγγλου
συνθέτη Λέννοξ Μπάρκλεϋ (γεν.
1903) πού όμως γράφεται Μπέρ-
κλεϋ, τρέχα γύρευε γιατί... (Βρε-
ταννικό Συμβούλιο, 8.2.1979).

ΤΡΕΙΣ νέοι 'Ελληνες έρμηνευ-
τές από τό Παρίσι, πού σάν ρεσι-
ταλιστές έχουν δέβαια νά επιδεί-
ξουν καθένas τους επιδόσεις έν-
διαφερόουσες και άξίες κάθε σε-
βασμού για τό ήθος τους άλλ' όχι
πάντα 100% αδιάδλητες (είτε
στόν τεχνικό είτε στόν έκφρα-
στικό τομέα) ένωσαν τις δυνάμεις
τους και πέτυχαν κάτι θαυμάσιο:
έφτασαν σέ μία ύψηλή, πραγμα-
τικά «ευρωπαϊκή», στάθμη έκτε-
λέσεων μουσικής δωματίου. Στά-
θμη από την όποία, στis ρεσιτα-
λικές επιδόσεις τους (αυτές του-
λάχιστον πού έμεις είχαμε ακού-
σει) τούς χωρίζαν άποστάσεις
διαφορετικές. Οί τρεις μουσικοί
είναι ο **Σώτος Κυριαζόπουλος**
(βιολί), ή **Άλεξάνδρα Νομίδου**
(πιάνο) και ή **Μαριάννα Νομίδου**
(βιολοντσέλλο). Συναποτελούν
τό λεγόμενο «ΠΑΡΙΣΙΝΟ ΣΥΓ-

ΚΡΟΤΗΜΑ 3», πού σίγουρα θά
μπορούσε νά είναι τό καύχημα
της επόμενης 'Εβδομάδας Νέων
Καλλιτεχνών στη Θεσσαλονίκη.
Θεσμού πού χρόνια τώρα μάς δί-
νει την ευκαιρία νά διαπιστώ-
σουμε την τραγική ποιότητα και
ποσοτική φτώχεια της «παραγω-
γής» νέων μουσικών από τά
ώδεϊα μας και πού κι αυτός έπι-
ζει διευρύνοντας όλοένα τόν κύ-
κλο «είσαγωγής» άκροαμάτων
του - από τά Βαλκάνια, στην
αρχή, πέρασε και στη λοιπή Εύ-
ρώπη...

Τά δύο έγχορδα ξεχωρίζουν
για την όμορφία του ήχου τους,
ώραία σαρκωμένου, φωτεινού
άλλά και μέ σαφέστατα διαφορο-
ποιημένη χροιά, ιδίως στην κοινή
περιοχή της «τεσσιτούρας» τους.
'Εφησυχαστική ή τονική τους
άκρίβεια. Είχε δέβαια μικροδια-
λείψεις αλλά δέν ήταν μήτε τόσες
μήτε τέτιες πού νά σου φέρνουν
σφιζιμο στό στομάχι κάνοντάς σε
νά τίς περιμένεις πριν συμβούν!
'Όσο για τά έκφραστικά προβλή-
ματα πού ήταν όλοφάνερα στό
τελευταίο ρεσιτάλ της νέας πια-
νίστας, κι αυτά είχαν εξαφανιστεί
«ως διά μαγείας».

Τό ξαναλέμε: ή σύμπνοια, ή
συλλειτουργία, ό συγχρονισμός
των τριών νέων και κυρίως ή βα-
θεία αίσθηση των έκφραστικών
άποχρώσεων πού διακρίνουν
κάθε ύφος αλλά και συνιστούν
την όμορφία του, ήταν έντελώς
«ευρωπαϊκού» επιπέδου και μά-
λιστα όχι της σειράς. Κλασσικό-
τητα άνάλαφρος, αθέρια τρα-
γουδημένος (μαργαριτάρι οί
γκάμμες του πιάνου), ό Χάιντν
τους, στό Τρίο άρ. 1 σέ σολ μελζ.
'Αριστούργημα κομψότητας, ήχη-
τικής γλαφυρότητας και ρυθμικής
ζωντάνιας τό τελικό «ούγγαρέ-
ζικο» ρόντο. Συγκρατημένα ρο-
μαντικό, μέ κλασσικής καθαρότη-
τας φθογγική άρθρωση, άποψη
ισορροπία φωνών αλλά και στε-
ρεότατα χτισμένα τά έκφραστικά
τόξα (όσο χρειάζόταν πλατειά)
των μορφών, τό Τρίο σέ ρε έλ.
έργο 49, άρ. 1 του Μέντελσον.
'Ωραϊότατο επίτευγμά τους και ή
έκτέλεση του Τρίο, έργο 90, γνω-
στού μέ την έπωνυμία «Ντούμκου»
του Ντόρζακ. Κράτησαν τό
ολαύτιο φολκλορισμό των γρή-
γορων ρυθμών του σέ μία ήχητική
λιτότητα άνάλογη μ' εκείνη του
τελευταίου μέρους του Χάιντν,
πράγμα πού τούς εύκόλυσε στό ν'
άντιμετωπίσουν σωστά έκφρα-
στικά τά τόσο μυστηριώδη περά-
σματα του έργου από τό άργό στό
γρήγορο. 'Ετσι άντί για τή φτή-
νεια πού παραμονεύει σέ κάθε
βήμα τόν επιτόλαιο έρμηνευτή
πού μένει στην επιφάνεια των
πραγμάτων, έδωσαν στό έργο μία
άπόκοψη και «άφηρημένη»
πνευματική όμορφία. («Παρνα-
σός», 21.2.1979).

'Εκδόσεις «ΝΑ ΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕ ΤΟ ΛΑΟ»

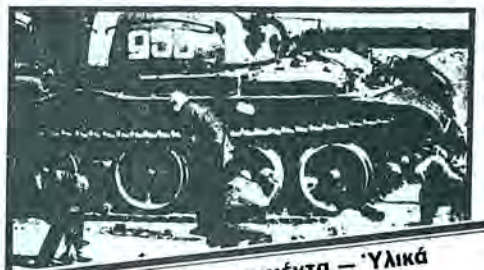
Ποιά είναι ή Ρωσία σήμερα;
σοσιαλισμός ή καπιταλισμός
και φασισμός;
βοήθεια στά κινήματα ή ήγεμονισμός;
ύφεση ή πολεμικές προετοιμασίες
και άπειλή;

**Τό πρώτο και μοναδικό βιβλίο
στην 'Ελλάδα πού άπαντάει, αναλύει
και άποδεικνύει μέ άναρίθμητα στοιχεία
και αύθεντικά ντοκουμέντα!**

Η ΡΩΣΙΑ ΣΗΜΕΡΑ

Διεθνής Συνδιάσκεψη στό Δυτικό Βερολίνο 25-29 Μαΐου 1977

«Η Σοβιετική Ένωση - Μία ήμπεριαλιστική υπερδύναμη»

'Αναλύσεις - Ντοκουμέντα - 'Υλικά

- Παλινρόσωση του καπιταλισμού - σοσιαλφασισμός - ψυχιατρικά
- άγώνες των λαϊκών μαζών.
- Ίδεολογικό σύστημα - ό στόλος της Ρωσίας - ή γραμμή της «ύφεσης».
- Διεθνισμός, έμπροσξες και στρατηγική άπειλή ή Ευρώπη
- στην Σκανδιναβία - στην Ιαπωνία - στην Ινδία και τό Μπαγκλαντές
- στην 'Αφρική - στην Αίγυπτο - στην Τουρκία και την 'Ελλάδα.

580 σελίδες, 25 αναλύσεις, 20 χάρτες

'Από τά περιεχόμενα: Είσαγωγή Π. ΣΤΑΓΚΟΥ • Γ. ΜΥΡΝΤΑΛ (Σουηδία)
χαιρετισμός • Ν. ΧΟΛΜΠΕΡΓΚ (Σουηδία) τά έσωτερικά αίτια του σοβιετι-
κού έπεχτατισμού. • Β. ΚΑΙΖΕΡ (Γερμανία) οί ταξικοί άγώνες στην ΕΣΣΔ •
Β. ΧΑΝΤΕΛ ή σοβιετική ψυχιατρική • Κ. ΣΛΕΓΚΕΛ άγώνες των μαζών στην
ΕΣΣΔ • Ρ. ΒΑΓΝΕΡ τό ήγεμονιστικό δόγμα της σοβ. ήγεσίας • Ν.
ΚΕΝΝΙΓΚΣ τό ναυτικό δόγμα της ΕΣΣΔ • Ρ. ΜΠΙΛΛ (Άγγλία) ή «ύφεση» •
Β. ΣΒΙΝΤΡΤΣΙΚ (Γερμανία) ή Γερμανία και οί δύο υπερδυνάμεις • Β.
ΧΟΙΛΕΡ ή «ΚΟΜΕΚΟΝ» • Ζ. ΜΟΜΠΕΡ (Γαλλία) σοσιαλμπεριαλισμός και
Γαλλία • Ν. ΦΕΡΝΙΜΠΑΧ (Άγγλία) ή κοινωνική βάση της φιλοσοβιετικής
ϊδεολογίας • Τ. ΜΠΡΟΥΝΙΛΛ (Φινλανδία) Σ.Ε. και Φινλανδία • Σ. ΛΙΝΤΓΚΡΕΝ
(Σουηδία) «Φιλανδοποίηση» ή «σοουδοποίηση» • Ν. ΣΙΝΖΙ (Ιαπωνία) ή Σ.Ε.
και τά Ιαπωνικά συνδικάτα • Χ. ΟΣΑΝΑΙ (Ιαπωνία) ΗΠΑ και Σ.Ε. στην Α. Ανατολή
• Κ. ΧΕΝΣΜΑΝ (Σρι Λάνκα) Τρίτος κόσμος και Σ.Ε. • Χ. ΣΑΡΜΑ (Ινδία) Σ.Ε.
και Ινδία • Π. ΜΑΓΙΟΥΜΠΝΤΑΡ (Μπαγκλαντές) ή Σ.Ε. στό Μπαγκλαντές •
Κ. ΜΕΛΧΕΡΣ (Γερμανία) ή Σ.Ε. στην 'Αφρική • ΚΑΥΖΕΡ-ΜΑΥΝΣ Σ.Ε. και
Κούβα στην Αγκόλα • Β. ΚΡΑΟΥΤΣΕ οί αίγυπτο-σοβιετικές σχέσεις 1956-
1976 • Γ. ΝΤΑΓΚΙΕΛΙ (Τουρκία) ή σοβ. πολιτική στη Τουρκία • Π. ΣΤΑΓΚΟΣ
(Ελλάδα) ή Ρωσική υπερδύναμη άπέναντι στην 'Ελλάδα τη κρίση στη
Κύπρο και τό Αιγαίο • Π. ΣΤΑΓΚΟΥ (Ελλάδα) - Γ. ΝΤΑΓΚΙΕΛΙ (Τουρκία)
κοινή δήλωση

Τιμή 390 δρχ. 'Αποστέλλεται και ταχυδρομικά, (μέ
έξοδα των εκδόσεων), γράφοντας και έπισυνά-
πτοντας ταχυδρομική έπιταγή σέ διαταγή Η. Πέ-
τρου στην πιο κάτω διεύθυνση.

Κεντρική διάθεση:
Βιβλιοπωλείο 'Ακαδημίας 57
Στοά κινηματογράφου ΟΠΕΡΑ.
Τηλ. 3600235

ΕΡΡΙΚΟΣ Δ' του Πιραντέλλο ή 10 πρόσωπα ζητούν σκηνοθέτη

Της Άννης Κολτσιδοπούλου

...«Ό,τι ζει, έλεγε ο Πιραντέλλο, έχει φόρμα-σχήμα, έπειδή ζει, και γι' αυτό ακριβώς πρέπει και να πεθάνει. Μ' εξαίρεση τό έργο τέχνης, που παραμένει ζωντανό, έφ' όσον έχει φόρμα»...

Κι είν' αλήθεια, πώς άσταμάτητα προσπαθούμε όλοι μας, να διαμορφώσουμε στη ζωή ιδέες-σχήματα για τους άλλους και για τόν έαυτό μας τόν ίδιο. Έπιχειρώντας όμως κάτι τέτοιο, σκοτώνουμε τη ζωή, που δέν επιδέχεται «διαμορφώσεις».

Τό Θέατρο του Πιραντέλλο, δέν άπεικονίζει απλά ζωή, αλλά μιά ζωή καθρεφτισμένη μέσ' άπ' τόν άντικατοπτρισμό πάνω άπ' τη ζωή. Αυτό που όνόμασε ο Σάρτρ «άποκέντρωση του ύποκειμένου». είναι παράγωγο τών έπαναστατικών άνακατατάξεων του 1910. Άπ' αυτή τη σκέψη, κατάγονται κι οί Ιταλοί δραματουργοί του 19ου αιώνα Chiarelli, Antonicelli, San Secoudo και μέσ' άπ' αυτή τη σκέψη, έκτισε κι ο Πιραντέλλο τό θέατρο της «μή-ταύτισης» του προσώπου, τό θέατρο της «γυμνής μάσκας», που έπηρέασε τόσο ένα μεγάλο μέρος του παράλογου θεάτρου (Ιονέσκο, Ζενέ, Ντύρρενματτ, Μπέκετ), όσο και τόν νεαρό Μπρέχτ.

Ο Πιραντέλλο έκανε άληθινό «φιλοσοφικό θέατρο» δραματοποιώντας αυτή καθεαυτή την έννοια της διαλεκτικής και θέατρο ύφους-φόρμας έπιστρατεύοντας

μιά διεισδυτική, καλύτερα διαπεραστική φαντασία.

«Μιά μικρή και πολύ σθέλητη ύπηρετριούλα δρίσκεται στη δούλεψη της Τέχνης μου από χρόνια τώρα - μ'όλο που μοιάζει μόλις από χθές - και μένει πάντα καινούργια και πάντα προκομένη... Τη λένε, φαντασία».

Και μ' αυτή τη φαντασία, ντιμένη στην «ποδιά» του πεσσιμισμού ανατέμνει σά νυστέρι την προσωπικότητα του ανθρώπου στά δύο, στά τρία, στά τέσσερα, στό άπειρο, δίνοντάς του ισάριθμες ταυτότητες: «Δέν είμαστε αυτό που νομίζουμε. Ό καθ' ένας μας, είναι ταυτόχρονα κι ένας άλλος ή πολλοί άλλοι, ανάλογα πώς μάς βλέπει αυτό ή εκείνο τό πρόσωπο, και πάντα διαφορετικοί άπ' ό,τι βλέπουμε έμείς οί ίδιοι τούς έαυτούς μας, μέσ' στό μυαλό μας».

«Uno, nessuno e centomila*»,

λοιπόν, όπως τόσο συχνά διαπιστώνουμε μόνοι μας όταν ντυνόμαστε συνειδητά ή άσυνειδητα ρόλους που μάς ύπαγορεύουν πρόσωπα ή καταστάσεις.

Είναι όμως φανταστική αυτή ή διαπίστωση ή τραγικά άληθινή;

Όταν ο Πιραντέλλο παραδεχόταν μέ λόγια ντροπιασμένα ή μ' ένοχη σιωπή - μπροστά στη γυναίκα του - πώς ήταν άπιστος, έρωτήλος, ήδονοχαγής, πάει να πει πώς αυτή ήταν ή ταυτότητά του; Κι ό «προφεσόρε» της Παιδαγωγικής Άκαδημίας μέ τό πρόωρα γκριζαρισμένο γενάκι, μέ τό βασανισμένο βλέμμα που κάθε πρωί έγκατέλειπε μιά οικγενειακή τραγωδία για να την ξαναβρεί τό βράδυ, ποιός ήταν; Πάλι ο Πιραντέλλο. Κι ό πυρετικός συγγραφέας ό δυθισμένος στά όράματα, στίς «άνακαλύψεις» και στά παιχνίδια της διαπεραστικής του φαντασίας, ό παρ'άξενος στοχαστής που χειρονομούσε και μιλούσε μόνος του πάνω στά χαρτιά του, τόσο πειστικά, που οί εργάτες, μιάς οικοδομής, άπέναντι άπ' τό δωμάτιό του στη Via Maria Pagano της Ρώμης, να τόν παίρνουν για τρελλό, αυτός πάλι ποιός είναι; Πάλι ο Πιραντέλλο, μέ την τραγωδία μιάς οικονομικής καταστροφής πίσω του, μέ την τραγωδία μιάς τρελλής γυναίκας πλάι του - που τόν ύποχρέωνε να «ένδιδει» στη ξέφρενη ζήλεια της, μ' ένα άδεδεμένο μέλλον μπροστά του κι έναν κατακερματισμένο κόσμο, σάν θριμματισμένα κάτωπτρα, μέσα του.

Άπό ή φρεναπάτη αυτής της τρελλής γυναίκας - που κατέληξε σέ άσυλο - και που τόν ύποχρέωνε χρόνια όλόκληρα να παίξει έναν ρόλο ξένο άπ' τόν έαυτό του για να καταλαγιάζει τίς κρίσεις της, άπ' αυτή την «παράνοια» την πλαστή και την πραγματική, πήγαμε καθώς λένε, οί πιραντελλιστές, κι ο «Έρρίκος Δ'» όπως κι ό δραματουργικός πυρήνας όλόκληρου του έργου του.

Στόν «Έρρίκο τόν Δ'» έχουμε δυό ύποθέσεις, που μάς... παίζουν ένα παιχνίδι: Ένας νεαρός άντρας, άρχής του αιώνα μας, ντυμένος σ' ένα μπάλλ-μασκέ, Έρρίκος Δ' της Γερμανίας, πέφτει άπ' τό ύλογό του και χτυπάει στό κεφάλι.

Άπό τότε, νομίζει πώς είναι πραγματικά ό Έρρίκος Δ'. Κλείνεται σέ μιά δίλλα-φρούριο, όπου όχι μόνο οί μυστικοσύμβουλοι-ύπηρέτες του, κυκλοφορούν μέ κοστούμια του 11ου αιώνα και γνωρίζουν άπ' έξω κι άνακατωτά τά ιστορικά γεγονότα γύρω άπ' τόν Έρρίκο τόν Δ', αλλά κι οί φίλοι του, που τόν επισκέπτονται, εμφανίζονται μέ ανάλογα κοστούμια άπ' τό... θιστάριο της δίλλας, για να μη ταράξουν την φρεναπάτη του. Είκοσι χρόνια, ύστερ' άπ' τό άτύχημα που τόν «τρέλλανε», εμφανίζεται κι ό παλιός του έριστικός αντίζηλος, μαρκήσιος Μπελγκέρντι, μαζί μέ τό τότε μήλο της Έριδος, τη Μαρκησία ντί Σπίνα - κι έρωμένη του μαρκήσιου όλ' αυτά τά χρόνια, θέλοντας να βεβαιωθούν

Μιά σκηνή από τόν Έρρίκο Δ' του Θεάτρου Μουσούρη, όπου έκτός άπ' τόν Δημήτρη Χόρν παίζουν οί ήθοποιοί Σταύρος Ξενίδης, Βύρων Πάλλης, Τζίνη Ρουσσέα, Ματίνα Καρρά, Γιώργος Γεωργητής, Θεοδόσης Ίσακίδης, Νίκος Άρμάς, Γιώργος Χαδίνης, Κωνσταντίνος Χιδώνης, Γιάν Ζαβραδινός.

Η μετάφραση ήταν του Γ. Ρούσου, τά σκηνικά και τά κοστούμια του Γιάννη Καρύδη, οί φωτισμοί του Γ. Οικονόμου κι ή σκηνοθεσία του Δ. Χόρν με Α' Βοηθό Σκηνοθέτη τήν Μαρία Κωνσταντάρου και Β' Βοηθό Σκηνοθέτη τήν Μυρτώ Μακρή.

για την πραγματική του τρέλλα, κουβαλώντας μάλιστα μαζί κι έναν ψυχίατρο. Κι ο «τρελλός», παρ'αδέχεται σε μία θριαμβευτική όσο και τραγική «παράδοση», πώς μόνο τα 12 πρώτα χρόνια έμεινε πραγματικά τρελλός. Τά ύπολοιπα τ'έζησε σε μία εκούσια τρέλλα, για ν' αποφύγει, τή θηριωδία της κοινωνίας που θά τον περιμένε ως «γιατρεμένο». Πε-τάει στο πρόσωπο του αντίζηλου και της έρωμένης τή μάσκα του, τραβώντας όμως μαζί και τή δική τους μάσκα, της προδοσίας, της ψευτιάς, της δειλιάς, της ανανδρίας κι ακόμα της απόπειρας δολοφονίας. Οί επισκέπτες περι-εργοί ή φίλοι, σοκάρονται πού τόσα χρόνια, ο «τρελλός» τούς... έπαιρνε για τρελλούς κι όταν ο Μπελέρντι γίνεται προκλητικός, ο Έρρίκος Δ' σάν τρελλός Έρρί-κος ή σάν έξαλλος λογικός, τον μαχαιρώνει κατάστηθα. Έτσι, δέν υπάρχει πιά γι αυτόν άλλη λύση, απ' τό νά συνεχίσει για πάντα, τό παιχνίδι της τρέλλας του και τήν τρέλλα του παιχνι-διού του.

Η δομή του έργου, είναι φα-νερό, πώς περιστρέφεται γύρω απ' τόν όμώνυμο ρόλο σά κεν-τρικό άξονα. Δέν ξέρω όμως, πόσο θά μπορούσε νά υπάρξει ο όμώνυμος αυτός ρόλος δίχως τά «βοηθητικά πρόσωπα που φτάνει ένα ροϋχο του 11ου αιώνα, για νά χάσουν τήν επαφή με τήν «πραγματικότητα», για νά γίνει και γι αυτούς τό παρελθόν πα-ρόν, ή αλήθεια ψέμμα, ή κίνηση μέσα στο χρόνο άκίνησια»... Στή παράσταση του Θεάτρου Μου-σούρη, δέν νομίζω, πώς τέθηκε ποτέ αυτό τό αντίστροφο έρώ-τημα. Τά πάντα, προσορίστηκαν, χτίστηκαν και διαμορφώθηκαν για τόν κεντρικό άξονα, τόν ρόλο του Έρρίκου, πού θά τόν έπαιζε ο Δημήτρης Χόρν κι ο ίδιος θά σκηνοθετούσε και τή παράσταση.

Τό Θέατρο, άσφικτικά γεμάτο, άπογευματινές και βραδυνές, οί θέσεις λίγες, οί φήμες πολλές, κι οί φοιτητές πολλοί, μά τά φοιτη-τικά είσητήρια άνύπαρκτα. Όχι έξαντλημένα, ά-νύ-παρκτα. Δια-μαρτύρομαι, μέσα μου κι έξω. Νοιώθω τόν έννευρισμό μου για όλα τά ειδικά κι όλα τά γενικά κακώς κείμενα του έλληνικού Θεάτρου νά υπάρχει ακόμα κι όταν ή παράσταση άρχίζει. Κι άρχίζει με 20 λεπτά καθυστέ-ρηση. Ό έννευρισμός μου μεγα-λώνει με τή διαπίστωση, πώς ή σκηνοθεσία άπουσιάζει κι ή δι-δασκαλία ακόμα περισσότερο. Έχουμε μία συνηθισμένη «τοπο-θέτηση» ανθρώπων και πραγμά-των επί σκηνής, πού μοιάζει νά ύπηρετούν κινούμενα, στεκού-μενα, μιλώντα ή όμιλούμενα, μόνο τόν πρωταγωνιστή πού δέν έχει παρουσιαστεί άκόμη. Όλα όμως, του ετοιμάζουν τό δρόμο,

του άνοίγουν τή... σκηνή. Μέσα μου, δέν του τό συγχωράω, ούτε του πρωταγωνιστή ούτε του σκη-νοθέτη.

Σ' ένα τόσο πολυεπίπεδο έργο σάν του Πιραντέλλο, πώς είναι δυνατό νά δίνεται ή ο πό μικρός ακόμα ρόλος, τόσο μονοδιάστατα και τόσο μονοσήμαντα. Άρα δέν πέρασε απ' τόν νου του σκηνο-θέτη, πώς ή Πιραντελλική φιλο-σοφία κι ή διάσπαση του έγώ, δέν... βασανίζει μόνο τόν δικό του ρόλο μά κι όλους τούς άλλους σε διαφορετική κλίμακα; Δέν σκέφτηκε ο κ. Χόρν, πώς είναι βαρύ παιχνίδι σε βάρος αξιόλο-γων συναδέλφων του, αυτό τό «πρόσταγμα» για καλλιτεχνική ύποτέλεια; Αυτά κι άλλα πολλά σκέφτομαι, γι' αυτά και γι' άλλα πολλά έπαναστατώ, μέχρι πού έμφανίζεται στη σκηνή... ο δρά-στης.

Έρρίκος Δ' της Γερμανίας. Τρελλός. Περίπτωση κλινική. Τό δείχνουν οί κινήσεις του, ή περ-πατησιά του, οί εκφράσεις του προσώπου του, οί ρυθμοί της φωνής του. Όλα δείχνουν ότι παίζει τρελλό κι όλα δείχνουν, πώς ο Χόρν είναι μεγάλος. Καί ήθοποιός και θεατρίνος. Στο μεταξύ, έχω ξεχάσει τόν σκηνο-θέτη. Η ύπολοιπη παράσταση, άνήκει στον ήθοποιό Χόρν. Σ' αυτό τό άνεξάντλητο δυναμό πού δονείται και δονεί, παρασύρει και παρασύρεται, μαγεύει και μαγεύεται, παίζει και περιπαίζει, πηδάει με τή δεξιοτεχνία ενός ζογκλέρ απ' τήν παράνοια στην τραγικότητα της λογικής, έμβα-θύνει με τή υποβλητικότητα ενός μεγάλου τραγικού στο σπαραγμό του διχασμένου ανθρώπου, περι-γελάει, σαρκάζει, σατιρίζει με τή σπιρτάδα ενός μεγάλου κωμικού τήν «αποτύπωση» του «παιχνι-διού» του στην έμβρόντητη εκ-πληξη των άλλων. Τών άλλων, πού θά 'πρεπε κι αυτοί ν' αλλά-ζουν τούς ρόλους και τίς μάσκες τους σύμφωνα με τά προστά-γματα της μαγικέτας του... αλλά δέν τό κάνουν. Κρατάει ένα κοινό - έχθρους και φίλους - δε-μένο μαγικά στα νήματα της φω-νής του, της έκφρασής του, της κίνησής του, των φθόγων του, της μελετημένης του παρτιτού-ρας, της «χορογραφίας» του, της διάφανης έρμηνευτικής του άπο-ψης.

Και τελειώνοντας ή βραδυά, μένει ή ανάμνηση μιάς παράστα-σης, όπου δέκα ύπάλληλοι ήθο-ποιοί, υπηρέτησαν μία παρά-σταση για έναν μεγάλο θεατρίνο. Βγαίνω απ' τό θέατρο - Μου-σούρη - λές και μεταφέρω μέσα μου, ένα σπασμένο πιραντελλικό κάτοπτρο: Έδώ ένα κομμάτι συνεπαρμένο θεατή, εκεί ένα κομμάτι «άντικειμενικού» παρα-τηρητή, απέναντι ένα τρίτο άγα-νακτισμένου πολίτη.

ΡΩΣΙΑ

Άνοιξη...

10 ΕΚΔΡΟΜΕΣ ΑΠΟ 15.900

31 ΜΑΡΤΙΟΥ - 9 ΑΠΡΙΛΙΟΥ
ΜΟΣΧΑ - ΛΕΝΙΝΓΚΡΑΝΤ

16 - 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ
ΛΕΝΙΝΓΚΡΑΝΤ - ΚΙΕΒΟ - ΜΟΣΧΑ

16 - 23 ΑΠΡΙΛΙΟΥ
ΛΕΝΙΝΓΚΡΑΝΤ - ΜΟΣΧΑ

21 - 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ
ΜΟΣΧΑ - ΒΛΑΝΤΙΜΗΡ - ΛΕΝΙΝΓΚΡΑΝΤ

21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ - 5 ΜΑΪΟΥ
ΜΟΣΧΑ - ΛΕΝΙΝΓΚΡΑΝΤ - ΡΙΓΑ

21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ - 5 ΜΑΪΟΥ
ΜΟΣΧΑ - ΛΕΝΙΝΓΚΡΑΝΤ - ΚΙΕΒΟ

28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ - 7 ΜΑΪΟΥ
ΜΟΣΧΑ - ΛΕΝΙΝΓΚΡΑΝΤ

28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ - 12 ΜΑΪΟΥ
ΜΟΣΧΑ - ΜΠΑΚΟΥ - ΕΡΙΒΑΝ - ΤΙΦΛΙΔΑ

19 - 30 ΜΑΪΟΥ
ΜΟΣΧΑ - ΣΟΥΖΝΤΑΛ - ΛΕΝΙΝΓΚΡΑΝΤ - ΒΑΡΣΟΒΙΑ

26 ΜΑΪΟΥ - 4 ΙΟΥΝΙΟΥ
ΜΟΣΧΑ - ΛΕΝΙΝΓΚΡΑΝΤ

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ, ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΚΔΡΟΜΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

AGENTS FOR
Intourist

Groutas Tours

ΑΞΙΟΦΑΝΤ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ 14 1ος όροφος, ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ. 3226867, 3246427

κυκλοφόρησε

ΝΤΙΝΑ ΒΑΙΟΥ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ
ΚΩΣΤΗΣ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΚΑΙ ΕΚΒΙΟΜΗΧΑΝΙΣΗ

— μονοπωλιακές επενδύσεις
στήν Πύλο —

εξαντας

Μέμος Μακρής: Σαράντα χρόνια δημιουργικής δουλειάς στήν Ούγγαρία

της Ντόρας Ήλιοπούλου - Ρογκάν

Τριαντατέσσερα χρόνια απουσίας από την Ελλάδα σήσασαν μονομιάς με την τωρινή αναδρομική έκθεση του Μ. Μακρή που οργανώθηκε στην Έθνική Πινακοθήκη σε συνεργασία με την Έθνική Πινακοθήκη Βουδαπέστης. Κάτι πιο πολύ από έντονη είναι, πράγματι, εδώ η παρουσίαση των κάπου 60 γλυπτών σε χαλκό σφυρήλατο, σε μπρούντζο, σε μόλυβδο, σε σφυρήλατο, σε τετρακόντι, σε μάρμαρο κ.ά. που αντιπροσωπεύουν κάπου 41 χρόνια δουλειάς. Τά πορτραίτα, οι μεμονωμένες μορφές, κι οι συνθέσεις για μνημεία που βλέπουμε εδώ, αποκαλύπτουν ένα πολύ στιβαρό ταλέντο που αντιστέκεται τό ιδιο στο χρόνο όπως και σε κάθε ετικέτα κι αυστηρό προσδιορισμό.

Γεννημένος τό 1913 στην Πάτρα ό Μακρής σπούδασε στην ΑΣΚΤ με καθηγητές τούς Δημητριάδη και Τόμπρο και τό 1945 έφυγε γιά τό Παρίσι όπου μαθήτευσε πλάι στον Μ. Gimond. Από τό 1950 ζει και εργάζεται στην Ούγγαρία όπου τιμήθηκε με τά βραβεία Κοσσούτ και Μουνκάτσι και φιλοτέχνησε ανάμεσα σε άλλα τό Μνημείο της Ούγγρικής Δημοκρατίας των Σοβιέτ που στήθηκε στην πόλη Σέκσαρντ καθώς και τό μνημείο των Ούγγρων μαρτύρων στο Μάουτχάουζεν, και της απελευθέρωσης στο Τισσασφουρέντ (1974), τό Πέτς (1974) και τό Σέγκχαλμ. Αναφέρομε επίσης εδώ και τό Μνημείο της Διεθνούς Ταξιαρχίας στην Ισπανία 1969.

Στήν τωρινή του έκθεση μάς

αποκαλύπτεται μέσ' από τή σωστή επιλογή που έχει γίνει τό πηγαίο ταλέντο του Έλληνα γλύπτη που κατορθώνει νά πλάθει τά έργα του έτσι ώστε νά μάς αναμεταδίδουν μέ μιά ζωντάνια τό έρεθισμα που προκάλεσε τόν ίδιο ενώ συγχρόνως περιβάλλονται τή δύναμη του άρχέτυπου. Μέ μιά θαυμά ριζωμένη μέσα του αίσθηση του ύλικού και της άνοθευτης από περαστικές μόδες αισθητικότητας ό καλλιτέχνης κατορθώνει νά φιλοτεχνεί τά γλυπτά του έτσι ώστε νά ξεπερνούν στο γύρω χώρο και νά προεκτείνονται μέσ' από αυτόν (Μνημείο στο Μέτς 1974, κ.ά.)

Στά πορτραίτα του ξεπροβάλλει πάντοτε κάτι τό καιρία χαρακτηριστικό από τήν ιδιουσυχρασία της μορφής. Στίς γυναικείες

μορφές βλέπουμε μιά ισορροπία ανάμεσα στο αισθησιακό και τό συμβολικό μέρος, γνώρισμα που τούς χαρίζει έναν ιδιόμορφο ρυθμό και μιά κίνηση στο χώρο. Συνθέσεις όπως ό 'Ανοιξιάτικος χορός (1977) κατορθώνουν νά περιστρέφονται μπροστά στα μάτια μας καθώς οι μορφές που τίς αποτελούν δείχνουν έναλλασσόμενες στίς στάσεις και τίς θέσεις. Τέλος μνημεία όπως εκείνο γιά τούς μάρτυρες στο Μάουτχάουζεν καθλώνουν πέρα από τό βλέμμα μας και τόν ψυχισμό μας καθώς μοιάζουν διαπερασμένα από μιά πραγματική πνοή. Άνάλογη είναι κι ή αισθητική του μνημείου της απελευθέρωσης στο Πέτς που ενώ μάς προκαλεί συνειρμούς μέ τήν κίνηση της Νίκης της Σαμοθράκης διαπνέεται συν-

άμα από ένα πιο σύγχρονο πνεύμα.

Τό έργο του Μακρή έτσι όπως τό βλέπουμε στίς διάφορες επιμέρους ενότητές του άλλου πιο κλασσικό, ιδεαλιστικό, συμβολικό κι άλλου πιο άνορθόδοξο, άρχέτυπο και συνάμα δεκτικό στους σύγχρονους παλμούς μάς κερδίζει μέ τήν ποιότητα της τεχνικής, τήν ανανεωτική του δύναμη μέσ' από τίς επιδράσεις που γνώρισε και τήν άρετή του νά υποβάλλει μέ έναν πολύ λιτό τρόπο. Φέρει μαζί του, ό Μακρής, ένα πολύ σημαντικό φορτίο από αισθητικές άρετές από τό περιεχόμενο του όπολου αναλώνει κάθε φορά και μ' έναν διαφορετικό τρόπο τίς έμπνεύσεις και τά έρεθίσματά του.

ΝΤ. Η-Ρ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Σέ λίγες μέρες εγκαινιάζεται ή έκθεση ζωγραφικής του Παύλου Μοσχίδη που σημαδεύει — είκοσι χρόνια τώρα — μιά συνεχή παρουσία στην καλλιτεχνική ζωή της Αθήνας. Άντί άλλης παρουσίας δίνουμε εδώ ένα κείμενο του ποιητή Γιώργου Λίκου που αναφέρονται στη δουλειά του Π. Μοσχίδη.

Στό έργο του Παύλου Μοσχίδη όχι μόνο έχει σταματήσει ό χρόνος, αλλά και ό περιβάλλον κόσμος και οι άνταύγειές του έχουν κλεισθεί άπ' έξω. Τά ίδια τά πρόσωπα ή τά λουλούδια είναι αυτόφωτα, έχουνε φως που δαμά-

νει εκείνη τή στιγμή εκ διαθέων και καταναλάει τήν όμορφιά του έρωτα και της αγάπης. Δέν πρόκειται γιά ώριμοποίηση των μορφών, πρόκειται γιά τήν όμορφιά της συγκίνησης και της αγάπης του ανθρώπου. Πρόκειται ακόμη γιά τόν έρωτα που εδώ παίρνει τό βαθύ και ούσιαστικό τον νόημα μέ μορφές δυνατές στην απλότητά τους, μέ λουλούδια που είναι σαν έκρηξη ψυχής ή γυναικείες μορφές που κυμαί φορά θυμίζοντας Πομάκας ή Μογγόλες φέρνοντας μαζί τους μνήμες άπ' τήν στέππα και τήν τόντρω εξαπλωμένες στη ζεστασιά δώματος μεσογειακού.

Στή ζωγραφική του Παύλου Μοσχίδη μέσα από τόν ρεαλισμό

μέ δύναμη και τέχνη δαίνει ή νοσταλγία της ποίησης. Καί αυτό άκριβώς θέλω νά επισημάνω, τό εκ διαθέων του ύποσυνειδήτου που ή πραγμάτωση της έντονης επιθυμίας του φέρνει στον καλλιτέχνη αυτήν τήν τρυφερότητα και μαζί της τήν αίσθηση του φευγαλίου της στιγμής, της στιγμής αυτής άκριβώς που θέλει ν' άποθανάτισει μέ τό έργο του. Από τόν ρεαλισμό λοιπόν μέ τήν εύαισθησία του δημιουργού γεννιέται ποίηση όπως στα δρόγια γεννιούνται κυκλάμινα. Όμως στους αναρίθμητους των χρόνων γύρους, ό άξιος του όνόματος καλλιτέχνης αντιπαράθετει τίς ανεπανάληπτες στιγμές των έργων του.

Ο Χριστόφορος Λιοντάκης
παρουσιάζει το βιβλίο
του Μάξιμου Όσούρου
«ΕΥΗ. Ζ. ΒΟΥΤΣΑΡΑ Π»,
Έκδόσεις «Πλέθρον»,
Αθήνα 1978

Τό ποιητικό σύμπαν του Μαξίμου Όσούρου δύσκολα εκπορεύεται, καθώς τό προβάδισμα έχει πάντα ή διαίσθηση κι όχι ή λογική. Καθώς ή δράση συμβαίνει περισσότερο στή συνείδηση του ποιητή και λιγότερο σ' άλλους χώρους.

Καθώς θέλει νά κατακτήσει τήν ακρίβεια· ακρίβεια μορφής και περιεχομένου, αν νομιμοποιείται δέδαια ή διαχωρισμός. Μιά ακρίβεια εξελισσόμενη και όχι στατική γιατί στίς σελίδες του ποιήματος διαπιστώνει κανείς, ότι πολλές φορές τήν καταχτά αλλά στίς άμέσως επόμενες γραμμές τήν καταργεί γιά νά τήν αναζητήσει σ' άλλες μορφές τροφοδοτώντας έτσι μία ποιητική γεωμετρία όπου τά σχήματα προβάλλονται κοφτερά και στέρεα.

Ο παράτιτος «Μιά μυστική ενός τρομοκράτη θεολογία» αφήνει ίσως νά διαφανεί κάπως ή χώρος πού κινείται τό ποίημα. Είναι ή χώρος πού διεκδικεί ένας λόγος γιά τό ορθόδοξο και τό αίρετικό, τήν κακία και τήν άρετή. Τό ποίημα είναι ένα δοκίμιο γιά τή δράση και τήν άδράνεια ως τήν έλευθερία τής δούλης. «Τό φτερό τής ράχης σέ αναχωρήσεις μās καλεί αλλά στό πλάι τό μεγάλο ίσορροπώντας τή δική μās άδράνεια ορίζει».

Η ποιητική γραφή του Όσούρου έχει μία μοναδικότητα, γεγονός πού διαφοροποιεί έντελως τήν ποιητική του παρουσία στό χώρο τής καινοτομίας ποιητικής γενιάς. Γιαυτό θά πρέπει ν' αποκλείσουν οι γνωστοί χαρακτηρισμοί και όροι κυρίως δέ ή συρρεαλισμός. Γιατί αν οι διάφοροι αυτοί όροι χαρακτηρίζουν παράλληλες γραφές στήν πρόοδο και τήν αρχιτεκτονική του ποιήματος πώς θά πρέπει νά ονομάσουμε μία μέθοδο ή οποία αποβλέπει στήν κατάργηση του γεγονότος πού κατέχει μία θέση στή συνείδηση; «Καταργώντας αυτό

τό ελάχιστο χρονικό μέ τή μέθοδο τής άναίρεσης σ' ύπηρετήσα» γράφει.

Και ή άναίρεση εδώ δέν είναι μόνο μία φαινομενική φραστική σύγχυση ως τήν κατάργηση του γεγονότος μέ σκοπό τό ανάδυσμα τής λυρικής ουσίας· τότε τά σχήματα θάταν περισσότερα τυχαία και τό ποίημα τυφλό. Ο ποιητής φαίνεται νά μή στέκεται σ' αυτή τή λυρική ουσία αλλά νά προχωρεί στήν κατάργηση του γεγονότος ως τό δάκρυ. «Νά σωπάσεις ακόμα κάτω απ' τό θόλο πού των δακρύων τήν τάξη Ιστορεί»· «Αναίρεση σημαίνει δικαίωση του γεγονότος σέ μία θέση από πριν έτοιμη, σ' ένα ποιητικό σύμπαν πού δύνει τον ποιητή και τό δημιουργημα. Θυμάται τον δημιουργό του «ή απόσταση πού μέ δύνει τά ταξίδια νάναι οι μεταμορφώσεις του».

Αλλά ποιό είναι τό χρονικό πού Ιστορεί τό ποίημα; Σέ μία ιδιαίτερα προσεκτική άνάγνωση διακρίνει κανείς τίς εικόνες ενός ταξιδιού, μία συνάντηση σέ σπίτι φίλων, μία παρτίδα μιλιάρδο, τό λουτρό, τή μέθη, τον έρωτα. Είκονες, έπλληλες πολλές φορές, πού χάνουμε τελείως τό νήμα τους. Άλλοτε δοσμένες άποσπασματικά κι άλλοτε μέσα από μία τελετουργικότητα πού καταργεί τό σφαιρικό και προβάλλει στό έπακρο τίς λεπτομέρειες μέσ' απ' τίς οποίες ξεπηδούν καινούργιοι όρίζοντες, πού και πάλι χάνονται μέσα σ' άλλους.

Γιά τίς έποχές του ποιήματος πάλι δέν είναι εύκολο νά μιλήσουμε μέ σαφήνεια. Κάθε άποσπασμα, κάθε πρόταση έχει μία άνεξαρτησία και αυτοτέλεια, από τήν προηγούμενη ή τήν επόμενη σά νά ρίξουμε μία χούφτα άμμο στήν άκίνητη επιφάνεια μιάς λίμνης. Ο ελάχιστος κόκκος γίνεται τό κέντρο μιάς δόνησης πού ή περιφέρειά της θά σμίξει μέ άλλες στήν ταραχή μιάς γενικής κίνησης ή όποια κοιτάζει πρós τά έξω. Κάτω απ' τήν επιφάνεια των στίχων υπάρχει δυνάμει μία όλόκληρη μυθιστορία, κατακερματισμένη και δοσμένη μέ υπερβολική άποσπασματικότητα πού δέ σου επιτρέπει νά εισχωρήσεις σέ λε-

πομέρειες λές και ή οικείωση δεινά θά προκαλέσει στό ποίημα. Οι μορφές εμφανίζονται παραλλαγμένες: ή ένωματάρχης, ή χρηματιστής, ή Εύη, είναι πρόσωπα συνθετικά πού συναιρούν κι άλλα πραγματικά και συχνά φανταστικά σέ μία άλληλοσυγκρουόμενη δράση. Πρόσωπα πού ή ποιητής κινεί μέ μία μοναδική δεξιοτεχνία. Συμβαίνει έτσι νάναι παρόντα κι άλλοι νά τό άγνοούν και νά μιλούν γι' αυτά σά νάταν άγνωστα νά καταστρώνουν σχέδια γιά νά τά πλησιάσουν από κοντά τή στιγμή πού βρίσκονται δίπλα τους. Συμβαίνει επίσης τό ίδιο γεγονός νά προβάλλεται μίσα από τρία ή τέσσερα πρόσωπα πού στήν πραγματικότητα είναι ένα.

Όλα όμως συμβαίνουν τόσο φευγαλέα πού είναι αδύνατο νά μιλήσουμε ειδικά άλλ' ίσως και πρόωρο γιατί ή γνώμη μου είναι

ότι τό ποίημα είναι έν τώ γίγνεσθαι.

Σ' όλόκληρο τό ποίημα ένυπάρχει μία δραματική λάμψη πού συντηρεί τό θεολογικό χαρακτήρα του ποιήματος. Ο τρομοκράτης ύστερα απ' τά έξάμετρα, στή θέα του νεκρού; φαίνεται νά ήρμεϊ. Έδρασε μέ τή μέθοδο τής άναίρεσης και δέ σηκώνεται πιά απ' τό κρεβάτι. Κάποιος άλλος έχει ν' άσχοληθεί μ' οτιδήποτε έδινε χρώμα και αίχμη στίς μέρες του. Κάτι άλλο άπαντά στίς λέξεις του «μέ τήν κατάφαση εκείνου πού από πριν γνωρίζει».

Τά παραπάνω νομίζω έξηγοούν και τή γραφή του ποιητή; δέ θέλει νά δικαιώσει μία στιγμή μόνο αλλά μία ζωντανή ποικιλία σχέσεων, γεγονότων, μεταμορφώσεων όπου τό ελάχιστο διεκδικεί νά καταλάβει τον όλο χώρο γιά νά προβληθεί τό λευκό δόγμα τής θεολογίας του.

X.A.

Παιδικά βιβλία

Οι Έκδόσεις «ΑΡΓΩ» συνεχίζοντας τήν αξιέπαινη προσπάθειά τους γιά ένα πραγματικά καλό παιδικό και νεανικό βιβλίο, πλούτισαν έφέτος τίς σειρές τους «Παιδική» και «Νεανική Βιβλιοθήκη» μέ νέα αξιόλογα βιβλία. Έτσι, στή σειρά «Νεανική Βιβλιοθήκη», προστέθηκαν ακόμα τέσσερα νέα ωραία βιβλία:

«Κάτω οι θαρόνοι!» του Τ. Τρής. Ένα ωραιότατο μυθιστόρημα μέ θέμα τήν εξέγερση των άγγλων δουλοπάροικων στή μεσαιωνική Άγγλία. Ο Ρόμπιν Χούντ παλεύει και πεθαίνει σ' έναν άνισο άγώνα γιά τήν απελευθέρωση του λαού του.

«Επιχείρηση τό Μεγάλο Παιχνίδι». Ένα δρατευμένο μυθιστόρημα του Κριστιά Γκερνιέ, μέ θέμα μία παγκόσμια δικτατορία πού επιβάλλει ή καταναλωτική κοινωνία, και τήν άνατροπή της.

«Τί ώρα είναι;» του Μ. Ίλβιν. Ένα τρισχαριτωμένο βιβλίο πού μās παρουσιάζει τήν Ιστορία του ρολογιού απ' τούς αρχαιότετους χρόνους ως σήμερα.

— «Ο άσπρος Μπίμ μέ τό μαύρο αυτί» του Γαβριήλ Τροεπόλσκι. Ένα άριστουργηματικό μυθιστόρημα πού πουλήθηκε σ' εκατομμύρια άντίτυπα στή Σ. Ένωσή, μεταφράστηκε σέ ξένες γλώσσες και γνώρισε καταπληκτική επιτυχία σά ταινία του κινηματογράφου, πού έχει τον τίτλο «Μή ζητάς ανθρώπινη αγάπη».

Στή σειρά πάλι «Παιδική Βιβλιοθήκη», σημειώνουμε δύο νέα βιβλία τής περίφημης σειράς «Μπαρμπαμπαμπάς»: «Τό σπίτι του Μπαρμπαμπαμπά» και τήν «Κιόωτό του Μπαρμπαμπαμπά», όπου συνεχίζονται οι περιπέτειες του καλοκαρδου αυτού ήρωα τής αντίβιας. Οι Ιστορίες του Μπαρμπαμπαμπά θ' άρχίσουν νά προβάλλονται στήν τηλεόραση (ΕΡΤ) από τον Φεβρουάριο.

Σημειώνουμε ακόμα τή δεύτερη έκδοση των «Άσημένιων Παραμυθιών» τής γνωστής ποιήτριας μās Μάχης Μουζάκη. Είναι μία σειρά παραμύθια γεμάτα ποίηση.

Γερμανικά
ακαδημαϊκού επιπέδου
Διαμαντιδης 3634290
ΔΙΔΟΤΟΥ 49

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ
Από έμπειρο καθηγητή
παραδίδονται μαθήματα σέ
μαθητές - φοιτητές τηλ. 720527.

Βιβλίο - παρουσίαση

ΙΩΑΝΝΑΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗ
Μπαχαγιάζι
Έκδόσεις Καστανιώτη

Πρόκειται για το τελευταίο μυθιστόρημα της γνωστής από το «Χαμένο Κουμπί» συγγραφέας. Το «Μπαχαγιάζι» είν' ένας λόφος, από την κορυφή του οποίου ο Ξένος καταγράφει μυθιστορηματικά καταστάσεις και συγκρούσεις που καλύπτουν τὰ χρόνια από τή δικτατορία του Μεταξά μέχρι τήν έσχατη πτώση της τελευταίας δικτατορίας. Αυτός ακριβώς ο λόφος, έξω από τή ζωή του χωριού, ταυτίζεται με τή Νέα Ύορκη, έξω από τή ζωή της γεωγραφικής Ελλάδας, όπου και έζησε ή Ι.Κ. 'Η απόσταση στο διάστημα, ή αφαίρεση τού χρόνου, απαλείφουν τήν Ιδια από τó μυθιστόρημα και μένει μόνο ή συγγραφική της αναμφισβήτητη δυνατότητα.

ΚΛΑΟΥΝΤΙΟ ΝΑΡΑΝΙΟ - ΡΟΜΠΕΡΤ ΟΡΝΣΤΑΙΝ
'Η ψυχολογία τού Διαλογισμού.
Μετάφρ: 'Ελένη Τσούτη Έκδ. «Ι. Χατζηνικολή», 'Αθήνα 1978

«Ο δδοκαθαριστής πρέπει να πάρει τó καθήκον του, τού σκουπίσματος, σάν άφεταιρία διαλογισμού. Τό ίδιο πρέπει νά πάρει τή δουλειά του και ή άγγειοπλάστης, πού φτιάχνει στόν τροχό σκεύη από πηλό και ή μπαλωματής, τά έργα τών χειριών του. Καί έδω είναι φανερό ότι ή καθέννας μπορεί νά κάνει αυτό πού θά αποφασίσει, έφ' όσον έχει άπόλυτη επίγνωση τού τί κάνει. Σάν βάση σέ μία άσκηση νταράνα,

κάθε ενέργεια έχει τήν ίδια αξία.» Αυτό και άλλα πολλά όπως τó ότι «Οι άνθρωποι συνήθως δέ ζούνε τίς καθημερινές τους ενέργειες. Ζούνε είτε στό παρελθόν είτε στό μέλλον. Μολοντί φαίνεται νά κάνουν κάτι «τώρα» με τή σκέψη τους ζούν κάπου άλλου, στά προβλήματά τους», ύποστηρίζουν οι «θεωρητικοί» τού Διαλογισμού. Φυσικά οι ιδέες αυτές έχουν πέραση· λύνουν τά προβλήματα διά της αντιμεταθέσεως κλπ.

ΛΕΥΚΙΟΣ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ
'Απομαγνητοφώνηση
Λευκωσία 1978

Πρόκειται για τó τρίτο βιβλίο τού νέου κύριου ποιητή Λεύκιου Ζαφειρίου, ύστερα από τά «Ποιήματα» (α' έκδοση 1975) και τó «Σχεδόν μηδίζοντες» (1977). Δείγμα γραφής:

«'Η αγάπη σου με σπαταλιάζει / φνιτρώνει παράφορα / μέσα σέ καυσάερια και μπετόν / τρέχω στήν πρώτη ταβέρνα τó δρόμν / άνάμεσα Μέτς και Παγκράτι / σέ χάνω / τά πελώρια κλάσιν τών αυτοκινήτων / έκμηδενίζουν / τó δικό μας θραχνά. / Καί τήν αγάπη σου».

ΧΕΡΜΠΕΡΤ ΜΑΡΚΟΥΖΕ: 'Η άνθεκτικότητα τής Τέχνης
Έκδ. «70 - Πλανήτης».

Ο Χέρμπερτ Μαρκούζε ως τώρα σπάνια καταπιείστηκε άμεσα με αισθητικά προβλήματα μ' όλο πού στό συνολικό του έργο ή τέχνη και ή λογοτεχνία επανέρονται σάν μόνιμα θέματα. Καί

γιαυτό μονάχα τó λόγο τούτο τó βιβλίο, πού έκδόθηκε τελευταία στά γερμανικά (πρώτα) και στά άγγλικά με βελτιώσεις, είναι ένα όρόσημο στή συγγραφική δουλειά τού μεγάλου στοχαστή.

Στηριγμένος στή μαρξιστική θεωρία, ή Μαρκούζε επιχειρεί μία βαθειά άνάλυση τής τέχνης και τής λειτουργίας της κι άνακαλύπτει σ' αυτήν ποιότητες πού τόν φέρνουν σ' αντίθεση με τήν όρθόδοξη μαρξιστική αισθητική. 'Αλλά κυρίως οδηγείται στήν καταδίκη εκείνης τής αντίληψης πού θέλπει τήν τέχνη σάν μία άκόμα άνταλλακτική αξία μέσα σ' όλες τίς έμπορευματοποιημένες αξίες τού καπιταλιστικού κόσμου. 'Η διομηχανοποιημένη τέχνη τού άναπτυγμένου καπιταλισμού δέν έχει καμία σχέση με τή γνήσια, τήν αυθεντική τέχνη, πού είναι διαμαρτυρία και καταγγελία ένάντια σέ κάθε μορφής καταπίεση κι έχει τελικό της στόχο τήν άπελευθέρωση και τήν εύτυχία τού ανθρώπου. Αυτή είναι και ή άφεταιρία, στίς εκτιμήσεις τού μεγάλου γερμανού στοχαστή.

ΧΕΡΜΠΕΡΤ ΡΗΝΤ
«'Ιστορία τής μοντέρνας ζωγραφικής»
Έκδ: 'Υποδομή 1978

'Η 'Ιστορία τής μοντέρνας ζωγραφικής τού Χέρμπερτ Ρήντ έχει χαρακτηριστεί σάν αναμφισβήτητη ή καλύτερη εισαγωγή στό θέμα και άποτελεί μοναδικό σέ περιεκτικότητα και καθολικότητα έργαλειό πληροφόρησης και άναφοράς. Ξεκινώντας από τόν Σεζάν και τόν Ματίς, ή συγγραφέας εξετάζει τίς εξελίξεις τής όπτικής αντίληψης πού όδήγησαν σ' αυτό πού όνομάζουμε μοντέρνα ζωγραφική και τή σχέση τού νέου αυτού τρόπου θέασης τού κόσμου με τίς γενικές τάσεις τής σκέψης και τής εύαισθησίας τού αιώνα μας. Κινήματα όπως ή κυβισμός, ή φουτουρισμός, ή νταντά, ή σουρρεαλισμός, ή κονστρουκτιβισμός, ή άφηρημένος έξπρεσιονισμός και μορφές τής μοντέρνας ζωγραφικής όπως ή Πικάσο, ή Κλέε, ή Καντίνσκυ, ή Νταλί ή Μοντριάν, ή Κοκόςκα, ή Πόλλοκ άναλύονται και αξιολογούνται από τόν Ρήντ με ιδιαίτερη γλαφυρότητα και όξυδερκεια.

ΣΟΦΙΑ ΖΑΡΑΜΠΟΥΚΑ
Σχέδια άπ' τήν 'Αμερική
Κέδρος, 1978

Τό βιβλίο αυτό τής Σοφίας Ζαράμπούκα, πού είναι γνωστή περισσότερο σάν συγγραφέας και εικονογράφος παιδικών βιβλίων,

είναι τó ζωγραφικό της ήμερολόγιο από τίς μέρες πού έζησε σάν φοιτήτρια στήν 'Αμερική. «Στήν 'Αμερική» γράφει προλογικά ή ίδια, «έφθασα στά δεκαεννιά μου χρόνια για νά σπουδάσω. 'Η χώρα αυτή μου έκανε μεγάλη έντύπωση. (...) Μέ τήν άλληλογραφία δέν τά είχα πολύ καλά και τά γράμματα θέλουν πιο πολλή ώρα άπ' τά σχέδια. 'Ετσι κράταγα πάντα μαζί μου ένα τετράδιο και σχεδιάζα βιαστικά τίς έντυπώσεις και τίς σκέψεις μου.

ΒΑΣΙΛΗΣ Ι. ΦΙΛΙΑΣ
Τά κοινωνικά συστήματα, τόμοι Α - Β
Έκδ: «Νέα Σύνορα».

Στό Α' τόμο καλύπτονται όλες οι μορφές κοινωνικής όργάνωσης και οι αντίστοιχοι τρόποι παραγωγής πού προηγήθηκαν από τόν καπιταλισμό όπως ή ΑΣΙΑΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ και οι ΝΟΜΑΔΕΣ, ή ΠΟΛΗ - ΚΡΑΤΟΣ ΤΟ ΦΕΟΥΔΑΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ και κλείνει με τή ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ.

Στό Β' τόμο πού άναφέρεται στήν ιδεολογικο-πολιτική πλαισίωση τού άνερχόμενου καπιταλισμού και τή θεωρητική θεμελίωση τών σοσιαλιστικών ρευμάτων όλων τών κατευθύνσεων στό ΧΙΧ αιώνα, τά βασικά του κεφάλαια είναι: ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΕΛΙΞΗΣ και ΟΥΤΟΠΙΣΤΕΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΕΣ και ΚΑΡΛ ΜΑΡΞ.

'Η άναδρομή στά στάδια εξέλιξης τού ανθρώπου από τήν διαρθρότητα πρós τή σύγχρονη έποχή μέσα από βαθμιαίες μεταλλαγές, παλινδρομήσεις και επαναστατικές ανατροπές τών όρων παραγωγής και τών άρρηκτα μαζί τους δεμένων μορφών κοινωνικής όργάνωσης είναι ένα συναρπαστικό και θαυτάτα άποκαλυπτικό ταυτόχρονα διότι μάς δίνει τó κλειδί τής έρμηνείας τής κοινωνικής μεταβολής. Φέρνει στήν έπιφάνεια τούς παράγοντες εκείνους, πού λειτουργούν άσταμάτητα πέρα και έξω από τó ιστορικό έπεισόδιο και προσδιορίζουν σέ τελευταία άνάλυση όχι μόνο τó έδος και τή διαδικασία αλλά και τούς ρυθμούς μετάβασης από τó ένα κοινωνικό σύστημα σ' ένα άλλο.

Ο καθγητής Β. Ι. ΦΙΛΙΑΣ με τó έργο του αυτό πού διαδάζεται όχι μόνο από τούς σπουδαστές κι έπιστήμονες αλλά και από τó πλατύ κοινό πλουτίζει τήν 'Ελληνική βιβλιογραφία σόν τομέα τής Κοινωνιολογίας.

ΦΟΙΤΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

προσφέρουμε

στους φοιτητές

Διεθνή Φοιτητική Ταυτότητα

Φοιτητικές Πτήσεις

Φθινα Εισιτήρια με αεροπλάνο-πλοία-τραίνα

Εξπρες Λεωφορείο για Λονδίνο

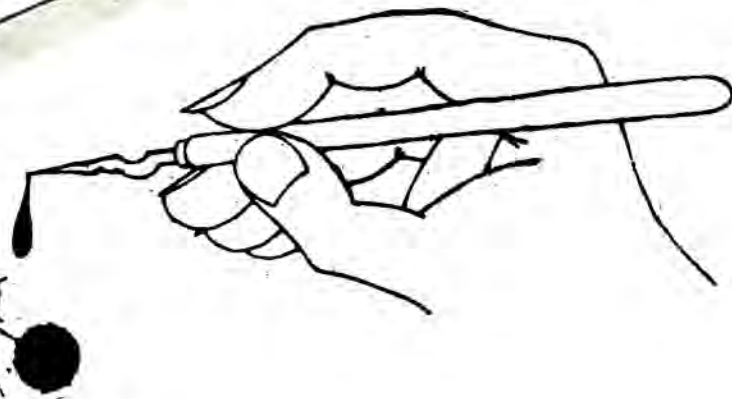
Οργανωμένες Εκδρομές Εξωτερικού

Μαθήματα για Εκμάθηση γλώσσας στο Εξωτερικό

σ. πετράδης

ΑΘΗΝΑ: ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 2-ΤΗΛ.3600233
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: ΤΣΙΜΙΣΚΗ 113-Α' ΟΡΟΦΟΣ

● Στο άρθρο του R. Marek του τεύχους 118 αναφέρονται τα γράμματα που ακολουθούν:

● Ο εργάτης N. Παπαδόπουλος γράφει:

‘Αγαπητό ‘Αντί.

Γράφει ο R. Marek για γεγονότα Κροστάνδης, Δίκης Μόσχας τό ‘30, εξεγέρσεις Πολωνίας - Ουγγαρίας τό ‘56, για σφαγές τό ‘70 στην Πολωνία, και την ‘Ανοιξη της Πράγας τό ‘68. Θά ήθελα νά πώ, γιατί μόνο μετά την ‘Ανοιξη της Πράγας, είδανε όλα τά γεγονότα, και όχι πριν. Και αφού όπως λένε, υπερασπίζονται τά ανθρώπινα δικαιώματα όπου Γη, γιατί δέν γράφουνε, (δέν θέλω νά πώ ότι δέν έχει σοσιαλιστικές σχέσεις παραγωγής), και για τή Λ.Δ. ΚΙΝΑΣ. Μήπως γιατί και ή Κίνα κατηγορεί τή Σ. ‘Ενωση και έχει συμπαράταχθεί μέ τή Δύση; (Βλέπε σύμφωνα μέ ‘Ιαπωνία, υποστήριξη Δικτατοριών Ζαίρ, Χιλή, ‘Ιράν. κ.λ.π.). ‘Ασχετα όμως μέ όλα αυτά, δέν μās πείθουν, ότι υπερασπίζονται τά ανθρώπινα δικαιώματα.

‘Όσο για τό ότι τό μεγαλύτερο έμπόδιο, για τή σοσιαλιστική ‘Επανάσταση, είναι οι σχέσεις παραγωγής, ή πολιτική κατάσταση, και ή πολιτιστική ισοπέδωση, στίς χώρες του Σοσιαλισμού, και όχι ή επίδραση των μέσων μαζικής ενημέρωσης, φαίνεται από τό γεγονός, μέ τί ζήλο τά ‘Αστικά Μέσα μαζικής ‘Ενημέρωσης παρουσιάζανε τή Χάρτα ‘77.

Νίκος Παπαδόπουλος
‘Εργάτης

δροχερό ούρανό, που έδω και δέκα χρόνια δέν είναι καθόλου ή «Χρυσή Πράγα». Στίς 3.1.79 στή μυρωαρία «Ajidelny v Praze i» γνώρισα τον πρώην καθηγητή της Φιλοσοφίας Ivan Dubsky, και τον γιό του Καθηγητή Jan Patocka, Jiri. Και οι δύο έχουν υπογράψει τήν Χάρτα 77. Γι’ αυτό τον λόγο είναι ανερργοί. ‘Ο Ivan Dubsky, δέν μπορεί νά διδάξει στό Πανεπιστήμιο, μακρύτερα από 20 χιλιόμετρα από τήν Πράγα δέν μπορεί νά ταξιδέψει. ‘Εξω από τή πόρτα του σπιτιού του στέκεται φύλακας στά πολιτικά μέ μικρό ασύρματο και μέ πιστόλι στον κόρφο του. «Και για ψώνια νά πάω, μέ ακολουθεί, μου όμολογεί. Κι αύριο αν μ’ έπισκεφτείτε, θά περάσετε από τον έλεγχό του. Καταλαβαίνεις, μου άπαντά, ή Πράγα είναι τό κοντά της Πανδώρας, που παράγει μία έλπίδα, στην όποία σκάζεις κυριολεκτικά...»

‘Ο Jiri Patocka, έχει τελειώσει τίς σπουδές του, φιλοσοφία και πολιτική, αποκλείστηκε από τό πανεπιστήμιο σάν βοηθός. Διηγείται τήν άπάνθρωπη, άστυνομηγή ψυχροτομοκρατία που τά όργανα του συστήματος άσκησαν στον πατέρα του διεθνούς φήμης καθηγητή της φιλοσοφίας Jan Patocka, γιατί ήταν ένας από τους συντάκτες τής Χάρτας 77.

Χρέος μου, στην άνάμνησή μου των δύο αυτών ανθρώπων, είναι νά αναφερθώ σε μία δίκη, τον

στικές άρχές έχαρακτήρισαν ως ‘άντισοσιαλιστικά’ έργα των πύθ σημαντικών τσέχων συγγραφέων που εκδόθηκαν στην άλλοδαπή). Σε μία έποχή, όπου ο Μπρέζνιεφ δίνει συνέντευξη στη γαλλική ‘Le monde’ και ο Γκιέρικ στην ‘Washington post’, όπου τό Πεκίνο υποδέχεται τον Τίτο... σε μία τέτοια έποχή όπου τό άδύνατο γίνεται δυνατό... σε μία τέτοια έποχή στη καρδιά της Εύρώπης, στην Εύρώπη του ‘Ελσίνκι, δικαζόμαστε σάν εγκληματίες, γιατί στελάμε στο έξωτερικό μερικά ποιήματα, τά όποια παροτρύνουν σε σκέψεις, μερικά χιουμοριστικά θεατρικά έργα, και μία χούφτα νουδέλες και έπιφυλλίδες.

Αυτή ή άπόφαση είναι μία καταπιεστική άπόδειξη του παρελθόντος, ένα λείψανο του ψυχρού πολέμου. ‘Η άπόφαση λέει, ότι ενώ από έχθρα προς τό Σοσιαλισμό και ένάντια στη Δημοκρατία μας ένήργησα... Είμαι άκριβώς ένας έχθρος του Σοσιαλισμού όπως για παράδειγμα ο Μαρσαί, Μπερλίγκουερ, Καρίγιο. Βρίσκομαι πολύ κοντά στην αντίληψή τους, συμφωνώ άπόλυτα σε πολλά σημεία μαζί τους, ότι άφορά τά γεγονότα του ‘68, την εισέλευση των σοβιετικών στρατευμάτων τον Αύγουστο, και την κατάσταση της χώρας στίς άρχές του ‘70. Πιστεύω στον σοσιαλισμό, στο Σοσιαλισμό που έγγυάται τή δημοκρατία προπάντων για τους έγγάτες, όπου τά συνδικάτα είναι αυτόνομες, δημοκρατικές όργανώσεις. Στο Σοσιαλισμό όπου ή έλευθερία της γνώμης και του τύπου λειτουργούν, και που σέβεται ή δημοκρατική παράδοση της χώρας μας. Στο Σοσιαλισμό που δέν καταπιέζει τήν άντιπολιτευση αλλά τή δέχεται σάν ένα κομμάτι της δημόσιας γνώμης. Στο Σοσιαλισμό, όπως έμεις πριν δέκα χρόνια προσπαθήσαμε μέ άγώνες νά κατακτήσουμε. Αυτή ή προσπάθεια συνθλίβηκε από τά ξένα τάνκς...» ‘Εδώ ο δικαστής πήρε τον λόγο από τον Jiri Lederer.

‘Αγωνιστές όπως ο Δημοσιογράφος Jiri Lederer, σέρονονται σε δίκες - παρωδίες, καταδικάζονται σε φυλάκιση στο όνομα του

σοσιαλισμού, χάνουν κάθε δικαίωμα για μία ήθική ύπόσταση κι ανθρώπινη ζωή. Και νομίζω ότι κάθε έντιμος σοσιαλιστής και κομμουνιστής στην ‘Ελλάδα, όπως και παντού, πρέπει νά ταχτεί στο πλευρό τους και νά φωνάξει για τήν ύπόθεσή τους...»

Συντροφικά.
Παντελής Καρακάσης
Μάϊντς Δυτ. Γερμανίας.
11.2.1979

● Μέ άφορμή τό άρθρο του Μ. Νικολμάκου «ο Θάνατος του Πολυτεχνείου» και τον διάλογο που άκολουθήσε πήραμε τά γράμματα που ακολουθούν και αναφέρονται κυρίως στα περιθωριακά κινήματα.

● ‘Η Κ.Α. γράφει:

‘Αγαπητό ‘Αντί,

Παίρνω άφορμή νά σου γράψω από τό γράμμα που έστειλε τό ‘Απελευθερωτικό Κίνημα ‘Ομοφυλόφιλων ‘Ελλάδας στο ‘Αντί. Οι άπόψεις που εκθέτει μέ βρίσκουν σε γενικές γραμμές σύμφωνη.

Μ’ αυτή τήν άφορμή λοιπόν, θά ‘θελα νά εκφράσω μερικές σκέψεις μου πάνω στη νοοτροπία της ‘Ελληνικής ‘Αριστεράς, και τό ρόλο που πρέπει νά παίξουν άδύναμτα περιοδικά σάν τό ANTI.

Τό ότι ή άριστερά στην ‘Ελλάδα κυριαρχείται από «πουριτανικές», «πεπαλαιωμένες» και «άνδροκρατικές» νοοτροπίες είναι άρκετά γνωστό: τό ξέρουμε άκόμα πιο άμεσα έμεις οι γυναίκες, που βλέπουμε νά αναπαράγονται στα λεγόμενα έπαναστατικά κόμματα όλες οι άντιδραστικές νοοτροπίες που κυριαρχούν στον ίδιο τον ελληνικό κοινωνικό σχηματισμό σ’ ότι θέματα άφορούν τό σεξ, τά ήθη, τή θέση των δύο φύλων, τήν οικογένεια κ.α. πολλά.

‘Εтуχε νά διαβάσω τό περιοδικό του Α.Κ.Ο.Ε. και ξαφνικά είδα πόσο είναι άκόμα και στενά πολιτικά επικίνδυνο νά υπάρχει μια τέτοια «άνισομερής έπαναστατικότητα» (για νά εγκαινιάσω έναν καινούργιο δρο): τό νομο-

● ‘Ο Π. Καρακάσης μās στέλνει μία «μαρτυρία από τήν Πράγα»:

Μέ άφορμή τό άρθρο του Radovan Marek, στο ANTI N° 118, έπιθυμώ νά εκφράσω τήν συμπαρατάση και ύποστήριξή μου, στους εκπροσώπους της Χάρτας 77, μά και σ’ όλους τους πολίτες της Τσεχοσλοβακίας που άποτελούν τήν σοσιαλιστική άντιπολίτευση στην χώρα τους.

Βρέθηκα στη Πράγα τήν Πρωτοχρονιά, του ‘78. Σε μία Πράγα γεμάτη κόκκινες σημαίες, όλες γκριζες κι άρρωστημένες νά κρέμονται άκίνητες κάτω από ‘ναν

‘Οχτάδερη του ‘77 στη Πράγα, όπου καταδικάστηκε σε τρία χρόνια φυλάκιση ο Δημοσιογράφος Jiri Lederer, μέλος της Χάρτας 77.

‘Ο Jiri Lederer, στην άπολογία του, μεταξύ άλλων αναφέρει τά εξής: «Αυτό που τήν πολιτεία μας στην πραγματικότητα ζήμωσε, αυτό που τήν ήθική άυθεντία και τήν ύπόθεση του Σοσιαλισμού πράγματι κατέδαφισε είναι αυτή ή καταδικαστική άπόφαση του δικαστηρίου. (Οι δικα-

H ΧΑΡΤΑ ‘77

σχέδιο που απειλούσε τους όμοφυλόφιλους και που κανένα άριστερό κόμμα δεν τόλμησε να καταγγείλει ήταν μία σοβαρή απειλή για κάθε πολίτη άφουδπως ξέρουμε είναι αδύνατον να αποδειχθεί «ιατροδικαστικά» ποιός είναι και ποιός δεν είναι κυρίαρχα όμοφυλόφιλος. Ήταν μία απειλή ακόμα και για τὰ άριστερά κόμματα καθ' έαυτά, άφουδ η άστυνομία θά μπορούσε να εκδιδάξει όμοφυλόφιλα μέλη τους με την απειλή δημοσίευσης στοιχείων της που θά αποδεικνυαν την όμοφυλοφιλία τους.

Τι μπορούμε να κάνουμε για νά ξεπεράσουμε τή δοσμένη αυτή κατάσταση; Έδώ, πιστεύω ότι η βασική ευθύνη πέφτει στα κομματικά άδόμευτα περιοδικά της άριστεράς. Θά επιχειρήσω έναν παραλληλισμό: άν τὰ άριστερά κόμματα και οργανώσεις είναι τό

έλληνική κυβέρνηση και τό νομοσχέδιο με τό όποιο απειλούσε τους όμοφυλόφιλους - ούτε λέξη στο ANTI! Με άφορμή τήν κινητοποίηση αυτή φάνηκε ότι πολλά ευρωπαϊκά κόμματα ύποστηρίζουν ενεργά τους όμοφυλόφιλους: τό Όλλανδικό, τό Άγγλικό, τό Σουηδικό και κορυφαίες προσωπικότητες του Γαλλικού Κ.Κ.: ο Ζαν Έλλενστεϊν (δ/ντής του Κέντρου Μαξιστικών Μελετών και Έρευνών) και ο Λουί Άλτουσερ. Πρόσφατα διδάσκα κάπου (νομίζω στην «Έλευθεροτυπία») ότι ακόμα και τό Κομμ. Κόμμα Ίσπανίας και άλλα 4 κόμματα της Ίσπανικής αντιπολίτευσης έστειλαν διαμαρτυρία στην Έλλ. Βουλή που όχι μόνο καταδικάζαν τό ελληνικό νομοσχέδιο ένάντια στους όμοφυλόφιλους αλλά δήλωναν ότι έδώ και πολλά χρόνια ύποστηρί-

● Ο Σ. Βλάχος γράφει.

Άγαπητό «ANTI»

Στό τελευταίο τρέιμινγκ παρακολουθώ από τις στήλες του «Διάλογου» τις θέσεις που παίρνουν άναγνώστες του περιοδικού απέναντι στις εκδηλώσεις της 17 του Νοέμβρη. Άν κατάλαβα καλά υπάρχει μία κατηγορία ανθρώπων που θέλει αυτή τή μέρα σά μέρα περισυλλογής, αυτοκριτικής, σύγκρισης του «τώρα» σέ σχέση με τό «τότε». Άπό τήν άλλη μεριά υπάρχει άλλη κατηγορία ανθρώπων που θέλει τήν ήμέρα αυτή πανηγυριώτικη σέ τρόπο που νά αφήνεται όλότελα λεύτερη ή ολοκλήρωση της λαϊκής έκφρασης.

Λυπάμαι που θά άπογοητέψω και τους μέν και τους δέ, αλλά πρέπει νά πώ ότι και τό Πολυτεχνείο, όπως και τόσες άλλες τραγικές στιγμές της ελληνικής και της παγκόσμιας ιστορίας, θά περάσει, άργά ή γρήγορα, από τή φάση του συμβόλου στή φάση του ειδήλου, άργά ή γρήγορα ή μεταγωγία θά γίνει τυπολατρεία. (Άπό τόν άπελευθερωτικό Άγώνα του 1821 άπόμειναν οι θλιβεροί φουστανελοφόροι των σχολικών γιορτών, οι δεκάριχοι λόγοι των προϊσταμένων σέ βαρεστημένες ομάδες εργατοϋπαλλήλων και μία παρέλαση στρα-

Τό Πολυτεχνείο ήταν άποτέλεσμα μιάς χωροχρονικής συγκυρίας δομών, καταστάσεων και φυσικών προσώπων, ήταν δηλαδή μία ιστορική στιγμή και σάν τέτοια είναι άνεπανάληπτη. Τό νόημα του Πολυτεχνείου τό ένοιωσαν στην πληρότητά του μόνο οι πρωταγωνιστές σάν άποτέλεσμα έμπειρίας μέσα από πράξη και ή έμπειρία δεν μπορεί νά μεταδιδαστεί αλλά μόνο νά περιγραφεί, νά γίνει δηλαδή γνώση. Κάθε προσπάθεια διατήρησης του νοήματος της 17 Νοέμβρη του '73 πέρα και έξω από τους τότε άγωνιστές είναι έπαινετή, αλλά, τελικά, μάταιη.

Μιά, άς τήν πούμε, περιπλοκή του διαλόγου για τις εκδηλώσεις στην επέτειο της 17 Νοέμβρη έγινε με τήν άφορμή της συμμετοχής σ' αυτές του Άπελευθερωτικού Κινήματος Όμοφυλόφιλων Έλλάδας και έπειδή ο κ. Μ. Νικολινάκος χαρακτήρισε αυτή τή συμμετοχή σάν «έκδηλη έκφραση έκφυλισμού». Μ' ένα τους γράμμα στο τεύχος 117 εκπρόσωποι του Α.Κ.Ο.Ε. κατηγορούν τόν κ. Νικολινάκο για άστική και μάλιστα μικροαστική παρέκκλιση και δίνουν μερικές θέσεις σχετικές με τους στόχους του Κινήματος.

Η λέξη «έκφυλισμός» δεν έπρεπε νά ένοχλήσει τους ένδιαφερόμενους γιατί δεν είναι τίποτε περισσότερο από τόν ελδικό επιστημονικό όρο που χρησιμοποιεί-

ται για νά χαρακτηρίσει περιπτώσεις σάν τις δικές τους. Στην βιολογία σάν έκφυλισμός χαρακτηρίζεται ή ύπόστροφη εξέλιξη ενός ιστού ή συστήματος ιστών σέ τρόπο που νά μήν μπορούν νά ανταποκριθούν στις λειτουργικές ανάγκες του οργανισμού. Στό κοινωνικό πεδίο έκφυλισμένα είναι τὰ άτομα εκείνα που ενώ έχουν ανατομικολειτουργική αριτιότητα δεν έξυπηρετούν, με δική τους υπαιτιότητα, τις ανάγκες μιάς κοινωνικής ομάδας. Οι θεμελιακές ανάγκες μιάς κοινωνικής ομάδας είναι δύο, ή επιβίωση των μελών της και ή παραγωγή νέων μελών. Οι όμοφυλόφιλοι είναι έκφυλισμένα άτομα γιατί διαστρέφουν συστηματικά και πάντα τή διαδικασία της αναπαραγωγής. Ή προσπάθεια που κάνουν οι εκπρόσωποι του Α.Κ.Ο.Ε. νά συνδέσουν τήν άποδοκιμασία της όμοφυλοφιλίας με τό άστικό ή και τό μικροαστικό κατεστημένο είναι άστοχη γιατί ή ίδια άποδοκιμασία υπάρχει και στις χώρες του ύπαρκτου σοσιαλισμού σάν ένστικτωδίκη λαϊκή αντίδραση στην άντικοινωνική ή έστως ά-κοινωνική δραστηριότητα των όμοφυλόφιλων. Τό ίδιο άστοχη ήταν και ή προσπάθεια αυτών των εκπροσώπων νά δώσουν μία μαξιστική κάλυψη στο Άπελευθερωτικό Κίνημα Όμοφυλόφιλων Έλλάδας.

Ο μαρξισμός σά φιλοσοφική σκέψη και σάν πολιτική πράξη έχει βασικό στόχο τήν άπαλλαγί των λαών από τήν άνέχεια, και κανείς μαρξιστής φιλόσοφος ή μαρξικός πολιτικός δεν είπε ποτέ πώς ο μαρξισμός θά ίκανοποιεί σεξουαλικά ή άλλα θέματα.

Η άμφιβολία των εκπροσώπων του Α.Κ.Ο.Ε. για τήν διαρξη «άπολύτων ανθρώπων» και «άπολύτων γυναικών» θά συζητηθεί μόλις φανεί ή περίπτωση γυναικας που έχει γονιμοποιηθεί από γυναίκα ή άντρα που έχει γονιμοποιηθεί από άντρα. Μέχρι τότε ή φύση θά τους δεβαιώνει καθημερινά για τό αντίθετο.

Η έπιθεση του Κινήματος ένάντια στή Χούντα και στον καπιταλισμό είναι έκδήλωση άχαριστίας. Στην Χούντα είχαν οι όμοφυλόφιλοι έπιφανείς εκπρόσωπους, όπως είπώθηκε στή διάρκεια της δικής των πρωταίων της δικτατορίας, και σέ καπιταλιστικές χώρες όπως ή Δανία, ή Άγγλία, ή Σουηδία, κ.ά. ή νομική προστασία και έξυπνέτηση των όμοφυλόφιλων είναι τέτοια που τή ζηλεύουν και άλλες κατηγορίες πολιτών.

Όλοι συμφωνούμε πώς πρέπει νά άπελευθερωθούν οι όμοφυλόφιλοι από τήν άλλωτρίωση γιατί πραγματικά είναι άτομα άλλωτρωμένα από τό πάθος τους. Ή έπιωτήμη έχει στή διάθεσή τους και τὰ μέσα και τις μεθόδους και

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΩΡΙΑΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ

«σώμα» της επανάστασης. Ένα άδόμευτο περιοδικό πρέπει νά παίξει τό ρόλο των «αίσθητηρίων όργάνων» που κρατούν τό επαναστατικό κίνημα σέ επαφή με τόν έξω κόσμο.

Δυστυχώς, διαβάζοντας τό ANTI έχω συχνά τήν αίσθηση ότι αντί νά κοιτάζει προς τὰ έξω (τό κίνημα των γυναικών, τόν άγώνα των όμοφυλόφιλων, τις βαθείες αλλαγές στην Ευρωπαϊκή άριστερά κ.λ.π.), άτίλως θραυκυκλώνει τήν ήδη ύπάρχουσα κατάσταση μέσα στην ελληνική άριστερά: αντί για μάτια, αυτιά και όσφρηση γίνεται ο καθρέφτης όπου ναρκισσεύεται και αυτοϊκανοποιείται, στις ξεπερασμένες νοσηρότητες.

Για νά είμαι συγκεκριμένη: από τό περιοδικό του Α.Κ.Ο.Ε. (τό ΑΜΦΙ) που έτυχε νά διαβάσω, είδα ότι έγινε μία παγκόσμια κινητοποίηση ένάντια στην

ζουν τους άγώνες των όμοφυλόφιλων.

Για δλ' αυτά, λέξη στο Άντι. Γιατί; για νά μήν ταραχούν τὰ ήσυχια νερά της παραδοσιακής άριστερης νοσηρότητας; Ύπάρχει αλήθεια πιο άπειο και τραγικό φαινόμενο από μία στρουθοκάμηλο που προσπαθεί νά κάνει επανάσταση; Άκόμα περισσότερο: μήπως δεν άποδείχτηκε περίτρανα στον αιώνα μας ότι δεν ύπάρχει μεγαλύτερος κίνδυνος για τήν εξέλιξη μιάς επανάστασης από τήν «άνισομερή επαναστατικότητα» των φορέων που τήν κατευθύνουν, και που άνοίγει τήν κερόπορτα της αντίδρασης (δλ: σταλινικό φαινόμενο, θυζαννοδοσμός, σταχανοδοσμός και τόσα άλλα που ακόμα και σήμερα ταλαιπωρούν τό εργατικό κίνημα).

Εύχαριστώ για τή φιλοξενία, Κ.Α.

ΚΕΡΑΜΙΚΑ

ΣΤΑΧΥ

Ξάνθου 7 Κολωνάκι

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Δημητρίου Γουαρη 30 Θεσσαλονίκη

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ
Φανερωμένης 48 Χολαργός,
Τηλ. 652 1725

τούς ειδικούς επιστήμονες.

Πέρα από τις άοριστες γενικό-
τητες για καταπίεση, άλλωστε
κ.λ. είναι πολύ δύσκολο να κατα-
λάβει κανείς από το γράμμα των
έκπροσώπων του κινήματος τους
στόχους του κινήματός τους και
πιο ειδικά ποιοι καταπιέζουν και
ποιοι εκμεταλλεύονται τους όμο-
φυλόφιλους. Οι όμοφυλόφιλοι
που είχαν κάποιες ικανότητες δεν
έμποδίστηκαν ποτέ, από κανένα
και με κανένα τρόπο στην οποία
καριέρα διέλεξαν. Ο Πελοπίδας,
ο Έπαμεινώνδας, ο Άλλεξανδρος
ο Μακεδόνας, ο Ίούλιος Καίσαρ-
ας, ο Κίπλιγκ, ο Πόε, ο πρώην
Γεν. Γραμματέας του Ο.Η.Ε.
Χάμμερσέλντ διέπρεψαν στις
πιο διαφορετικές δραστηριότητες
χωρίς να αντιμετωπίσουν την
παραμικρή αντίδραση και κατα-
πίεση με άφορη το πάθος τους.
Συναντούν αντίδραση μόνον όταν
γίνονται έπιμονα φορτικοί σε
άνυποπτους ανθρώπους και ανή-
λικα άτομα, στην προσπάθειά
τους να βρουν όμόφυλο σεξουα-
λικό σύντροφο.

Τά μεγάλα και άξεπέραστα
προβλήματα των όμοφυλόφιλων
είναι δύο. Τό πρώτο είναι ότι δεν
μπορούν ποτέ να αποδώσουν
δλοκληρωτικά τό ρόλο που έπι-
μένουν να παίζουν γιατί τούς
λείπουν τά απαραίτητα ανατο-
μικά όργανα και οι αναγκαίες
λειτουργικές διαδικασίες με απο-
τέλεσμα να έχουν κάθε φορά μία
απογοήτευση. Τό δεύτερο είναι
ότι όσο προχωρούν στην ήλικία
βρίσκουν όλο και πιο δύσκολα
όμόφυλους σεξουαλικούς συν-
τρόφους κι αυτό τούς οδηγεί σε
πολύ μελαγχολικές και πικρές
σκέψεις. Αλλά τούς δημιουργούν
έντονα συναισθήματα μειονεξίας
πού βρίσκουν διέξοδο στή μετα-
τόπιση της ένοχής.

Γράφω αυτό τό γράμμα έχον-
τας πείνωση των δυσάρεστων
έντυπώσεων πού θά δημιουργή-
σουν αυτά πού λέω, γιατί πι-
στεύω πως πρέπει να συνηθί-
σουμε να βλέπουμε την πραγμα-
τικότητα όπως είναι, όσο δυο-
άρεστη κι αν είναι.

Μέ έκτίμηση
Σ. ΒΛΑΧΟΣ

«ΑΠΟ ΤΟ ΛΑΟ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΛΑΟ»

● Ένας φίλος αναγνώστης -
πού όπως μάς γράφει «δέν είναι
καμιά προσωπικότητα» - δια-
πνέεται από μίαν υπέρμετρη αλ-
σοδοξία για την πειστικότητα
των επιχειρημάτων και της προ-
παγάνδας. Ίδού:

Μά επιτέλους τί θά γίνει με μάς
τούς Έλληνες; Ός πότε ή σκοτα-
διστική φασιστική δεξιά και άλ-
λοτε αυτοονομαζόμενη «Δημο-
κρατική δεξιά» θά κυβερνά αυ-
τόν τόν τόπο;

Όλοι μας πλέον ξέρουμε ότι ή
εκάστοτε δεξιά είναι ό τοποτηρη-
τής της ντόπιας και ξένης όλι-
γαρχίας, ό φύλακας των προνο-
μιούχων, ό έκφραστής όλων όσων
πιστεύουν στην αντίδραση, πού
όμως με τίς εκάστοτε καιροσκο-
πικές μηχανορραφίες της κατορ-
θώνει και ψηφίζεται από τούς
«άφελεις» ύποψήφιους - επιχει-
ρηματίες, άγρότες και εργάτες -
πού περιμένουν την επομένη των
εκλογών ότι θά εγκαταλείψουν
την χυλοιδρωμένη γή ή τό ποτι-
σμένο με αίμα εργοστάσιο και θά
φορέσουν πατιόν ή μεταξωτή
γυράδα.

Χρόνια και χρόνια τώρα στά
συνέδρια των δημοκρατικών
κομμάτων κυριαρχεί ή άπόφαση.
Πληροφόρηση του άπλού μή
προνομιούχου ψηφοφόρου, πλη-
ροφόρηση του μικροαστού, πλη-
ροφόρηση του άστού, πληροφό-
ρηση του κάθε Έλληνα για κάθε

τί πού τόν άφορά. Ξεκινάνε κλι-
μάκια. Γίνονται συγκεντρώσεις
από τούς ίδιους για τούς ίδιους,
ένα δυό μήνες και μετά πίσω στά
ένδοκομματικά προβλήματα. Καί
ό άγρότης, ό εργάτης, ό νεολαίος,
ό κάπως προβληματιζόμενος αυ-
τός, μή έχοντας πού να έκτονώσει
τή δύναμή του τό ρίχνει στά «άλ-
λότρια». Καφενείο στις άγροτικές
περιοχές και όταν λέμε καφενείο,
έννοούμε ώρες δλοκληρες μέσα
στούς καπνούς με τά λιγοστά
χρήματα - πού προορίζονται για
κάτι όφέλιμο - έτοιμα να κάνουν
φτερά όταν ή καλά, σε πανελλα-
δική κλίμακα, σσημένη μηχανή
έχει φούλ του άσπου και ό άπλη-
ροφόρητος άγρότης μας νόμιζε
ότι ή κέντα του ήταν πολύ δυ-
νατή. Μποζούκια ό εργάτης της
πόλης για να έξισωθεί με τόν
διομήχανο, μία και αυτός ψήφισε
«πεφωτισμένη» δεξιά. Καί ό νεο-
λαίος ψάχνει να βρει κάποια
δουλειά πού να μην εργάζεται
για να έχει ελεύθερες ώρες για
«χόμπι», ίσως να ψάχνει να βρει
μία θέση διευθυντού κάποιας
νεοσύστατης μικρής ευκαιριακής
εταιρείας.

Χρόνια λοιπόν ή Δεξιά βρίσκε-
ται στην έξουσία και θά βρσκει-
ται πολλά άκόμη (μήν περιμένετε
την αυτοκαταστροφή της) όταν ή
πληροφόρηση του Έλληνα πολ-
λίτη δεν πάρει τη σωστή και δυ-
ναμική μορφή της. Όχι, πλέον τί
θά κάνουμε έμεις όταν; έρθουμε
στην έξουσία, γιατί αυτά είναι
γυαμμένα και χυλοιδρωμένα,
άλλά τί ΕΙΝΑΙ και τί ΕΚΑΝΕ ή
δεξιά από τό 1821, ναί από τότε

έως και σήμερα πού κυβερνά τόν
άτυχο αυτό τόπο. Νά χυλογραφε-
τεί πόσες φορές κατέστρεψε την
Έλλάδα οικονομικά και στρα-
τιωτικά. Ποιές ήταν τέλος πάν-
των αυτές οι άθθεντες, οι σω-
στήρες, οι ευεργέτες - διάβαζε
κλέφτες - πού κρατούσαν την
τύχη του τόπου πού ποτίστηκε
χιλίες φορές με τό ζεστό και
άθωο αίμα παλικαριών πού πι-
στεψαν στην ΠΑΤΡΙΔΑ - ΘΡΗ-
ΣΚΕΙΑ - ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ, σύν-
θημα πού τούς ταίριαζε και τούς
ταιριάζει να άλληλοσκοτώνονται
άλλοι, για να επιδιώκουν αυτοί;

Αυτή πρέπει να είναι ή έννημέ-
ρωση του Έλληνα. Όκτώ
έκατομμύρια φυλλάδια όλιγοσέ-
λιδα με τόν τίτλο: ΝΑ ΠΟΙΟΙ
ΠΡΟΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.
Ό κάθε Έλληνας μικρός και με-
γάλος, άκροδεξιός, δεξιός, κεν-
τρώς, άριστερός, άναρχικός να
προμηθευτεί τό βιβλιαράκι και
τότε να έλτε σίγουροι ότι ή ση-
μερινή μειοψηφία πού κυβερνά
τόν τόπο θά δεχτεί άνεπανόρ-
θωτο πλήγμα σε σημείο πού και
αυτοί οι δημοκράτες στυλοβάτες
της - διάβαζε στρατιωτικοί - θά
την εγκαταλείψουν.

Αν προβληματίζεστε για τά
κείμενα αυτά, ύπάρχουν - όσο για
τά έξοδα, αν τά κόμματα της δη-
μοκρατικής αντιπολίτευσης δεν
τά διαθέσουν, άς άπευθυνθείτε
στούς Έλληνες Δημοκράτες, πού
θέλουν επιτέλους να μαθευτεί
πως αν κάποιος πρόδωσε την
Έλλάδα - και όχι μία φορά - αυ-
τός είναι ή δεξιά, οι αυτοονομα-
ζόμενοι και αυτοαποκαλούμενοι
έθνικόφρονες πού με τό πρώτο
σημάδι μιάς «άπλης κακοκαι-
ρίας» διοχετεύουν στο έξωτερικό
μερικά έκατομμύρια τά όποια δεν
έπιστρέφουν ποτέ.

Πράταση μου λοιπόν είναι να
δημιουργηθεί μία επιτροπή ή
όποια θά συντάξει τό όλιγοσέ-
λιδο βιβλιαράκι και θά αναλάβει
τόν συντονισμό για τό μοίρασμα
του δωρεάν ή σε συμβολική τιμή,
άφου ή έκδοση θά είναι από τόν
λαό για τόν ίδιο τόν λαό. Κι' αν
αυτή ή επιτροπή δεν μπορεί να
γίνει, άς αναλάβει μία πρωτο-
βουλία τό περιοδικό σας πού
τόσο άντάξια κρατάει την άγωνι-
στικότητα του μία και έρχεται σε
σύγκρουση με τόν ισχυρό άνδρα
της Κυβέρνησης. Θά βρει πολ-
λούς πού θά θέλουν να βοηθή-
σουν. Βέβαια, θά ήταν προτιμώ-
τερη μία αντιπροσωπευτική,
λαϊκή επιτροπή, αν και ύπάρχει
περίπτωση να διαβρωθεί από την
καιροφυλακτούσα νυχθημερόν
καθεστηκυία τάξη, και να χαθεί
έτσι μία ευκαιρία πραγματικής
έννημέρωσης με δραχυπρόθεσμα,
και μακροπρόθεσμα κέρδη για
τόν Έλληνικό λαό.

Εύχαριστώ για την φιλοξενία
Αγωνιστικά.
Λ.Ε.Κ.

ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Μία παρέμβαση στή συζήτηση
του «ΑΝΤΙ» για τό πολιτιστικό
κίνημα.

α) Έπικαιρη και άναγκαία είναι
ή έρευνα πού κάνει τό ΑΝΤΙ για
τό πολιτιστικό κίνημα.

Τό πρώτο κείμενο του Θανάση
Πατιά μου δίνει άρκετές άφορ-
μές για να διατυπώσω τίς θέσεις
μου και να προσπαθήσω να δώσω
όρισμένες άπαντήσεις στα έρωτή-
ματα πού έμμεσα μπαίνουν από
τόν προβληματισμό του Θ.Π.

β) Ό Θ.Π. στο κείμενό του γρά-
φει: «... Στόν άγώνα του λοιπόν
κατά της άρχουσας ιδεολογίας
τοποθετείται από τή μία πλευρά
ή δράση του νεολαϊστικού κινή-
ματος και ειδικότερα του πολιτι-
στικού. Ή άλλη πλευρά της δρά-
σης του ήταν ή προσπάθεια δη-
μιουργίας κουλτούρας, όχι πιά σε
σχέση με την άντιπαράθεση, αλλά
σε πλαίσια γενικότερης δημιουρ-
γίας». Πιστεύω πως τό ξεχώρι-
σμα αυτό πού έπιχειρεί ό Θ.Π.
για τούς στόχους του πολιτιστι-
κού κινήματος σε άμυντικούς
(άντιπαράθεση με την άρχουσα
ιδεολογία) και σε δημιουργία
μιάς νέας κουλτούρας δεν είναι
σωστό. Σίγουρα αυτοί είναι οι
στόχοι του πολιτιστικού κινήμα-
τος στή σημερινή φάση. Ή διά-
κριση αυτή δεν είναι σωστή γιατί
μέσα από τή δημιουργία μιάς
νέας κουλτούρας - άπαλλαγμένης
από τή μεθοδολογία παραγωγής
και μετάδοσης της άρχουσας
ιδεολογίας, - θά γίνει ή άντιπα-
ράθεση. Άρα άντιπαράθεση και
δημιουργία είναι άναπόσπαστα
συνδεδεμένες.

γ) Σωστά παρατηρεί ό Θ.Π. ότι
τό ΘΕΑΤΡΟ, ό ΚΙΝΗΜΑΤΟ-
ΓΡΑΦΟΣ, ή ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ή
ΜΟΥΣΙΚΗ έχουν δημιουργήσει
ΠΟΛΙΤΙΚΑ έργα. Ή δημιουργία
ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ έργων δεν είναι
ένα ρεύμα της εποχής όπως πολ-
λοί θά ίσχυριστούν. Στή γενικό-
τερη πολιτική των προοδευτικών
δυνάμεων ή δημιουργία ΠΟΛΙ-
ΤΙΚΩΝ έργων είναι μία συνι-
στώσα δύναμη πού μαζί με άλλες
θά συνθέσουν την κοινή συνιστα-
μένη, πού δεν είναι άλλη από τήν
κοινωνική άλλαγή. Αυτό δεν ση-
μαίνει βέβαια ότι τό πολιτιστικό
κίνημα θά παραμελήσει την
παραγωγή άλλων μορφών έργων.

δ) Ό Θ.Π. στο τέλος της παρα-
γράφου Α κάνοντας κριτική
πάνω στα πολιτικά έργα γράφει
ότι ή τάση αυτή λειτουργήσει άρ-
νητικά πολλές φορές στην ποιό-
τητα και στην άναζήτηση τρόπων

παραγωγής και μετάδοσης των έργων.

Τήν παρατήρηση αυτή την δέχομαι χωρίς καμιά επιφύλαξη, αλλά θάθελα να προσθέσω μερικές εκτιμήσεις. 'Η άρνητική λειτουργία σέ βάρος της ποιότητας μπορεί να δικαιολογηθεί μόνον αν δεχτούμε ότι έγινε στην προσπάθεια των δημιουργών να εκλαϊκεύσουν τον προβληματισμό τους.

Όσο αφορά την άρνητική λειτουργία σέ βάρος της αναζήτησης νέων μέσων παραγωγής και μετάδοσης, αυτό είναι ένας τομέας στον οποίο πρέπει να στραφεί το πολιτιστικό κίνημα μελετώντας τις ιδιομορφίες της ελληνικής κοινωνίας (ιδιαίτερα την δεκτικότητα της, τον βαθμό πληροφόρησης, την πολιτιστική ευαισθησία και τον προβληματισμό της).

ε) Σωστή ή παρατήρηση του Θ.Π. ότι για την ανάπτυξη του κυρίου φορέα του πολιτιστικού κινήματος, του φοιτητικού, είναι ή λανθασμένη λειτουργική του. Οι διαδικασίες σήμερα στο πολιτιστικό κίνημα βασίζονται στις πολιτικές διαδικασίες. Ο τρόπος άποψης είναι αυτός του κοινωνικοοικονομικού χώρου. Απέναντί οί διαδικασίες είναι ανεφάρμοστες στον πολιτικό χώρο που είναι **ιδιόμορφος και σχετικά αυτόνομος** στις σχέσεις του με κοινωνικοοικονομικό χώρο...

Και σ' αυτή την τακτική - (των πολιτιστικών διαδικασιών στο πολιτιστικό κίνημα) καθώς και στη διαφάνεια για τη σχετική αυτόνομία ή μη του πολιτιστικού χώρου οφείλεται κύρια ή **ΠΑΡΑΤΑΣΙΑΚΗ ΠΟΛΩΣΗ**.

στ) Έρχόμενος στην κριτική των παρατάξεων που αναφέρει ο Θ.Π. παρατηρώ: 1ον. Π.Σ.Κ. Προσκολημένη στο «σοσιαλιστικό ρεαλισμό» αρνείται κάθε τί που έχει σχέση με την αναζήτηση γιατί θά ξεφύγει από τα «σταλινικά» δογματικά πρότυπα της (κύρια του πολιτικού φορέα της). Και αυτό της στερεί κάθε είδος πρωτοπορίας, γιατί αρνούμενη την αναζήτηση, την άμφισβήτηση κάθε είδους αξιωμάτων και αλάθτων, δεν μπορεί να προσχωρήσει, να δημιουργήσει...

2ον. Π.Α.Σ.Π. Δυστυχώς και αυτή ή παρατάξη δυο καιρό ήταν ηγετική δύναμη στο φοιτητικό κίνημα δεν μπόρεσε να μεταβάλλει την λειτουργική του πολιτιστικού κινήματος και να χαράξει νέους δρόμους αναζήτησης, χαρακτηριζόμενη από μία άποψη που πολλές φορές την έφερε κοντά στην ΠΣΚ.

3ον. Δ.Α. Μία δύναμη που κατά τη γνώμη μου έχει τις περισσότερες επεξεργασμένες θέσεις για το πολιτιστικό κίνημα, αλλά που δυστυχώς δεν μπόρεσε να πείσει τις άλλες παρατάξεις για την αλλαγή της λειτουργικής του πολιτιστικού κινήματος και για τη χάραξη νέων δρόμων δημιουργίας και αναζήτησης. Όλη αυτή ή κατάσταση οφείλεται στις διαμάχες των κομματικών τους φορέων, που δυστυχώς δεν έχουν πεισθεί όλοι για τη σχετική αυτόνομία του πολιτιστικού χώρου.

ζ) Οι στόχοι και ή γενικότερη πολιτική του πολιτιστικού κινήματος πρέπει να είναι:

1. Δημιουργία και αντιπαράθεση, ταυτόχρονα προς την άρχουσα ιδεολογία.

2. Αλλαγή στα μέσα παραγωγής των πολιτιστικών προϊόντων.

3. Μελέτη των στοιχείων της ελληνικής κοινωνίας για τη μετάδοση των έργων.

4. Κριτική στάση σ' όλες τις θέσεις.

5. **ΑΛΛΑΓΗ ΣΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ.**

Πιστεύω ότι οι προβληματισμοί μου αυτοί θά σταθούν άφορη για τον προβληματισμό άλλων όπως στάθηκαν για μένα του Θ.Π., και μέσα από τις στήλες του φιλόξενου **ΑΝΤΙ** να προκύψει μία **συνθετική λύση** για καλύτερο πολιτιστικό κίνημα.

Εύχαριστώ για τη φιλοξενία Α.Δ.Α.

ΧΟΥΝΤΙΚΟΙ ΧΑΜΑΙΛΕΟΝΤΙ ΣΜΟΙ

Σχετικά με τό πορτραίτο του Ε. Παπαδόπουλου, που φιλοτεχνήσαμε και φιλοξενήσαμε στο τεύχος 118, πήραμε την ακόλουθη επιστολή από τον «εικονιζόμενο»

Αξιότιμε κύριε, μόλις σήμερα πληροφορήθηκα τό σχετικό με τό πρόσωπό μου δημοσίευμα στο περιοδικό «ΑΝΤΙ» (τεύχος 118) που εκδόθηκε και παρακαλώ να δημοσιεύσετε στο άμεσως επόμενο τεύχος του και τά έξι συμπληρωματικά στοιχεία:

1. Δεν έγραψα μόνον για τον Γ. Παπαδόπουλο διδύλο. Έγραψα για τον Άνδρέα Παπανδρέου, τον Κ. Καραμανλή,

τόν Αρχιεπίσκοπο Μακάριο, τον Στρατάρχη Τίτο, τον Κωνσταντίνο, την Παξινό, τον Ώνάση, και για 45 περίπου άλλα πρόσωπα επικαιρότητας. Κατά την ίδια λογική, άλλοι με χαρακτηρίζουν άριστο, άλλοι Πασοκιστή, άλλοι βασιλικό κ.λ.π. 'Η κρίση είναι ελεύθερη και επόμενα δεν άγανακτώ καθόλου με τις κρίσεις των άλλων για τό πρόσωπό μου.

2. Τό επαγγελματικό μου ήθος, ή 15χρονη δημοσιογραφική μου καριέρα και ή συναδερφική συμπεριφορά σέ κλαδικές άπεργίες είναι δεδομένα και έλέγχονται από όλους σχεδόν τούς συναδέλφους που με γνωρίζουν και έχουν συνεργαστεί μαζί μου. Έχω ένα λευκό παρελθόν και κανείς δεν μπορεί να με κατηγορήσει για ότιδήποτε αντισυναδερφικό, αντιδημοκρατικό, άνελεύθερο.

3. Στα χρόνια της 7ετίας, εκδότης περιοδικού όπως και σεις πήγα δυο φορές στο δικαστήριο (Τριμελές και Έφετείο) γιατί δημοσίευσα διήγημα που ήταν «άντιθετο με τά χρηστά ήθη και άσεμνο». Γνωρίζετε από τέτοιες στιγμές.

4. Σέ κείνα πάλι τά χρόνια, δημοσίευσα στο έξωφύλλο του περιοδικού μου ένα καγκελόφραχτο παράθυρο φυλακής και την φράση: «ή λογοκρισία είναι πνευματική προσβολή» αφήνοντας τον χώρο του άρθρου λευκό.

5. Σέ κείνα τά χρόνια επίσης δούλεψα στα κρατικά μέσα ενημέρωσης με τό μικρότερο κασέ, χωρίς να έχω δικές μου εκπομπές ή επί πλέον άμοιβές - που σύμφωνα με την δική σας μομφή θά έπρεπε να έννοούνται.

6. Ξεχωρίζοντας κανείς φράσεις από ένα κείμενο ή μερικές ενέργειες από τη ζωή ενός ανθρώπου μπορεί να τον παρουσιάσει όπως εκείνος θέλει και επιδιώκει. Μία τέτοια όμως προσπάθεια φτάνει καμιά φορά - ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν - σέ συκοφαντία ή δυσφήμιση. Κι αυτό δεν είναι έντιμο - από καθαρά πνευματική και αγωνιστική πλευρά.

σ.σ. Τά άποσπάσματα από τό διβλίο του Κ. Παπαδόπουλου που παραθέσαμε στο τεύχος 118, πιστεύουμε ότι αποτελούν δείγματα πολιτικής στάσης του συγγραφέα, και δεν επιδέχονται άλλη έρμηνεία. Τίποτε άλλο.

Όσο για την προσαρμοστικότητα του κ. Παπαδόπουλου και τό πλήθος των βιογραφιών που έχει συντάξει, άξιος ό μισθός του! Τί συνταγματάρχης Παπαδόπουλος, τί στρατάρχη Τίτο! Τί «Πασοκιστής», τί βασιλικός! Πάντως ό κ. Ε. Παπαδόπουλος προβάλλει και σήμερα από την έφημερίδα του την άμνήστευση των εγκλειστών του Κορυδαλλού.

αντι

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
Δημοχάρους 60
Αθήνα 601
Τηλ: 732.713 - 732.819

- Εκδότης: ΧΡΗΣΤΟΣ Γ. ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ Δεινοκράτους 131, Αθήνα 601.
- Υπεύθυνος Τυπογραφείου: ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΟΥΓΛΑΡΗΣ Δημοσθένους 153 Καλλιθέα
- Καλλιτεχνική επιμέλεια: ΜΑΚΗΣ ΤΣΙΠΟΥΡΙΔΗΣ
- Διαφημίσεις: ΜΠΟΥΛΗ ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΤΤΥ ΚΑΚΑΒΟΥΛΑΚΟΥ
- Φωτοστοιχειοθεσία: «ΦΩΤΟΚΥΤΤΑΡΟ» ΕΠΕ Βασ. Αλεξάνδρου 2, Χίλτον. Τηλ. 748.314 - 713.604
- Αναπαραγωγή φιλμ: ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΤΖΑΝΝΕΤΟΣ Μετσόβου 29 Τηλ. 82.21.829
- Εκτύπωση: Έργοστ. Γραφικών Τεχνών Γ. ΑΝΕΜΟΔΟΥΡΑΣ Ιασιού 5, Περιστέρι. Τηλ. 57.22.201

● Κάθε ένυπόγραφο άρθρο εκφράζει την προσωπική άποψη του συγγραφέα του

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού

Έξαμ. 320 δρχ. - Έτήσια 640
Έτήσια Οργανισμών, Τραπεζών, κλπ: 1.500 δρχ.
Για φοιτητές έκπτωση 15%
Εξωτερικού
Εύρωπη - Μεσογ. χώρες:

έξάμηνη:άπλή δολ. 13
.....άεροπ. δολ. 16
έτήσια:άπλή δολ. 26
.....άεροπ. δολ. 32
Η.Π.Α. - Καναδάς - Άν. Άσία:

έξάμηνη:άπλή δολ. 13
.....άεροπ. δολ. 20
έτήσια:άπλή δολ. 26
.....άεροπ. δολ. 40

Αυστραλία - Ωκεανία:

έξάμηνη:άπλή δολ. 13
.....άεροπ. δολ. 28
έτήσια:άπλή δολ. 26
.....άεροπ. δολ. 56

- Έμβάσματα, έπιταγές: ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ Δημοχάρους 60, ΑΘΗΝΑ 601.
- ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ: δρχ. 25
- ΠΑΛΙΑ ΤΕΥΧΗ: ΤΙΜΗ δρχ. 40
- ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
 - για τά βιβλιοπωλεία της Αθήνας: Στά γραφεία του «ΑΝΤΙ» Δημοχάρους 60, τηλ. 732-713
 - για τά βιβλιοπωλεία Β. Ελλάδας: Βιβλιοπωλείο Ν. Κοτζιά και Σία Ο.Ε. Τσιμισκή 78, τηλ. 279.720 Θεσσαλονίκη

ΑΝΩΤΕΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

για υποψηφίους **GCE** φοιτητες πανεπιστημιων
σπουδαστες **KATE** τηλ 3615 403 απογευματα

ΡΥΛΑΡΙΝΟΣ

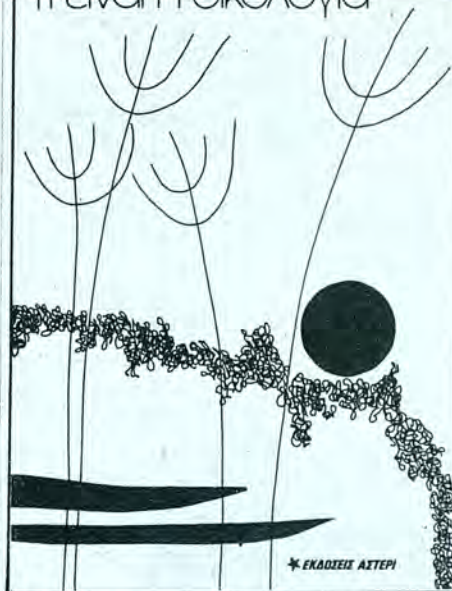
**Ειδικός
στα
νομίσματα
και
μοναδικός
στα
χαρτονομίσματα**

STAMPS and COINS
ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 5, ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ.: 32 10 577 - 32 10 384

ΛΑΟΥΡΑ ΚΟΝΤΙ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

* ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΣΤΕΡΙ

Έκδόσεις «Αστέρι»

ΣΟΛΩΝΟΣ 121

Τηλ. 3606597 - 3619802

ΑΝΦΟΡΕΑΣ* ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΒΙΒΛΙΟΥ Ε.Π.Ε.
ΒΑΛΤΕΤΣΙΟΥ 50 ΑΘΗΝΑ 145 - ΤΗΛ. 36 38 693

εκδόσεις βεργος

ΠΙΕΡ ΣΑΜΟΥΕΛ Οικολογία: χαλάρωση ή δαιμονικός κύκλος	200
ΙΒΑΝ ΙΛΛΙΤΣ Κοινωνία χωρίς σχολεία	150
ΕΒΕΡΕΤ ΡΕΪΜΕΡ Τό σχολείο είναι νεκρό	150
ΜΠΟ ΝΤΑΝ ΑΝΤΕΡΣΕΝ, ΣΟΡΕΝ ΧΑΝΣΕΝ, ΓΙΕΣΠΕΡ ΓΙΕΝΣΕΝ Τό κόκκινο βιβλιόρακι τών μαθητών	60
ΕΛΕΝΑ ΤΖΙΑΝΙΝΙ ΜΠΕΛΟΤΤΙ 'Απ' τήν πλευρά τών κοριτσιών	150
ΑΛΑΙΝ ΣΟΜΠΕΡ και ΖΑΝ-ΜΑΡΚΛΕΒΥ ΛΕΜΠΟΝ (Αυτο)κριτική τής επιστήμης	200
ΡΙΣΑΡ ΓΚΟΜΠΕΝ 'Η καταγωγή του άριστρισμού	100
ΕΡΙΚ ΧΟΜΠΣΜΠΑΟΥΜ Οι ληστές	150
ΠΗΤΕΡ ΟΝΤΕΛ Πετρέλαιο και παγκόσμια δύναμη	150
ΧΟΥΛΙΑΝ ΑΓΙΡΡΕ Πώς και γιατί έκτελέσαμε τόν Καρρέρο Μπλάνκο	100

ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΔΗΣ

Η ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ:

1. Οι παραγωγικές σχέσεις στη Ρωσία 250
2. 'Η επανάσταση κατά τής γραφειοκρατίας *
3. 'Η Ρωσία μετά τήν έκβιομηχάνιση

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ:

1. 'Ο Ιμπεριαλισμός και ό πόλεμος
2. Τό επαναστατικό κίνημα στό σύγχρονο καπιταλισμό

ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ

Η ΠΕΙΡΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ:

1. Πώς ν' άγωνιστούμε 250
2. Προλεταριάτο και άργάνωση *

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Τό επαναστατικό πρόβλημα σήμερα
Μιά συνέντευξη και μιá άμιλία του 'Ελληνα
διανοητή, γιά τόν Σοσιαλισμό και τήν
'Επανάσταση στό σημερινά δεδομένα 80

Α. ΣΤΙΝΑΣ

'Αναμνήσεις: 80 χρόνια κάτω άπ' τή σημαία
τής σοσιαλιστικής επανάστασης

Τόμος Α' 180
Τόμος Β' 180

Κ. Μ. ΧΑΡΠΟΥΤΛΟΥ: 'Η Τουρκία σέ άδιέξοδο 200

Δ. ΛΙΑΝΤΙΝΗΣ: 'Εξυπνον 'Ενύπνιον

Οι 'Ελεγείες του DUINO

του R. M. RILKE 250

δωμένο 200

D. H. LAWRENCE: 'Εκείνος που είχε πεθάνει

Νουβέλα 80

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΕΓΝΑΤΙΑ

Περιοδικό Τράμ
Περιοδικό Φωτογραφία

ΠΕΣΟΓΡΑΦΙΑ
ΠΟΙΗΣΗ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑ
ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ/ΑΚΤΥΕΛΛ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ
ΜΟΥΣΙΚΗ
ΠΑΙΔΙΚΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Έκδόσεις

Νέας Πορείας

* συμβολή και συμβουλή στη διανομή των εκδόσεων

ΑΝΤ.ΛΙΒΑΝΗΣ & ΣΙΑ "ΝΕΑ ΣΥΝΟΡΑ,"

ΣΟΛΩΝΟΣ 94, τηλ.: 36 10 589

ΒΙΒΛΙΑ

**ΓΙΑ ΑΥΤΟΝ ΠΟΥ ΘΕΛΕΙ ΝΑ ΜΑΘΕΙ, ΝΑ
ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ ΚΑΙ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ ΣΤΙΣ ΑΠΟΦΑ-
ΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΟΝ ΑΦΟΡΟΥΝ**

